Venované doc. Jánovi Futákovi a Ing. Ladislavovi Kňazovickému, ktorí mali jasné predstavy o výskumnom pracovisku vysokohorskej ekológie na Slovensku.

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
VYSOKOHORSKEJ
BIOLÓGIE

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
Výskumný ústav vysokohorskej biológie

VÝSKUMNÝ ÚSTAV VYSOKOHORSKEJ BIOLÓGIE Žilinskej univerzity v Žiline – 20 rokov

Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline – 20 rokov

Autor obsahu: © Marián Janiga
Návrh obálky: VÚVB ŽU
Zostavili a grafická úprava: Jana Repetná, Jaroslav Solár

Fotodokumentácia a e-mailová pracovná korešpondencia:
© Archív VÚVB ŽU

ISBN 978-80-554-1647-2

OBSAH

Úvodom 5

1998 Sen naberá kontúry 8

1999 Vhodná budova vo vhodnom prostredí 9

2000 Vznikol Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline 15

2001 Sen sa stáva skutočnosťou – projektujeme 23

2002 Rok plný stavbárčiny 29

2003 Labáky 34

2004 Akreditácia pre FPV – stratený čas 36

2005 Napĺňanie vízií labákov a popritom 11:0 pre rangera 39

2006 Začíname učiť 47

2007 Nezabudnuteľná imatrikulácia 57

2008 Ministerská kauza 71

2009 Prvý sekvenátor a prvé promócie 83

2010 Budova vo finálnom dizajne 95

2011 Veľmi sme chceli napomôcť ukončeniu Zonácie TANAP-u 107

2012 Začína Ťanšan 123

2013 Projekty, projekty, projekty... 137

2014 Hektický rok plný administratívy 153

2015 Rok plodnej výskumnej spolupráce s Moskovskou štátnou univerzitou a Univerzitou v Utahu 163

2016 Lichtenštajnsko a Island – radosti, ale hlavne starosti 179

2017 Akreditácia našich magistrov 189

2018 Dve iné Anette´s 197

2019 ...vznikli nám nové študijné odbory 207

Záver 217

Poďakovanie

Vývoj a existenciu ústavu sprevádzala pomoc mnohých kolegov, známych a priateľov z iných pracovísk, ktorí nie sú spomenutí v jadre tejto publikácie. Za efektívnu spoluprácu, či už vo výskume, vo vzdelávaní študentov a v administratívnej práci je potrebné poďakovať týmto kolegom:

Ing. Peter Alexovič, Bc. Milan Ballo, p. Anna Cibová, Mgr. Tomáš Černohous, Ing. Jarmila Červená, Ing. Tomáš Dražil, PhD., Ing. Martin Fecko, RNDr. Katarína Gaálová, Ing. Štefan Geisbacher, JUDr. Dašena Grígerová, Bc. Anna Halasová, Mgr. Dan Harťanský, prof. RNDr. František Hindák, DrSc., Ing. Marta Hlinicová, prof. RNDr. Juraj Hreško, PhD., Mgr. Miroslav Jambrich, RNDr. Zuzana Janigová, RNDr. Anna Jusková, Ing. František Kecsö, p. Jela Klčová, RNDr. Judita Kochjarová, CSc., Mgr. Ján Kostka-Zelina, Mgr. Valéria Kostková-Zelinová, p. Rudolf Kubala, Mgr. Lenka Kuzmová, Ing. Marián Lopuch, PhD., RNDr. Peter Ľuptáčik, PhD., Ing. Janka Macurová, RNDr. Marta Makarová, prof. RNDr. Karol Marhold, CSc., Mgr. Bohuš Matejovie, Ing. Terézia Meiselová, p. Zuzana Michalová, Ing. Eva Müllerová, p. Jozef Nahálka, MVDr. Lucia Naštická, RNDr. Tomáš Navara, PhD., p. Janka Papanová, Ing. Tibor Papšo, Mgr. Karol Pepich, prof. Ing. Pavel Poledňák, PhD., RNDr. Jozef Radúch, Bc. Jana Repáňová, Ing. Marta Rešetková, PhD., Ing. Ladislav Rovňák, Ing. Jozef Sklenár, Ing. Ľubomíra Slavíková, Ing. Ján Slivinský, Mgr. Soňa Spišáková, JUDr. Janka Staníková, p. Anna Súkeníková, Mgr. Oľga Šeböková, Bc. Marta Ševecová, Ing. Katarína Škorvánková, MSc. Juraj Šovčík, Ing. Zdenka Štubňová, PhDr. Renáta Švarcová, MUDr. Pavel Toma, Mgr. Milan Tomáš, p. Anna Tvrdá, Mgr. Daniela Uhereková Šmelková, RNDr. Eva Uhliarová, CSc., RNDr. Anna Uhríková, Mgr. Peter Uhrina, Ing. Tomáš Vančura, RNDr. Barbora Vidová, PhD., Ing. Helena Vráblová, Mgr. Hana Zámečníková, doc. RNDr. Mária Žembéryová, CSc., Mgr. Miroslav Živčák.

Tiež je nutné poďakovať všetkým, ktorí nám pomáhali s výučbou na pôde Žilinskej univerzity z Fakulty bezpečnostného inžinierstva, Fakulty humanitných vied, Fakulty elektrotechniky a informačných technológií, Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Stavebnej fakulty a Ústavu telesnej výchovy.

Za ochotu pri výučbe Environmentálnej výchovy ďakujeme ZŠ Ždiar. Ďakujeme aj všetkým doterajším starostom a starostke obce Tatranská Javorina za vždy ústretové a kladné riešenia problémov.

Za plodnú a ústretovú spoluprácu sme povďační vedeniam Správy TANAP-u, NAPANT-u, NP Malá Fatra, NP Poloniny, CHKO Cerová vrchovina, CHKO Strážovské vrchy, CHKO Kysuce, CHKO Vihorlat.

Kolegom Mgr. Andrei Pogányovej, PhD. a Mgr. Martinovi Kompišovi, PhD. ďakujeme za spoluprácu na niektorých kapitolách tejto knihy.

Úvodom

Zodpovedať na otázku, prečo vznikol Výskumný ústav vysokohorskej biológie ŽU práve v Tatranskej Javorine a prečo sa na ňom vyučujú študijné programy Stráž prírody a Alpínska ekológia, chce sa asi posunúť do roku 1990, kedy som prišiel za rodinou do Popradu. Už dávno predtým som výskumne pracoval v alpíne našich vysokých hôr ako člen vedeckého kolektívu dnes už neexistujúceho Zoologického ústavu Univerzity Komenského. Bratislava však bola ďaleko na taký typ roboty, ktorý robili kolegovia v Rakúsku či Japonsku. Rovnými nohami – skôr kolesami lietadla – som „pristál“ zo Svetového ekologického kongresu v Yokohame do prostredia Výskumnej stanice TANAP-u. Cez konkurz ako výskumný pracovník. Mimochodom stanica pod pôvodným názvom už dávno neexistuje, dnes je stanicou Štátnych lesov TANAP-u. Jedným z prvých kontaktov s pracovníkmi TANAP-u bol pán skladník Marek, ku ktorému ma „na body“ poslali vyzdvihnúť si odevné súčiastky. Minúť si body na čakan či vibramy do alpínu nešlo bez „vyfasovania“ lesníckej uniformy s protiotázkou pána skladníka – „ A v čom pôjdete na pohreb?“

V roku 1990 bola Správa TANAP-u konglomerátom štyroch, v svojej podstate veľmi heterogénnych ustanovizní s rôznymi cieľmi a kritériami na prácu. Boli to podnik lesného hospodárstva, správa ochrany prírody, horská služba a výskumná stanica. Velil tomu podnik lesného hospodárstva. V tomto období som sa osobne pri prednáškach i na štítoch zoznámil s viacerými pracovníkmi Horskej služby. Vedel som, že je len otázkou času, kedy odídu. A odišli, aj s vrtuľníkom. Našli si svoju, vo svete zabehnutú cestu, i financovanie, i nadnárodné kontakty.

Obrovské a často medializované turbulencie zažívali medzi sebou v 90. rokoch minulého storočia podnik lesného hospodárstva a ochrana prírody, zjednotené v jednom podniku. Výskumná stanica, nespochybniteľný dôkaz legislatívnej práce botanika a prírodovedca doc. Futáka z 50. rokov 20. storočia a riadiacej práce Ing. Kňazovického v 60. rokoch, suplovala v 90. rokoch orgán štátnej správy v ochrane prírody. Vyrábala stanoviská, keďže na samotnej správe TANAP-u, v podstate podniku lesného hospodárstva, takýchto ľudí bolo veľmi málo. I keď výskumní pracovníci boli výrazne odstavení od výskumu, bola to užitočná skúsenosť. Naše najvyššie hory sú atraktívnym miestom pre výskum i podnikateľskú sféru rôzneho typu. V čase, keď ešte neexistovali GPS-ka, sme s Ing. Laštincom z UK Bratislava dali dokopy Program biodiverzity TANAP-u vo Fox Base, platformu na univerzálny a zjednotený zber dát o biote od rôznych externých subjektov. Nebola to len databáza, ale aj predpokladaný pracovný nástroj strážcu. Keď strážca „klikol“ v počítači na miesto v svojom rajóne, zobrazili sa mu nielen významné prvky ochrany prírody na konkrétnom mieste, ale aj celá legislatíva SR k uvedenému miestu, a to až do úrovne paragrafov. Bolo spra-

cované široké spektrum lesníckej, environmentálnej, pôdohospodárskej legislatívy, nie len Zákon o ochrane prírody a krajiny. Iné skúsenosti človek zažíval pri stretávaní sa s ľuďmi z nadnárodných štruktúr ochrany prírody. Riaditeľ podniku veľa cestoval mimo SR, jeho traja námestníci to riešili PN alebo inou pracovnou neprítomnosťou. Takto raz, v nedeľu, kde sa vzal, tu sa vzal, Dr. J. Thorsell, komisár IUCN pre schvaľovanie území do biosférických rezervácií i Svetového dedičstva UNESCO. Kým sa vedenie na pokyn MŽP SR spamätá, sekretárka riaditeľa nakomandovala M. Janigu sprevádzať komisára. Thorsell si sám vyberal lokality, kde sa chcel pozrieť. Prešli sme najcitlivejšie urbanistické miesta Tatier. Biosférka prešla, dedičstvo nie. Človek si in situ mohol urobiť názor na negatíva i pozitíva celého schvaľovacieho procesu. Mimochodom komisár chodil poľovať na kopytníky do Afriky. Stretnutia mali však vždy svoje pozitívne bočné vlásočnice, jednou z nich bolo aj moje prvé vážnejšie stretnutie s riaditeľom poľského TANAP-u, Ing. Gasienicom – Byrcyn. Bolo to obdobie, kedy si človek uvedomoval, že ochrana prírody môže a má byť financovaná z iných zdrojov ako z dreva. Zostavoval som projekt GEF (Global Environmental Facility) TANAP-u, riadiacou manažérkou projektu bola Dr. E. Battaglini, zhodou okolností bývalá študentka prof. Ricklefsa, autora jednej z najvýznamnejších učebníc ekológie v USA. Ricklefs mi pomáhal „leštiť“ moju angličtinu v štúdiách o vývinovej ekológii holubov. Projekt bol masívny, vedenie i ochranné obvody podniku boli o. i. vybavené modernými vysielačkami. V 90. rokoch ma v Poprade i Tatrách navštívil Richard Johnston, profesor Kansaskej univerzity a veterán druhej svetovej vojny v Európe. Prišiel v nej o svoje lýtka na nohách. Robili sme na spoločnej monografii, neskôr sme pokračovali v Lawrence. Mal ranč, kompletne zarastený divočinou uprostred farmárskej kansaskej krajiny. Miestni farmári ho nemali radi, divé zvieratá z Johnstonovho teritória ničili úrodu. Je známe, že USA sú extrémny exploatátor nielen cudzej, ale aj vlastnej divočiny. Zelene vzhľadom na rozlohu majú málo. Johnstonov názor mi rezonuje doteraz: Snáď raz, ak ľudstvo dôjde k rozumu, sa bude z takých miest, ako je moje, revitalizovať. Nebol to len príklad, že ochrana prírody môže byť aj privátna, ale aj naplnenie zmyslu termínu samovývoj. Samovývoj ako zdroj biodiverzity i optimálneho narábania s vodou. V konečnom dôsledku i pre potreby človeka. Moje praktické skúsenosti i poznanie, ako sa vyvíja reálna ochrana prírody v lesníckych modeloch parkov v krajinách Európy i sveta, ma viedla k hlbokému presvedčeniu, že správa lesného hospodárstva a správa ochrany prírody musia byť v podmienkach SR oddelené.

Prestávka pri písaní monografie o holuboch s prof. R. F. Johnstonom (1925 – 2014). Jún 1993, Poprad.

V polovici 90. rokov odišla po Horskej službe z lesníckeho modelu Správy TANAP-u aj ochrana prírody. Pod MŽP SR. V pomerne búrlivom procese plnom bojovných článkov v národnej i regionálnej tlači. Bolo verejným tajomstvom, že jedna strana dala budovu Výskumnej stanice do zálohy banke, druhá strana sa tam zas hotovala v delimitačnom procese umiestniť novú Správu TANAP-u pod MŽP. Bolo to obdobie, kedy

som sa čoraz viac začal zaujímať o akademické centrá vysokohorského biologického výskumu, či už v americkom Crested Butte, talianskom Trente, španielskej Chace či ukrajinskom Ľvove. V kritickom období Výskumnej stanice sme sa s kolegyňou Zámečníkovou podujali oprášiť myšlienku Tatranského ústavu v Tatranskej Lomnici, áno, aj s presunom do akademických štruktúr SR. Pociťovali sme jemnú podporu vedenia SAV. V čase plnom konfliktov medzi dvoma ministerskými rezortmi však na zmysluplné riešenia nebola živná pôda. Múdrejšie bolo snívať sen so začatím od nuly. V druhej polovici 90. rokov ma v Tatranskej Lomnici navštívil rektor Žilinskej univerzity, prof. Dado, aj s prorektormi prof. Čorejom a doc. Čápom. Dali sme reč, ale o tom sú už nadchádzajúce kapitoly tejto pamätnice.

Marián Janiga

1998 Sen naberá kontúry

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

• 1997 – 1998 impresiou bolo aj budovanie Strediska lavínovej prevencie v Jasnej, ktorého históriu a pozadie v roku 2000 Dr. Janigovi osobne priblížil v Ružomberku Ing. Kňazovický.

• 10. 11. 1998 list Okresnému úradu Poprad od rektora prof. Dada, kde je deklarovaný záujem o budovu v Tatranskej Javorine.

• 10. 11. 1998 list Obecnému zastupiteľstvu v Tatranskej Javorine, kde je deklarovaný záujem o prebudovanie budovy základnej školy na výskumné pracovisko.

• V roku 1998 M. Janiga spolu s viacerými kolegami na bratislavských ústavoch SAV a univerzitách pripravoval pomerne rozsiahly projekt 20th Meridian.

From: „Marian Janiga“ <janiga@kk.sinet.sk>
To: „Dado Milan Prof.“ <dado@uvt.utc.sk>
Sent: Tuesday, December 08, 1998 9:48 PM
Subject: [Fwd: Priprava projektu]

Vazeny pan rektor,
pripajam Vam uz skor avizovane informacie o 20th Meridian. Surne by som sa potreboval nakontaktovat s Vasimi GISakmi, mam predstavu o silnom projekte v scheme vyvin cestnej siete stav 1978,88,98 - databaza biodiverity - obsah polutantov v bioindikatoroch - vyvoj sidelnych vztahov a socioekonomickych vazieb. Dr. Podoba z Vykonneho vyboru a Dr. Price, Prof. Cernusca su blízki ludia. Ak prejde projekt na EU, tak nas projekt prejde. Rad by som uviedol buducim zaiteresovanym z nasej univerzity svoje predstavy este do Vianoc. Prof. Kluvanka som uz informoval. Vsetko navrhnute by sme mohli zvladnut v nasej rezii. **Velmi, velmi by pomohlo to pracovisko v Tatrach.** Podu na MV uz predpripravujeme, treba tam poslat priamo ziadost, ako navrhuje Dr. Supejova.

1999 Vhodná budova vo vhodnom prostredí

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

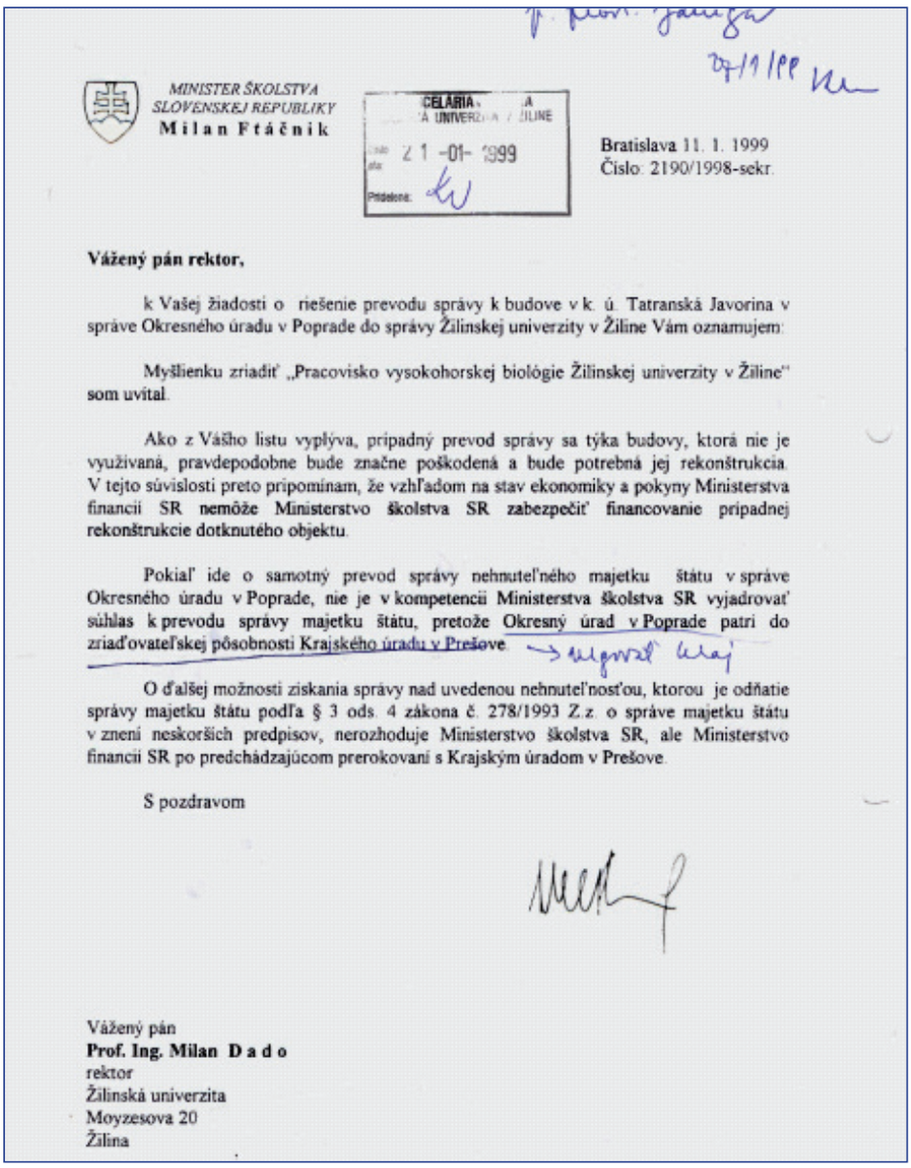

MINISTER ŠKOLSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Milan Ftáčnik

CELÁRIA ... A UNIVERZITA ŽILINE
21 -01- 1999
Pridelené:

Bratislava 11. 1. 1999
Číslo: 2190/1998-sekr.

Vážený pán rektor,

k Vašej žiadosti o riešenie prevodu správy k budove v k. ú. Tatranská Javorina v správe Okresného úradu v Poprade do správy Žilinskej univerzity v Žiline Vám oznamujem:

Myšlienku zriadiť „Pracovisko vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline" som uvítal.

Ako z Vášho listu vyplýva, prípadný prevod správy sa týka budovy, ktorá nie je využívaná, pravdepodobne bude značne poškodená a bude potrebná jej rekonštrukcia. V tejto súvislosti preto pripomínam, že vzhľadom na stav ekonomiky a pokyny Ministerstva financií SR nemôže Ministerstvo školstva SR zabezpečiť financovanie prípadnej rekonštrukcie dotknutého objektu.

Pokiaľ ide o samotný prevod správy nehnuteľného majetku štátu v správe Okresného úradu v Poprade, nie je v kompetencii Ministerstva školstva SR vyjadrovať súhlas k prevodu správy majetku štátu, pretože Okresný úrad v Poprade patrí do zriaďovateľskej pôsobnosti Krajského úradu v Prešove.

O ďalšej možnosti získania správy nad uvedenou nehnuteľnosťou, ktorou je odňatie správy majetku štátu podľa § 3 ods. 4 zákona č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, nerozhoduje Ministerstvo školstva SR, ale Ministerstvo financií SR po predchádzajúcom prerokovaní s Krajským úradom v Prešove.

S pozdravom

Vážený pán
Prof. Ing. Milan Dado
rektor
Žilinská univerzita
Moyzesova 20
Žilina

11. 1. 1999 – odpoveď ministra školstva rektorovi prof. Dadovi k návrhu vzniku ústavu. Minister myšlienku uvítal. Podobne pozitívne stanovisko adresovala rektorovi ŽU aj ministerka financií B. Schmögnerová v liste zo dňa 15. 1. 1999, kde v závere píše: „Vážený pán rektor, v uvedenej veci preto odporúčam opätovne osloviť p. prednostu Okresného úradu v Poprade a požiadať o prevod majetku štátu, o ktorý má záujem Vaša univerzita, verím, že v danom prípade bude uzavretá zmluva o prevode správy majetku štátu.“ 18. 2. 1999 adresuje rektor prof. Dado opätovnú žiadosť Ing. Milanovi Baranovi, prednostovi Okresného úradu v Poprade, o riešenie prevodu správy majetku.

Z M L U V A

o prevode správy majetku Slovenskej republiky
č. 1-1/99/ZU
uzavretá medzi

čl. I

Odovzdávajúci: Slovenská republika – Okresný úrad v Poprade
Popradské nábrežie č. 16, Poprad
zastúpený Ing. Milanom Baranom, prednostom
IČO : 31 777 678

a

Preberajúci : Slovenská republika – Žilinská univerzita v Žiline
Moyzesova 20, 010 26 Žilina
zastúpená: prof.Ing. Milanom Dadom, CSc.rektorom
IČO : 00 397 563

V Poprade 8. septembra 1999
Za Okresný úrad v Poprade
OKRESNÝ ÚRAD 10 POPRAD
Ing.Milan Baran
Krajský úrad v Prešove s týmto prevodom správy prevodom vlastníctva a ú h l a s í.
Č. spisu: 99/05839
V Prešove dňa: 26. X. 1999
ÚRAD V PREŠOVE OBOR FINANCÍ
Ing. Monika Túnová
vedúca odboru financií

V Žiline 13. septembra 1999
Za Žilinskú univerzitu v Žiline
ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE -2-
Prof.Ing.Milan Dado,CSc.
Súhlas MŠ SR:
Bratislava dňa 7. 10. 1999

From: „Marian Janiga“ <janiga@kk.sinet.sk>
To: „Milan Dado“ <dado@bull.utc.sk>
Sent: Monday, October 25, 1999 9:23 PM
Subject: Zmluva

Vazeny pan profesor,
Po dva a polrocnom usili mame dnes dovod na sampus, zmluva o Javorine je podpisana aj na kraji, hoci to tam bol dvojhodinovy boj. Z podkladov od ZU mi este chybal novy list vlastnictva, ale kedze som sa uz nechcel pohnut z Presovskeho krajskeho uradu, kym sa to nevyriesi, tak sa stalo. Ak budete mat moznost v stredu rozpravat s Prof. L. Miklosom, mozte mu povedat, ze Zilinskej univerzite uz nic nebrani v tom, aby mohla pokracovat v tatranskych projektoch o ochrane biodiverzity s ludmi, ktori to zacali.

S pozdravom
Marian Janiga

Chronológia nižšie uvedených správ je od druhej ku prvej.

From: „Marian Janiga“ <janiga@kk.sinet.sk>
To: „Milan Dado“ <dado@bull.utc.sk>
Sent: Friday, November 05, 1999 11:46 AM
Subject: Re: Zmluva

Dakujem za mail.

U pani Soviarovej som sa telefonicky ohlasil, prosim navrhnite termin, kedy by som sa mohol zastavit, ak v buduci tyzden, tak prosim mimo stredy, kedy mam povinnosti v skole. Rad by som s Vami hovoril, predtym ako sa budem chystat pripravit statut pracoviska.

S pozdravom
Marian Janiga

Milan Dado píše:

Bohuzial az teraz ale o to viac Vam dakujem.
Rad by som s Vami, pan docent, prilezitostne hovoril
Milan Dado

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

V tomto roku, zastával Marián Janiga na Katecheticko-pedagogickej fakulte funkciu prodekana pre výskum a zahraničné vzťahy. Externe. Peniaze ani na dochádzanie, roboty s novou fakultou ako na koňa. Ponuku na návrh dekana fakulty, prof. Kluvánka prijal s viac než prosbou, že vedenie fakulty sa bude usilovať o realizáciu pracoviska vysokohorskej biológie v Tatranskej Javorine. Až od 1. 1. 2000 sa M. Janiga rozhodol pracovať na KPF Žilinskej univerzity na hlavný pracovný pomer. Pre históriu treba uviesť, že dekan Kluvánek s myšlienkou realizácie ústavu pozitívne konvenoval. V roku 1999 bolo na pôde Žilinskej univerzity a jej Katecheticko-pedagogickej fakulty pripravované Druhé západokarpatské fórum vysokohorskej biológie. I keď budova budúceho ústavu už bola koncom roka v majetku Žilinskej univerzity, odvaha uviesť, že konferenciu organizuje aj budúci Výskumný ústav vysokohorskej biológie, by bola bývala asi predčasná. Bola však uvedená Sekcia vysokohorskej ekológie, ktorú M. Janiga založil na pôde rozvíjajúcej sa Slovenskej ekologickej spoločnosti pri SAV (SEKOS), ako jej zakladajúci člen i člen prvého výboru. Spoluorganizátorom konferencie bolo aj Vydavateľstvo Prunella. Pod ním už od roku 1992 vychádzalo vedecké periodikum Oecologia Montana.

SECOND WEST CARPATHIAN HIGH ALTITUDE BIOLOGY FORUM, SLOVAKIA

18 – 22 September, 2000

First Announcement

Organised by
Catechetic-Pedagogic Faculty of the Žilina University
PRUNELLA Publishers, Ružomberok
High Altitude Ecology Section of the Slovak Ecological Society

In the last five years, PRUNELLA Publishers organised several successful international meetings called „Current techniques in the alpine ecological research". In April 1998, PRUNELLA Publishers organized meeting of Slovakian and Czech scientists with the aim to strengthen high altitude biology research in the West Carpathians. The Proceedings from the conference will be published under the subtitle „First West Carpathian High Altitude Biology Forum" The aim of the „Second West Carpathian High Altitude Biology Forum" is to create an opportunity for a large number of high altitude biologists to exchange results, to discuss different topics of the research, and to plan new research projects. The forum is intended for the researchers whose interest is the biological science and management in the high altitude regions.

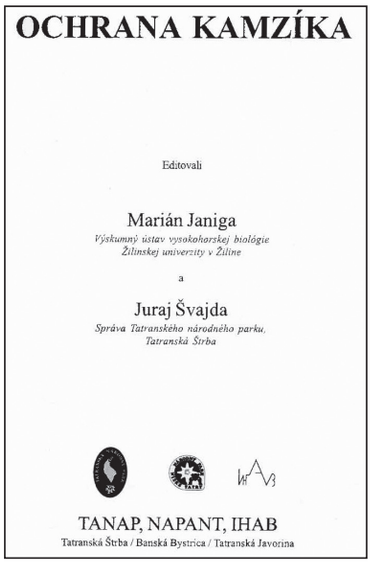
OCHRANA KAMZÍKA

Editovali

Marián Janiga
Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline

a

Juraj Švajda
Správa Tatranského národného parku, Tatranská Štrba

TANAP, NAPANT, IHAB
Tatranská Štrba / Banská Bystrica / Tatranská Javorina

Logo IHAB bolo poslednýkrát uverejnené v roku 2002 na monografii Ochrana kamzíka.

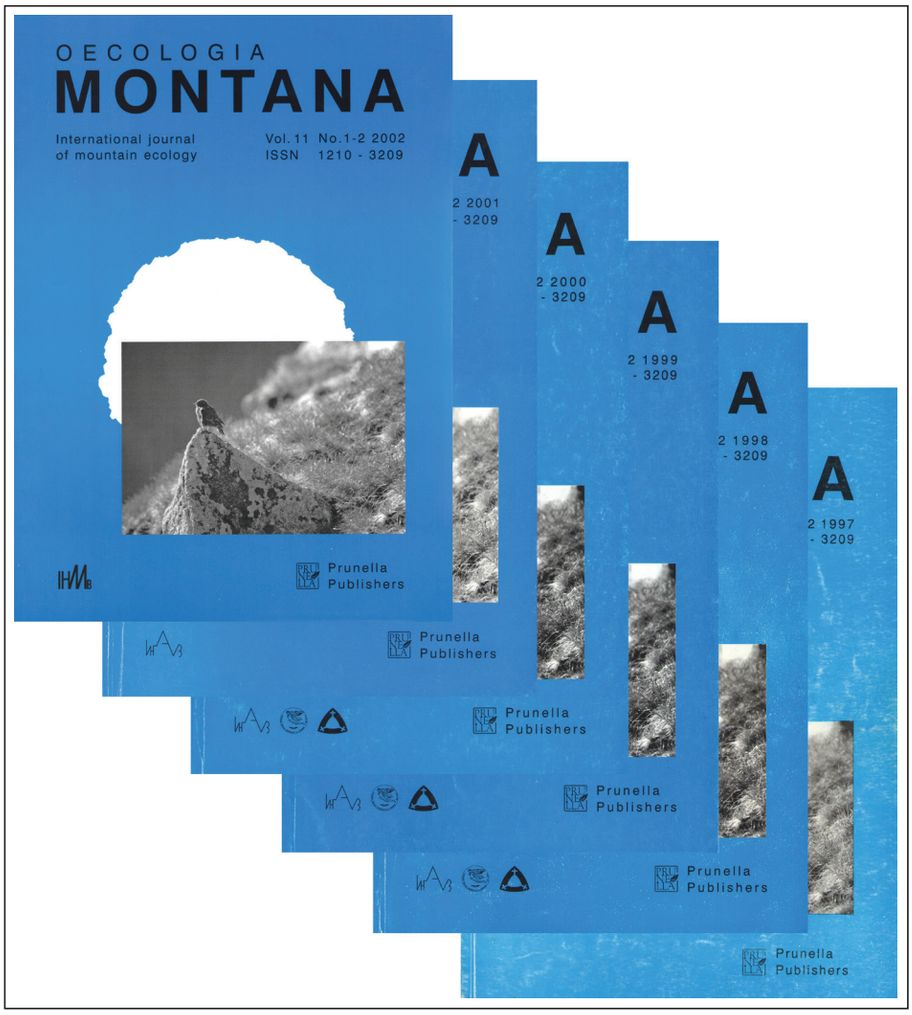

Logo

Oecologia Montana je asi najsilnejším dôkazom vývoja a finálnej realizácie loga ústavu. Slovenská predstava názvu ústavu bola vždy jasná, no v angličtine sme na začiatok uvádzali Institute of High Altitude Biology. Súviselo to s víziou neskúmať organizmy len vo vysokých nadmorských výškach terestrických oblastí, ale aj v ovzduší (napríklad aeroplanktón). Motiváciou bola napríklad aj skutočnosť, že Žilinská univerzita vychováva aj letcov. V roku 1997 M. Janiga budoval časopis ako editor ešte samostatne v Tatrách. Logo univerzitných pracovísk v Žiline a Ružomberku spolu s odvážnym logom IHAB začali editori na časopise Oecologia Montana uverejňovať od roku 1998 do roku 2000, kedy M. Janigovi pomáhali časopis redakčne upravovať jeho mladí kolegovia z Katedry biológie KPF Žilinskej univerzity, ktorú M. Janiga založil. Po zriadení ústavu vo februári 2000, ako aj po vzniku Katolíckej univerzity v máji 2000, je na časopise už len IHAB (2001). Na konci roka 2001 spoluredigoval časopis mladý absolvent Prírodovedeckej fakulty UPJŠ Košice Milan Novotný. Mgr. Novotnému bolo neskoršie, ako

potencionálnemu budúcemu zamestnancovi, sprostredkované PhD. štúdium na Ústave fyziológie hospodárskych zvierat v Košiciach. Ročník 2002 už spoluredigovala neskoršia zamestnankyňa ústavu Martina Novotná. Logo bolo ku koncu roka 2002 definitívne zmenené na správny preklad IHMB. Samotný tvar loga má v sebe zhmotnený juho-severný prierez slovenských hôr. Na juhu postupné a miernejšie nástupy do dolín (IH), neskôr štíty (M) a na záver ostré, prudké severné doliny (B rozdielne vo veľkosti oproti M). Šéfovi pomáhala tvar loga dolešťovať práve M. Novotná.

Výskum

Udržaniu vízie Výskumného ústavu vysokohorskej biológie umožnilo aj obdržanie VEGA grantu v roku 1999, ktorý sa po vzniku ústavu stal jeho prvým projektom pod hlavičkou ústavu. Neskoršie, v roku 2011, redaktorka Spravodajcu Žilinskej univerzity napísala, že za založenie ústavu môže vrchárka. Názov projektu s touto myšlienkou nesporne pozitívne koreluje.

Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva SR a Slovenskej akadémie vied

ŽIADOSŤ O GRANT

NÁVRH VEDECKÉHO PROJEKTU

Úradné záznamy od roku 1999	Dátum registrácie	Registračné číslo projektu

Vyplňuje žiadateľ o grant - pokyny sú na konci formulára

Komisia VEGA *(vyplňte číslo a názov komisie podľa zoznamu I)*

Číslo	Názov
9	Komisia VEGA pre biologické a ekologické vedy

Názov projektu *(uvádzajte maximálne 254 znakov, vrátane medzier)*

Sezónne zmeny v schéme toku imisného olova v alpínskej biote Vysokých Tatier a ich vplyv na intenzitu kumulácie olova vo vývinových štádiách modelového druhu vertebrát - Prunella collaris.

Zoznam riešiteľov *(okrem techn. spolupracovníkov) - uvádzajte priezvisko, meno, tituly, rezort*

VEDÚCI PROJEKTU:
RNDr. Marián Janiga, CSc.

Názov pracoviska vedúceho projektu:
Katecheticko-pedagogická fakulta Žilinskej univerzity, Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok

Rezort (zakrúžkujte) [MŠ SR] [SAV]

ZÁSTUPCA VEDÚCEHO PROJEKTU:
1. RNDr. Viera Bánasová, CSc.
2. RNDr. Mária Žemberyová, CSc.

Názov pracoviska zástupcu vedúceho projektu:
1. Botanický ústav SAV, Sienkiewiczova 1, 842 23 Bratislava
2. Katedra analytickej chémie Prír.F.-UK, Mlynská dolina CH-2, 842 15 Bratislava

Rezort (zakrúžkujte) [MŠ SR] [SAV] [MŠ SR] [SAV]

OSTATNÍ SPOLURIEŠITELIA:
Farkašovská Ingrind, Mgr.

• Projekt VEGA grant č. 1/6064/99: „Sezónne zmeny v schéme toku imisného olova v alpínskej biote Vysokých Tatier a ich vplyv na intenzitu kumulácie olova vo vývinových štádiách modelového druhu vertebrát - *Prunella collaris*“. Spoluriešitelia: Botanický ústav SAV, Katedra analytickej chémie Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava.

• Prednáška na konferencii „Global change and protected areas“, 8. – 13. 9. 1999, L‘Aquila, Taliansko, väčšinu pobytu hradil organizátor konferencie, včítane tlače pôvodnej štúdie v knižnej monografii. Nasledovná korešpondencia s M. Benistonom po konferencii (chronológia správ je v postupnosti od druhej ku prvej).

Thanks for mail,

the opportunity exists, look for the attached file.

Best wishes
Marian Janiga

Martin Beniston píše:

Hello,

I enjoyed meeting you last week in L‘Aquila, and hope that we may have an opportunity of meeting again in the future, perhaps in your respective countries.

Best regards,
Martin Beniston

Prof. Martin Beniston
Director
Department of Geography
University of Fribourg
Perolles
CH - 1700 Fribourg
Switzerland

Prof. Martin Beniston bol neskôr jedným z kľúčových prispievateľov do Al Gorovho ekoplagátu o klimatickej zmene, oceneného Nobelovou cenou mieru.

Záverečné slovo

Rok 1999 bol významný tým, že ústav reálne nadobudol svoje miesto pôsobenia. Podobne ako iné ústavy tohto typu v Európe, ale aj v ostatnom svete, je budova lokalizovaná priamo v teréne, čo umožňuje celoročný prezentačný ekologický výskum namiesto dištančného z miest, kde sú lokalizované univerzity alebo ústavy SAV. Takto umiestnená lokalita umožňuje nielen permanentný výskum v teréne najbližších dolín Tatier, ale aj potencionálnu výučbu študentov priamo na mieste. Doba ukázala, že to bolo riešenie správne a v mnohých ohľadoch oproti iným pracoviskám konkurenčne veľmi výhodné.

2000 Vznikol Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

Odpoveď na nižšie uvedený e-mail rektora ŽU:

From: „Marian Janiga“ <janiga@kk.sinet.sk>
To: „Rektor ZU“ <rektor@utc.sk>
Sent: Monday, February 14, 2000 12:02 AM
Subject: Re: Prijatie u rektora

Vazena pani Soviarova,
este raz dakujem za spravu. Ako som uz telefonicky odpovedal, v utorok pridem, predtym vsak posielam prilozeny navrh Statutu pracoviska. Bol by som povdacny, keby si ho pan rektor precital predom, ako to dame vylestit pani dr. Supejovej.
Vzajomne nam to v utorok s panom rektorom zjednodusi konzultacie. S prof. Honnerom budem rozpravat inokedy.
S pozdravom
Marian Janiga

Rektor ŽU píše:

Pan Dr. Janiga,
pan rektor Vas ocakava v utorok 15.02.2000. Pripravena je aj JUDr. Supejova.
Ak chcete aj prof. Honnera dohodnite sa s nim.
Pekny den,
Tereza Soviarova

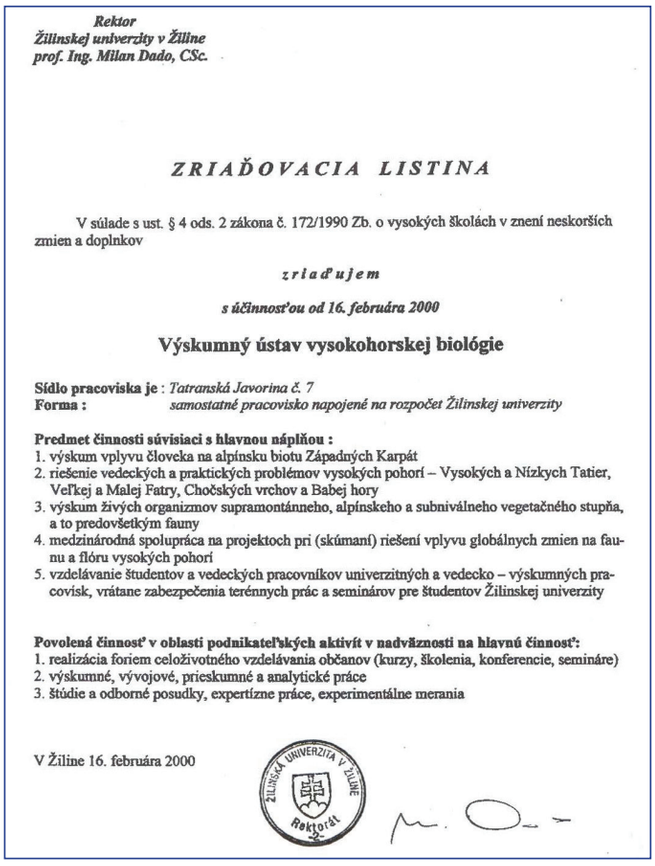

Rektor
Žilinskej univerzity v Žiline
prof. Ing. Milan Dado, CSc.

ZRIAĎOVACIA LISTINA

V súlade s ust. § 4 ods. 2 zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v znení neskorších zmien a doplnkov

zriaďujem

s účinnosťou od 16. februára 2000

Výskumný ústav vysokohorskej biológie

Sídlo pracoviska je : *Tatranská Javorina č. 7*
Forma : *samostatné pracovisko napojené na rozpočet Žilinskej univerzity*

Predmet činnosti súvisiaci s hlavnou náplňou :
1. výskum vplyvu človeka na alpínsku biotu Západných Karpát
2. riešenie vedeckých a praktických problémov vysokých pohorí – Vysokých a Nízkych Tatier, Veľkej a Malej Fatry, Chočských vrchov a Babej hory
3. výskum živých organizmov supramontánneho, alpínskeho a subniválneho vegetačného stupňa, a to predovšetkým fauny
4. medzinárodná spolupráca na projektoch pri (skúmaní) riešení vplyvu globálnych zmien na faunu a flóru vysokých pohorí
5. vzdelávanie študentov a vedeckých pracovníkov univerzitných a vedecko – výskumných pracovísk, vrátane zabezpečenia terénnych prác a seminárov pre študentov Žilinskej univerzity

Povolená činnosť v oblasti podnikateľských aktivít v nadväznosti na hlavnú činnosť:
1. realizácia foriem celoživotného vzdelávania občanov (kurzy, školenia, konferencie, semináre)
2. výskumné, vývojové, prieskumné a analytické práce
3. štúdie a odborné posudky, expertízne práce, experimentálne merania

V Žiline 16. februára 2000

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE Rektorát

Prof. Ing. Milan Dado, CSc. – počas jeho vedenia Žilinskej univerzity bol 16. februára 2000 zriadený Výskumný ústav vysokohorskej biológie ŽU.

Pani Tereze Soviarovej, sekretariát rektora ŽU, sú pracovníci VÚVB dlhodobo zaviazaní za správne vybavovanie administratívnej agendy súvisiacej s chodom ústavu.

Interiér bol otvorený, podlahy boli zamokrené a vyduté.

Steny boli poškodené vo všetkých miestnostiach prvého poschodia.

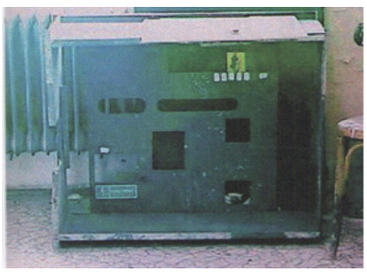

Elektrická rozvodňa plná „prázdnoty“ len pripomínala, že v budove bola voľakedy elektrika.

V kotolni boli ťažké, veľké a dávno nepoužívané kotle, dobré len na písanie spomienok, ako to voľakedy bolo.

Významné udalosti

Inovačné zmeny pracoviska

Hoci navonok budova v zime 1999/2000 vyzerala z exteriéru v akom-takom stave, interiér bol, jemne povedané, vo veľmi zlom stave. Bolo evidentné, že v obci ani školstve neboli peniaze na rekonštrukciu a zmysluplné využitie takejto veľkej budovy. O čo viacej človek počúval v regióne rôzne komentáre, o to menej bolo viditeľných reálnych skutkov. V kapitole uvedené fotografie sú zo znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný Ing. Hurajtom. Bolo kľúčové, že aj keď okenné priestory boli vybité a aj interiér podliehal výkyvom počasia, statika stavby zostala vo vyhovujúcom stave. Hlavne centrálna budova, v ktorej sa dlhodobo nekúrilo, sa zachránila na poslednú chvíľu. Už v roku 2000 sa pristúpilo k prvým opravným rekonštrukčným prácam vonkajšieho odpadu, pri ktorých s veľkými žulovými balvanmi v zemi výdatne pomohli koníky jedného z bratov Tomaškovičovcov. Bolo veľmi prezieravé, že ústav bol zriadený hneď začiatkom roka, čo umožnilo zháňať a plánovať finančné zdroje.

Exteriér VÚVB ŽU v zime 1999/2000.

Výskum

Projekty

• Projekt ŠOP SR – FŽP/ŠOP SR/TANAP/č. proj. 201/2000/c: „Analýza mitochodriálnej DNA u *Rupicapra rupicapra tatrica* a komparatívna

analýza mikrosatelitných lokusov v rámci projektu Na záchranu tatranského kamzíka“. Spolupracujúce organizácie: Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV Košice a Instituto Nazionale per la Fauna Selvatica, Ozzano dell´Emilia (BO), Italy.

• Projekt VEGA grant č. 1/6064/99: „Sezónne zmeny v schéme toku imisného olova v alpínskej biote Vysokých Tatier a ich vplyv na intenzitu kumulácie olova vo vývinových štádiách modelového druhu vertebrát - *Prunella collaris*“. Spoluriešitelia: Botanický ústav SAV, Katedra analytickej chémie Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava.

• Projekt č. 82 - 070 slovensko-českej medzivládnej vedecko-technickej spolupráce na roky 2000 – 2001: „Štúdium koevolučných vzťahov medzi parazitom a hostiteľom s využitím modelových druhov parazitov (*Collyriclum faba, Philopterus emiliae, Ricimus subpallidus*) a vtákov horských a alpínskych ekosystémov“. Český partner: Veterinárna a farmaceutická univerzita Brno.

• 25. 10. 2000 – Zmluva o spolupráci pri ochrane prírody a v prírodovednom výskume Tatier (VÚVB ŽU – Správa TANAP-u, Tatranská Štrba).

Odpoveď na nižšie uvedený e-mail doc. Literáka:

From: „Marian Janiga“ <janiga@sinet.sk>
To: „Ivan Literák“ <literaki@vfu.cz>
Sent: Sunday, January 02, 2000 2:23 PM
Subject: Re: Avipoxvirus

Ahoj Ivan,

dvakrat som presiel vsetky svoje zaznamy o pevuskach od roku 1985, vylozene si to pamatam u jedneho jedinca, no v zaznamoch som nic nenasiel. Neviem ani zodpovedne posudit, ci to bolo to, co hladas, dal som si dost robotu, je to 15 hrubych slovnikov plnych rukopisov.

2. Jirka Flousek mi pisal, ze s pevuskami to bude lepsie na buduci rok na jar alebo v septembri, takze tuto cestu odkladam.

3. Planujem ist koncom novembra alebo zaciatkom decembra do Prahy asi na tri - styri dni na Prirodovedecku fakultu, to by sa snad z nasho grantu dalo zaplatit.

4. Papiere zo Ziliny som uz vybavil vsetky, aj spravu som poslal na MS SR, mal by si dostat peniaze, aspon na tych 20 dni. To, ze som zamestnancom Zilinskej univerzity je stare asi len tyzden - dekret.

Ahoj
Marian

Doc. Literák píše:

Ahoj Mariáne,

pracuji na rukopisu o našich nálezech avipoxvirových změn u volně žijících ptáku na Slovensku a v Polsku. Myslím, že by stálo za zmínku uvést tam i Tvé pozorování avipoxvirových zmìn u Prunella collaris. Jseš schopen a ochoten to najít a poslat (kdy, kde, okolnosti pozorování, přesný popis změn ap.)? Byl by to jeden z výstupù našeho společného česko-slovenského projektu.
Díky
Ivan Literák

Podlahy a steny boli výrazne poškodené hlavne tam, kde bola namontovaná sanita.

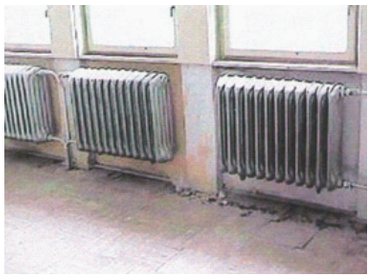

Celý systém vykurovania, rozvody i vykurovacie telesá boli nepoužiteľné a v roku 2001 dalo niekoľko dní práce ich demontovať.

V žalostnom stave boli toalety a pisoáre, ani sa nechcelo veriť, že v minulosti tu boli malí školáci.

From: „Marian Janiga“ <janiga@sinet.sk>
To: „Ettore Randi“ <met0217@iperbole.bologna.it>
Sent: Monday, January 31, 2000 3:19 AM
Subject: Re: roe deer Slovakia

Dear Ettore,

in this week, I will send the fresh fecal samples of chamois from three local populations, moreover the majority of samples is individually identified. The fresh samples from roe deer will be included. What is important, your early report - genetic analysis of fecal samples in the comparison to those from Alps would be very fruitful for me to earn some money from Ministry of Environment to buy and prepare the traps for catching of chamois.
I would be very grateful for manuscript file of your article published in Zeitschrift fur Saugetierkunde, 55: 413-420.

Best wishes
Marian Janiga

E-mail od prof. V. Onipčenka, Moscow State University (31. 1. 2000):

Dear Marian,

I have finished the manuscript „Dynamics of two contrasted alpine communities in the Caucasus: results of 14-years of permanent plot observation“ (18 pages) for our journal. Could you send me your post address, because I failed to find it in Sheffield. Is it possible to send it by e-mail as well (about 300 Kb)? I am two last days in Sheffield. I will be glad to send the manuscript from here, because it takes much more time to receive it from Russia.

Yours, Volodya

Prof. K. Armitage, Kansas University (13. 3. 2000):

Dear Marian,

I am diligently at work on my manuscript and expect to finish the rough draft next week. I will be leaving for Tunisia on March 16 and will not return until March 28. I will make all the revisions of my manuscrit at soon as I return and send it to you. You can expect it by mid April.

If you are planning to send me page proofs on the OECOLOGIA MONTANA article with Schwartz, I will need to recieve them by Tuesday, March 14 in order to return them with any corrections before I leave for Tunisia. Otherwise it will be after March 28 before I could check any proofs. Have you decided on the dates for the August conference? I will need to arrange for my air travel very soon as August is a busy time for flights from Europe to the United States and I need to arrange my booking.

Hope all is going well. I‘m looking forward to seeing you in August.

Sincerely,
Ken

Druhé západokarpatské fórum vysokohorskej biológie nakoniec prebehlo v auguste, účastníkmi boli vo veľkom počte aj mladí študenti Katedry biológie. Pri druhej výzve už bolo realistické, že organizátorom je aj VÚVB ŽU. Plagát je z dátumu, kedy boli ešte nespresnené názvy prednášok niektorých účastníkov.

The second announcement

SECOND WEST CARPATHIAN HIGH ALTITUDE BIOLOGY FORUM
SLOVAKIA
22 - 25 August, 2000

Organised by

Institute of the High Altitude Biology, Žilina University
Department of Biology, Catholic University, Ružomberok
PRUNELLA Publishers, Ružomberok
High Altitude Ecology Section of the Slovak Ecological Society, Slovak Academy of Sciences

Preliminary Program

August 22, afternoon
arrival and registration

August 23, conference, lectures

7.30 - 8.20 Breakfast
8.20 - 8.30 Introductory words
8.30 - 9.00 Prof. Ken Armitage, The University of Kansas, Lawrence, Kansas
The Evolution, Ecology, and Systematics of Marmots

9.00 - 9.30 Dr. Stanislav Knutelski, Jagiellonian University, Krakow
.....

9.30 - 10.00 Dr. Oto Majzlan, Comenius University, Bratislava
.....

10.00- 10.30 Prof. Lapas A. Alibekov, Samarkand State University, Uzbekistan
Mountain Deforestation in Middle Asia and Agroforest Ameliorations

10.30. - 11.00 Prof. Stanislav Bureš, Palacký University, Olomouc, Czech Republic
Concentrations of toxic metals in eggs and nestlings of meadow pipit in its range.

11.0 - 11.30 Dr. Marián Janiga, Catholic University, Ružomberok, Slovakia
Current knowledge on lead accumulation in vertebrates of the alpine areas of the High Tatras

11.30 - 13.30 Lunch

13.30 - 14.00 Prof. H. Akbarov , Tashkent University
The drying up of the Aral sea and its influence on the ecosystem of high altitude mountains of Central Asia.

14.00 - 14.30 Martin Koňian, MSc. Catholic University, Ružomberok

.....

14.30 - 15.00 Jerry T. Warren, Alpine Research Center - Finse, University of Oslo, Norway
Historical and current effects of livestock grazing (intensive/extensive) on alpine biodiversity.

15.00- 15.30 Dr. Neil G. Bayfield, Institute of Terrestrial Ecology, Banchory, Scotland
Selecting key indicators of environmental change: using expert groups and stakeholders in the Pyrenees (Spain) and Cairngorm Mountains (Scotland)

15.30 - 16.00 Dr. Vladimír Kmeť, Institute of the Animal Physiology of SAS, Košice
PCR detection of faecal microflora biodiversity in *Prunella collaris*

16.00 - 16.30 Prof. Ken Armitage, The University of Kansas, Lawrence, Kansas
History of research at Crested Butte field campus

16.30 - 17.00 Hana Zámečníková, MSc., Dr. Marián Janiga, Catholic University, Ružomberok, Slovakia
Notes on history and the end of the TANAP Research Centre in the Tatra Mountains

17.00 Conclusions of the Forum

18.00 Dinner

19.00 Closing ceremony

August 24, excursion
to the high altitude area - the Low Tatra Mountains

August 25, excursion
to the high altitude area - the High Tatra Mountains

August 26 departure

E-mail od Dr. Haladu, tajomníka Slovenskej ekologickej spoločnosti, 15. 3. 2000 (článok k životnému jubileu doc. Guličku, významného a nedoceneného slovenského ekológa vyšiel v Správach SEKOS):

Dobry den,

obraciam sa na Vas s jednou prosbou. Doc. Gulicka v aprili oslavi 75. narodeniny. Je to najvyznamnejsie jubileum nasho clena v tomto roku. Na vybore sme sa dohodli, ze poziadame dr. Kristina o jubilejny clanok, to nevyslo, ale dr. Okali bol ochotny tento prispevok napisat. Dostal som ho predvcerom, teda uz po termine. Ten prispevok je velmi strucny (hned za nim budu nasledovat prispevky k 65. narodeninam, ktore budu mat jednu stranu, resp. vyse jednej strany) a nezodpoveda vyznamu tohto jubilea. V uvode sa hovori o doc. Gulickovi vylucne ako o zoologovi, aj tu by malo byt aspon spomenute, ze je aj ekologom.

Viem, ze doc. Gulicka uci teraz v Ruzomberku a ze ste s nim mali aj predtym kontak-

ty, preto by som sa chcel opytat, ci by ste mohli tento prispevok doplnit. S dr. Okalim som rozpraval, suhlasil s tym, aby niekto iny (nerozpravali sme o konkretnom cloveku) dopracoval to, co on napisal. Samozrejme, ako to uz v tychto pripadoch byva, potreboval by som to dost rychle, uzavierka mala byt 29.2. Napiste mi, ci by ste boli ochotny to urobit, prispevok od dr. Okaliho Vam posielam hned teraz.

Pozdravuje
Lubos Halada

Výstupy

Janiga M. 2000: Príroda – Vývoj fauny a flóry v slovenskej podtatranskej oblasti, p. 103-105. Skupien W. (ed.) – Tatry a podtatranská oblasť. Doplňujúce texty pre školy. Poprad, Zakopane, Phare CREDO EU, Vivit.

Janiga M. 2000: Príroda – Slovenské Tatry a ich širšie okolie, p. 118-128. Skupien, W. (ed.) – Tatry a podtatranská oblasť. Doplňujúce texty pre školy. Poprad, Zakopane, Phare CREDO EU, Vivit.

Janiga M., Mlynarčíková D., Jasinski M., Rajwa A., Szafirska A., Wojnarski B. 2000: Navrhované výlety, p. 353-365. Skupien W. (ed.) – Tatry a podtatranská oblasť. Doplňujúce texty pre školy. Poprad, Zakopane, Phare CREDO EU, Vivit.

Janiga M., Kubašková Ľ. 2000: The biology of the Alpine Accentor *Prunella collaris*. III. The coevolution of Alpine Accentors and lice (Phthiraptera). Oecologia Montana, 9(1-2): 24-28.

Janiga M. 2000: Second West Carpathian High Altitude Biology Forum. SEKOS Bulletin, 8(1): 25.

Janiga M., Okáli I. 2000: Doc. Dr. Ján Gulička, CSc. jubiluje. SEKOS Bulletin, 8(1): 13-14.

Vzdelávanie

Regionálny projekt EÚ: Doplnková učebnica geografie pre 5. – 9. ročník ZŠ so zameraním na poľsko-slovenský pohraničný región. Projekt koordinovaný komunálnymi zastupiteľstvami miest Zakopane a Poprad (spoluriešitelia M. Janiga, P. Skawinski, P. Raiva, M. Žifčák a kol.).

Vedecká výchova: Mgr. Eva Rašková, Ústav ekológie lesa SAV, Zvolen, externá, rok zahájenia 2000 – konzultant M. Janiga.

Zamestnanci

Poverený riaditeľ: RNDr. Marián Janiga, CSc.

Záverečné slovo

Rok 2000 bol hektický zvratmi vo vývoji univerzít. Bolo to mravenisko zmesi študentov, výskumníkov, učiteľov, každý sa iným spôsobom pripravoval na vznik Katolíckej univerzity, prichádzalo veľa rozporuplných informácií. Riešili sa politické vplyvy, poslanci navštevovali laboratóriá i s mrazničkami mŕtvych zvierat, atď. V tomto období bolo ťažké si zachovať kľud pre prácu, o to viac, ak je človek vo funkcii v inštitúcii, kde veľa funkcionárov nemalo skúsenosti s vysokým školstvom. Osobne preto teší, že sa podarilo udržať reálny chod získaných projektov. Zrealizované bolo ďalšie poznanie vo forme výstupov kapitol v nadnárodných monografiách, predovšetkým o cykle olova v horách. Mladí kolegovia sa učili editovať vedecký časopis Oecologia Montana i aktívnej práci v teréne. No bolo evidentne cítiť, že na tento typ výskumu univerzita v Ružomberku nerezonuje a biológia mala slúžiť skôr na zatraktívnenie učiteľských kombinácií na získavanie študentov. Na druhej strane bol to senzačný, neuveriteľný a zapamätateľný rok – vznikol Výskumný ústav vysokohorskej biológie pod Žilinskou univerzitou, na slovenskej scéne, a tak potrebný v Západných Karpatoch.

2001 Sen sa stáva skutočnosťou – projektujeme

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

29. 8. 2001 – RNDr. Eme Gojdičovej:

Emka ahoj,

dakujem za mail. Prosim Ta, to distancne vzdelavanie nepusti, ani ja to este nemam hotove a pravdupovediac Ing. Hrebenarovej sa s hanbou vyhybam. Smerujem to do Ziliny a tvrdo pracujem na rekonstrukcii skoly v Javorine (murujeme, projektujeme, atd), na buduci rok v septembri tam chceme aj ucit. V Ruzomberku je doslova vojna dochodcov o pozicie, prestava ma to tam bavit. Ja osobne by som Pukajovu aj zobral, problem je v tom, ze dochodcovia nevedia okrem zo statu zohnat peniaze, takze sa limituju ludia, atd.
Marian

Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity

ŠTATÚT ÚSTAVU

§ 1

Základné ustanovenia

(1) Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity (ďalej len ***ústav***) je zriadený v súlade s ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v znení neskorších predpisov rozhodnutím rektora ŽU zo dňa 16. februára 2000.

(2) Sídlom ústavu je Tatranská Javorina č. 7.

(3) Ústav sa vo svojej činnosti riadi štatútom ŽU, štatútom ústavu, vnútorným poriadkom ústavu, predpismi pre ekonomické a prevádzkové riadenie univerzity, príkazmi rektora a pokynmi kvestora ŽU.

(4) Ústavu používa podlhovastú pečiatku s textom :

Výskumný ústav vysokohorskej biológie
Žilinskej univerzity v Žiline
059 56 Tatranská Javorina č. 7

§ 2

Poslanie a úlohy ústavu

(1) Ústav je samostatné vedecké, vzdelávacie a konzultačné pracovisko ŽU.

(2) Ústav je zriadený s cieľom prehĺbiť vedeckú, pedagogickú a koordinačnú činnosť pri riešení vedeckých a praktických problémov vysokých pohorí.

(3) Hlavným poslaním ústavu je :

a) výskum vplyvu človeka na aplínsku biotu Západných Karpát,
b) riešenie vedeckých a praktických problémov vysokých pohorí Vysokých a Nízkych Tatier, Veľkej a Malej Fatry, Chočských vrchov a Babej hory,
c) výskum živých organizmov supramontánneho, alpínskeho a subniválneho vegetačného stupňa, a to predovšetkým fauny,
d) medzinárodná spolupráca na projektoch pri výskume vplyvu globálnych zmien na faunu a flóru vysokých pohorí,
e) vzdelávanie študentov a vedeckých pracovníkov univerzitných a vedeckovýskumných pracovísk, vrátane zabezpečenia terénnych prác a seminárov pre študentov Žilinskej univerzity.

(4) Činnosť v oblasti podnikateľských aktivít v nadväznosti na hlavnú činnosť:

a) uskutočňovanie celoživotného vzdelávania občanov,
b) organizovanie odborných seminárov a konferencií,
c) realizácia výskumných, vývojových, prieskumných a analytických prác,
d) spracúvanie štúdií a odborných posudkov, expertíznych prác, experimentálnych meraní a podobne.

(5) Ústav je inštitúciou, ktorá samostatne a slobodne rozvíja vedeckú, vzdelávaciu a inú činnosť na ktorú je zriadený a pre ktorú vytvára podmienky v spolupráci s vedením ŽU a ďalších pracovísk ŽU.

Prvá strana prvého Štatútu VÚVB ŽU schváleného Akademickým senátom ŽU v roku 2001.

Významné udalosti

Inovačné zmeny pracoviska

Ing. Ladislav Cimerák, PhD., kvestor. V začiatkoch svojej existencie bola administratíva VÚVB ŽU spracovávaná kanceláriou kvestora.

• 20. 2. 2001 Akademický senát ŽU schválil Štatút výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline.

• V legislatívnych konaniach, ako aj pri tvorbe zmlúv, bola M. Janigovi veľmi nápomocná JUDr. Rozália Šupejová, ktorá agendu skvele zvládla a s jej veľkou pomocou získala Žilinská univerzita svoj priestor na vedu a vzdelávanie v Tatrách. Bolo veľmi dobré, že myšlienka ústavu mala stále podporu rektora prof. Dada i kvestora Ing. Cimeráka. Ale objektívne treba povedať, že väčšina pracovníkov rektorátu, počnúc prorektormi a končiac dámami na všetkých odboroch rektorátu sa k úsiliu stavala pozitívne. Od samých začiatkov sme cítili podporu p. Ing. Hlinicovej, p. Soviarovej, p. Kuchárikovej či p. Cibovej. V neskorej jeseni 2001 bol zo Štátneho veterinárneho ústavu v Dolnom Kubíne dovezený vyradený nábytok, za čo sme vyjadrili vďaku vtedajšiemu vedeniu ústavu. Stoly boli neskôr uskladnené na prvom poschodí a v svojom období veľmi poslúžili.

Prinesené laboratórne stoly si niečo vytrpeli, kým sa v hale urobili rozvody elektriky. Fotografia je z roku 2002, kedy boli v hale realizované aj rozvody kúrenia.

• V júli 2001 bola vysúťažená spoločnosť pre vypracovanie projektovej dokumentácie pre realizáciu stavby Prestavba objektu ZŠ na výskumné pracovisko (PROARCH Poprad). Prvá výkresová doku-

mentácia bola hotová už v septembri 2001. Jej niektoré časti boli zhotovené ale skôr, takže v roku 2001 mohla byť zrealizovaná oprava rozvodov vody na prízemí. V roku 2001 prišla aj „údržbárska čata“ zo Žiliny na čele s p. Loduhom a Višňovským a netreba zabudnúť, že aj im sa nápad s ústavom pozdával. Na prízemí „poťahali“ elektrické rozvody. V tomto roku padlo na rektoráte rozhodnutie, že sa na ochranu budovy musí opraviť kúrenie a zakúpi sa výkonný kotol na drevo, už podľa návrhu projektantov. 15. 6. 2001 riaditeľ vypracoval na požiadanie prorektora doc. Čápa „Lokalitný program využitia objektu Výskumného ústavu vysokohorskej biológie v Tatranskej Javorine“. S lokalitným programom bol oboznámený rektor, kvestor a postupoval podľa neho architekt. V programe sa o. i. uvádza:

„Lokalitný program je spracovaný

a. v súlade so zriaďovacou listinou VÚVB ŽU
b. v súlade so Štatútom VÚVB ŽU schváleným Akademickým senátom ŽU dňa 20. 2. 2001
c. v súlade s návrhom postupu prác pri príprave a realizácii rekonštrukcie objektu v Tatranskej Javorine (Ing. Karch a kol.)
d. v následnosti na odborný posudok súčasného stavu projektu (Ing. Hurajt)
e. ako odpoveď na požiadavku AS ŽU predložiť časové horizonty budovania ústavu
f. podľa požiadaviek štátnej správy i miestnej samosprávy začať aktívne práce na rekonštrukcii budovy podľa zámerov predložených na KÚ v Prešove a OÚ v Poprade“

Každá z miestností bola v programe presne vyšpecifikovaná. Vízia koncepcie sa ukázala dobrou až do súčasných dní, z obsiahleho elaborátu citujeme napríklad popis laboratórií, fungujú tak dodnes, len miestnosti botaniky a zoológie sú vymenené:

„Pôdorys II. NP

Laboratóriá pre výskum a výučbu 15 až 20 študentov

1. Stredná miestnosť – botanické laboratórium pre „hrubú“ prácu, determinácie, morfológiu, fyziológiu drevín, atď., nevyhnutnosť voda a plyn, stoly pre asi 20 študentov po obvode
2. Miestnosť vľavo od strednej – pri komíne, zoologické laboratórium pre hrubú prácu, pitvy, determinácie, nutnosť vody a plynu
3. Miestnosť vpravo od strednej – laboratórium molekulárnej biológie a genetiky, „čisté laboratórium“, nevyhnutnosť vyvedeného plynu pri každom stole
4. Malá miestnosť vľavo od schodov – nevyhnutný príručný depozit vzoriek (botanika, zoológia, genetika, ekológia, náradie – pinzety, atď.)“

Príklady z mnohopočetnej následnej e-mailovej korešpodencie k projektu:

14. 8. 2001 – korekcie k plánu architekta

Jano ahoj,
posielam korekcie

- zamurovat dvere, nechat len v 112 kuchyna, zmenit vypisy okien
- vyriesit problem komina, buranie sposobi velke problemy, pokusit sa este raz porozmyslat o velkom, resp. potom turbo riesenie, prve poschodie, prizemie alebo i byt
- WC okna, parapet nedvihame, zmenit to i vo vypise i v pohlade okien
- zmena dveri do sprchy podla poslednej diskusie, vypis dveri ten isty?
- len tri pisoare
- poschodie, ak budu stoly s plynmi v strede miestnosti pre dreveny obklad, asi by to mal vediet ten, co bude robit projekt plynu
- 203 dvere chybaju
- rozvod teplej a studenej vody robime v 270 vyske, ako sme sa dohodli vo WC
- zakreslit cerpadlo do studne, vyuzivanie tejto vody na zachod v buducnosti, zatial asi zakreslit len privod, rura pokial sa pamatam vyustuje v kotolni za starym kotlom
- pohlady nazvy poprehadzovane

Ahoj a dakujem
Marián

18. 9. 2001 – e-mail s JUDr. Šupejovou:

Pán doktor,
dnes 18.9.2001 sme sedeli u p. kvestora aj s vedúcim investičného odboru a rokovali sme aj o Tatranskej Javorine, preto v mene p.kvestora Vás prosím, keď pôjdete najbližšie do Žiliny, mali by ste doniesť so sebou projektovú dokumentáciu na plynovú prípojku a rekonštrukciu kotolne (p. kvestor aj p. Ing. Karch hovorili o tom, že projektová dokumentácia mala byť hotová ešte začiatkom septembra ??). Treba konať ohľadne palivovej základne na odber plynu a stavebného povolenia na plynovú prípojku.
Keď pôjdete do Žiliny, dajte vopred vedieť, kedy prídete.
S pozdravom Šupejová

Budova po necelých dvoch rokoch od prevzatia 11. 10. 2001.

Výskum

Projekty

• Projekt ŠOP SR: „Mikroskopická a makroskopická analýza vzoriek trusu *Canis lupus* so zameraním na určenie zastúpenia druhu *Rupicapra rupicapra* v potrave vlkov“.

• Projekt VEGA grant č. 1/6064/99: „Sezónne zmeny v schéme toku imisného olova v alpínskej biote Vysokých Tatier a ich vplyv na intenzitu kumulácie olova vo vývinových štádiách modelového druhu vertebrát - *Prunella collaris*“. Spoluriešitelia: Botanický ústav SAV, Katedra analytickej chémie Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava.

• Projekt č. 82 - 070 slovensko-českej medzivládnej vedecko-technickej spolupráce na roky 2000 – 2001: „Štúdium koevolučných vzťahov medzi parazitom a hostiteľom s využitím modelových druhov parazitov (*Collyriclum faba, Philopterus emiliae, Ricimus subpallidus*) a vtákov horských a alpínskych ekosystémov“. Český partner: Veterinárna a farmaceutická univerzita Brno.

• Vega Grant 2/1003/21 (2001 – 2003): „Molekulárna diagnostika mikroflóry tráviaceho traktu živočíchov“. Hlavný riešiteľ: Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV. Spoluriešiteľ: Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity.

• „Organizácia medzinárodnej konferencie o výsledkoch výskumu a managementu druhu *Rupicapra rupicapra* na Slovensku a v Európe“. 24. – 28. 10. 2001. Spoluriešitelia: Správy TANAP-u a NAPANT-u.

The First Announcement
THE THIRD WEST CARPATHIAN HIGH ALTITUDE BIOLOGY FORUM, SLOVAKIA
intended for CHAMOIS CONSERVATION
24 – 28 October, 2001
Organised by
Institute of the High Altitude Biology of the Žilina University, Tatranská Javorina
Tatra National Park, Tatranská Štrba
Low Tatra National Park, Banská Bystrica
High Altitude Ecology Section of the Slovak Ecological Society, Slovak Academy of Sciences
Slovak Republic

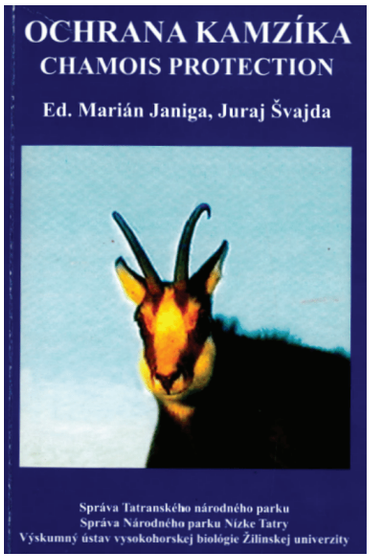

Monografia z konferencie, ktorá sa uskutočnila v roku 2001, vyšla v roku 2002. Zoznam účastníkov na konferencii vo veľkej miere odpovedá zoznamu autorov príspevkov v monografii.

E-mail z Centro di Ecologia Alpina, Trento, 9. 10. 2001:

Dear Dr. Janiga,

Yesterday I heard that you are organizing „The third Carpatian high altitude biology forum, Slovakia intended for Chamois Conservation“ and that you have written to my colleague Annapaola Rizzoli asking for contributions on genetics. Your project sounds very relevant and interesting, but we have not quite understood if you need only people to give seminars, or if you also are seeking advice on various aspects of your project. Perhaps a program of your conference and a list of speakers would be useful in this regard.

I am the head of the genetics laboratory at the Centre for Alpine Ecology (where Dr. Rizzoli works) and we also presently have a project on the conservation genetics of mammals in Trento which includes genetic studies of the chamois. Unfortunately, the days of your conference, I have already planned field studies, and my colleagues in the laboratory also have previous engagements. However, I would be extremely happy to discuss any problems you may have (sampling or techniques), to send you protocols, to check the methods of your planned project, or to advise on equipment needed. You or your colleagues would also be very welcome to visit our Centre to learn any techniques you need to. Perhaps you would even like to set up a collaboration with our Centre so that we could work on the conservation of the chamois together (even with part of the laboratory and parasite work here if necessary). There are many possibilities!

I am looking forward to your reply.

Yours sincerely,
Heidi Hauffe

Výstupy

Janiga M. 2001: Birds as Bio-Indicators of Long-Transported Lead in the Alpine Environment. In Visconti G., Beniston M., Iannorelli E. D. and Barba D. (eds): Global change and protected areas. Dordrecht, Boston, London: Kluwer Academic Publishers, p. 253-259.

Zamestnanci

Poverený riaditeľ: RNDr. Marián Janiga, CSc.

Záverečné slovo

Mimo stavebných prác na ústave to bol hlavne rok stretnutí s vedcami, ktorí sa zaoberajú rôznymi aspektmi života kamzíkov, od populačnej ekológie cez parazitológiu a ochranu, až po ich genetický profil. Na konferencii o kamzíkoch bolo dobré počuť nielen vedecké príspevky, ale aj skúsenosti starších členov Horskej služby. Celé to bolo zorganizované v Tatranskej Štrbe v dobrej vôli na ochranu týchto nádherných zvierat v spolupráci so Správami TANAP-u a NAPANT-u.

2002 Rok plný stavbárčiny

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

7. 11. 2002 – doc. Čápovi:

Ahoj Ivo,
dakujem za mail. Vytazeny som hlavne tym, ze vybavujem stavebne konanie a vozim piesok na 1203 na Javorinu. Davam teraz dokopy knihu s TANAPom o kamzikoch, z tej minulej konferencie, mam tam styri prace, nadpisy a vsetko ostatne doladujeme so spoluautormi, knihu editujem. Do tlace ide najneskor v novembri. Clanky su uz napisane, nazvy Ti poslem, hned, ako budem vediet. Aj citacie prac.

Významné udalosti

Inovačné zmeny pracoviska

• Medzi zaujímavé povinnosti patrilo zakomponovanie areálu ŽU do Územného plánu obce. Po diskusiách s Ing. arch. Genčanským je v areáli zakreslená aj potencionálna druhá stavba pre vizionárov, ktorí chcú rozšíriť pôsobnosť i veľkosť ústavu.

Budova ústavu je v nákrese označená pod číslom štyri (červenou farbou).

• Od roku 2002 až po rok 2019 boli na ústave riešené tri etapy stavebných povolení (2002 – 2003, 2008 – 2009, 2013), s tým súvisiacich všetkých vyjadrení, ako aj odpovedajúcich kolaudačných rozhodnutí. Súviselo to s postupným prebudovávaním budovy, ako aj s inštalo-

vaním novej prístrojovej techniky. Vo februári 2002 už bola vypracovaná kompletná projektová dokumentácia pre stavebné konanie a realizáciu stavby vrátane dokumentácie pre jednotlivé prípojky inžinierskych sietí. V septembri 2002 už bola zaslaná žiadosť o stavebné povolenie na plynofikáciu, predtým spracované projekty, zabezpečené všetky vyjadrenia, užšia súťaž na plynofikáciu bola zrealizovaná v septembri, samotná plynofikácia bola inštalovaná v zime 2002. Pre organizáciu pracoviska bolo veľmi dobré, že od januára nastúpil na miesto kuriča a údržbára na čiastočný úväzok p. Pitoňák, od apríla bol zamestnaný do trvalého pracovného pomeru. Veľmi pomohlo zverenie služobného motorového vozidla Š 1203 valník, dovtedy sa materiál realizoval dodávateľsky. Auto uľahčilo aj vybavovanie k projektovej dokumentácii v okresnom meste Poprad. Do zverenia auta bola celá agenda vybavovaná na súkromných vozidlách.

S P L N O M O C N E N I E

Splnomocňujem týmto p. RNDr. Mariána Janigu, CSc., riaditeľa Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline so sídlom v Tatranskej Javorine, aby konal v mene Žilinskej univerzity, ako správcu majetku štátu – budovy súp. č. 7 na parcele 56/4 v Tatranskej Javorina, vo veciach prehlásenie zmeny odberateľa vody, plynu a elektrickej energie dodávaných do predmetnej budovy, zapísanej na liste vlastníctva č. 44 k. ú. Tatranská Javorina.

V Žiline 7. novembra 2002-12-05

prof. Ing. Ján B u j ň á k,. CSc.
r e k t o r

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
Rektorát
010 26 ŽILINA, Moyzesova 20
2

• Začiatkom roka boli dokončené rozvody kúrenia. Kompletne sa zrekonštruovala prednášková hala, dodávateľsky užšími súťažami sa realizovali obklady a dlažba sociálnych zariadení, v máji sa položila dlažba v prednáškovej miestnosti, podobne aj v kuchynke pre študentov, realizovala sa montáž hlavného elektrického rozvádzača, bola urobená elektrifikácia prvého podlažia včítane laboratórií, dodávateľsky výsprava stien, vybrúsenie drevených parkiet a lakovanie na prvom podlaží. Boli inovované schody a zábradlie z haly na prvé poschodie, na prízemí bola urobená prvá kancelária, na poschodí prvý sekretariát, ku koncu roka sa dokončili steny miestnosti molekulovej ekológie, natrela sa strecha budovy. Pre materiál a s materiálom sa najazdilo tisíce kilometrov.

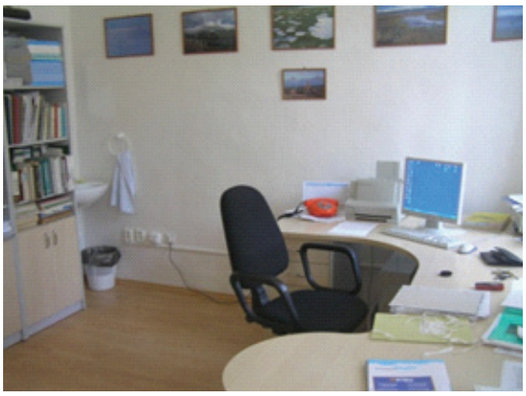

Prestavba interiérov – zľava doprava a smerom nadol: chodba na prvom poschodí, rekonštrukcia elektrických rozvodov a kúrenia v laboratóriách, prvá kancelária, prvý sekretariát.

• Bola ujednotená a schválená prvá organizačná schéma ústavu, ktorá v malých obmenách platí až doteraz. Ústav má tri oddelenia – zoológie, botaniky a molekulovej ekológie, dvoch bioinformatikov, sekretárku, upratovačku a údržbára. Maximálna kapacita zamestnanosti ústavu je 20 pracovníkov.

Zvyšovanie kvalifikácie

27. 11. 2002 – z Oddelenia vedy Prírodovedeckej fakulty Karlovej univerzity:

Olga Kaiglová wrote:
Vazeny pane doktore,

predpokladany termin Vaseho habilitacniho rizeni je 16.1.2003.
Muzete mi odpovedet, zda je pro Vas tento termin prijatelny?

S pozdravem
Olga Kaiglova, odd. vedy PrF UK Praha

Výskum

Projekty

• Vega Grant 2/1003/21 (2001 – 2003): „Molekulárna diagnostika mikroflóry tráviaceho traktu živočíchov“. Hlavný riešiteľ: Ústav fyziológie

hospodárskych zvierat SAV. Spoluriešiteľ: Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity.

• Projekt ŠOP SR (2002 – 2003): „Kontaminácia prirodzenej troficke j základne kamzíka vrchovského tatranského v Tatrách a Nízkych Tatrách olovom a hliníkom“.

• 3. 9. 2002 bol Radou Agentúry APVT schválený nový projekt APVT-20-026102 (2002 – 2004): „Diagnóza fragmentácie populácií u stavovcov v chránených územiach“.

• 7. 11. 2002 boli v Račkovej doline a Belianskych Tatrách sprevádzaní strážcovia z Národného Parku Gran Paradiso, boli testované terénne odchyty kamzíkov prostredníctvom narkotizácie z narkotizačných pušiek a fúkačiek.

Výstupy

Janiga M., Zámečníková H. 2002: Zoologická charakteristika historických údajov o kamzíkoch (*Rupicapra rupicapra tatrica* Blahout, 1971) v Tatrách ako podklad pre vyhodnotenie ich súčasnej početnosti. p. 99-182, In: Janiga M., Švajda J. (eds) – Chamois protection. TANAP – Tatranská Štrba, NAPANT – B. Bystrica, Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, Tatranská Javorina.

Kmeť V., Pristaš P., Janošková M., Janiga M. 2002: Comparison of nucleotide sequences of gene for cytochrom b in chamois. p. 35-39, In: Janiga M., Švajda J. (eds) – Chamois protection. TANAP – Tatranská Štrba, NAPANT – B. Bystrica, Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, Tatranská Javorina.

Randi E., Mucci N., Janiga M. 2002: Mitocondrial DNA analyses on Tatra chomois. p. 31-34, In: Janiga M,. Švajda J. (eds) – Chamois protection. TANAP – Tatranská Štrba, NAPANT – B. Bystrica, Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, Tatranská Javorina.

Janiga M., Hrkľová G. 2002: Chamois (*R. rupicapra*) in the diet of wolves (*C. lupus*) in the Tatra Mountains and the Low Tatra Mountains. p. 51-55, In: Janiga M., Švajda J. (eds) – Chamois protection. TANAP – Tatranská Štrba, NAPANT – B. Bystrica, Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, Tatranská Javorina.

Janiga M. 2002: Poznámky k dennej aktivite kamzíkov. p. 251-255, In: Janiga M., Švajda J. (eds) – Chamois protection. TANAP – Tatranská Štrba, NAPANT – B. Bystrica, Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, Tatranská Javorina.

Janiga M. 2002: Západokarpatské fóra. p. 260-262, In: Janiga M., Švajda J. (eds) – Chamois protection. TANAP – Tatranská Štrba, NAPANT – B. Bystrica, Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, Tatranská Javorina.

Janiga M. 2002: Konferencia „Postavenie slovenského ekologického výskumu vysokých pohorí v Európe i vo svete“ – 14. – 16. apríl 1998, Stará Lesná. Oecologia Montana, 11(1-2): 1-2.

Janiga M. 2002: Príjem atmosférického olova u *Prunella collaris* závisí od sezón. Oecologia Montana, 11(1-2): 94-95.

Vzdelávanie

Pre Fakultu prírodných vied ŽU bola vypracovaná prvá verzia akreditačného spisu pre biológiu, bola predložená dekanke fakulty a rektorovi ŽU. V procese bol nápomocný mliekárenský ústav, ako aj poľnohospodárske stredné školstvo v Žiline.

Zamestnanci

Riaditeľ: RNDr. Marián Janiga, CSc.
Technický pracovník: Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Bolo veľmi dobré, že sa podarilo získať nový projekt APVT. Stal sa základom terénnych prác pre mladú generáciu, ktorá neskôr na ústav nastúpila. Trochu sa spomalil chod tlače časopisu Oecologia Montana, ktorý tým, že prešiel na jedno dvojčíslo, postupne stratil svoj SCOPUS status. Na druhej strane, pozitívne sa začínali rozvíjať práce na štyroch magisterských témach z Katedry biológie z Ružomberka, ktoré boli neskôr základom kvalitných štúdii o tatranskej faune, už pod hlavičkou ústavu (Novotná, Sedlárová, Mičková, Mlichová).

2003 Labáky

Zrekonštruované sanitárne priestory

Botanické (hore) a zoologické (dolu) laboratórium v roku 2003

Významné udalosti

Inovačné zmeny pracoviska

• V júli sa uskutočnilo definitívne vytýčenie hranice pozemkov areálu ústavu v katastri, ako aj spracovanie a uzatvorenie geometrického plánu. Bola nainštalovaná kompletná sanita na prízemí a na prvom poschodí, boli urobené drevené obklady stien v chodbách a ubytovacích miestnostiach pre študentov. Miestnosti boli vybavené nábytkom, prádlom. Definitívne bolo zrealizované kúrenie na plyn zakúpením starých kotlov z bytovky v Tatranskej Javorine. Prebehli prvé kolaudačné rozhodnutia.

• Dokončili sa laboratóriá. Na ich vtedajšom zariaďovaní a rozbehnutí má nespornú zásluhu prof. MVDr. Vladimír Kmeť, DrSc. z Ústavu fyziológie hospodárskych zvierat SAV, ktorý nám dal informácie o likvidácii niektorých veterinárnych pracovísk. No a z pomerne veľkej vzdialenosti na opačnej strane Slovenska sme sa vrátili so slušne naloženou našou Škodou 1203. Valník mal plachtu. Doniesli sme odstredivky, termostat, vodný kúpeľ, chemické sklo a aj nevyhnutný laboratórny nábytok. Laboratóriá sme postupne komponovali do takej miery, že sme mohli začať učiť. Novú sme zakúpili horizontálnu ELFO aparatúru, trasluminátor, pitevný stôl, suchý blok, prvý termocyklér a nevyhnutný spotrebný materiál pre prevádzku laboratória.

Výskum

Projekty

V roku 2003 bola doc. Mgr. Martinom Froncom, PhD., ministrom školstva a prof. Ing. Jánom Bujňákom, CSc., rektorom ŽU podpísaná zmluva o poskytnutí účelovej dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu Ministerstva školstva Slovenskej republiky, o. i. aj na viazané prostriedky na rozvoj VÚVB ŽU. A hoci nám alma mater zobrala viac ako polovicu týchto prostriedkov a druhá polovica vlastne nahradila náš ročný rozpočet, aj tak bola suma vyššia ako prostriedky získané v predchádzajúcom roku. Umožnilo to rozmýšľať o zamestnaní ďalších pracovníkov. Zaktivovali sa opätovne práce na vychádzaní vedeckého periodika Oecologia Montana.

Prebiehajúce projekty:

• Vega Grant 2/1003/21 (2001 – 2003): „Molekulárna diagnostika mikroflóry tráviaceho traktu živočíchov“. Hlavný riešiteľ: Ústav fyziológie

hospodárskych zvierat SAV. Spoluriešiteľ: Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity.

• Projekt ŠOP SR (2002 – 2003): „Kontaminácia prirodzenej trofickej základne kamzíka vrchovského tatranského v Tatrách a Nízkych Tatrách olovom a hliníkom“.

• Projekt APVT-20-026102 (2002 – 2004): „Diagnóza fragmentácie populácií u stavovcov v chránených územiach“.

„Prvé kroky“ k laboratóriu molekulovej ekológie (2003)

Výstupy

Kopečný J., Novotný M., Kmeť V., Janiga M. 2003: Denaturing gradient gel electrophoresis analysis of faecal bacterial communities of marmot (*Marmota marmota latirostris*) in High Tatras (Slovakia) and their population fragmentation. Oecologia Montana, 12(1-2): 39-40.

Janiga M., Švajda J. 2003: Zborník z konferencie „Ochrana kamzíka“. Tatranský dvojtýždenník, 5: 7.

Crestanello B., Pecchioli E., Bertorelle G., Davoli F., Vernesi C., Caramelli D., Janiga M., Hauffe H. C. 2003: Mitochondrial DNA variation and divergence in Italian and Slovakian chamois populations. In Macholan M., Bryja J., Zima J. (eds.): European Mammalogy 2003. 4th European Congress of Mammalogy. Brno, Czech Republic, July 27 – August 1, 2003.

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Technický pracovník: Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Hoci bola budova ešte stále v čiastočnej rekonštrukcii, ústav sa už podieľal na celoeurópskom monitoringu svišťov v rámci programov INTAS. MŠ SR podporilo ústav ako rozvojový program Žilinskej univerzity. Prostredníctvom techník molekulovej biológie sa na ústave riešila problematika fragmentácie populácií vzácnych vysokohorských taxónov živočíchov v projekte financovanom Agentúrou pre vedu a techniku SR. Mikrobiálna flóra u niektorých druhov sa determinovala hlavne zásluhou prof. Kmeťa a doc. Kopečného prostredníctvom ďalšieho projektu z Grantovej agentúry SR (VEGA). V roku 2003 Marián Janiga habilitoval na Prírodovedeckej fakulte Karlovej univerzity, čo dávalo predpoklad pre garanciu študijných programov.

2004 Akreditácia pre FPV – stratený čas

Významné udalosti

Inovačné zmeny pracoviska

• Bolo uskutočnené výberové konanie na obsadenie dvoch pracovných miest výskumných pracovníkov na VÚVB dňa 20. 9. 2004. Boli prijatí: Mgr. Martina Novotná a MSc. Robin Rigg.

• Dňom 1. augusta 2004 sa Žilinská univerzita stáva platiteľom DPH.

• Areál VÚVB ŽU sa oplotil, postupne sa prevádzali ďalšie drobné práce na chodbách a dovybavení laboratórií. V novembri 2004 bola v Tatrách veľká kalamita. V populárnej tlači sa vyskytli k celému procesu aj naše názory (viď nižšie), boli sme veľmi povďační prof. Kazdovi za nafotenie unikátnych leteckých snímok bezprostredne po víchrici.

Výskum

Projekty

• Projekt APVT-20-026102 (2002 – 2004): „Diagnóza fragmentácie populácií u stavovcov v chránených územiach“.

• Projekt EÚ 14320200004, Interreg III A SR-CR (2004 – 2006): „Manažment a ochrana populácie medveďa hnedého – Molekulárna identifikácia malofatranských medveďov z pobytových znakov“.

Výstupy

Janiga M., Mlichová K. 2004: A morphometric study of two Carpathian new populations (*Triturus montandoni*): North-West and South-East Tatra mountains. Oecologia Montana, 13(1-2): 6-10.

Janiga M., Višňovská Z. 2004: The placement and the size and shape of nest of Ring Ouzel (*Turdus torquatus*) reflect the environmental conditions at different altitude. Oecologia Montana, 13(1-2): 11-16.

Janiga M., Mičková A. 2004: The biology of the Alpine Accentor *Prunella collaris*. V. The sex ratio and transmission of lice *Philopterus emiliae*. Oecologia Montana, 13(1-2): 17-22.

Janiga M. 2004: Tatranské ekosystémy sa zmenia. Formát, 42: 11-12.

Janiga M. 2004: V Tatrách sa teraz láme chlieb, SME, 274, p: 1, 4.

Kopečný J., Novotný M., Kmeť V., Janiga M. 2004: Poster DGGE fekálnej mikroflóry svišťa vrchovského tatranského (*Marmota marmota latirostris*). Konferencia Fyziologické dni 2004.

DGGE fekálnej mikroflóry svišťa vrchovského tatranského (*Marmota marmota latirostris*)

Kopečný Jan[1], Novotný Milan[2], Kmeť Vladimír[2], Janiga Marián[3]
[1] *Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, Vídeňská 1083, 142 20 Praha 4, Krč, ČR*
[2] *Ústav fyziológie hospodárskych zvierat, SAV, Šoltésovej 4, 040 01 Košice, Slovensko*
[3] *Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, Tatranská Javorina*

Úvod

Svišť vrchovský je hlodavec žijúci v kolóniách vo vysokých nadmorských výškach nad pásmom lesa. Jeho spôsob života a geografická poloha lokalít do značnej miery obmedzuje kontakt medzi jedincami z rôznych kolónií, čo vedie k fragmentácii populácie na subpopulácie. Na fragmentáciu populácie vplýva aj degradácia prírodného prostredia a tlak človeka na území národných parkov.

Na základe porovnávania bakteriálnych spoločenstiev hrubého čreva bola skúmaná fragmentácia populácie svišťa vrchovského na území Slovenska.

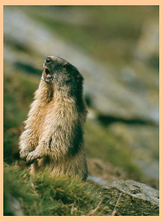

Obr. 1. Svišť vrchovský

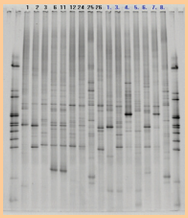

Obr. 2. DGGE profil skúmaných vzoriek

Vybrané lokality

Vysoké Tatry:	Malá Studená dolina (MSD)
	Veľká Studená dolina (VSD)
Západné Tatry:	Tichá dolina (TD)
	Račkova dolina (RD)
	Žiarska dolina (ZD)
Nízke Tatry:	Kráľova hoľa (KH)
	Chopok (CH)
	Chabenec (CHb)

Materiál a metódy

Trus svišťa vrchovského tatranského bol zberaný na 8 lokalitách Vysokých, Západných a Nízkych Tatier v období od 27.5.2003 do 2.10.2003. Pre analýzu bol vyberaný čerstvý trus, čo najrýchlejšie transportovaný a schladený na -20°C. DNA bola zo vzoriek trusu izolovaná pomocou QIAamp DNA Stool Mini Kit (Qiagen, USA). Pre PCR reakciu boli použité nešpecifické 16S DNA DGGE priméry pre baktérie: FP-338GC a RP-534. Denaturačná gradientová gélová elektroforéza (DGGE) bola uskutočnená na Bio-Rad D-code systéme. Gradient 35–60% formamidu (40%) a močoviny (7M) bol vytvorený v polyakrylamidovom géli pomocou gradientového miešadla. Na farbenie gélov bol použitý SybrGreen. Gély boli prezerané v UV svetle detekčného systému Vilber Lourmat. Stupeň homológie jednotlivých vzoriek bol určený pomocou softvéru *Bio-ID* a *Bio-Gene*.

Výsledky

V dendrograme homológie bakt. spoločenstiev hrubého čreva sa signifikantne diferencovali skupiny vzoriek z Vysokých, Západných a Nízkych Tatier, pričom vzorky z Vysokých a Západných Tatier vykazovali vyšší stupeň homológie ako vzorky z Nízkych Tatier.

Bola vykonaná kalibrácia na bachorové baktérie a dokázaná prítomnosť *Selenomonas ruminantium*, *Ruminococcus albus*, *Butyrivibrio* sp., *Megasphaera elsdenii* a *Escherichia coli*.

Vo vzorkách bola dokázaná aj prítomnosť *Bifidobacterium bifidum*, *B. longum* a *B. breve*. V dendrograme homológie bakt. rodu *Bifidobacterium* sa výrazne diferencovali vzorky z Vysokých Tatier, vzorky z Nízkych a Západných Tatier sa diferencovali menej výrazne.

Záver

Na základe genetického fingerpritingu bakteriálnych spoločenstiev hrubého čreva bola dokázáná fragmentácia populácie svišťa vrchovského žijúceho na lokalitách Vysokých, Západných a Nízkych Tatier.

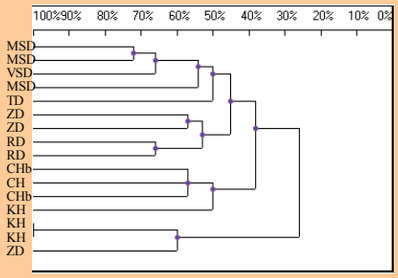

Obr. 3. Dendrogram homológie bakteriálnych spoločenstiev vo vzorkách z vybraných lokalít; koeficient homológie %: 0.0 (UPMGA)

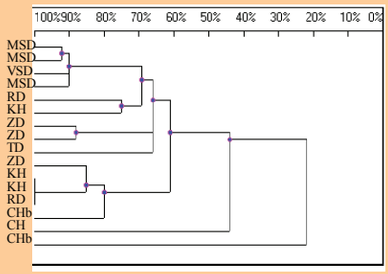

Obr. 4. Dendrogram homológie baktérií r. *Bifidobacterium* vo vzorkách z vybryných lokalít; koeficient homológie %: 1.0 (UPGMA)

Vzdelávanie

V marci bol vypracovaný akreditačný spis pre bakalársky program Aplikovaná zoológia, v júni pre bakalársky program Ranger pre Fakultu prírodných vied ŽU. Na ústave sme nemali kapacity učiť obidva programy. Podstata príbehu negatívnej akreditácie nebola v kvalite spisov, ale v prípade prvého v schopnosti absorbovať, že je vhodné mať viacej učiteľov na ustanovený pracovný čas zo žilinského prostredia. Prostredie vo vedení fakulty bolo v tom čase veľmi konfliktogénne. Pre úspech projektu prebehli zásadné rokovania so zamestnancami mnohých pracovísk aplikovanej zoológie i biológie, ktoré v Žiline pôsobia (mliekári, poľnohospodári, veterinári), no nebola vôľa ich do procesu implantovať tak, aby bola akreditácia úspešná. Okrem toho boli do procesu zainteresovaní aj viacerí pracovníci akademického prostredia – napr. doktori vied J. Řeháček a V. Kmeť.

V prípade Stráže prírody to bolo ešte horšie, lebo spis bol pozmenený na Fakulte prírodných vied bez vedomia garanta (M. Janigu) a tieto zmeny spôsobili, že v prvom kole vyzeral naivne a nepriechodne. Minimálne tento program sme sa rozhodli zachrániť, požiadali sme rektora o stiahnutie a opätovne sme ho predložili v pôvodnom stave tak, ako bol napísaný na VÚVB ŽU. Tentokrát to bol už ale celouniverzitný program pod gesciou ústavu. V roku 2005 bol Ranger obratom akreditovaný. Pre históriu treba zaknihovať, že sa to všetko udialo s pomocou nadhľadu prof. Pokorného.

Žilina 31. augusta 2004
Číslo: 269/KR/2004

Vec
Stanovisko k hodnotiacej správe pracovnej skupiny AK pre enviromentalistiku, ekológiu, ochranu životného prostredia, kvalitu produkcie, metalurgické a montánne vedy

Vážený pán predseda,

dovoľujem si Vás požiadať o **stiahnutie** akreditačného spisu Fakulty prírodných vied Žilinskej univerzity v Žiline – číslo žiadosti: 85/2004 ŽU Žilina dotýkajúceho sa študijného odboru 4.3.1. Ochrana využívania krajiny, študijný program I. stupňa: Manažment prírodných zdrojov – stráž a ochrana prírody, z rokovania Akreditačnej komisie, poradného orgány vlády SR.

Akreditačný spis študijného programu prvého stupňa „Manažment prírodných zdrojov – stráž a ochrana prírody" pripravíme a predložíme akreditačnej komisii nový, v ktorom budú zohľadnené všetky pripomienky a odporúčania pracovnej skupiny AK pre enviromentalistiku, ekológiu, ochranu životného prostredia, kvalitu produkcie, metalurgické a montánne vedy s pôsobnosťou pre študijné odbory 4.3., 5.2.26, 5.2.32 – 41, 5.2.57.

Ďakujem za Vašu spoluprácu a ostávam s prejavom úcty

Vážený pán
prof. RNDr. Pavol Návrat, CSc.
predseda
Akreditačnej komisie, poradného orgánu vlády SR
Stromová 1
813 30 Bratislava

Na vedomie:
prof. RNDr. Edita Virčiková, CSc., predsedníčka pracovnej skupiny AK;

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Výskumní pracovníci: Mgr. Martina Novotná, MSc. Robin Rigg
Technický pracovník: Ondrej Pitoňák

2005 Napĺňanie vízií labákov a popritom 11:0 pre rangera

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

From: Robin Rigg
To: janiga@utc.sk
Sent: Saturday, January 01, 2005 11:38 AM
Subject: projekt o medvede

Ahoj Marian,
prepac, ale zvysok uz mam pripravene v anglictine....

I have just submitted a grant application (see attachment) to the International Association for Bear Research and Management (IBA; see www.bearbiology.org) for a PhD project involving radio-telemetry and genetic study of bears in Slovakia. Part of the requirements for application is that three people who know me and are aware of the proposed project each send in separately a letter of reference (recommendation), „length as appropriate".
I realise that you have plenty of other things to do, but would you be willing to do this for me? The deadline for grant application submission was 31st December, but I presume they will be willing to wait a few days for references to arrive. The reference should be sent directly to:

Dr. Frederick C. Dean
Chair, IBA Grants Program Committee
deansfs@alaska.net

Mal by to byt asi jedna strana a obsahuje to, ze odkedy a ako ma poznas, ci myslis ze som ten projekt schopny robit (napisal som teba ako vedecky supervisor) a ze myslis ze ten projekt je potrebny, a preco.

Dakujem.
Best wishes for 2005,
Robin

From: Erik Balaz
To: janiga
Sent: Friday, April 01, 2005 7:21 AM
Subject: medvede

Dobry den,
posielam Vam moj pohlad na problem metodiky mojej potencialnej prace.
Pre zaujimavost:
Bol som v Tichej doline stopovat medveda. Nasiel som cerstvy trus, ktory bol cely krvavy (pravdepodobne problemy s vylucovanim). Obsahoval maso a kosti z jelenej zveri, kukuricu a ovos. Okrem toho som nasiel jeden cerstvy zahryz na stope, odobral som chumac srsti, pre overenie ci tam budu nejake bunky.

From: Slovaktual - Svit
To: janiga@utc.sk
Sent: Thursday, October 27, 2005 10:02 AM
Subject: Cenová ponuka plastových okien.

Dobry den pani Novotna.
Vypracovala som Vam cenovu ponuku na plastove okna vxs 2150mm x 850mm, parapetne dosky vnutorne aj vonkajsie,demontaz, montaz, vyspravenie panel na hotovo a dopravu.
Verime, ze Vas nasa ponuka zaujala a tesime sa na spolupracu.
Pekny den.

S pozdravom,
f.SIKERS spol. s r.o.

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• Seminár „Genetika poľovnej zveri a voľne žijúcich živočíchov“, Zvolen, 3. 3. 2005.

• Návšteva prednášky Ing. Karla Friedricha Sinnera, riaditeľa Národného parku Bavorský les. Prednáška o manažmente a ekonomike riadenia parkov v Nemeckej spolkovej republike. Tatranská Štrba, Správa Tatranského národného parku, 11. 3. 2005.

• Návšteva Dr. Oľgy Galaninovej z Botanického ústavu z Petrohradu. Botanický výskum tu prevádzala spolu s našou externou vyučujúcou RNDr. Emou Gojdičovou, 6. – 8. 7. 2005.

• Štúdia TUR Vysoké Tatry. Mesto Vysoké Tatry, 2005.

Inovačné zmeny pracoviska

From: Marian Janiga
To: vysivka@vysivka.sk
Sent: Monday, September 19, 2005 8:15 AM
Subject: logo VUVB

Dobry den,
posielam upravene logo.

S pozdravom M. Novotna

• Z bývalých detašovaných pracovísk ŽU v Ružomberku bol dovezený nábytok pre vybavenie jednej administratívnej miestnosti.

• Uskutočnilo sa umiestnenie dopravných značiek pre parkovisko.

• Pre výskumný tím boli objednané prvé verzie firemného oblečenia, fleece vetroviek, nohavíc, zakúpenie čeloviek do terénu. Došlo k zásadnej výmene okien na ústave. Bolo zateplené, obložené podkrovie súčasnej knižnice, ktorá v minulosti slúžila ako ubytovanie študentov. Keďže prvé semináre environmentálnej výchovy pre iné vysoké školy prebiehali už koncom letného semestra v apríli, bolo ubytovanie v podkroví nevyhnutné realizovať pred začiatkom výučby. Nakoniec sa riaditeľovi, jeho

neplnoletým deťom a Mgr. Novotnej podarilo zatepliť a obložiť priestory pár dní pred začatím výučby. Elektriku nainštaloval pán Pitoňák.

Výskum

Projekty

• Návrh APVT projektu „Cyklus transhraničného olova v biote alpínského vegetačného stupňa vysokých pohorí Slovenska“ bol odporučený všetkými troma oponentmi na financovanie (január 2005).

• Projekt AV4/0020/05 (2005 – 2007): „Cyklus transhraničného olova v biote alpínskeho vegetačného stupňa vysokých pohorí Slovenska a PCR - DNA charakteristika vybraných subpopulácií taxónov zaťažených vyššími hladinami olova“. Spoluriešiteľ Katedra analytickej chémie, PF UK Bratislava.

• Projekt EÚ 14320200004, Interreg III A SR-CR (2004 – 2006): „Manažment a ochrana populácie medveďa hnedého – Molekulárna identifikácia malofatranských medveďov z pobytových znakov“.

From: Pavol Londa FRI1
To: janiga@utc.sk
Sent: Monday, June 13, 2005 6:17 AM
Subject: Projekt EU - pozvanka

Vazeni kolegovia,
pozyvam Vas na uvodne stretnutie riesitelov projektu „Manazment a ochrana populacie medveda hnedeho“, ktore sa uskutocni dna 14.6.05 o 10.00 hod v Informacnom centre Fakulty riadenia a informatiky , Velky diel Zilina.

Program stretnutia:
1/ obsah riesenia projektu
2/ harmonogram prac projektu
3/ technicke vybavenie projektu
4/ harmonogram dodavok technickeho vybavenia projektu
5/ organizacia projektu
Ziadam pozvanych riesitelov o prispevok k jednotlivym bodom programu v rozsahu max.10-15 min. podla svojej odbornej cinnostia prac, ktore budete v projekte realizovat.

S pozdravom
Pavol Londa

• Začiatkom roka bol navštívený Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR v Prahe, kde sme sa oboznámili s detailmi práce s akrylamidovou elektroforézou, vzorky boli zo svištieho trusu, práca sa realizovala pod vedením docenta Kopečného a priniesla niekoľko zaujímavých publikovaných výstupov.

• Bol definitívne schválený projekt v rámci programu MŠ SR – Rozvoj unikátnych pracovísk (2005 – 2006): „Laboratórium molekulovej biológie na Výskumnom ústave vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity“. Vzhľadom na kapitálové prostriedky z projektu, bolo koncom roka začaté s koncepciou prístrojového vybavenia laboratória. Na prípravu roztokov bolo potrebné zakúpiť váhy, magnetické miešadlo, pH-meter, destilačný prístroj, autokláv, spektrofotometer a množstvo iného spotrebného tovaru, včítane izolačných kitov. V nasledujúcom roku bola zabezpečená aj sekvenačná elektroforéza na výskum mikrosatelitov. Bola podaná žiadosť o nový APVT projekt, ktorého príprava prebiehala začiatkom roka. V rámci možností boli vybavované aj laboratóriá botaniky, či zoológie – hematokritová centrifúga, stojany na mapy.

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
Fakulta riadenia a informatiky
Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina
Tel:041/5000372, mobil:0903506497
e-mail: pavol.londa@fri.utc.sk
http://fria.utc.sk

ROZDEĽOVNÍK:
riešitelia projektu

Číslo: KD-MACO/2005 Vybavuje: Pavol Londa V Žiline, dňa 04. 12. 2005

Vec : Kontrolný deň projektu „Manažment a ochrana populácie medveďa hnedého“ – pozvánka.

Dňa 17.12.2005 sa uskutoční v Informačnom stredisku Fakulty riadenia a informatiky Žilinskej univerzity, Veľký Diel–Žilina kontrolný deň riešenia projektu CIP INTERREG III A SR-ČR Manažment a ochrana populácie medveďa hnedého (*Ursus arctos*) , zameraný na prezentáciu stavu riešenia a dosiahnutých výsledkov na ktorý Vás týmto pozývame.

PROGRAM:

09.00 - 09.10	Privítanie účastníkov a úvodné slovo – zodpovedný riešiteľ Karol Matiaško
Prezentácia stavu riešenia a priebežných výsledkov:	
9.10 - 9.20	Stanovenie projektových prác- Pavol Londa
9.20 - 9.30	Výroba a testovanie funkčnosti telemetrických obojkov- Bedřich Landsfeld, Daniel Milučký
9.30 - 9.40	Internetová stránka projektu ,obsah a prezentácia – Milan Borščˇ
9.40 - 9.50	Terénne aktivity a činnosti – Miloš Majda,
9.50 - 10.00	Terénne aktivity a činnosti – Michal Babnič,
10.00 - 10.10	Terénne aktivity a činnosti – Roald Tretiník,
10.10 - 10.20	Terénne aktivity a činnosti – Pavol Žídek,
10.20 - 10.30	Terénne aktivity a činnosti – Peter Kvasnica
10.30 - 10.40	Terénne aktivity a činnosti – Ivan Pavlišín
10.40 - 10.50	Terénne aktivity a činnosti – Tomáš Flajs
10.50 - 11.00	Prestávka na kávu
11.00 - 11.10	Spracovavanie priebežných výsledkov projektu – Ivana Labudíková
11.10 - 11.20	Syntézy získaných vedeckých údajov a informácií – Marián Janiga
11.20 - 11.40	Stratégia manažmentu a ochrany, monografia Ursus arctos - Michal Kalaš, Ján Korňan
11.40 - 12.40	Diskusia
12.40 - 12.50	Návrhy na uzatvorenie Dohôd o vykonaní práce s riešiteľmi na rok 2006 – Pavol Londa
12.40 - 13.00	Zhodnotenie stavu riešenia projektu , prijatie opatrení a ukončenie KD– Karol Matiaško

Účasť riešiteľov projektu je povinná.

S pozdravom

doc.Ing. Karol Matiaško, PhD.
prodekan

Výstupy

Janiga M. 2005: Allometric analysis of developmental adaptation of Collared Flycatcher (*Ficedula albicollis*). Oecologia Montana, 14(1-2): 15-24.

Janiga M. 2005: Environmental aspects of phenotypic plasticity in the growth and development of semi-altricial and altricial birds. Oecologia Montana, 14(1-2): 37-41.

Vzdelávanie

From: Marian Janiga
To: Ladislav.Novak@fsi.utc.sk:
Sent: Monday, January 10, 2005 11:55 AM
Subject: predmetove listy

Vazeny pan inzinier,
prosim Vas o zaslanie informačnych listov predmetov (k studijnemu odboru: Ochrana a vyuzivanie krajiny), ktore sme Vam posielali na vypracovanie. Ak by to bolo mozne, poslite ich v priebehu tohto tyzdna.

Dakujem, s pozdravom
Martina Novotná
VÚVB Tatranská Javorina

Pred akreditáciou bolo nevyhnutné doleštiť celý akreditačný spis, pripraviť pre ŽU nóvum Celouniverzitný poriadok študijných predmetov a ďalšiu legislatívu v súvislosti s vyučovaním bakalárskeho štúdia na VÚVB ŽU.

Na zabezpečenie predmetov, ale aj pre bezpečnosť študentov pri výučbe bolo zrealizovaných viacero zmlúv so zabezpečujúcimi pracoviskami, resp. jednotlivcami.

ZMLUVA O BUDÚCEJ ZMLÚVE

1. Objednávateľ: **Žilinská univerzita v Žiline**
Univerzitná 8215 / 1
010 26 Žilina
Štatutárny zástupca: prof. Ing. Ján Bujňák, CSc., rektor
Bankové spojenie: VÚB Žilina
Číslo účtu: 27-622-432/0200
IČO: 397 563

2. Dodávateľ: **Spolok horských vodcov**
P.O.Box 38
062 01 Starý Smokovec
Štatutárny zástupca: Ing. Oleg Štulrajter, riaditeľ
Bankové spojenie:
Číslo účtu:
IČO:

Predmet zmluvy

Zmluva o budúcej zmluve o zabezpečení výučby predmetu „Základy horolezectva".

ZMLUVA O BUDÚCEJ ZMLÚVE

1. Objednávateľ: **Žilinská univerzita v Žiline**
Univerzitná 8215 / 1
010 26 Žilina
Štatutárny zástupca: prof. Ing. Ján Bujňák, CSc., rektor
Bankové spojenie: VÚB Žilina
Číslo účtu: 27-622-432/0200
IČO: 397 563

2. Dodávateľ: **Horská záchranná služba SR**
Scherffelova 15
058 01 Poprad
Štatutárny zástupca: Ing. Jozef Janiga, riaditeľ
Bankové spojenie: Štátna pokladnica Bratislava
Číslo účtu: 7000179700/8180
IČO: 37879693

Predmet zmluvy

Zmluva o budúcej zmluve o zabezpečení výučby predmetu „Spolupráca so záchrannými systémami SR".

6. septembra bola akreditácia v pracovnej skupine AK schválená v hlasovaní 11:0 práve preto, že bola daná do pôvodnej podoby, ako bola pred predložením Fakulte prírodných vied v roku 2004.

Hodnotiaca správa

pracovnej skupiny AK
vo veci posúdenia spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať študijný program
podľa § 82 ods. 2 písm. a/

Číslo žiadosti:	150/2005-AK
Žiadajúca vysoká škola *(aj pracovisko, kde sa ŠP bude uskutočňovať)*:	Žilinská univerzita Výskumný ústav vysokohorskej biológie ŽU so sídlom v Tatranskej Javorine
Predseda pracovnej skupiny:	Prof. Ing. Edita Virčíková, CSc.
Pracovná skupina *(názov)*:	Pre environmentalistiku, ekológiu, ochranu životného prostredia, kvalitu produkcie, metalurgické a montánne vedy

V žiadosti sa požaduje posúdenie spôsobilosti uskutočňovať študijný program:

Názov ŠP	Číslo a názov SO	Stupeň	Forma	Dĺžka	Akad. titul
Stráž prírody	4.3.1. Ochrana a využívanie krajiny	I.	denná	3 roky	Bc.
Stráž prírody	4.3.1. Ochrana a využívanie krajiny	I.	externá	3 roky	Bc.

Posúdenie žiadosti:

A1	Rektorátne pracovisko Výskumný ústav vysokohorskej biológie so sídlom v Tatranskej Javorine vznikol v r. 2001 s nadnárodnými ambíciami riešiť biologické problémy vo vysokohorských oblastiach SR a kooperovať s obdobnými pracoviskami v Európe. Od r. 2001 sa riešilo, resp. rieši na pracovisku 2 medzinárodné projekty, 3 grantové projekty a 1 projekt APVT SR. Kritérium A1:splnené.

Závery:

Celkové zhodnotenie plnenia kritérií vrátane odôvodnenia	*Na základe komplexného posúdenia plnenia kritérií A1-A6 a B1-B10:* *vysoká škola* **splňa** *v čase akreditácie kritériá uplatňované pri posudzovaní spôsobilosti a* **utvára** *dostačujúce predpoklady na udržanie spôsobilosti* ***na štandardnú dĺžku štúdia.*** ***Odôvodnenie: Kritérium B10 – nový ŠP.***
Návrh odporúčania ministerstvu:	*Vysoká škola* ***je*** *spôsobilá uskutočňovať študijný program* Stráž prírody, *oprávňujúci ju udeliť jej absolventom akademický titul Bc. na štandardnú dĺžku štúdia na Žilinskej univerzite.*
Odporúčanie vysokej škole:	

Zasadnutie pracovnej skupiny:

Dňa: *(pozvánka)*	Hlasovanie sa uskutočnilo elektronicky. (výsledok hlasovania: za: 11, proti: 0, zdržali sa: 0, nehlasovali: 2)
Zúčastnili sa: *(prezenčná listina)*	Ing. Emília Boďová, Prof. Ing. Matej Bilý, DrSc., Doc. Ing. Jana Dobrovská, CSc-. Prof. Ing. Peter Fečko, CSc., Doc. RNDr. Pavol Eliáš, CSc., Prof. Ing. Edita Hekelová, CSc., Prof. Ing. Juraj Ladomerský, CSc., Prof. Ing. Ján Pinka, CSc., Ing. Martin Pitorák Prof. Ing. Jozef Sáblik, CSc., Doc. Ing. Ľubomír Šooš, CSc., Ing. Ľubomír Šutek, CSc.,

Podpis predsedu pracovnej skupiny:	Edita Virčíková, 6. septembra 2005

REKTORÁT
Žilinskej univerzity
Univerzitná 1, 010 26 Žilina
kancelária rektora

Žilina 7. septembra 2005
Číslo: 182/KR/2005

Vážený pán
prof. RNDr. Pavol Návrat, CSc.
predseda
Akreditačná komisia, poradný orgán vlády SR
Stromová 1
813 30 Bratislava

Vec
Stanovisko k hodnotiacej správe číslo žiadosti 150/2005 – AK

Vážený pán predseda,

so závermi i odporúčaniami pracovnej skupiny AK pre enviromentalistiku, ekológiu, ochranu životného prostredia, kvalitu produkcie, metalurgické a montánne vedy, s pôsobnosťou pre študijný program Stráž prírody, 4.3.1 Ochrana a využívanie krajiny, stupeň štúdia prvý, forma denná/externá **súhlasím.**

Dovolím si dať do pozornosti Akreditačnej komisii, že Výskumný ústav vysokohorskej biológie je samostatný celoškolský ústav a **nie je súčasťou Fakulty prírodných vied ŽU.**

Ďakujem za spoluprácu a ostávam s prejavom úcty

prof. Ing. Ján Bujňák, CSc.
rektor

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Gabriela Mašlonková
Výskumní pracovníci: Mgr. Martina Novotná, MSc. Robin Rigg, RNDr. Milan Novotný, Mgr. Martin Lukáň
Technický pracovník: Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Okrem úspešnej akreditácie bol rok pozitívny v skutočnosti, že boli zamestnaní dvaja mladí pracovníci, ktorým bola daná príležitosť z financií ústavných projektov zúčastňovať sa terénnych výskumov v Tatrách.

2006 Začíname učiť

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

From: Synne Kleiven [mailto:Synne.Kleiven@hit.no]
Sent: Tuesday, February 28, 2006 3:44 PM
To: janiga@utc.sk
Cc: Arvid Odland; Asbjorn.Storesund@hit.no; Gunhild.Haugen@hit.no; Suzanne Bancel
Subject: Cooperation

Hello!
Thank You for interesting information about your Institution and your courses in mountain ecology.
We are starting a new program in alpine ecology this autumn (all courses taught in english) and for your information I send you the english description of the program and courses as an attachment to this E-mail.
Our department is very interested in cooperating with your University and an Erasmus Agreement for student- and teacher exchange will be a good way to start.

Best regards Synne Kleiven

From: Vladimír Majer [mailto:vladimir.majer@minedu.sk]
Sent: Tuesday, August 22, 2006 10:12 AM
To: janiga@utc.sk
Subject: SOP ĽZ-2005/NP1-035

Dobrý deň,

V nadväznosti na list z dňa 24. júla 2006 CD-2006-11507/25718-1:081 si Vás dovoľujem požiadať o nasledujúce zmeny

- uviesť kódy ekonomickej (641008) a funkčnej (0942) klasifikácie,
- v položke 1.1.3. riadiaci personál - manažér projektu zosúladiť jednotkovú cenu uvedenú v rozpočte s komentárom (má byť 400,- Sk), zároveň opraviť komentár, pretože ide o manažéra projektu a v komentári sa spomína pozícia asistenta,
- v položke 3.2. spotrebný tovar a prevádzkový materiál je v rozpočte uvedená zlá jednotka, má byť mesiac, zároveň chýba komentár k tejto položke - doplniť,
- upresniť komentár k položke 3.6.1. náklady na riadenie projektu, rozpísať o aké externé služby expertov ide,
- v rozpočte v položkách 6.1. školiaci materiál, 6.4. publicita projektu a 6.5. monitorovanie a hodnotenie projektu nie je uvedené jednotka,
- náklady na riadenie projektu presahujú 7% z celkových oprávnených nákladov projektu,
- náklady na zariadenie a vybavenie presahujú 20% z celkových oprávnených nákladov projektu,
- náklady na monitorovanie a hodnotenie projektu presahujú 5% z celkových oprávnených nákladov projektu,
- po vykonaní vyššie uvedených zmien rozpočtu skontrolujte, či rozpočet spĺňa základné pravidlá tvorby rozpočtu (percentuálne limity), ktoré sú uvedené v Praktickej príručke pri tvorbe rozpočtu pre projekty ESF. Ak položky rozpočtu tieto limity presahujú, znížte predmetné položky v súlade s uvedenými pravidlami (tým sa znížia aj Celkové oprávnené náklady projektu),
- presúvanie nákladov medzi položkami nie je možné,
- všetky vykonané zmeny v rozpočte musia byť zohľadnené vo finančných tabuľkách žiadosti o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (tabuľka D - Náklady projektu a zdroje financovania, tabuľka E - Zdroje financovania - Tabuľka 1: Predpokladané zdroje financovania oprávnených nákladov projektu.

S pozdravom
Mgr.Vladimír Majer
SEI MŠ SR
Stromová 1, 813 30 Bratislava

Napísané o začiatkoch v marci 2006

SPRAVODAJCA
ŽILINSKEJ UNIVERZITY
V ŽILINE
http://www.utc.sk/spravodajca/
Číslo 3 Roč. XXIV Marec 2006

Výskumný ústav vysokohorskej biológie ŽU v Žiline, Tatranská Javorina

Idea založenia výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU vyplynula z predstáv o vybudovaní centra vysokohorského výskumu na Slovensku, ktoré by bolo schopné v programoch, ako sú či boli napríklad MOLAR, ECOMONT, ALPINE DIVERSITY, kooperovať so svojimi európskymi partnermi. Naša krajina, hoci s pomerne vysokým percentom vysokých pohorí na vlastnom území, nemala svoje akademické či univerzitné centrum alpínskeho výskumu, ako je talianske Centro di Ecologia Alpina (Trento), španielske Instituto Pirenaico de Ecologia (Jaca, Zarragoza), nórske High Mountain Ecological Centre, nemecký Alpenforschungsinstitut (Garmisch-Partenkirchen) ukrajinský Ústav na výskum Karpát, či iné rozšírené po celom svete i v štátoch s menej stabilnou ekonomikou typu Venezuely alebo Nepálu. Nie sú to lesnícke centrá výskumu, ale **centrá zamerané na biológiu a ekológiu vysokých pohorí s dominantným pôsobením v pásme holí a alpínskeho až niválneho vegetačného stupňa.** Strediská sa podieľajú na významných prácach súvisiacich s ochranou najvzácnejších celkov Európy.

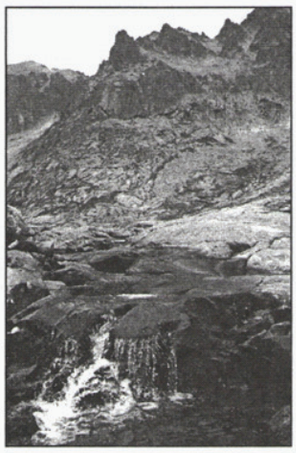

Pri práci v oblasti vysokohorského biologického výskumu či už na Univerzite Komenského alebo v rezortnom výskume TANAP-u, v kontakte s biológmi z rôznych vysokohorských oblastí v rôznych klimatických pásmach som sa utvrdil v poznaní, že Slovensku takéto pracovisko chýba. Projekty, ktoré realizovali iné zahraničné univerzity na území našich Karpát, ma presvedčovali, že pracovisko by mohlo byť ekonomicky efektívne. V roku 1995 som inicioval diskusiu na uvedenú tému na pôde SAV. Myšlienku si osvojil vtedajší podpredseda SAV prof. Hindák, idea sa však ocitla v tieni neustálych diskusií o postavení SAV v systéme vedy a vysokého školstva na Slovensku. **Centrá v Európe sú zvyčajne úspešné vtedy, keď sú situované v blízkosti vysokých pohorí.** Slovenskou geomorfológiou sú ako vysoké pohoria definované: celý komplex Tatier, Nízke Tatry, Veľká Fatra, masív Choča, Babej hory a Malá Fatra.

V roku 2007 uplynie 10 rokov od môjho prvého stretnutia s vedením Žilinskej univerzity v Tatrách (prof. M. Dado, prof. J. Čorej, prof. I. Čáp), kde sme diskutovali na uvedenú tému. Súviselo to aj so skutočnosťou, že Žilinská univerzita zastrešila Katecheticko-pedagogickú fakultu v Ružomberku, kde som externe prednášal prírodovedu. V roku 1998 som spolu s Ing. Kenderom inicioval neľahké založenie Katedry biológie na fakulte, boli pripravené študijné plány, program, školský rok 1999/2000 bol prvým a doteraz aj posledným rokom, kedy sa na Žilinskej univerzite študovala biológia ako špecializácia pre učiteľstvo na I. a II. stupni. Na rozdiel možno od iných predmetov, nespochybniteľnú akreditáciu biológie zabezpečili svojimi citačnými indexmi a učiteľskou praxou známi pracovníci v biológii na Slovensku (napríklad profesori a docenti Hensel, Hudák, Kmeť, Gulička, Hilbert, Řeháček a iní), mená ktorých už dnes v zostave Katedry biológie KU v Ružomberku nie je možné nájsť. Dovoľujem si preto využiť priestor v tomto článku na **prvé verejné poďakovanie menovaným i ostatným učiteľom, ktorí biológiu v Ružomberku zakladali.** V priebehu necelých dvoch rokov sme spolu doslova stvorili laboratóriá biochémie, mikroskopie a morfológie živočíchov. I tak v porovnaní s inými univerzitami sme možnosti považovali za limitované a nepripustili sme prijatie viac ako 30 študentov do ročníka denného štúdia. Dnes (šk. r. 2005/2006) internetové stránky KU v Ružomberku uvádzajú senátom schválený plánovaný počet 230 študentov do 1. ročníka denného a 150 do externého štúdia v špecializácii biológia na KU. K dispozícii je jedno laboratórium s kapacitou 15 ľudí a 8 mikroskopov. **Prikláňam sa k názorom tej veľkej časti akademickej obce, ktorá tvrdí, že financovanie školstva, závislé od zjednodušeného systému odvíjajúceho sa od počtu študentov, je najvýznamnejším faktorom drastického znižovania kvality vysokého školstva na Slovensku.**

Dokončenie na s. 3

3/2006 - 3 SPRAVODAJCA Žilinskej univerzity

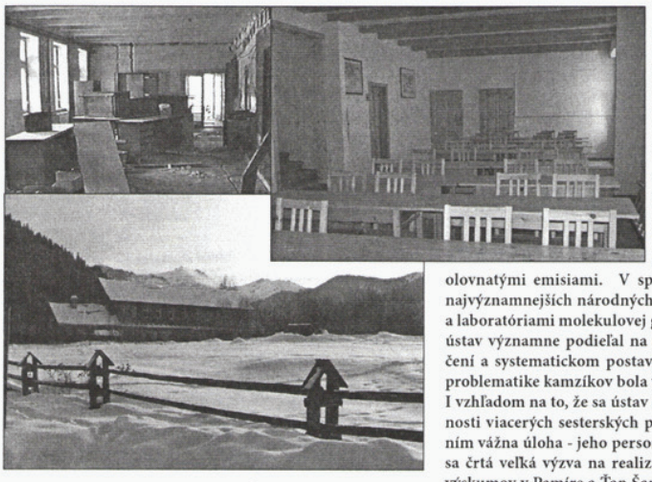

V roku 1998 však vo vedení Žilinskej univerzity našla kladnú odozvu aj myšlienka o budovaní ústavu vysokohorskej biológie v súlade s predstavami vedenia o rozvoji univerzity. Vychádzajúc z pozitívneho ohlasu ministrov - MŠ SR (list č. 2190/1998) a MF SR (list č. 4076/1998) prejavili sme záujem o budovu bývalej Základnej školy v Tatranskej Javorine. Obec je svojím spôsobom unikátna pre účely ústavu. Za jednu z najťažších fáz vzniku ústavu považujem osobné rokovania so zástupcami štátnej správy o prevode majetku v tejto atraktívnej oblasti, ktoré sa ukončili pozitívnymi súhlasmi (Krajský úrad v Prešove a Okresný úrad v Poprade). V roku 1999 sa v zmysle Zmluvy o prevode správy majetku Slovenskej republiky sídlom budúceho ústavu stáva budova ŽU súp. č. 7 v Tatranskej Javorine. **Vtedajším rektorom Milanom Dadom bol v roku 2000 zriadený Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity so sídlom v Tatranskej Javorine.** V roku 2001 bol akademickým senátom ŽU schválený jeho štatút. Vytvoril sa tak ďalší potenciálny komponent v prirodzenej sieti európskych pracovísk, vhodný pre synchrónny monitoring a výskum. **Prezieravé zaradenie ústavu medzi celoškolské výskumné inštitúcie uchránilo myšlienku centra vysokohorského biologického výskumu** od neskorších udalostí súvisiacich so vznikom Katolíckej univerzity. V rokoch 2000 až 2005 nastala neľahká fáza rekonštrukcie budovy (projekty, inžinierske siete, vnútorné vybavenie atď.) za účasti najprv jedného, neskôr dvoch (prijatý p. Pitoňák na údržbu) zamestnancov ústavu a jedného auta. Veľká časť finančných prostriedkov bola získaná z neplánovaných mimorozpočtových zdrojov. Bolo podstatné, že snahy o budovanie pracoviska nachádzali vždy pozitívnu odozvu vo vedení univerzity – rektora, prorektorov, kvestora ŽU. Kontinuita a pomoc boli zachované aj po nástupe p. prof. J. Bujňáka, CSc. do funkcie rektora našej univerzity.

Hoci je budova ešte stále v čiastočnej rekonštrukcii, dnes ústav disponuje prednáškovou halou, ubytovaním pre 20 študentov a 10 učiteľov, kuchyňou, jedálňou, laboratóriami botaniky, zoológie a molekulovej biológie, pričom posledné je dnes **štandardne vybavené pre výskum vnutropopulačných charakteristík i paternity či individuálnej determinácie.**

V súčasnosti sa v ústave riešia problémy v oblasti koevolúcie medzi parazitmi a ich hostiteľmi, v hematológiii a niektorých ochoreniach vysokohorských stavovcov, v molekulovej taxonómii a individuálnej diferenciácii niektorých druhov organizmov (DNA izolácie, PCR, mikrosatelity), v zaťažení vysokohorských druhov organizmov transhraničnými olovnatými emisiami. V spolupráci so správami našich najvýznamnejších národných parkov (TANAP a NAPANT) a laboratóriami molekulovej genetiky v Trente a Bologni sa ústav významne podieľal na definitívnom genetickom určení a systematickom postavení tatranských kamzíkov. O problematike kamzíkov bola vydaná profilová monografia. I vzhľadom na to, že sa ústav dostal veľmi rýchlo do pozornosti viacerých sesterských pracovísk v Európe, stojí pred ním vážna úloha - jeho personálne dobudovanie. Pre ústav sa črtá veľká výzva na realizáciu niektorých kolektívnych výskumov v Pamíre a Ťan Šane na uzbeckom a kirgizskom území.

V prospech rozvoja výučby prírodovedných disciplín sa na ústave do akreditácie pripravil celouniverzitný program bakalárskeho štúdia v odbore 4.3.1 **Ochrana a využívanie krajiny so špecializáciou na výchovu strážcov národných parkov – rangerov s ambíciou pre širší stredoeurópsky región**. Po úspešne absolvovanej akreditácii začne výučba v školskom roku 2006/2007 (viacej na www.vuvb.utc.sk).

Víziou a poslaním ústavu naďalej ostáva inštitucionálne zabezpečiť výskum vplyvu človeka na alpínsku biotu Západných Karpát. Zriadenie ústavu napĺňa potrebu SR disponovať univerzitným pracoviskom, ktoré by sa komplexne v sieti podobných európskych inštitúcií zaoberalo stabilitou najvzácnejších alpínskych ekosystémov na území Európy. Intenzita tohto výskumu v porovnaní s výskumom lesných ekosystémov je v európskych krajinách nepomerne vyššia ako v SR. Ústav chce tiež umožniť riešenie tých problémov vysokých pohorí, ktoré súvisia s efektívnym menežmentom vysokohorských vegetačných stupňov Vysokých Tatier, Nízkych Tatier, Veľkej a Malej Fatry, Chočských vrchov a Babej hory. Plánujeme zintenzívniť výskum živých organizmov supramontánneho, alpínskeho a subniválneho vegetačného stupňa, a to predovšetkým fauny. Súvisí to hlavne s uvedomením si ekostabilizačného (voda, pôda, ovzdušie atď.) významu funkcie pôvodných organizmov vysokých pohorí pre širší európsky región. V našich predstavách je aj účinnejšie zapojenie sa do štúdia problematiky vplyvu globálnych zmien na faunu a flóru vysokých pohorí, t. j. zapojenie sa do viacerých medzinárodných a dlhodobých projektov typu DIVERSITAS-GMBA Global Mountain Biodiversity Assessment, GLORIA-Global Observation Research Initiative in Alpine Environments, ENRICH – (European Network for Research on Global Change) a iných, a tak využiť potenciál viaczdrojového financovania vedy, ktorý je v oblasti vysokých pohorí vždy veľmi aktuálny.

doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Foto: autor

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

From: Pokorný Michal
To: Marian Janiga
Cc: Dr. Švarcová
Sent: Wednesday, January 18, 2006 9:59 AM
Subject: straz prirody

Vazeny pan docent,

v prilohe je navrh „usmernenia“, ktore by malo urcit zakladne organizacne zabezpecenie st. programu Straz prirody. Prosim pozrite si tento text a napiste mi Vas nazor.

Co sa tyka studijneho poriadku: Studijny poriadok ZU je strucny a vseobecny, detalnejsie riesia organizaciu studia fakultne studijne poriadky. Pre celouniverzitne st. programy by bolo najvhodnejsie doplnit celouniverzitny st. poriadok (napr. v prilohe). Vsetky zmeny vsak musi schvalit AS ZU a zaregistrovat MS SR.
Pri tvorbe tohoto doplnenia mozeme vychadzat zo studijneho poriadku niektorej fakulty. Prosim Vas preto, pozrite si studijne poriadky aspon niektorych fakult (napr. na internete) a navrhnite, ktory by bol vhodny na upravu. Modifikacie by mali zahrnovat predpokladane specifika st. programu Straz prirody, zaroven by ale mali relativne vseobecne, aby sa podla nich mohli riadit aj pripadne dalsie celouniverzitne studijne programy. Navrh doplnenia st. poriadku ZU urobime na rektorate.

Dakujem a srdecne pozdravujem.
M. Pokorny

• Projekt: Pilotný študijný program „Stráž prírody“, dĺžka trvania projektu 10 mesiacov.

Prvým októbrom 2006 bol v rámci projektu MŠ SR zrealizovaný pilotný program „Stráž prírody“ s predpokladaným termínom ukončenia 31. 7. 2007. Hlavným cieľom projektu bolo vytvorenie študijného odboru „Ochrana a využívanie krajiny“ v anglickom jazyku. Tento zámer umožňuje slovenským aj zahraničným študentom Žilinskej univerzity študovať na Slovensku anglickú verziu študijného odboru, vďaka čomu sa budú môcť lepšie uplatniť na európskom trhu práce.

Prvé prijímacie pohovory obnášali sformulovanie celej štruktúry spôsobu prijímačiek. Od oznámenia uchádzačom, ktorú študijnú literatúru majú použiť pre prípravy na prijímacie konanie, až po organizáciu nespochybniteľne transparentných prijímacích pohovorov.

Študijný program je zameraný na štúdium a vzdelávanie v oblasti všeobecnej a aplikovanej ekológie, biológie, ochrany prírody, obnoviteľných i neobnoviteľných prírodných zdrojov, v manažmente, v informačných technológiách, v sociálnych a humanitných vedách. Absolvent bude pripravený tak, aby bol schopný na základe integrácie poznatkov z ekológie, biotických a abiotických zložiek prostredia, geografických a ďalších vedných disciplín, ako aj poznatkov z praktických predmetov, uplatňovať základné princípy ekológie a ochrany krajiny v profesii stráže prírody.

Predpokladom úspešného ukončenia štúdia sú znalosti z nasledovných oblastí: manažment prírodných zdrojov a právne súvislosti, informatika v environmentálnych disciplínach, prírodné vedy, ekonomické znalosti a spoločenské súvislosti, rovnako i fyzické predpoklady a zručnosti. Okrem teoretických a praktických poznatkov o prírodných zdrojoch (botanika, zoológia, geológia a hydrológia, pedológia, klimatológia a žiarenie) a o environmentálnej legislatíve, absolventi získajú základné praktické znalosti aj z predmetov nevyhnutných pre výkon stráže prírody, ako sú: mapovanie, stopárstvo, bezdrôtová technika, tele- a rádiokomunikácia, spolupráca so záchrannými systémami, orientácia v teréne, horolezectvo, skialpinizmus, jazdectvo, kynológia, sebaobrana, strelecká príprava a iné.

Študijný program rešpektoval Opis odboru – Ochrana a využívanie krajiny 4.3.1. (Akreditačná komisia vlády SR, www.akredkom.sk) a v ďalších predmetoch je doplnený podľa obsahu obdobného štúdia niektorých európskych a amerických univerzít tak, aby bol vhodný pre študentov SR i širšieho stredoeurópskeho regiónu.

Konferencie a pracovné stretnutia:

• NATO International workshop – Bishkek – jún 2006

NATO International workshop – Bishkek – jún 2006, pozvaná prednáška M. Janigu. Boli prezentované výsledky o toxických kovoch vo vysokých horách v kontexte zmeny klímy.

Medzinárodná konferencia

o vede a výskume v Tatranskom národnom parku

VEDA A VÝSKUM PRE POTREBY OCHRANY PRÍRODY V TATRANSKOM NÁRODNOM PARKU

24. november 2006

Výber z programu konferencie Veda a výskum pre potreby ochrany prírody v Tatranskom národnom parku.

13:30 Vybrané aspekty spoločenskovedného výskumu v BR Tatry (RNDr. Vladimír Ira CSc., GÚ SAV Bratislava)
13:45 Hodnotenie funkčných účinkov a funkčnej ujmy lesných ekosystémov TANAPu v dôsledku vetrovej kalamity (Ing. Jiří Schneider PhD., ÚTOK LDF MZLU Brno)
14:00 Monitoring horolezcov na území TPN (Mgr. Inž. Boguslava Chlipala, TPN Zakopane)
14:15 Mapovanie svištích kolónií na území TANAPu (Ing. Pavel Ballo, SMOPaJ Liptovský Mikuláš)
14:30 Pseudokrasové granitové jaskyne pri Popradskom plese (Ing. Jozef Psotka, SSJ Liptovský Mikuláš)
14:45 Aktivity Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU Tatranská Javorina v prospech prírody Tatier (Doc. RNDr. Marián Janiga, CSc. VÚVB ŽU Tatranská Javorina)

ŽILINSKÁ UNIVERZITA v ŽILINE

Adresa: Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina
tel: +421(41) 513 4051, +421 (903) 506 497
fax: +421 (41) 5652044 1348
email: sekrdek@fri.utc.sk
web: www.utc.sk

V Žiline 15. december 2006

VEC: Pozvánka na online video-konferenciu projektu Programu Iniciatívy Spoločenstva INTERREG III A Slovenská republika – Česká republika č.143-12-13.

Pozývame Vás na online video-prezentáciu projektu „Manažment a ochrana populácie medveďa hnedého“, ktorá sa uskutoční **vo štvrtok 21. decembra 2006 o 10.00 hod. (červená skupina) a 13.00 hod. (zelená skupina) na website IP TV Žilinskej univerzity v Žiline**.

Podujatie organizuje ŽU v spolupráci s partnerom projektu Sdružení Region Beskydy ČR. Cieľom je prezentácia zámeru a výsledkov riešenia projektu, predpokladaná dĺžka trvania prezentácie je 1,5 hodiny.

1. **Otvorenie** – p. Karol Matiaško, zodpovedný riešiteľ projektu
2. **Charakteristika projektu** - p.Michal Kalaš
3. **Vymedzenie modelových území** – p.Ján Korňan,
4. **Technika monitorovania priestorovej dynamiky jedincov** – p.Daniel Milučký, p.Bedřich Landsfeld
5. **Ištalacia odchytových zariadení a odchyt jedincov**- sl.Ivana Labudíková
6. **Parametre domovských okrskov sledovaných jedincov** – p.Miloš Majda
7. **DNA** – p.Marián Janiga
8. **Závery a doporučenia projektu**

Za účelom pridelenia prístupových práv jednotlivým účastníkom, prosíme Vás o potvrdenie Vašej účasti na podujatí na e-mail pavol.londa@fri.utc.sk najneskôr do stredy 20. júna 2006, 12.00 hod. Technickú prevádzku konferencie zabezpečuje UIKT, FAQ zasielajte na daniel.milucky@uikt.utc.sk, tel:041 513 1842, mobil: 0908997872.

S úctou

Karol Matiaško v.r.
zodpovedný riešiteľ projektu

Inovačné zmeny pracoviska

• Pre potreby výskumu, ale aj výučby, ktorá začala v jeseni 2006 boli zrekonštruované laboratóriá zoológie a botaniky. Laboratóriá boli vybavené mikroskopickou technikou a cez donorov aj materiálom umožňujúcim výučbu a štúdium v oblasti hydrobiológie. Bolo to nevyhnutné hlavne kvôli začatiu vyučovania v roku 2006.

• V roku 2006 boli dokončené a vybavené kancelárske priestory pre zamestnancov na prízemí. Zároveň sa začala výstavba schodov v prednej časti budovy.

• V priebehu roka 2006 bolo v rámci programu MŠ SR – Rozvoj unikátnych pracovísk, 2005 – 2006, úspešne dobudované aj laboratórium molekulovej biológie. Práca v laboratóriu bola zameraná na riešenie problematiky druhovej identifikácie vysokohorských druhov organizmov a na štúdium vnútornej variability ich populácií. V spolupráci s FRI sa ústav podieľal na výskume malofatranských populácií medveďa hnedého (INTERREG). Úlohou ústavu bola molekulárna identifikácia populácie v porovnaní s vysokotatranskou, potenciálne individuálna identifikácia jedincov zo zanechaných pobytových znakov. Objednával sa spotrebný materiál do laboratória molekulovej biológie: termostat, spektrometer BECO na analýzu DNA, primery, farbivá ...

• V tomto roku teda ústav disponoval troma laboratóriami – zoologickým, botanickým a molekulárnej biológie s odpovedajúcim vybavením. Laboratóriá boli k dispozícii zamestnancom aj študentom.

• Počas roka ústav poskytoval aj možnosti oddychu a rekreácie zamestnancom ŽU v priestoroch vybavených na tieto účely.

Celú akvatechniku (akváriá, stojany, teplomery, odvzdušňovanie) zasponzoroval otec riaditeľa Mgr. Kliment Janiga (vľavo).

Jún – august 2006. Svojpomocne sa zrealizoval obklad stien v západnej časti komplexu VÚVB. Na obrázku je údržbár p. Ondrej Pitoňák a novoprijatá „šéfka“ na upratovanie p. Mária Svocáková.

Výskum

Projekty

• Projekt AV4/0020/05 (2005 – 2007): „Cyklus transhraničného olova v biote alpínskeho vegetačného stupňa vysokých pohorí Slovenska a PCR - DNA charakteristika vybraných subpopulácií taxónov zaťažených vyššími hladinami olova“. Spoluriešiteľ Katedra analytickej chémie, PF UK Bratislava.

• Program MŠ SR – Rozvoj unikátnych pracovísk (2005 – 2006): „Laboratórium molekulovej biológie na Výskumnom ústave vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity“.

• Projekt VEGA MŠ SR a SAV: „Využitie hostiteľského rodu *Prunella (Aves)* na definovanie najvýznamnejších lokalít nákaz *Yersinia enterocolitica*, *Haemoproteus* a *Leucocytozoon*, v horizontálnom a vertikálnom profile

Západných Karpát“. Projekt bol schválený na obdobie riešenia 2007 – 2009.

• Projekt EÚ 14320200004, Interreg III A SR-CR (2004 – 2006): „Manažment a ochrana populácie medveďa hnedého – Molekulárna identifikácia malofatranských medveďov z pobytových znakov“.

Výstupy

From: Dan Blumstein [mailto:marmots@ucla.edu]
Sent: Saturday, February 04, 2006 1:45 AM
To: Marián Janiga
Cc: lucretia@ucla.edu
Subject: another possible paper

Howdy Marian,
Ken suggested that we send this in too for the special marmot issue.
Lucretia will be the corresponding author.
dan

--
Daniel T. Blumstein
Department of Ecology & Evolutionary Biology
621 Charles E. Young Drive South
University of California
Los Angeles, CA 90095-1606

Janiga M., Novotná M. 2006: Feeding preferences and foraging behaviour in the Alpine Accentor *Prunella collaris*. Ornis Fennica, 83(4): 170-180.

Ballo P. 2006: Monitoring of Alpine Marmot (*Marmota marmota latirostris*) colonies in the West Tatra Mountains – III. Oecologia Montana, 15(1-2): 15-20.

Šoltés R. 2006: *Racomitrium ericoides* (Bryophyta) in the Tatra Montains, Slovakia. Oecologia Montana, 15(1-2): 21-23.

Janiga M., Fečková M., Korňan J., Kalaš M., Labudíková I., Matiaško K., Londa P. 2006: Preliminary results on genetic tracking of the Brown Bear (*Ursus arctos*) individuals in the Malá Fatra National Park (Slovakia). Oecologia Montana, 15(1-2): 24-26.

Júdová J. 2006: Crustacea and heavy metal accumlulation. Oecologia Montana, 15(1-2): 29-37.

Jurčovičová M., Rudá M. 2006: Short review on ecology and distribution of *Microtus tatricus* (Kratochvíl, 1952) in Slovakia. Oecologia Montana, 15(1-2): 38-39.

Justhová V. 2006: Contribution on the marmots in the High Tatra Mountains. Oecologia Montana, 15(1-2): 40-43.

Janiga M. 2006: Výskumný ústav vysokohorskej biológie ŽU v Žiline Tatranská Javorina. Spravodajca Žilinskej univerzity v Žiline, 24(3): 1-3.

Vzdelávanie

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2006/2007:

Denné štúdium – Gabriela Cagáňová, Filip Faith, Ivan Hanula, Ivan Illo, Miloš Jadviš, Martina Jůnová, Veronika Justhová, Miroslava Klimková, Andrej Krbyla, Peter Macuľa, Matej Maráček, Elena Markuseková, Ivana Molovčáková, Peter Mucha, Renáta Rajniaková, Daniel Vanoch, Martin Veverka.

Externé štúdium – Zuzana Bučová, Ivan Gabriška, Michal Grivalský, Miroslav Jambrich, Ján Kostka-Zelina, Valéria Kostková-Zelinová, Radovan Kovalčík, Peter Krišovský, Ondrej Mahút, Slavomíra Mihucová, Martin Paličko, Tibor Papšo, Petra Pogányová, Zuzana Schurdáková, Ladislav Šnauko, Michal Šustek, Jozef Trišč, Miroslav Živčák.

V septembri 2006 sa začalo s výučbou prvých predmetov. Ústav sa podieľal na pracovnej príprave celouniverzitného poriadku – nóvum na pôde Žilinskej univerzity s veľkou zásluhou prorektora prof. Pokorného.

Žilinská univerzita v Žiline
Študijný poriadok celouniverzitných študijných programov

PRVÁ ČASŤ
Úvodné ustanovenia

§ 1

Základné ustanovenia

(1) Tento poriadok sa vzťahuje na vysokoškolské štúdium v prvom a druhom stupni celouniverzitných študijných programov Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej len „ŽU“).

(2) Rámcové podmienky poskytovania vysokoškolského vzdelávania ustanovuje v zmysle § 15 ods. 1 písm. a) Zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) článok 5 Študijného poriadku Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej len „študijný poriadok ŽU“).

(3) Ustanovenia o školnom a poplatkoch spojených so štúdiom ustanovuje § 29 Štatútu Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej len „štatút ŽU“).

(4) Vysokoškolské štúdium v treťom stupni sa riadi ustanoveniami § 54 zákona; na študijné programy tretieho stupňa sa ustanovenia tohto poriadku vzťahujú primerane.

V rámci programu Erasmus, do ktorého je zapojená aj Žilinská univerzita, sa pripravila spolupráca s nórskou Telemark University College pre výmenu študentov a učiteľov v študijných programoch „Stráž prírody“ (ŽU) a „Alpine Ecology and Environmental Management“ (Telemark University College).

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Ing. Zuzana Kovalčíková
Výskumní pracovníci: Ing. Monika Fečková, RNDr. Jana Júdová, PhD., Mgr. Martina Novotná, RNDr. Martin Lukáň, RNDr. Milan Novotný, Ing. Andrea Valachyová, RNDr. Peter Turis, RNDr. Jana Kisková
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Odber vzoriek krvi z Prunella collaris

Práca ústavu sa v roku 2006 sústreďovala predovšetkým na terénny zber vzoriek – uskutočnilo sa viacero jednodňových i viacdňových výjazdov do terénneho prostredia Vysokých, Západných a Nízkych Tatier.

Na vytypovaných lokalitách boli uložené plastové kontajnery na odber zrážkovej a spádovej vody a boli odoberané nájdené vzorky hmyzu a vzorky trusu, peria, chlpov, atď. z rôznych druhov cicavcov a vtákov.

V jesennom období boli odobraté vegetatívne a germinatívne časti tráv u niektorých druhov cievnatých rastlín. Na lokalitách boli zároveň odchytávané juvenily aj adulty *Prunella collaris*. Z každého jedinca bola odobratá krv na PCR – DNA diagnostiku jedincov s cieľom porovnať individuálny DNA profil jedincov *Prunella collaris* a zaťaženie ich tela olovnatými imisiami. Odchytené jedince boli podrobené morfometrickému meraniu a váženiu a boli označené farebnými krúžkami z dôvodu ich identifikácie a ďalšieho dlhodobého monitoringu. Všetky informácie o odchytených jedincoch sú uložené v komplexnej databáze uvedeného druhu.

Laboratórny výskum pokračoval analýzami obsahu olova vo vzorkách v spolupráci s Katedrou analytickej chémie Prírodovedeckej fakulty UK a zároveň boli vzorky vyšetrované na prítomnosť krvných parazitov mikroskopicky a molekulárnymi metódami (PCR). Časť laboratórnych prác bola orientovaná aj na výskum perových roztočov a ich ekológiu vo vzťahu k *P. collaris*.

Medzi ďalšie aktivity patrila príprava projektov v súvislosti s výskumom zástupcov triedy *Bacillariophyceae* (rozsievky) a zástupcov triedy *Crustaceae* (kôrovce) v temporálnych jazierkach vysokohorských oblastí.

2007 Nezabudnuteľná imatrikulácia

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

From: „Jan Pinowski“ <j.pinowski@wp.pl>
To: <janiga@utc.sk>
Sent: Wednesday, June 27, 2007 8:29 AM
Subject: Passer

Drogi Marianie. Czytałem Twoja prace z J.Ornithol. Czy masz nasza ostatnią książke na ten temat: Nestling mortality of granivorpus birds due to microorganisms and toxic substances: SYNTHESIS. PWN. 1995. Jezeli Cie interesuje to moge Ci przyslac najlepij na wymiane za inna ksiazke do Biblioteki PAN. Przesylam Ci tez ostatnie prace.
-Moc pozdrowien Janek Pinowski

Pozdrawiam
j.pinowski@wp.pl

From: Marián Janiga
To: Milan Ballo
Sent: Tuesday, March 27, 2007 9:05 PM
Subject: Re: vrcharka

Prihláste sa na externé štúdium rangera, ešte tento rok, asi posledný nebudú platiť ani externisti za štúdium nič. Navyše Bc. pri mene sa Vám zíde, aby ste boli stabilizovanejší v práci a aj pre plat. Takto by som Vás po troch rokoch mohol zamestnať ako výskumníka. Prihláste sa, ja to už nejak zmenežujem. Otvorte si stránky ŽU a môžte sa prihlásiť aj elektronicky, kým mám ten vplyv. A prehovorte aj Blaženu Sedlákovú.

MJ

Žilinská univerzita
v Žiline
Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina
kancelária rektora

Žilina 17. decembra 2007
Číslo: 267/KR/2007

Záznam
o 2. zasadnutí vedeckej rady Žilinskej univerzity v akademickom roku 2007/2008, ktoré sa konalo vo **štvrtok 13. decembra 2007** od 08,30 h v zasadacej sieni vedeckej rady ŽU.

3. Správa o činnosti Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU so sídlom v Tatranskej Javorine – prizvaný riaditeľ ústavu doc. RNDr. Marián Janiga, PhD.

Vedecká rada Žilinskej univerzity prijala správu o činnosti Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU bez pripomienok.
Prorektor pre vedu a výskum prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD. ocenil entuziazmus a dosiahnuté výsledky tohoto pracoviska pod vedením doc. RNDr. Mariána Janigu, PhD.

From: erik baláž [mailto:erik@wolf.sk]
Sent: Tuesday, December 11, 2007 10:40 AM
To: janiga <janiga@uniza.sk>
Subject: projekt hluchan
Dobry den,
dovolil som si Vam poslat osnovu projektu o hluchanoch, o ktorom som vam hovoril vcera.
Je to len hruby nacrt, ktory som pripravil pre SOS. Zatial na to vyraznejsie nereagovali, iba prejavili zaujem. Konkretne kroky zatial nepodnikli.
Osnova projektu je ladena viac ochranarsky, pretoze bola napisana pre SOS, ale ta vedecka cast je tam tiez nacrtnuta. urcite ju bude potrebne detailne rozvinut.
Teoreticky sa crtaju viacere moznosti vyuzitia takehoto projektu.
Minimalne by to mohla byt tema pre moje Phd??
Ak by sa to rozvinulo do vacsieho projektu (som ochotny podielat sa na priprave, ak by sme vytypovali nejake zdroje), mohli by sme spolupracovat s inymi vedeckymi instituciami na Slovensku, pripadne v zahranici (analyza zapadokarpatskej populacie ako celku, ktora je urcite oddelena od vychodokarpatskej - inak tiez by sa to dalo testovat).
Pripadne spolupraca s NGO - VLK alebo SOS, ktora by mohla vyustit do projektu programu zachrany druhu - to je uz praca viac pre NGO.

S pozdravom
Erik

Ing. Erikovi Balážovi bola sprostredkovaná externá ašpirantúra s témou hlucháne na UKF v Nitre. Nedokončil ju.

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• V roku 2007 sa zamestnanci sústredili na zber vzoriek a údajov v teréne Vysokých, Západných a Nízkych Tatier, ale aj Veľkej Fatry a Veľkého Choča. Získané rastlinné a živočíšne vzorky boli analyzované s ohľadom na cyklus olova v prostredí. Vyšetrované boli aj endo- a ektoparazity na živočíchoch a v niektorých prípadoch sa porovnávali DNA profily jednotlivých živočíchov.

• Taktiež sa podarilo vybaviť zabezpečenie poistenia nákladov ôsmich pracovníkov ústavu pre zásah Horskej záchrannej služby (HZS) v teréne.

• V roku 2007 pokračovala aj realizácia projektu Pilotný študijný program „Stráž prírody“, ktorého cieľom bolo vytvorenie študijného programu „Ranger“ v anglickom jazyku v rámci študijného odboru „Ochrana a využívanie krajiny“.

• V máji 2007 sa riaditeľ VÚVB ŽU zúčastnil na medzinárodnej konferencii “Value and place of Samarkand in history of general-human cultural development“ v Uzbekistane pri príležitosti významného výročia vzniku mesta.

From: davlat alibekov [mailto:davlat1982@yahoo.com]
Sent: Wednesday, February 14, 2007 11:47 AM
To: MariXn Janiga <janiga@utc.sk>
Subject: from prof Alibekov Lapas

Dear Dr Marian Janiga
I want to inform you that the 2750 year of Samarkand city will be celebrated in May 2007 by the Decision of general conference of UNESCO in 33rd session from October 20, 2005 and the resolution of the president of Uzbekistan from July 25, 2006. Celebrating of jubilee of Samarkand city will be on international level. In May 2007 in Samarkand will be held the international scientific conference untitled: "Value and place of Samarkand in history of general-human cultural development". In this conference I shall participate with report untitled: "Role of natural environment in firm development of ancient cities of Central Asia (for example of Samarkand)".
Dear Marian, I invite you to be my co-repoter. It is very good case for your traveling ancient cities of Uzbekistan, especially Samarkand.
Sincerely yours,
Alibekov L.
Waiting reply

Prof. Lapas Alibekov, PhD.,
Head of physical geography and geoecology department of Samarkand State University,
703004, 15 University blvd., Samarkand, Uzbekistan.

• Jednotliví výskumní pracovníci si podali žiadosti o granty z Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva SR a Slovenskej akadémie vied VEGA „Vplyv klimatických zmien na orgánovo špecifickú akumuláciu ťažkých kovov v Crustacea a v Diatoma v jazerách alpínskeho typu, s dôrazom na jazerá Tatier" a "Využitie hostiteľského rodu *Prunella* (Aves) na definovanie najvýznamnejších lokalít nákaz *Yersinia enterocolitica*, *Haemoproteus* a *Leucocytozoon*, v horizontálnom a vertikálnom profile Západných Karpát".

• Ku koncu roka bol rozpracovaný aj návrh projektu z MVTS (medzinárodnej vedeckej a vedecko-technickej spolupráce) v spolupráci s Národným veterinárnym ústavom v Dolnom Kubíne, University of Samarkand (Uzbekistan), Kyrgyz Sheep Breeder's Association "KSBA", International Institute of Mountains, International University of Kyrgyzstan (Kirgizsko) a Department of Experimental Zoology, Bulgarian Academy of Sciences (Bulharsko).

• V roku 2007 boli uzatvorené bilaterálne zmluvy o vzájomnej spolupráci medzi VÚVB ŽU a štyrmi pracoviskami, ktoré sa zameriavajú na výskum vo vysokých pohoriach: Kyrgyz Sheep Breeder's Association "KSBA" (Biškek, Kirgizsko), International Institute of Mountains, International University of Kyrgyzstan (Biškek, Kirgizsko), Institute of Zoology (Bulgarian Academy of Sciences) a Laboratory of microelements (Faculty of Natural Sciences of University of Samarkand, Uzbekistan).

CO-OPERATION AGREEMENT
between
Kyrgyz Sheep Breeder's Association "KSBA"
and

Institute of High Mountain Biology, University of Žilina (Slovak Republic)
Kyrgyz Sheep Breeder's Association "KSBA", Bishkek, Kyrgyzstan
and the Institute of High Mountain Biology, University of Žilina (Slovak Republic) agree to develop the co-operation in education and research between the two institutions as follows:

CO-OPERATION AGREEMENT
between
Laboratory of microelements, Faculty of Natural Sciences of University of Samarkand, Uzbekistan
and
Institute of High Mountain Biology, University of Žilina (Slovak Republic)

Laboratory of microelements, Faculty of Natural Sciences of University of Samarkand, Uzbekistan and the Institute of High Mountain Biology, University of Žilina (Slovak Republic) agree to develop the co-operation in education and research between the two institutions as follows:

CO-OPERATION AGREEMENT
between

Institute of Zoology, Bulgarian Academy of Sciences

and

Institute of High Mountain Biology, University of Žilina (Slovak Republic)

Institute of Zoology, Bulgarian Academy of Sciences and the Institute of High Mountain Biology, University of Žilina (Slovak Republic) agree to develop the co-operation in education and research between the two institutions as follows:

CO-OPERATION AGREEMENT
between
International Institute of Mountains,
International University of Kyrgyzstan
and
Institute of High Mountain Biology, University of Žilina (Slovak Republic)

International University of Mountains, International University of Kyrgyzstan, Bishkek, Kyrgyzstan and the Institute of High Mountain Biology, University of Žilina (Slovak Republic) agree to develop the co-operation in education and research between the two institutions as follows:

Inovačné zmeny pracoviska

- Pokračovanie stavebných úprav na VÚVB ŽU.

From: Marián Janiga
To: Marta Hlinicová
Sent: Tuesday, March 13, 2007 9:24 AM
Subject: Re: Oznámenie o príprave stavebných úprav

Ako som informoval už vedenie ŽU, VÚVB je ešte stále v stavebnom povolení pred kolaudáciou a úpravy sa v prípade možností realizujú v zmysle projektovej dokumentácie. Čo však urgentne potrebujeme je fyzická pomoc pri týchto stavebných úpravách.

S pozdravom
Marián Janiga

• Budovanie laboratória botaniky a tiež laboratória molekulovej biológie, kde pribudli prvé agarózové a akrylamidové ELFO (elektroforéza bielkovín v sére).

Laboratórium botaniky v roku 2007

• Na jeseň 2007 bolo zakúpené prvé terénne vozidlo Nissan Navara Cab. Dovtedy nám skvele poslúžilo auto Škoda 1203 – valník, ústavným menom Pipina (na obrázku dolu), s ktorou sa nad nami zľutovala naša alma mater. Poslúžila zásadne aj so svojím šoférom Janigom na navozenie hromady materiálu na rekonštrukciu budovy ústavu. Keď bolo treba, poslúžila aj študentom, v tomto prípade išlo o predmet skialpinizmus. Látali sme ju v autoopravovniach, ako sa dalo, ale vzhľadom na svoj skvelý motor „vyliezla“ všade. Nenaložená alebo na ľade intenzívne kývala bokmi zľava doprava. Avšak tam, kde dodávkové autá západnej proveniencie končili, ona začínala.

• Do komplexného zoznamu zariadení na VÚVB boli zaradené aj fotodokumentačné a optické zariadenia (kamera, nočné videnie, bino- a monokuláre) z projektu „Manažment a ochrana populácie medveďa hnedého“.

• Z projektu ESF boli do knižnice VÚVB ŽU zakúpené viaceré odborné knihy a tiež mikroskopy Delta Optical a stereoskopické lupy pre výučbu.

• V roku 2007 boli vybudované schody do podkrovia a riešili sa možnosti napojenia ústavu na rýchlejší internet formou rádiového spojenia cez Lomnický štít v spolupráci s Astronomickým ústavom SAV a možnou podporou SANET-u.

Mediálne aktivity

Pravda

Správy TV Pravda Šport Auto Koktail Zdravie Žena Varecha Užitočná NOVÉ Blog Debata

Ochrana prírody je ako boxerské vrece

Richard Filipko, PRAVDA 08.02.2007 06:00

Riaditeľ Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Marián Janiga. Autor: Pravda

Národné parky a chránené krajinné oblasti musia prepustiť asi päťdesiat zamestnancov vrátane strážcov prírody. TANAP má dnes 17 strážcov, päť z nich asi príde o prácu. Štátna ochrana prírody s ministerstvom životného prostredia vypracovali novú štruktúru a odvolali všetkých šéfov národných parkov. Ochrancovia prírody sa obávajú politického dosadzovania nových riaditeľov. Ochrana prírody je už dlhodobo bezzubá, hovorí riaditeľ Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Marián Janiga.

Zvyšovanie kvalifikácie

V roku 2007 Ing. Monika Fečková ukončila tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania (PhD.). Počas jej pracovného pomeru na VÚVB ŽU bolo jej externé doktorandské štúdium podporované s využitím platnej legislatívy i mimo nej.

Výskum

Projekty

• Projekt VEGA MŠ SR a SAV (2007 – 2009): „Využitie hostiteľského rodu *Prunella* (Aves) na definovanie najvýznamnejších lokalít nákaz *Yersinia enterocolitica*, *Haemoproteus* a *Leucocytozoon*, v horizontálnom a vertikálnom profile Západných Karpát“.

• Projekt ESF – MŠ SR (2006 – 2009): Pilotný študijný program „Stráž prírody“ (Pilot study programe „Ranger“).

• Projekt AV4/0020/05 (2005 – 2007): „Cyklus transhraničného olova

v biote alpínskeho vegetačného stupňa vysokých pohorí Slovenska a PCR - DNA charakteristika vybraných subpopulácií taxónov zaťažených vyššími hladinami olova“. Spoluriešiteľ Katedra analytickej chémie, PF UK Bratislava.

• V septembri bol podaný významný projekt na skvalitnenie výskumu na VÚVB „Výskumný ústav vysokohorskej biológie – unikátne pracovisko v Západných Karpatoch“ (EHP-VTS-0405-060097, SK0061) v grantovej schéme Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu.Tento projekt v neskoršom období znamenal veľmi silnú finančnú pomoc pre rozvoj ústavu.

From: Martin Macasek
To: janiga@uniza.sk ; janiga@utc.sk
Sent: Thursday, August 23, 2007 4:04 PM
Subject: Norsky financny mechanizmus

Vazeny pan Janiga,
Odfaxoval som Vam kompletne anglicke znenie formularu ziadosti o grant, ako aj Studiu uskutocnitelnosti Vasho projektu Unikatne vysokohorske pracovisko VUVB, ktory ste predlozili v ramci Financneho mechanizmu EHP a Norskeho financneho mechanizmu.

Uvedene dokumenty budu posielane do Bruselu na hodnotenie donorom v papierovej aj elektronickej verzii. Pri priprave materialov na odoslanie sme vsak zistili, ze elektronicka verzia nesuvisi s predlozenou a podpisanou papierovou verziou. Preto Vas prosim, aby ste tieto e-dokumenty zosuladili a aktualizovane elektronicke verzie poslali spat na moju e-mailovu adresu (martin.macasek@vlada.gov.sk) v co najkratsom case.

V elektronickom formulari ziadosti nesuhlasia s papierovym originalom najma strany 2, 5, 6, 8, 20, 21 a 22. Pokial nesuhlasia aj niektore dalsie, opravte samozrejme aj tie. To iste sa tyka aj Studie uskutocnitelnosti.

Zaroven Vas chcem poprosit, aby ste mi tiez poslali v elektronickej forme statut Zilinskej univerzity (september 2002), vratane dodatkov c. 1, 2 a 3. Okrem statutu univerzity je potrebne poslat aj studijny program univerzity v Telemarku, Norsko, Fakulta vied a umenia, ktory taktiez tvoril sucast Vasej papierovej ziadosti, no ktoreho elektronicka verzia nebola predlozena.

Prosim, zabezpecte co najrychlejsie poslanie uvedenych dokumentov. V pripade otazok ma nevahajte kontaktovat.

S pozdravom,
Martin Macášek

ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Sekcia riadenia a implementácie zahraničnej finančnej pomoci
Odbor riadenia a implementácie finančných mechanizmov
Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava 1
Tel: + 421 2 5729 5534
Fax: + 421 2 5443 0056
e-mail: martin.macasek@vlada.gov.sk

Výstupy

Novotný M., Fečková M., Janiga M., Lukáň M., Novotná M., Kovalčíková Z. 2007: High incidence of *Yersinia enterocolitica* (Enterobacteriaceae) in Alpine Accentors *Prunella collaris* of the Tatra mountains (Carpathians, central Europe). Acta Ornithologica, 42(2): 137-143.

Janiga M., Sedlárová A., Rigg R., Novotná M. 2007: Patterns of prevalence among bacterial communities of alpine accentors (*Prunella*

collaris) in the Tatra Mountains. Journal of Ornithology, 148(2): 135-143.

Kochjarová J., Šoltés R., Hrivnák R. 2007: Mriežkovec pobrežný (*Cinclidotus aquaticus*) na Slovensku: súčasnosť a prognózy = *Cinclidotus aquaticus* in Slovakia: present state and prognoses. Bryonora, 40: 1-6.

Kubišová L., Vongrej V., Janiga M., Kautman J., Klembara J. 2007: The influence of altitude on the size and shape of two newt species *Triturus cristatus* (Laurenti, 1768) and *Triturus dobrogicus* (Kiritzescu, 1903) in Slovakia. Oecologia Montana, 16(1-2): 1-9.

Jambrich M. 2007: Historical and current overview of negative anthropogenic impacts on eastern part of Low Tatras. Oecologia Montana, 16(1-2): 10-12.

Solár J. 2007: Development of landscape structure of Kežmarok cadastral area during the years (1769 – 2007) as an example of residential development around the Tatra Mountains (Western Carpathians). Oecologia Montana, 16(1-2): 13-24.

Grivalský M., Vojtičková-Grivalská P. 2007: Altitudes of local people to nature protection in the Belianske Tatras region, Slovakia. Oecologia Montana, 16(1-2): 31-32.

Bátora V. 2007: Current problems of Nepal protected areas. Oecologia Montana, 16(1-2): 33-35.

Lukáň M., Bullová E., Majláthová V., Peťko B. 2007: Recent changes in the vertical distribution of *Ixodes ricinus* ticks in Slovakia – preliminary results. In: Arthropods – Environment, pathogens and hosts (eds. A. Buczek, C. Blaszak). 51-56 (248), Lublin 2007.

Bullová E., Lukáň M., Majláthová V., Peťko B. 2007: Predicting key abiotic factors influencing the rate of non - venomous insect bites. In: Arthropods – Environment, pathogens and hosts (eds. A. Buczek, C. Blaszak). 35-39 (248), Lublin 2007.

Alibekov L. A., Alibekova S. L., Janiga M. 2007: The role of the environment in the development of towns of arid zones (An example – Samarkand). The proceedings from the International Symposium „The role of Samarkand in the History of World Cultural Development", 24-26 May 2007, Tashken, Samarkand Uzbekistan.

Janiga M. 2007: Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline, Tatranská Javorina. In: „Veda a výskum pre potreby ochrany prírody v Tatranskom národnom parku", Zborník referátov z medzinárodnej konferencie, ŠOP SR, SEKOS, T. Lomnica, p. 61-62.

Vzdelávanie

V roku 2007 úspešne ukončilo prvý akademický rok vzdelávacieho programu Stráž prírody v rámci študijného odboru Ochrana a využívanie krajiny 28 študentov (spolu denného a externého štúdia). Zároveň bolo pre nový akademický rok 2007/2008 prijatých a slávnostne imatri-

kulovaných 15 študentov dennej a 17 študentov externej formy štúdia.

Počas zimného semestra prebehla najväčšia časť výučby študentov prvého ročníka v priestoroch ŽU v Žiline. Výučbu v letnom semestri zabezpečovalo VÚVB. Veľkým prínosom bolo vyučovanie niektorých predmetov priamo v terénnom prostredí Tatier.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2007/2008:

Denné štúdium – Viktor Bátora, Zuzana Bolješiková, Pavol Čerňava, Zdeněk Dvořák, Viliam Greksa, Miroslav Hlúbik, Miroslav Chovanec, Veronika Karkoszková, Ľubomír Majdiš, Andrej Mateček, Zuzana Pazderková, Sandra Popelářová, Peter Štefún, Tomáš Vatycha, Tomáš Zbornák.

Externé štúdium – Milan Ballo, Miroslav Brezovský, Blažej Bystriansky, Lukáš Gallo, Michal Haring, Tomáš Koťka, Pavol Kurucár, Juraj Macek, Tomáš Majtán, Tomáš Marek, Pavol Mráz, Jolana Papánková, Michal Plichta, Richard Rejzek, Michal Sabovčík, Anton Sedlák, Blažena Sedláková.

V akademickom roku 2007/2008 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 13 študentov denného a 15 študentov externého štúdia druhého ročníka. V rámci programu Erasmus v roku 2007 absolvovali na Telemark University College päťmesačný študijný pobyt dvaja študenti druhého ročníka denného štúdia.

V júni 2007 VÚVB ŽU spolupracovalo na terénnych cvičeniach študentov Katedry ekológie a environmentalistiky FPV UKF v Nitre (55 študentov na dva turnusy) a vypracovalo oponentúru k doktorandskej práci „Stav a perspektíva nízkotatranskej populácie kamzíka vrchovského tatranského (*Rupicapra rupicapra tatrica*, Blahout 1971)“. Fakulta ekológie a environmentalistiky TU Zvolen, RNDr. Peter Bačkor.

Botanika – s významným slovenským algológom doc. Františkom Hindákom, DrSc. (v popredí)

Terénne cvičenia – botanika

Terénne cvičenia – zoológia

Pilotný študijný program „Stráž prírody“

V roku 2007 v rámci aktivít projektu Európskeho sociálneho fondu (ITMS: 11230100435) Pilotný študijný program „Stráž prírody“ zamestnanci VÚVB ŽU aktívne spolupracovali pri vytváraní sylabov pre študentov študijného programu Stráž prírody so zahraničnými odborníkmi v konkrétnych oblastiach, predovšetkým pri zhromažďovaní podkladov, konzultáciách a výmene skúseností. Pracovníci VÚVB boli v kontakte hlavne so zamestnancami Krkonošského národného parku (ČR), Národného parku Bavorský les (SRN), Tatranského národného parku – Zakopane (PL) a Národného parku Grand Paradiso (Tal.). Vybraní experti vytvorili autorské kolektívy, ktoré spolupracovali pri tvorbe sylabov k predmetom, ako je horolezectvo, zoológia I., zoológia II., stráž príro-

dy, ekológia, etológia, botanika, environmentálny monitoring, počítače a internet, lyžiarsky výcvik – skialpinizmus a environmentálna výchova. V tomto roku boli už dokončené slovenské mutácie publikácií Jazdectvo, Pastierstvo a Botanika – nižšie rastliny, ktoré boli odovzdané na preklad do anglickej mutácie. Začalo sa tiež pracovať na formátovaní kompletných kapitol (anglická i slovenská mutácia) učebnice Stráž prírody, ktorá mala neskôr celkom zaujímavý ohlas (na obrázku).

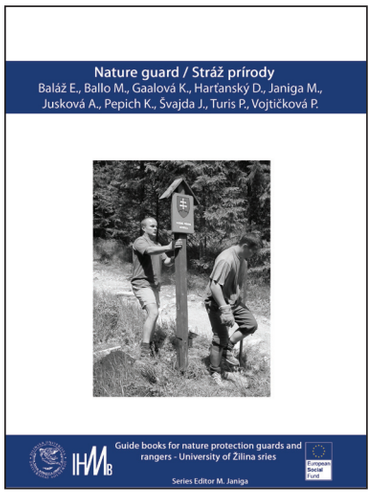

Nezabudnuteľná imatrikulácia

V decembri 2007 sa na ústave uskutočnila prvá nezabudnuteľná imatrikulácia, ktorá v sebe niesla viaceré myšlienky, ako založiť, ale aj udržať projekt Rangera na Slovensku. Jej neskutočným koloritom bolo krásne zimné prostredie Tatranskej Javoriny.

KLOBÚK – nápad vyšiel odspodu od Vás druhákov, charakterizuje viac ako len zelenú lesnú stráž, indikuje kraj, kde sa tento nápad strážcovskej školy narodil (jedna z prvých v Európe), ako aj ľudí, goralov, ktorí sa bezproblémovo pohybovali v horách. Aby sme však neznevážili tradície a city etnika, využívame len klobúk BEZ MUŠLIČIEK A PERA. Namiesto toho dodávame odznak, ktorý bol vždy v novodobých dejinách charakteristikou strážcov.

ODZNAK – autori Janiga a Buliak
Plesnivec preto, že kvet bez diskusie evokuje strážcovstvo (kým, napr. rys môže aj poľovníctvo, orol aj iné symboly, atď.) Písmo v angličtine preto, že škola má ambície vychovávať aj zahraničných študentov, teda sa aj prezentovať v zahraničí, ale zachovávame prvé slovenské strážca. A je tam aj znak ustanovizne, kde to vzniklo, logo nášho ústavu. Overili sme si predpoklad, že odznak svieti na čiernom klobúku na super hromadnej fotke ako snehová vločka.

SĽUB
Knižka – obal hnedý, evokuje pôdu, Matku Zem s logami a len slovenskými slovami. Aj pre zahraničných študentov bude sľub predčítavať študent len v slovenčine a zahraničný študent povie „SĽUBUJEM“. Sľub je aj legislatívna záležitosť, teda robí sa v úradnom jazyku. Študent sa ním v duchu vysokoškolského zákona stáva členom akademickej obce, napríklad s právom voliť senátorov alebo byť volený za študentskú časť akademického senátu.

Vnútro – pravá strana je v slovenskom jazyku, ľavá je ponechaná voľná, tu si inojazyční študenti môžu preložiť sľub do svojho jazyka.

OBSAH SĽUBU sa skladá zo siedmich sľubov.
Prvé dva sú povinnosťou voči alma mater, ošetrené v jej legislatíve.
Tretí (autor Janiga po mailovej korekcii od kolegu Mareka) – je o človeku a jeho prírodnej integrite.
Štvrtý (autor Janiga) – je o rovnocennosti života.
Piaty (autori – externisti druháci, v začiatkoch kolega Papšo). Verziu kolegu Živčáka sme zmenili na svoju krajinu. Boli dve verzie, krajina alebo vlasť, krajina znie prírodovednejšie, je to akceptovateľné aj pre zahraničných študentov, ctiť svoju krajinu umožňuje napr. poľskému študentovi – horolezcovi ctiť aj Kaukaz či K2, pre kolegu Balla je to nepochybne Salatín – Brestová.
Šiesty (autor Janiga, no bod je pozitívne overený u niektorých druhákov). Zakladá o. i. aj stretanie absolventov, čo je bežné na mnohých európskych vysokých školách.
Siedmy – odkaz na medzinárodný Etický kódex strážcu prírody, v širšom význame znamená stotožnenie sa s tým, čo naši poslucháči študujú.

SĽUB ŠTUDENTA
Sľubujem, že si budem
svedomito plniť študijné povinnosti, rozvíjať svoje vedomosti, pracovné a študijné návyky, usilovať sa sústavným štúdiom o rozvoj svojich schopností, a tak získavať spôsobilosť pre kvalifikovanú odbornú prácu v študovanom odbore.
Sľubujem, že budem
chrániť majetok školy a žiť tak, aby moje konanie bolo v súlade so zákonmi Slovenskej republiky.
Sľubujem, že budem pamätať na to,
že človek nestojí ani nad prírodou, ani mimo nej, ale je jej súčasťou. Každý deň ľudského bytia je závislý od prírody.
Sľubujem,
že nezabudnem, že aj iné tvory majú krásu, lásku i cit.
Sľubujem
chrániť, ctiť a milovať svoju krajinu.
Sľubujem,
že pokiaľ to bude v mojich možnostiach, budem pomáhať iným študentom javorinskej strážcovskej školy, ako počas, tak aj po ukončení štúdia.
Sľubujem, že budem
dodržiavať Etický kódex strážcu.

Oneskorená imatrikulácia, ale aj certifikačná skúška akademických talárov snehom (vľavo kvestorka Ing. Jana Gjašiková a prorektor pre vzdelávanie prof. Michal Pokorný).

Pán Ing. Marek bol nadšený, škoda len, že našu školu nedokončil.

Impresie zo štúdia na Výskumnom ústave vysokohorskej biológie ŽU v Žiline, Tatranská Javorina

Keď som v apríli 2007 dostal informáciu, že je možné študovať odbor **Stráž prírody v Tatrách**, nezaváhal som. A to som ešte netušil, čo všetko zažijem! A bolo to napínavé hneď od začiatku, keďže informácia prišla v posledný možný deň na podanie prihlášky. Ale podarilo sa. Ďalší krok, prijímacie skúšky, už boli oveľa veselšie, keďže sme sa tam stretli celkom príjemná a známa partia kamarátov. Nuž a tak sa stalo, že teraz sedíme spolu v lavici a učíme sa nové veci a súvislosti.

Z pohľadu študenta, ktorý už niečo na strednej aj vysokej škole odsedel a preskákal za tie roky, môžem povedať, že som bol milo prekvapený. Jednak tým, že škola zvonka vyzerá v tradičnom duchu danej oblasti a obce, ale zvnútra je to krásne a účelne zrekonštruovaná budova s dobrým vybavením tak pre študentov, ako aj pre učiteľov. Prvý semester sme síce prežili v Žiline, lebo predmety boli gestorované odtiaľ, ale letný semester sme už zažili v atmosfére tatranskej zimy v Tatranskej Javorine. A nielen tam!

V priebehu zimného semestra k nám prišla správa, že sa chystá naša imatrikulácia, spojená aj s imatrikuláciou terajších druhákov. A že bude priamo v Tatranskej Javorine v decembri a bude taká iná, "rangerská". Tak sme sa všetci tešili a boli veľmi zvedaví, čo to teda náš garant, doc. Marián Janiga pre nás chystá. Totiž už z prvého dojmu na prijímacích skúškach a z počutia som sa dozvedel, že má celkom svojské nápady a že je to muž činu a správny chlap. A tak trochu som za tým všetkým cítil aj kúsok dobrého úmyslu i vtipu, aby bolo na čo spomínať.

Pred imatrikuláciou sme samozrejme zapojili všetky sily a pomohli pracovníkom ústavu s prípravami priestorov a zároveň sme sa takto aj viac zoznámili s druhákmi a medzi sebou navzájom.

Nastal deň imatrikulácie a začalo husto snežiť. Tak zrejme to bude to pravé "rangerské", keď imatrikulácia bude vonku, mimo budovy v jednom metri nového snehu! A veru aj tak bolo. Nechajme však hovoriť za naše emócie fotografiu, slová sú tu príliš bežné. Každý mal takú zvláštnu vnútornú radosť, prekvapenie, ale aj očakávanie, že toto bude to, o čom sme dlho snívali. Pobyt v prírode spojený so štúdiom a modernou vedou a možnosťami, ktoré ponúka súčasnosť.

Po slávnostnom príhovore pána **prorektora Michala Pokorného a otvorení slávnosti za účasti p. prorektorov Otakara Bokůvku, Mariána Dzimka, pani kvestorky Jany Gjašíkovej a starostu obce Tatranská Javorina – p. Dušana Lacka, garant odboru uvítal študentov a po ňom jeden z nás, dlhoročný strážca prírody Milan Ballo, predniesol slávnostný sľub študenta "Rangera"**. Doc. Janiga potom každému študentovi na znak prijatia do akademického stavu nasadil klobúk s odznakom a stisol pravicu. Poklona vedeniu Žilinskej univerzity a prevzatie vytlačeného sľubu **rangera** s gratuláciou bolo krásnou bodkou za týmtom oficiálnym aktom. Gaudeamus igitur, tlmený šuchotom obrovských vločiek snehu, znel úžasne.

Už vnútri, neskôr po zohriatí uzimených kostí, slávnostnom prípitku a krátkom obednom občerstvení nám pracovník ústavu, **Ing. Juraj Švajda** prečítal pozdravné listy od spriatelených ústavov vo svete ako aj od strážcovských organizácií. Záver oficiálnej časti akcie prevzal do svojich rúk pán prorektor Otakar Bokůvka a pred odjazdom vedenia Žilinskej univerzity každému študentovi osobne podal ruku a zaspieval si spolu s goralskou muzikou.

Neoficiálna časť sa niesla v duchu spevu a tanca, keď goralská muzika rozprúdila tú správnu zábavu a priamo do srdca účastníkov vysielala tie správne tóny a rytmus. Fotografovanie v klobúkoch na pamiatku a slávnostné prípitky na úspechy v štúdiu sa striedali s výbuchmi smiechu. **Zistilo sa totiž, že veľa z nás je už vyštudovaných za prírodovedcov, ekonómov, učiteľov či iné profesie**, a túto možnosť berieme športovo ako ďalší záujem vzdelávať sa a zažiť pritom aj kúsok dobrodružstva v prírode spolu s podobne cítiacimi ľuďmi. Vtipy a humorné príhody z praxe nemali konca kraja. Punc tomuto odboru štúdia a samotnému študijnému programu dodávajú najmä profesionálni strážcovia prírody, ktorí sa podujali tento odbor využiť na zhodnotenie svojich poznatkov z praxe a zároveň aj na porovanie praxe v teréne a vedeckých výskumov. Doterajšie poznatky získané štúdiom sa vždy konfrontujú v debatách po prednáškach medzi študentami a sú často dlhé no veľmi poučné a názorné. Darmo je, dlhoročná prax a výskum dáva vždy tie najkvalitnejšie výstupy.

Oblasť štúdia, ktorú máme možnosť študovať v tomto ústave, je veľmi zaujímavá, a to aj preto, že ústav rieši problematiku vysokých pohorí. Skladba predmetov, ktoré sme doteraz absolvovali, je pomerne vyvážená a prispôsobená tak, že na daný odbor sa môže prihlásiť aj študent, ktorý nemal na strednej škole príliš biologické zameranie a predmety. Mnoho poznatkov ale človek nesie v sebe odmalička, z výletov a z vlastného poznania, a to mu jednoducho pomáha v orientácii a systemizácii poznatkov z prednášaných predmetov. Je nutné dodať, že **veľa predmetov štúdia sa odohráva mimo budov, je terénne zameraných a poskytuje priestor na fyzické aktivity a osvojenie si návykov pohybu vo vysokohorskom prostredí.**

Myslím, že viacerí študenti tu našli svoju záľubu ako aj nové kontakty pre aktívne trávenie svojho voľného času s kamarátmi. Verím, že sa všetkým štúdium páči a niektorí študenti dokonca už **študujú jeden semester na podobne zameranom študijnom odbore na univerzite v Telemarku v Nórsku v rámci študentskej výmeny v programe Erasmus.**

Záverom tohto článku chcem vyjadriť vďaku Žilinskej univerzite za tento študijný odbor a za jeho sprevádzkovanie v takom nádhernom prostredí našich veľhôr.

S vďakou a pozdravom za všetkých študentov programu Stráž prírody na Výskumnom ústave vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity

Ing. Tomáš Marek
Tatranská Javorina

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárky: Ing. Zuzana Kovalčíková, Martina Olekšáková
Výskumní pracovníci: RNDr. Jana Kisková, RNDr. Jana Júdová, PhD., RNDr. Martina Jurčovičová, Mgr. Martina Haas (Novotná), RNDr. Martin Lukáň, RNDr. Milan Novotný, Ing. Juraj Švajda, Ing. Martin Buliak, Ing. Zuzana Kovalčíková, Ing. Monika Fečková, PhD., RNDr. Paula Vojtičková
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

V tomto roku vyšli v zahraničí pojednania o výskyte baktérií vo vysokohorskej avifaune, v neskoršom období tieto práce dosiahli významný citačný ohlas po celom svete. Vypublikovaná bola aj štúdia o morfologickej plasticite mlokov v Tatrách. Mladí kolegovia odprezentovali svoje výstupy o zmene rozšírenia kliešťov v Karpatoch a potešila aj pekná štúdia o krajinnej štruktúre podtatranského mesta Kežmarok.

Celý rok sa však niesol v absorbovaní nových skúsenosti s novým študijným programom Stráž prírody. Nebolo to len zabezpečenie výučby v interiéroch, ale bolo treba organizovať aj terénne cvičenia včítane ďalších naplánovaných outdoorových predmetov. Na konci roka si veľa času vyžiadala aj hektická príprava prvej imatrikulácie na ústave, ktorá svojím priebehom dostala neskorší prívlastok nezabudnuteľná.

2008 Ministerská kauza

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

From: Roy Behnke [mailto:roy_behnke@msn.com]
Sent: Friday, April 04, 2008 11:50 AM
To: l.stringer@see.leeds.ac.uk; ‚davlat alibekov'; ‚Mike Coughenour'; ‚Aidos Smailov'; ‚Carol Kerven'; Grant Davidson; ‚sarah robinson'; ‚Nicolai Orlovsky'; Nikolai Orlovsky; ‚Marian Janiga'; ‚Ilka Lindt'; samdoctor@list.ru
Subject: Publication of NATO book on Central Asian Deserrtification

Dear Authors,
The manuscript for our book based on the Bishkek conference in 2006 has been sent to Springer, the publisher for the NATO book series. Our book is now on their waiting list for publication. They have not yet informed me of the likely date when the book will be published. Each of you will receive a copy of the book and offprints of your chapter. Please make sure that I have accurate mailing addresses for you so that Springer can send this material to you. I have attached the list of contributors as it will appear in the book; please update this list if necessary. To give you an idea of the content and structure of the book, I have also attached the title page, contents and preface.
All the best,
Roy Behnke

From: Vladimír Baše [mailto:base@uniza.sk]
Sent: Tuesday, April 15, 2008 1:27 PM
To: Janiga Marián; Výskumný ústav vysokohorskej biológie ŽU
Subject: Termíny AR 2008/2009

Vazeny pan docent,
hlasi sa nova pracovnicka ZU zodpovedna za straz prirody Jana Zavodska. Dufam, ze nasa spolupraca bude prebiehat tak ako doposial. V prilohe Vam predkladam navrh terminov v AR 2008/2009. Prosim o posudenie a pripadne pripomienky. Pre uplnost doplnujem dalsie terminy suvisiace so zaverom Bc. studia:
Uzatvorenie skusok a odovzdanie indexov do 12.6.2009
Odovzdanie zav.prac 29.5.2009
Oboznamenie s recenznymi posudkami 19.6.2009
Statna skuska (Zilina) 22.,23.,24.6.2009
Promocie (Zilina) 30.6.2009
Pan prorektor upozornuje, ze na najblizsej VR ZU je potrebne schvalit zoznam osob, z ktorych bude menovana komisia pre statnu skusku. Ak budete mat v maji cestu do Ziliny, prosim zastavte sa u nas na posudenie uznania niektorych znamok na prihlaskach.
Dakujem vopred a pekny den praje
Zavodska Jana v spolupraci s Ing. Base
Pisem zatial z emailovej adresy mojho kolegu.
Moja nova adresa je jana.zavodska@uniza.sk

From: „Markus Arne Kjær Sydenham" <markus.sydenham@student.umb.no>
To: <vzdelavanie@utc.sk>
Sent: Monday, December 15, 2008 2:31 PM
Subject: studying af institute of high mountain biology as exchange student?

Dear sir,
I was at a presentation of your institute when I studied at the university college in Telemark, Norway, last year. I am very interested in the possibilities of coming to your institute for 1 semester, having had the pleasure of meeting some of your students and hearing them talk about the place!. But I haven't been able to find information about the subjects you offer in English. Would it be possible for you to direct me?
Thank you very much for your time
happy Christmas
Markus Sydenham

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

Účasť troch zamestnancov na COST Strategic Workshop, 2008 Innsbruck, významná konferencia, ktorá sa vážne zaoberala vývojom vysokých pohorí v súčasnosti, VÚVB ŽU tam vystúpil s dvoma postermi.

Konferencie:

• „COST Strategic Workshop: Global Change and Sustainable Development in Mountain Regions“ Innsbruck, 7. – 9. 4. 2008. Janiga M.: Potential effects of global warming on atmospheric lead contamination in the mountains. p. 23.

• „COST Strategic Workshop: Global Change and Sustainable Development in Mountain Regions“ Innsbruck, 7. – 9. 4. 2008. Lukáň M., Buliak M., Bullová E.: Recent Changes in the Altitudinal Range of *Ixodes ricinus* Tick and Human Tick-Borne Encephalitis in Slovakia in Response to Climate Change. p. 25.

• „Zoologické dny České Budějovice“, 2008. Pilchová D., Jurčovičová M., Antalová A., Mikulášová D.: Sú len morfologické znaky dostatočné na rozlíšenie druhov *Apodemus flavicollis* a *Apodemus sylvaticus* priamo v teréne?

• „Ekológia a veterinárna medicína VII.“ Košice, 22. – 23. 4. 2008. Bullová E., Lukáň M., Peťko M.: Zmeny v hustote rozšírenia kliešťa obyčajného *Ixodes ricinus* na území slovenskej časti Karpát. Zborník abstraktov z konferencie, p. 81-88.

• „VIII. české a slovenské parazitologické dny“, Sezimovo Ústí, ČR, 19. – 23. 5. 2008. Bullová E., Lukáň M., Víchová B., Majláthová V., Peťko B.: Kliešť obyčajný (*Ixodes ricinus*) vo vyšších nadmorských výškach – nové riziko turistických oblastí na Slovensku? Zborník abstraktov z konferencie.

• „11th International Conference Rodents et Spatium on rodent biology“ Myshkin, Rusko, 24. – 28. 7. 2008. Jurčovicová M., Pilchová D.: Does wood mouse live in Slovakia?

• „Zoonózy - spoločná ochrana zdravia ľudí a zdravia zvierat“ Bratislava, 11. – 12. 9. 2008. Bullová E., Lukáň M., Peťko B.: Výskyt pijaka lužného (*Dermacentor reticulatus*) na území Slovenska. Zborník abstraktov z konferencie.

• „Monografické štúdie o národných parkoch 7, ACANAP, SEKOS, SNK MAB“, Zvolen, 2008. Švajda J.: Integrovaný krajinno-ekologický manažment Tatranského národného parku. p. 115-172.

• „Rocky Mountain National Park Research conference – proceedings“, 2008. Švajda J.: Tree line shifts in Tatra mountains as a result of climate change or land abandonment. p. 19; Participatory and sustainable management of Tatra national park (Slovakia): experiences from project.

V roku 2008 ústav podporil cesty viacerých mladých zamestnancov do zahraničia. Ing. Švajda navštívil s posterom Rocky Mountain National Park 2008 Research Conference, kde priniesol aj poster o ústave, Mgr. Jurčovičová bola na dvojmesačnej Summer school vo Fínsku. Doba ukázala, že tieto podpory nepriniesli žiadané výsledky v karentových výstupoch ústavu.

Rocky Mountain National Park
2008 Research Conference Information

What: Rocky Mountain National Park's Biennial Research Conference
When: April 7-9, 2008 Abstracts due March 1, 2008
Where: Estes Park Municipal Building
170 MacGregor Ave, Estes Park, Colorado 80517

• „Biosférické rezervácie na Slovensku VII.“ Zvolen, 2008. Švajda J.: Zimný monitoring návštevnosti BR Tatry. Zborník referátov zo 7. národnej konferencie o BR Slovenska, p. 239-244.

Informácie:

• Po zložitých jednaniach boli vypracované záverečné stanoviská posudzovateľa EIA k inovácii lyžiarskeho strediska v Spálenej.

Inovačné zmeny pracoviska

• Intenzívne sme riešili ponuky na genetický sekvenátor, na konci roka bola zakúpená termovízna kamera i pripravovaná miestnosť na inštaláciu atómového spektrometra. Ústav bol vybavený štatistickým softvérom – STATISTICA, boli zakúpené kamery do terénu a dostatočný počet ďalekohľadov s priamym meraním vzdialenosti. Keďže väčšina dodávok bola zakúpená z projektov, rok znamenal obsiahlu administratívnu prácu a samozrejme ťažké rokovania na Agentúre MŠ pre štrukturálne fondy (bývalá ASFEU). Naďalej bolo dobudovávané laboratórium molekulovej ekológie zakúpením centrifúg a iného spotrebného tovaru.

• V priebehu roka bol zakúpený a inštalovaný atómový spektrofotometer ZEEnit 650.

• Bola zrekonštruovaná webová stránka ústavu.

• V roku 2008 sa zvládlo výberové konanie, projektová dokumentácia, inštalácia solárnych panelov so samočinným ohrievaním horúcej vody v zásobníkoch umiestnených v štíte strechy.

Inštalovanie solárneho systému so zásobníkmi vody v štíte striech, pri optimálnej realizácii je systém nezávislý na elektrickej energii.

• V roku 2008 začal proces realizácie prestavby podkrovia na pracovne zamestnancov i ich prípadné ubytovanie. Bolo spracované výberové konanie, zmluvy, projekt a započatá realizácia vikierov, definitívne ukončená v roku 2009.

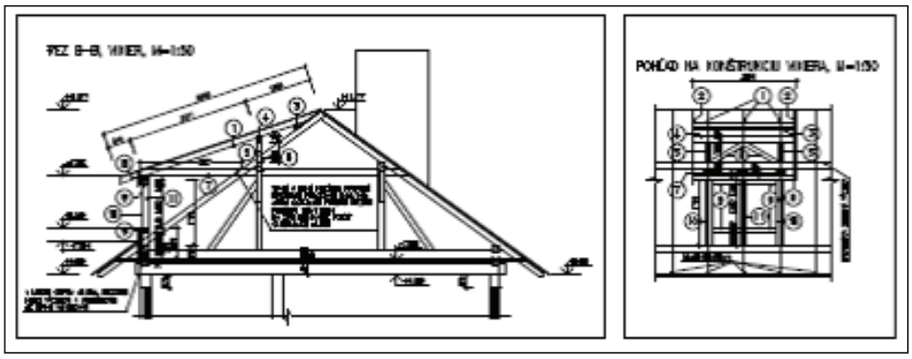

Druhé podlažie bolo rozšírené o vikiere pre budúce pracovne a ostatné priestory pre zamestnancov (na hornom obrázku výkresová dokumentácia).

Zvyšovanie kvalifikácie

V roku 2008 RNDr. Jana Kisková a Ing. Juraj Švajda ukončili tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania (PhD.). Počas ich pracovného pomeru na VÚVB ŽU bolo ich externé doktorandské štúdium podporované s využitím platnej legislatívy i mimo nej.

Počas práce na VÚVB ŽU RNDr. Milan Novotný s podporou ústavu externe študoval na treťom stupni vysokoškolského vzdelávania (PhD.), ktoré neukončil.

Výskum

Projekty

• Projekt VEGA MŠ SR a SAV (2007 – 2009): „Využitie hostiteľského rodu *Prunella* (Aves) na definovanie najvýznamnejších lokalít nákaz Yersinia enterocolitica, *Haemoproteus* a *Leucocytozoon*, v horizontálnom a vertikálnom profile Západných Karpát“.

• Projekt VEGA MŠ SR a SAV (2008 – 2009): „Vplyv klimatických zmien na orgánovo špecifickú akumuláciu ťažkých kovov v Crustacea a v Diatoma v jazerách alpínskeho typu, s dôrazom na jazerá Tatier“.

• Projekt MVTS Kirgizsko (2008): „Vplyv globálneho otepľovania na cyklus ťažkých kovov z antropogénnej činnosti, akumulovaných v biote vysokých pohorí“. V rámci projektu vycestovali do Kirgizska dvaja vedeckí pracovníci ústavu a šiesti študenti 2. ročníka. Cieľom pracovnej cesty bol odber vzoriek (voda, časti rastlín, pierka, krv) vo vybraných lokalitách vysokých pohorí krajiny za účelom výskumu akumulácie olova v biote.

• Projekt Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu (2008 – 2011): „Výskumný ústav vysokohorskej biológie – unikátne pracovisko v Západných Karpatoch“. V rámci projektu prebiehali aktivity na dobudovanie pracovných a ubytovacích priestorov a prístrojového vybavenia ústavu. Pre investičný rozvoj ústavu mal dôležitý význam projekt Nórskeho finančného mechanizmu SK0061, návrh zmluvy o poskytnutí prostriedkov bol parafovaný medzi ŽU a Úradom vlády SR v polovici roka 2008.

eea grants
Iceland liechtenstein norway
eea financial mechanism

Mr Peter Baláž
Office of the Government of the Slovak Republic
Dpt of Management and Implementation of the Financial Mechanisms
EEA and Norwegian FM Unit
Nám. slobody 1
813 70 Bratislava
Slovakia

Brussels, 29 January 2008

Subject: Application SK0061 – The Institute of the High Mountain Biology (IHMB) – a unique station in West Carpathian Mountains.

Dear Mr Baláž,

It is my pleasure to inform you that the Financial Mechanism Committee and the Norwegian Ministry of Foreign Affairs made a positive decision regarding grant application SK0061 entitled "The Institute of the High Mountain Biology (IHMB) – a unique station in West Carpathian Mountains." on 28 January 2008.

This correspondence constitutes a Grant Offer Letter as described in section 4.7 of the Rules and Procedures for the implementation of the EEA Financial Mechanism 2004-2009 and the Norwegian Financial Mechanism 2004-2009. The offer is subject to the provisions, limitations and conditions set out below.

The purpose of the Project is to complete the development of the facilities at the Institute for High Mountain Biology (IHMB), as well as to conduct research activities on the effects of air pollution and climate change on alpine ecology with the overall objective of contributing to increased knowledge about alpine ecosystems and their protection through strengthening the Institute for High Mountain Biology's capacity to undertake high quality research and education in alpine biology.

The completed Project shall include the following activities and results:
1. Purchase and installation of equipment for laboratories for molecular ecology, zoology, microbiology and botany
2. Purchase and installation of air pollution monitoring station
3. Adaptation of attic to educational purposes and purchase and installation of solar system
4. Completing the institute's lecture hall with multimedia equipment
5. Research projects on genetic variation of alpine fauna vertebrates and on effects of air pollution on alpine fauna
6. Purchase of a 4WD truck for field work
7. Purchase and installation of GPS receivers and GIS software
8. Project management and coordination
9. Publicity

The Project Promoter is the Zilina Univeristy.

Príprava zmluvy s International University of Kyrgyzstan a jej prezidentom akademikom Aidaralievom.

Už prvý vážnejší projekt v Kirgizsku bol zdrojom neskorších veľmi dobrých dát z hematológie vysokohorských druhov avifauny. V rámci projektu bolo s nami šesť študentov bakalárskeho štúdia – Stráž prírody.

Po tom, ako sa nám úspešne podarilo začať realizovať projekt Kirgizsko, včítane nadviazania akademických kontaktov a podpísania zmlúv, nám ho, podobne ako ďalších 150 MVTS projektov na Slovensku, pán minister v prvom roku riešenia zrušil. Spôsobil tým veľkú averziu akademickej obce proti jeho osobe.

Ján Mikolaj
podpredseda vlády a minister školstva
Slovenskej republiky

V Bratislave 28. 10. 2008
Číslo: CD-2008-17705/38102-1:072

Vážená pani prorektorka, vážený pán prorektor,

v rámci novej koncepcie financovania projektov medzinárodnej vedeckej a vedecko-technickej spolupráce (ďalej len „MVTS") odbor vedy a techniky na vysokých školách Ministerstva školstva Slovenskej republiky oznamuje ukončenie všetkých projektov MVTS financovaných odborom vedy a techniky na vysokých školách Ministerstva školstva Slovenskej republiky.

Záverečné oponentúry projektov končiacich v roku 2008, ako aj projektov, ktoré mali pokračovať v riešení v roku 2009, resp. v rokoch 2009 až 2010, je v zmysle pravidiel zverejnených na internetovej stránke Ministerstva školstva Slovenskej republiky potrebné uskutočniť do 28. februára 2009.

Žiadatelia z verejných vysokých škôl o dotáciu na nový projekt MVTS budú po zverejnení výzvy môcť podávať žiadosti na Agentúru na podporu výskumu a vývoja.

S úctou

• S bulharskými partnermi sme začali definitívne realizovať náš projekt slovensko-bulharskej transhraničnej spolupráce.

Dear Prof. Marian Janiga,

I was pointed to be the contact person for the Slovak Bulgarian co-operation agreement between the IHMB ZU and the Inst. Zoology in Sofia, which was signed in October 2007. So I am writing to you on behalf of Prof. Margarita Topashka, who is the leader of our team. Our group is preparing the application forms for a call of our NSF. Up to now the IZ, Institute of Botany and the Institute for Institute for Nuclear Research and Nuclear Energy, which maintains the highest placed ecologic laboratory on the Balkan Peninsula at the Mussala peak in Rila Mountain. The overall goal of the project will be to establish a data base for future comparisons of the biologic effect of cosmic radiation and aerosol transportation of heavy metals on the biota. Our group will use Chionomys nivalis and eventually Apodemus sp. as bioindicator species. Our part will include haematology, karyology, tissue etc. analyses, as well as population studies, using field and DNA approaches. Does your group have interest in such study. If yes, we will appreciate very much the participation of one scientist of your group, for whom will will be able to ensure some field visits to Bulgaria, and tissue materials for laboratory analyses of mutual interest.
Despite this, in 15 days about the call for Bulgarian-Slovak mutual research projects will be launched. Their idea is to fund research ideas with approximately common goals, done in Slovakia and Bulgaria simultaneosely. Do you think, that we can start considering something in this direction?

With best regrads,
Krastio Dimitrov
--
Krasti Dimitrov, PhD
Assist. Prof.
Dept. Experimental Zoology
Institute of Zoology
1 Tzar Osvoboditel
1000 Sofia
Bulgaria

• V roku 2008 pokračovala realizácia Projektu ESF a MŠ SR: Pilotný študijný program „Stráž prírody“. Hlavným cieľom projektu bolo vytvorenie študijného odboru „Ochrana a využívanie krajiny“ v anglickom jazyku. Bolo pripravených 13 učebných textov v anglickom jazyku, z každého po 300 výtlačkov.

• Výskumná práca v roku 2008 sa sústreďovala na terénny zber vzoriek vo vybraných lokalitách vysokohorského prostredia (Vysoké, Západné a Nízke Tatry, Veľká Fatra, Babia hora a Veľký Choč).

• Počas odchytovej sezóny máj až október 2008 bol skúmaný výskyt drobných zemných hlodavcov v rôznych biotopoch Vysokých, Západných, Belianskych Tatier, Nízkych Tatier a Veľkej Fatry.

Výstupy

Kisková J., Jurčovičová M. 2008: Molecular ecology / Molekulová ekológia. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella, 145 s.

Javorský T., Živčák M., Papšo T., Jurčovičová M. 2008: Cavalry / Jazdectvo. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella, 124 s.

Lukáň M. 2008: Zoology – Protostomia / Zoológia – prvoústovce. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella, 210 s.

Lukáň M. 2008: Ski training – ski touring / Lyžiarsky výcvik – skialpinizmus. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella, 108 s.

Haas M., Ondrová E., Švajda J. 2008: Environmental education / Environmentálna výchova. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella, 136 s.

Jusková A., Gaalová K., Harťanský D., Janiga M., Vojtičková P., Baláž E., Švajda J., Ballo M., Pepich K., Turis P. 2008: Nature guard / Stráž prírody. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella, 230 s.

Novotný M. 2008: Basics of climbing / Základy horolezectva. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella. 140 s.

Júdová J., Šalgovičová D., Pavlovičová D. 2008: Environmental monitoring in Slovak Rebulic / Environmentálny monitoring v Slovenskej Republike. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella. 136 s.

Zámečníková H. 2008: Pastoralism / Pastierstvo. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella. 111 s.

Gojdičová E., Mártonfi P., Mártonfiová L. 2008: Botany – vascular plants / Botanika – cievnaté rastliny. VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella. 168 s.

Švajda J. 2008: Participatory conservation in a post-communist context: The Tatra National Park and Biosphere Reserve, Slovakia. International Journal of Biodiversity Science and Management, 4: 200-208.

Šoltés R. 2008: *Philonotis marchica* (Bryophyta), new record in Slovakia (exhausted fen Krivý kút, Poprad Basin). Thaiszia – Journal of Botany, 18: 51 - 54.

Šoltés R., Školek J. 2008: *Helodium blandowii* (Bryophyta) na vyťaženom rašelinisku pri Poprade (Popradská kotlina). Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti, 30(1): 41-44.

Šoltés R., Kubinská A., Mišíková K., Kliment J., Bernátová D., Kochjarová J., Kučera P. 2008: Machorasty. In: Kliment et al. Príroda Veľkej Fatry, Vydavateľstvo Univerzity Komenského, pp. 63 - 108.

Šoltés R. 2008: *Racomitrium elongatum* FRISVOLL, a neglected Slovakian bryophyte. Thaiszia – Journal of Botany, 18: 59-64.

Šoltés R., Bernátová D., Kučera P., Topercer J. 2008: Flóra Osturnianskeho jazera (Spišská Magura) a blízkeho okolia. Natura Carpatica, XLIX: 45-50.

Šoltés R., Školek J., Kyselová Z. 2008: Sekundárna sukcesia na kalamitných plochách v rokoch 2005 – 2008. In: Fleischer P., Matejka F. (eds.), Proceedings of the 3rd Workshop Windfall Research in the TANAP.

Kliment J., Kochjarová J., Hrivnák R., Šoltés R. 2008: Spring communities of the Veľká Fatra Mts (Western Carpathians) and their relationship to Central Europaean spring vegetation. Polish Botanical Journal, 53(1): 29-55.

Švajda J. 2008: Climate change and timber line in the European

mountains - current knowledge and perspectives. Oecologia Montana, 17(1-2): 30-33.

Šoltés R. 2008: *Racomitrium macounii* (Bryophyta) in the Tatra Mountains, Slovakia. Oecologia Montana, 17(1-2): 1-4.

Mateček A., Hlôška L. 2008: Comparison of populations of small mammals in a climax spruce forest and in an acidophilic beech forest in Kľačianska Magura NNR (Malá Fatra NP). Oecologia Montana, 17(1-2): 5-8.

Pogányová P., Hatala M. 2008: The annual economics of legal entities trading within Malá Fatra National Park and a proposal for an optimised model for operating the park. Oecologia Montana, 17(1-2): 9-16.

Mahút O., Chudivániová A. 2008: Tax analysis for the model regions of PNAs an NPs in the Slovak Republic. Oecologia Montana, 17(1-2): 17-26.

Papšo T. 2008: Analysis of the real economic needs of Strážovské Mountains PLA and possibilities of the local private sector in a trimmed model of the existence of this PLA. Oecologia Montana, 17(1-2): 26-29.

Popelářová S., Janiga M. 2008: Winter Olympic Games as environmental problem. Oecologia Montana,17(1-2): 34-40.

Janiga M. 2008: Potential effects of global warming on atmospheric lead contamination in the mountains. COST Strategic Workshop: Global Change and sustainable development in mountain regions, 7-9 April, 2008, Innsbruck, p. 23.

Švajda J. 2008: Integrovaný krajinno-ekologický manažment Tatranského národného parku. In: Monografické štúdie o národných parkoch 7, ACANAP, SEKOS, SNK MAB, Zvolen, p. 115-172.

Švajda J. 2008: Tree line shifts in Tatra mountains as a result of climate change or land abandonment. In: Rocky Mountain National Park Research conference - proceedings, p. 19.

Švajda J. 2008: Participatory and sustainable management of Tatra national park (Slovakia): experiences from project. In: Rocky Mountain National Park Research conference - proceedings, p. 20.

Švajda J. 2008: Zimný monitoring návštevnosti BR Tatry. In: Biosférické rezervácie na Slovensku, VII. Zborník referátov zo 7. národnej konferencie o BR Slovenska, Zvolen, p. 239-244.

Bullová E., Lukáň M., Peťko B. 2008: New data on the distribution of *Ixodes ricinus* and *Dermacentor reticulatus* in Central Europe. Results of field survey in Slovakia.

Bullová E., Lukáň M., Peťko M. 2008: Zmeny v hustote rozšírenia kliešťa obyčajného *Ixodes ricinus* na území slovenskej časti Karpát. In: Ekológia a veterinárna medicína VII., 22. – 23. apríl 2008. Univerzita veterinárskeho lekárstva, Košice, p. 81-88.

Bullová E., Lukáň M., Peťko B. 2008: Výskyt pijaka lužného (*Dermacentor reticulatus*) na území Slovenska. In: Zoonózy – spoločná ochrana zdravia ľudí a zdravia zvierat, 11. – 12. september 2008, Bratislava, p. 68.

Bullová E., Lukáň M., Víchová B., Majláthová V., Peťko B. 2008: Kliešť obyčajný (*Ixodes ricinus*) vo vyšších nadmorských výškach – nové riziko turistických oblastí na Slovensku? In: VIII. české a slovenské parazitologické dny, 19.-23. máj 2008. Sezimovo Ústí, ČR.

Lukáň M., Buliak M., Bullová E. 2008: Recent Changes in the Altitudinal Range of *Ixodes ricinus* Tick and Human Tick-Borne Encephalitis in Slovakia in Response to Climate Change. In: COST Strategic workshop: Global change and sustainable development in mountain regions, 7-9 April 2008, Innsbruck AU, p. 25.

Pilchová D., Jurčovičová M., Antalová A., Mikulášová D. 2008: Sú len morfologické znaky dostatočné na rozlíšenie druhov *Apodemus flavicollis* a *Apodemus sylvaticus* priamo v teréne? In: Bryja, Zukal, Řehák (eds.): Zborník abstraktov z konferencie Zoologické dny České Budějovice 2008, p. 158.

Jurčovicová M., Pilchová D. 2008: Does wood mouse live in Slovakia? 11th International Conference Rodens et Spatium on rodent biology, 24-28 July 2008, Myshkin, Russia, p. 74.

Janiga M. 2008: Potential effects of global warming on atmospheric lead contamination in the mountains: Global warming and lead contamination. p. 231-247. In: Behnke R. (ed.): The Socio-Economic Causes and Consequences of Desertification in Central Asia, Springer Verlag, p. 252.

Vzdelávanie

Terénne cvičenia zoológia – jeseň 2008

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2008/2009:

Denné štúdium – Mária Adamová, Anna Boháčová, Peter Bugáň, Dominika Dudová, František Griga, Kristián Chodúr, Sabína Chovancová, Zuzana Ivaničová, Jaroslav Kalafut, Peter Kozoň, Eva Lištiaková, Peter Mikoláš, Michaela Novisedláková, Michal Šudila, Ján Šulavík, Michal Zbončák.

Externé štúdium – Dana Červinková, Norbert Herian, Miroslav Ištoňa, Juraj Kmecík, Ján Kocúr, Katarína Markuljaková, Martin Ostrochovský, Ján Pjater, Tomáš Potočný, Peter Richtárech, Tereza Švecová, Jana Thomková, Peter Tichý, Miroslav Vraník.

V akademickom roku 2008/2009 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 12 študentov denného a 11 študentov externého štúdia druhého ročníka, v treťom ročníku študovalo 13 študentov denného a 14 študentov externého štúdia. V rámci programu Erasmus absolvovali v roku 2008 na Telemark University College v Nórsku päťmesačný študijný pobyt piati študenti druhého ročníka denného štúdia.

Druhá imatrikulácia: prvý prorektor pre vzdelávanie je v strede – zľava doprava prof. Ing. Marián Dzimko, PhD., prof. Ing. Michal Pokorný, PhD., prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD.

Krok za krokom sa riešil a zabehával program výučby Stráže prírody. Leštila sa hlavne realizácia outdoorových predmetov, čo niekedy znamenalo veľa diplomatických jednaní, množstvo času, ako aj čakania na prvé výsledky.

Predmet Jazdectvo s bývalým československým reprezentantom pánom Javorským.

Environmentálna výchova s doc. Miroslavom Sanigom v Liptovských Revúcach – apríl/máj 2008.

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Martina Olekšáková
Výskumní pracovníci: RNDr. Jana Kisková, PhD., Mgr. Martina Jurčovičová, Mgr. Martina Haas, RNDr. Martin Lukáň, Ing. Pavel Ballo, Ing. Juraj Švajda, PhD., Mgr. Anna Ciriaková, PhD., RNDr. Jana Júdová, PhD., RNDr. Rudolf Šoltés, CSc., Mgr. Štefan Sereda, RNDr. Milan Novotný, Ing. Martin Buliak
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Ako už je v názve kapitoly napísané, ministerské rozhodnutie o zrušení projektov aplikovaného výskumu postihlo aj náš ústav, o to vážnejšie, že so zahraničnými partnermi sme podpísali v rámci tejto spolupráce osobitné bilaterálne zmluvy, ktoré bolo treba nakoniec anulovať. Neurobilo to dobré meno nielen ústavu, ale ani Slovenskej republike.

V roku 2008 sme mali už jednoročnú skúsenosť z výučby „strážcov“ a pomaly sme prichádzali na ďalšie problémy, ktoré bolo v rámci tohto študijného programu nutné riešiť. Ukázalo sa tiež, že v dlhodobom horizonte pri súčasnej kapacite zamestnanosti ústavu, nie je možné udržať externé štúdium. Rok bol aj realizáciou veľkého počtu učebníc, ktoré mali neskôr naši študenti k dispozícii. K výučbe viacerých predmetov boli prizvaní významní odborníci, či už z oblasti vedy alebo praxe, ktorí sa tiež podieľali na tvorbe učebníc. Učebnice zaznamenali záujem na slovenskom knižničnom trhu.

Vedecké výstupy z tohto roka dokazujú, že bola podporená účasť mladých pracovníkov na mnohých konferenciách, boli odpublikované veľmi dobré a významné štúdie o rozšírení machorastov vo vysokých horách a čo najviac potešilo, viaceré pripravované bakalárske práce mali predpoklad byť publikované ako pôvodné vedecké štúdie.

2009 Prvý sekvenátor a prvé promócie

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Bratislava
	850 /2009/ORINFM	Mgr. Tomagová/ kl. 521	26.2.2009

Vec: Oznámenie o schválení žiadosti č. 08001 o platbu

Dňa 12.12.2008 Úrad vlády SR obdržal Vašu Žiadosť o platbu č. 08001 vrátane účtovných dokladov a podpornej dokumentácie. Žiadosť na odstránenie nedostatkov Vám bola odoslaná dňa 26.1.2009. Žiadosť KP v rámci IP o platbu sa stala úplnou dňa 13.2.2009, kedy ste doplnili podpornú dokumentáciu.

Na základe vykonaného administratívneho overenia Žiadosti o platbu č. 08001, Národný kontaktný bod dňa 26.02.2009 **schválil 1. Žiadosť o platbu (predfinancovanie) pre IP SK0061 v sume 34 131,60 EUR (1 028 249,00 Sk).**

Vaša žiadosť o platbu č. 08001 bola zároveň postúpená na schválenie platobnému orgánu.

„Cyklo-lyžiarska magistrála Štrbské Pleso – Tatranská Lomnica"
zámer navrhovanej činnosti, 16.3.2009

OBSAH:

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území....2

1.7 Rastlinstvo (Švajda).....2
1.8Živočíšstvo (Ballo, Haasová, Janiga, Jurčovičová, Kisková, Sereda) 21
1.9 Osobitne chránené časti prírody (Švajda).....39

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria (Švajda).....44

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie - v rozsahu ochrana prírody a biota (Janiga, Kisková, Šoltés).....47

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu - v rozsahu ochrana prírody a biota (Janiga, Šoltés).....49

Zoznam mapových príloh.....50

Literatúra.....50

From: Gabriela Cagáňová [mailto:citiza@pobox.sk]
Sent: rangers2006@azet.sk; strazprirody@azet.sk
Subject: OZ

ahojte,

minulý víkend sme sa tak zišli v neveľkom počte u Tibora a ranči a dali sme dokopy niečo k tomu Občianskemu združeniu, ktoré ideme zakladať. Podmienkou vytvorenia OZ sú stanovy, ktoré musia okrem iného obsahovať ciele...
Zatiaľ predkladáme takýto ich návrh:

(ide o to, aby to bolo čo najvšeobecnejšie, aby sme pod to mohli schovať čo najviac vecí)
1. Zabezpečovať ochranu prírody a krajiny v súlade so zákonmi SR a EÚ
2. Tvorba a posudzovanie projektov a činností vplývajúcich na ŽP
3. Zvyšovanie environmentálneho povedomia ľudí
4. Ekonomické zabezpečovanie chodu a činnosti OZ
5. Spolupráca s fyzickými a právnickými osobami i ostatnými zložkami podieľajúcimi sa na ochrane prírody a tvorbe krajiny

Čakáme na Vaše vyjadrenia...

aj ohľadne iných otázok, ako napríklad členstvo, náš návrh je taký, že členom bude môcť byť len absolvent nášho „štúdia“

Tibor, Ondro s Andrejkou, ja a Radovan

From: Gabriela Danisova [mailto:danisovag@vsld.tuzvo.sk]
Sent: Friday, September 11, 2009 3:05 PM
To: kpp@vsld.tuzvo.sk; jozef.halgos@fns.uniba.sk; ladislav.jedlicka@fns.uniba.sk; Bitušík; Milan.Kozanek@savba.sk; janiga@utc.sk; bublinec@savzv.sk; rljamroz@cyf-kr.edu.pl
Subject: Termín obhajoby DP RNDr. Bačkora
Importance: High

Vážení členovia komisie, Vážení oponenti,

dovoľujem si Vás opäť požiadať o vyjadrenie k termínu obhajoby dizertačnej práce RNDr. Bačkora. Termíny 13. resp. 14. október 2009 neboli vyhovujúce z dôvodu nezastihnutia oponentov. Predseda komisie pre obhajobu RNDr. Anton Krištín, DrSc. navrhuje nasledovné termíny: 28., 29. alebo 30. október. Žiadam Vás, aby ste sa mi obratom vyjadrili k navrhovaným termínom obhajoby, aby sa podľa Vyhlášky č. 131/1997 Z. z. o doktorandskom štúdiu najneskôr 6 týždňov pred jej konaním oznámil čas a miesto konania obhajoby dizertačnej práce. Miestom konania obhajoby bude Fakulta ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene.

Vopred veľmi pekne ďakujem,
ostávam s pozdravom a prianím pekného dňa,

Ing. Gabriela Danišová
referentka

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• Návšteva Baker Vaughna a Bena Bobowského z US National Park Service, 24. – 25. apríl.

• V rámci projektu Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finanč-

ného mechanizmu (2008 – 2011) „Výskumný ústav vysokohorskej biológie – unikátne pracovisko v Západných Karpatoch“ nás na kontrolnej misii navštívila nórska veľvyslankyňa, pani Brit Lovseth aj so sprievodom. V úvode jej bola prezentovaná prednáška o cieľoch ústavu, následne fyzicky prekontrolovala všetky doterajšie nainštalované zariadenia z projektu včítane solárnych panelov.

Pani B. Lovseth, veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva, ktorá tiež svojimi aktivitami napomohla rozvoju VÚVB ŽU.

From: Sulikova Sona [mailto:Sona.Sulikova@mfa.no]
Sent: Monday, July 27, 2009 2:39 PM
To: ‚janiga@uniza.sk‘
Subject: fotky

Mily pan Janiga,
chcela by som Vas velmi pekne poziadat, ci by ste mi mohli emailom poslat par z fotiek z navstevy pani velvyslankyne Brit Lovseth v Tatranskej Javorine. Kedze pride do Bratislavy este na par dni na bud. tyzden (potom uz definitivne odchadza do Osla), radi by sme jej darovali (kolegovia z velvyslanectva) album s fotkami, ktore by dokumentovali jej posobenie v horach. Bolo by velmi mile, keby sme mohli na zaver dat fotky z Tatier s Vami a s panom lesnikom, ktory nas sprevadzal (ospravedlnujem sa, ale meno som zabudla). Vysoke Tatry mala zo vsetkeho najradsej...
Vopred Vam dakuejm.
Prajem pekne letne dni.

Sona Sulikova
Norske velvyslanectvo Palisady 29

• Dokončili sa texty ďalších učebníc pre bakalárske štúdium a zamýšľali sme sa nad realizáciou filmu o ústave, scenáre vypracovali Ing. Ballo a Mgr. art. Soviar.

Konferencie:

• 15. Feriancove dni „Biometria somatických znakov populácie hraboša snežného (*Chionomys nivalis*) Doliny Bielych plies (Vysoké Tatry)“, 26. – 27. 11. 2009, Bratislava, Ambros M., Baláž I., Lukáň M.

Inovačné zmeny pracoviska

• V rámci projektu „Výskumný ústav vysokohorskej biológie – unikátne pracovisko v Západných Karpatoch“ sa zrealizovalo dobudovanie pracovných a ubytovacích priestorov a prístrojového vybavenia ústavu. Z prostriedkov projektu bol zakúpený sekvenátor, čo umožnilo rozbehnúť nové molekulárne štúdie v oblasti mikrobiológie a genetických analýz u vysokohorskej fauny. Práce na sekvenátore začali v roku 2010.

• Uskutočnila sa demontáž a výmena častí okien budovy za nové plastové okná. Budova sa zateplila, kládol sa nový drevený obklad, prerábalo sa podkrovie a hľadal sa aj vhodný nábytok do podkrovia. Riešil sa celý systém kúrenia.

Obkladanie budovy dreveným profilom

Prerábanie ústavu v roku 2009

• Ústav rozbehol viacero prieskumov trhu a procesov verejného obstarávania za účelom modernizácie jednotlivých laboratórií. Z projektov sa zaobstarali skenery a štatistické programy, realizovali sa nákupy počítačov, do laboratória molekulovej biológie bola prijatá druhá zamestnankyňa. Pre študentov boli zakúpené sety lyží na skialpinizmus, živolovné pasce Sherman na odchyty hlodavcov a riešilo sa aj celkové poistenie budovy.

Laboratórium zoológie – stav v roku 2009

Zvyšovanie kvalifikácie

V roku 2009 Martina Olekšáková ukončila prvý stupeň vysokoškolského vzdelávania (Bc.). Počas jej pracovného pomeru na VÚVB ŽU

bolo jej externé bakalárske štúdium podporované s využitím platnej legislatívy i mimo nej.

Výskum

Projekty

• Projekt VEGA MŠ SR a SAV (2007 – 2009): „Využitie hostiteľského rodu *Prunella (Aves)* na definovanie najvýznamnejších lokalít nákaz *Yersinia enterocolitica, Haemoproteus a Leucocytozoon*, v horizontálnom a vertikálnom profile Západných Karpát“.

• Projekt MVTS Kirgizsko (2008): „Vplyv globálneho otepľovania na cyklus ťažkých kovov z antropogénnej činnosti, akumulovaných v biote vysokých pohorí“, schválený na tri roky bol zrušený MVŠR počas realizácie“.

Oponentský posudok záverečnej správy o riešení projektu MVTS **„Vplyv globálneho otepľovania na cyklus ťažkých kovov z antropogénnej činnosti, akumulovaných v biote vysokých pohorí“**

Na základe predloženej záverečnej správy o riešení projektu je zrejmé, že riešitelia v prvom roku projektu postupovali podľa plánu a venovali sa najmä terénnemu zberu údajov v modelovej oblasti. Vzhľadom na veľkú náročnosť výskumu vo vysokohorských polohách, širokej disperzii a nízkej hustote výskytu hlavného modelového druhu *Prunella collaris* je odchyt 10 jedincov v priebehu prvého roka veľkým úspechom a spolu s významným počtom odobraných vzoriek pôdy, vody, tráv, kostí domácich zvierat a vzoriek biologického materiálu z odchytených vtákov na analýzu ťažkých kovov poskytuje pevný základ pre úspešné naplnenie cieľov projektu. Pozitívne hodnotím aj iniciatívu riešiteľov projektu, vďaka ktorej zapojili bez vynaloženia finančných zdrojov do riešenia úloh študentov, ktorí tak mali možnosť získať cenné skúsenosti z terénnej praxe. Z cieľov projektu aj prostriedkov vynaložených počas prvého roku riešenia je zrejmé, že najväčšie náklady, spojené s analýzou vzoriek sú financované z iných zdrojov, najmä širšieho grantu Nórskeho finančného mechanizmu. Prostriedky vynaložené počas prvého roku trvania projektu boli spojené najmä s terénnym výskumom, pričom v tejto fáze projektu je významným výsledkom samotné nadviazanie úspešnej spolupráce so zahraničnými partnermi. Predčasné ukončenie projektu je významným zásahom do nadviazanej spolupráce a v prípade, že by znemožnilo naplnenie cieľov projektu, bola by to veľká strata pre slovenskú vedu.. Publikovanie výsledkov projektu vzhľadom na skorú fázu ukončenia projektu ešte nemožno očakávať, nazbierané údaje a úspešná spolupráca v rámci projektu však vytvára dobré predpoklady pre budúce zhodnotenie výsledkov v podobe pôvodných vedeckých publikácií. Neinvestičné prostriedky (predovšetkým pracovné cesty do terénu, terénne vybavenie na zber vzoriek atď.) boli vynaložené efektívne podľa popisu projektu. Riešiteľom projektu možno odporúčať, aby v každom prípade pokračovali v rozpracovaných úlohách a dokončili vytýčené ciele.

Schvaľujem doterajší priebeh projektu a vyjadrujem poľutovanie nad tým, že bol spolu s mnohými inými projektmi ukončený neuváženým systémovým nariadením MŠ SR.

20.2.2009 Prof. RNDr., Juraj Hreško, PhD.

Návšteva bývalého riaditeľa poľského TANAP-u Dr. Ing. W. Gasienicu – Byrcyn (vľavo). Vpravo z Múzea slovenského krasu „zachránený“ náš zamestnanec Ing. P. Ballo.

• Projekt VEGA MŠ SR a SAV (2008 – 2009): „Vplyv klimatických zmien na orgánovo špecifickú akumuláciu ťažkých kovov v Crustacea a v Diatoma v jazerách alpínskeho typu s dôrazom na jazerá Tatier“. Boli vykonávané analýzy mitochondriálnej DNA v súvislosti so zvýšenou teplotou a vyššou koncentráciou olova.

• Projekt VEGA MŠ SR a SAV (2009 – 2011): „Biotické ukazovatele klimatických zmien nad hornou hranicou lesa“.

• Projekt nórskeho finančného mechanizmu NIL-II-017-d (2009 – 2011): „Letná škola vysokohorskej biológie“.

• Bilaterálny projekt SK-BG-0023-08: „Zladenie metód zoomonitoringu v alpínskych ekosystémoch Bulharska a Slovenska s použitím spoločenstiev drobných zemných cicavcov“. V rámci bilaterálnej spolupráce s Ústavom zoológie Bulharskej akadémie vied boli vybrané modelové lokality pre odchyt *Chionomys nivalis* v Západných a Vysokých Tatrách, ako aj v Bulharsku. Na modelových lokalitách boli odchytávané drobné zemné cicavce do živolovných pascí. Boli zaznamenané hlavné kvantitatívne a kvalitatívne znaky jedincov. V rámci projektu sa uskutočnil výskumný pobyt pre dvoch pracovníkov z Bulharska.

• Pracovníci VÚVB sa zúčastnili procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) pre výstavbu tatranskej cyklotrasy v meste Vysoké Tatry.

Výstupy

Crestanello B., Pecchioli E., Vernesi C., Mona S., Martínková N., Janiga M., Hauffe H. C., Bertorelle G. 2009: The Genetic Impact of Translocations and Habitat Fragmentation in Chamois (*Rupicapra*) spp. Journal of Heredity, 100(6): 691-708.

Bullová E., Lukáň M., Stanko M., Peťko B. 2009: Spatial distribution of *Dermacentor reticulatus* tick in Slovakia in the beginning of the 21st Century. Veterinary Parasitology, 165(3-4): 357-360.

Švajda J. 2009: Contribution for Improvement of Visitor Monitoring in the Tatra National Park. Journal on Protected Mountain Areas Research, 1(2): 2073-106X.

Švajda J. 2009: Renewable sources of energy in National Parks, 20th – 23rd April 2009 in the Tatra National Park. Oecologia Montana, 18(1-2): 46.

Sereda Š., Lukáň M. 2009: Assessment of changes in land use development in the Magura and the Eastern Tatras in the years 1772-2003. Oecologia Montana, 18(1-2): 1-13.

Solár J. 2009: Development of the road network in the submountain area of the High Tatra mountains as a potential source of heavy metal pollution: a case study of town Kežmarok. Oecologia Montana, 18(1-2): 14-19.

Šoltés R. 2009: Bryobioindication of imission load in the Tatra Mountains, Slovakia. Oecologia Montana,18(1-2): 20-22.

Ciriaková A. 2009: Heavy metals in the vascular plants of Tatra

Mountains. Oecologia Montana, 18(1-2): 23-26.

Kapustová S. 2009: Heavy metals in the mountain streams. Oecologia Montana, 18(1-2): 27-30.

Lukáň M. 2009: Heavy metals in alpine terrestrial invertebrates. Oecologia Montana, 18(1-2): 31-38.

Hrehová Z. 2009: Lead concentration in endothermic vertebrates and ALAD plymorphism. Oecologia Montana, 18(1-2): 39-41.

Graban J. 2009: Red squirrel (*Sciurus vulgaris*) and alpine accentor (*Prunella collaris*) ALAD gene molecular genetic characteristics. Oecologia Montana, 18(1-2): 42-45.

Hindák F., Šoltés R., Gáper J., Gáperová S., Kyselová Z., Hindáková A. 2009: Botany – Lower Plants / Botanika – Nižšie rastliny, VÚVB ŽU, Vydavateľstvo Prunella, 202 s.

Ambros M., Baláž I., Lukáň M. 2009: Biometria somatických znakov populácie hraboša snežného (*Chionomys nivalis*) Doliny Bielych plies (Vysoké Tatry). 15. Feriancove dni 26. – 27.11. 2009, Bratislava. Zborník abstraktov z konferencie. 11-12.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2009. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Zuzana Bučová, Gabriela Cagáňová, Michal Grivalský, Filip Faith, Ivan Hanula, Ivan Illo, Miloš Jadviš, Miroslav Jambrich, Martina Jůnová, Veronika Justhová, Ján Kostka-Zelina, Valéria Kostková-Zelinová, Radovan Kovalčík, Peter Krišovský, Ondrej Mahút, Peter Macuľa, Elena Markuseková, Ivana Molovčáková, Slavomíra Mihucová, Renáta Rajniaková, Tibor Papšo, Petra Pogányová, Zuzana Schurdáková, Jozef Trišč, Martin Valček, Martin Veverka, Miroslav Živčák.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2009/2010: Petra Baďurová Renčová, Ondrej Brejka, Adriana Erčeyová, Janka Gašperanová, Daniel Hruška, Dávid Jamečný, Lukáš Kalauz, Zuzana Kohútová, Vladimír Kozárik, Peter Kozoň, Miroslava Kríženecká, Ján Kvanda, Ivana Lalíková, Marián Masaryk, Lukáš Meňhart, Michal Némethy, Martin Peleš, Lucia Plevková, Mária Podracká, Veronika Rošteková, Dominika Štefancová, Veronika Štibraná, Marta Veselská, Jakub Závodský.

V akademickom roku 2009/2010 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 12 študentov denného a osem študentov externého štúdia druhého ročníka, v treťom ročníku študovalo 12 študentov denného a 11 študentov externého štúdia. V rámci programu Erasmus absolvovali v roku 2009 na Telemark University College v Nórsku päťmesačný študijný pobyt štyria študenti druhého ročníka denného štúdia.

Imatrikulácia s valaškou. Zľava doprava: prorektor pre vzdelávanie – prof. Ing. Michal Pokorný, PhD., rektor ŽU – prof. Ing. Ján Bujňák, CSc. a prorektor pre výskum – prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD.

Imatrikulácia – študenti

Terénne štátnice, identifikácia negatívnych javov po celom hrebeni Veľkej Fatry, Smrekovica, záver po dlhých peších prechodoch.

Na predmete skialpinizmus sa študenti učili aj vyhľadávanie ľudí zasypaných snehovou lavínou.

V roku 2009 sa uskutočnili prvé štátne skúšky. Boli pozvaní aj pracovníci ochrany prírody z praxe. V popredí prednosta Krajského úradu ŽP v Žiline, Ing. Geisbacher. Na mieste mohli študenti zložiť aj skúšky pre budúci výkon dobrovoľného strážcu ochrany prírody. Či sa nimi naozaj stali, to záviselo od postoja krajských úradov, vo väčšine krajských úradov bola spolupráca dobrá, ale boli aj kraje, kde sa našim absolventom presadzovalo ťažšie.

A na predmete horolezectvo dostali základy horolezectva.

Promócie našich prvých bakalárov

Vážené dámy, vážení páni

Uzatvárame bakalárske štúdium stráž prírody – prvé akreditované štúdium rangerov nielen na pôde Slovenskej republiky, ale aj dnes tak často rezonujúcej Európskej únie. Uzatvárame ho v krajine, ktorá k tomu mala vždy predpoklady tradíciou, históriou, prírodou. Po založení Výskumného ústavu vysokohorskej biológie na Žilinskej univerzite sme sa zamýšľali mať svoj neveľký počet študentov, potenciálnych následníkov. Uvažovali sme o rôznych odboroch, napr. molekulová ekológia či aplikovaná biológia. Možno by to bolo pre nás kľudnejšie, možno menej pracné. Na svedomie však neustále útočila idea stráže prírody. Vnucovala sa, stále sa predbiehala v rade pred aplikovanou biológiou. Nastavovala zrkadlo čoraz horšieho stavu meniacej sa prírody. Brala na zodpovednosť oko biológa. No a tak padlo rozhodnutie, ako pre dievča, ktoré všetkými inými danosťami prekryje vzhľadovo krajšie pávice a jednoducho Vás dostane. Doba pre prírodu našej krajiny s obrovským nadregionálnym významom je jednoducho vážna.

Vážne doby boli aj v minulosti a našťastie mali sme sa od koho učiť. S pokorou v duši od iných veľkých kolegov. Po prvej svetovej vojne bola príroda v slovenských zemiach v hroznom stave. Chudoba brala všetko. V 20-tych rokoch minulého storočia sa mladý vysokoškolský pedagóg Karlovej univerzity menom Karel Domin túlal po Roháčoch a oko botanika nemohlo nevidieť obrovskú krásu. V tridsiatych rokoch už pripravuje a píše prvé projekty Tatranského parku národního spolu s poľskými univerzitnými kolegami. Nikto ho o to nežiadal, už vonkoncom nie doba plná faktúr, ziskov či objednávok. Domin však zasial. Na konci týchto rokov sa mladý slovenský teológ a dušou veľký botanik Ján Futák vyberá do Francúzska i Belgicka kňazsky slúžiť slovenským baníkom. Kvety ale nemôže nevidieť. I Domin mu jemnučko pomáha, aby vyštudoval v zahraničí aj biologické vysoké školy. Mladý Futák pozná Dominovo tatranské úsilie, dobre pozná slovenskú krajinu. Druhá vojna zastihla navrátivšieho sa Futáka v Bratislave. Jeho verejná averzia voči centrálnej moci nenechala spávať oči gárd i s podmienkou žalára. O tom nás učí história. Čiastočne opustil kňazské rúcho, začal budovať Botanický ústav univerzity v Bratislave. No videl i snahy na pôde Matice o Tatranský národný park. I Domina doba riadne vyskúšala. Ako rektor Karlovej univerzity zúčastnil sa uvítania nového ríšskeho protektora. V ťažkom rozpoložení musel. Dejiny dokazujú, že urobil dobre. Ochránil vo veľkej miere kontinuum revolučnej alma mater. Časy konca druhej vojny dali opäť ranu prírode Slovenska, vystrieľané kamzíky v Tatrách klesli na 200 kusov, vlky zbierali mŕtve kone i ľudí po slovenskej krajine. Pri prechode frontu Bratislavou Futák spáva na prahu Botanického ústavu, aby sa nič nerozkradlo z ťažko vybudovaného diela. Už v roku 1946, v čase, keď najosvietenejší lesníci písali len o akejsi pripravovanej rezervácii v Tatrách, Futák publikuje na dobu neskutočne komplexný projekt Tatranského národného parku stavajúc na Dominovom diele. Znovu seje ako Domin. Tesne po vojne habilituje. Domin ho v spolupráci s bývalými poľskými kolegami podporuje osobnými listami. Sú v archíve na našom ústave. Viac nemôže. Ľudská malosť znovu povyliezala zo svojich teplých vojnových skrýš a tentokrát sa začala farbiť na červeno. A Dominovi spočítala minulú dobu. Iba umrieť ho nechala kľudne. Ani Futákovi sa kňazské rúcho neprepieklo. Vyhodený z univerzitných služieb, Futák ďalej pracuje. S nadhľadom nad dobou, na ochrane

prírody. Je jedným z najvýznamnejších zakladateľov nášho prvého Tatranského národného parku. Po vyhodení pôsobil ako konzervátor, až neskôr mu akadémia dala dýchať. Zápisnice dokazujú, že bol najvýznamnejší člen riadiaceho Poradného zboru TANAP-u, hoci vo vyhnanstve doby. Keď nemohol ináč presvedčiť mocipánov, aby sa niečo zlé pre prírodu v Tatrách nedialo, zobral z vlastného vinohradu litre a litre vína a hybaj do Tatier. Veľa vydržal, bľabotaví podpísali, čo potreboval. Futák a Domin nemávali zástavami patriotov, neoháňali sa ani heslami česko-slovenskej vzájomnosti. Oni to všetko jednoducho žili. V dobách, kedy hrdých zostáva málo.

Je osobnou neúctou prirovnávať sa k ľuďom, ktorí boli pre našu rodnú zem niekto. No ale aj po roku 1989 klesli kamzíky na 200 kusov v dobe plnej anarchie. Iný významný moment nastal, keď nás prijala Európa a tlačí nám naturovskú legislatívu. Je čas siať. Siať ochranu prírody. V zemi, kde rapídne pribúda asfalt, polystyrén či sadrokartón a ľudí má byť v dohľadnom čase niekoľkokrát viac – z rôznych zemí. No vody ubúda. Potoky sú čoraz suchšie. Voda je život. Hory sú voda. Naše hory sú voda i pre okolité susedné zeme. Producentom najkvalitnejšej vody je divá prírodná krajina. Múdro nazvaná eko-stabilná. To nie je báseň, to je suchý pragmatizmus. Je čas siať. Racionálnu, ak chcete až technickú a ekonomickú ochranu prírody. Lebo bude zle. Makroekonomické problémy našej krajiny s podhubím automobiliek či železiarní vyzerajú popri probléme vody až groteskne.

Drahí absolventi, dnes už vlastne kolegovia, hádam aj kamoši. Asi ste už naozaj živým dôkazom, že sa začiatok podaril. Spoločne ale vieme, že vydržať je ťažšie, ako len raz vyhrať. Áno, je to len začiatok. Ale osobne som Vám zaň úprimne vďačný, za všetko to pekné, čo sa za tri roky udialo. Nepodareného bolo asi tiež dosť. Prepáčte. Začíname. Nič sa neudialo zo zloby duše. Spoločne poďakujme aj bývalému i dnešnému vedeniu Žilinskej univerzity. Keď sa nás pýtali, prečo nesejeme v Bratislave alebo vo Zvolene, nuž preto, že tu bola dobrá pôda. Univerzita v horskom prostredí severného Slovenska medzi národnými parkami a chránenými oblasťami. Ďakujem vedeniu Žilinskej univerzity, že sa úlohy zhostilo a kde treba, tak nás rezolútne obhajuje.

Milí absolventi, priatelia. Prajem Vám veľa síl v ďalšom osobnom i pracovnom živote. Tých, ktorí pokračujete v Telemarku alebo Nitre, prosím, hájte naše farby. A verím, že všetci aspoň v kútiku duše nezabudnete na naše javorinské tatranské goralské hniezdo.

(Historické poznanie o prof. Dominovi a doc. Futákovi čerpal M. Janiga z osobných rozhovorov s Dr. Libuši Paclovou, Dr. Jiřím Paclom, doc. Jánom Guličkom, Ing. RNDr. Deziderom Magicom a Ing. Ladislavom Kňazovickým).

Návšteva nórskej delegácie cez projekt Erasmus, prednáška prof. A. Odlanda.

• V roku 2009 pokračovala vzájomná spolupráca VÚVB ŽU s nasledovnými inštitúciami: Kyrgyz Sheep Breeder's Association "KSBA", Bishkek, Kyrgyzstan, International University of Kyrgyzstan, Bishkek, Institute of Zoology, Bulgarian Academy of Science, Laboratory of microelements, Faculty of Natural Sciences of University of Samarkand, Uzbekistan.

• Nezmluvná bilaterálna spolupráca bola realizovaná s týmito pracoviskami: Veterinárna a farmaceutická univerzita Brno, Ústav bioló-

gie a chorôb voľne žijúcich zvierat (podpora pracoviska cez mzdové prostriedky VÚVB pri spolupráci), Prírodovedecká fakulta UK, Katedry analytickej chémie a biochémie, ŠOP SR – Správy TANAP, NAPANT, Malá Fatra (pomoc študentov pri výkonoch a práci Stráže prírody), Istituto di Ecologia Alpina Trento, Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín, Nitra, Parazitologický ústav SAV Košice (podpora ústavu SAV cez mzdové prostriedky VÚVB pri spolupráci), Katedra zoológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave (podpora katedry cez mzdové prostriedky VÚVB pri spolupráci).

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Bc. Martina Olekšáková
Výskumní pracovníci: Mgr. Jaroslav Solár, Mgr. Zuzana Hrehová, Mgr. Martina Haas, RNDr. Rudolf Šoltés, CSc., Mgr. Anna Ciriaková, PhD., RNDr. Jana Kisková, PhD., RNDr. Martin Lukáň, Ing. Pavel Ballo, Ing. Silvia Kapustová, Ing. Dana Červinková, Mgr. Štefan Sereda, MSc. Ing. Juraj Švajda, PhD., Mgr. Martina Jurčovičová
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

V oblasti výskumu potešilo, že už boli zrealizované aj viaceré socio-ekonomické štúdie o vývoji spravovania chránených území vo vysokých horách. V spolupráci s talianskymi kolegami bola ukončená štúdia o populačnej diferenciácii kamzíkov. Po návšteve profesora Odlanda, významného alpínskeho botanika, sme dohodli novú zaujímavú spoluprácu v nórskych a slovenských vysokých horách.

Rok bol plný hektiky končenia štúdia prvých absolventov. Súviselo to hlavne s prípravami štátnych záverečných skúšok, overovaním praktických schopností, zručností a pohybu absolventov v teréne. Záverečné slovo tomu dala prvá promócia aj so všetkým, čo ku nej patrí.

2010 Budova vo finálnom dizajne

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

From: Zlatica Basistova [mailto:basistova.zlatica@ke.kuzp.sk]
Sent: Friday, February 19, 2010 3:07 PM
To: Janiga <janiga@uniza.sk>
Subject: pozvanka

Vazeny pan docent Janiga,
este raz velmi pekne dakujeme za knihy. Su velmi zaujimave.
V prilohe listu Vam posielam pozvanku na nasu spomínanu akciu s dobrovolnymi clenmi straze prirody a chcem sa informovat, ako ste sa rozhodli, ci pridete medzi nas. Jednanie bude trvat cely den, dokonca aj druhy den doobeda a mohli by sme operativne zaradit aj prezentaciu Vasho studijneho smeru. Myslim, ze by to mohlo byt velmi zaujimave nielen pre nasich clenov, ale aj pre vsetkych pritomnych. Nevyhodou je, ze prednasajuci prichadzaju na vlastne naklady, takze je to dobrovolne.
Budem rada, ked sa ozvete.
Pekny vikend.

Zlatica Basistova
Krajský úrad životného prostredia Košice
Komenského 52, 040 01 Košice

KRAJSKÝ ÚRAD ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA KOŠICE
Komenského 52, 040 01 Košice

číslo: 2010/00111 Košice, 2.2.2010

POZVÁNKA
na 12. stretnutie členov stráže prírody

Pozývame Vás na 12. stretnutie členov stráže prírody (ďalej len „ČSP“) za účelom koordinácie výkonu činnosti členov stráže prírody a zvýšenia ich odbornej úrovne, ktoré sa uskutoční

v dňoch 24.-25. 2. 2010 (t. j. v stredu a vo štvrtok) so začiatkom 24.2. o 10.00 hod.
v zariadení SOŠ vinársko – ovocinárskej vo Viničkách, Hlavná 232/14

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• Vo februári 2010 bola na pracovisku VÚVB ŽU vykonaná kontrola Slovenskou inšpekciou životného prostredia, ktorá bola zameraná na dodržiavanie rozhodnutia MŽP SR vo veciach udelenia výnimiek zo Zákona o ochrane prírody a krajiny, a tiež kontrola vykonávaných činnosti v chránených územiach.

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA KOŠICE
Rumanova 14, 040 53 Košice

Č.j. 3778-6040/55/2010/Sta Počet príloh: /počet strán: 5

Záznam o kontrole

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Košice, odbor inšpekcie ochrany prírody a krajiny (ďalej len IŽP Košice) ako orgán štátnej správy vo veciach ochrany prírody a krajiny podľa § 64 ods. 1 písm. b) zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 543/2002 Z.z.) a ako orgán štátneho dozoru podľa § 66 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. a § 9 ods. 1 písm. a) zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov vykonal kontrolu, o ktorej vyhotovuje tento

záznam:

1. Kontrolovaná osoba: Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina
IČO: 00397563
V zastúpení: prof. Ing. Ján Bujňák, CSc., rektor

2. Miesto vykonania kontroly: Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline, 059 56 Tatranská Javorina 7,
v zastúpení: Doc. RNDr. Marián Janiga, CSc., riaditeľ
č. OP: SP 545617
Tatranský národný park, tretí stupeň ochrany; územia s piatym stupňom ochrany: NPR Javorová dolina, NPR Belianske Tatry, NPR Velická dolina, NPR Skalnatá dolina, NPR Mlynická dolina, NPR Studené doliny; SKUEV Tatry0307

3. Dátum vykonania kontroly: 12.02.2010

8. Kontrolou zistené nedostatky:
Vykonanou kontrolou nebolo zistené u kontrolovanej osoby Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina porušenie kontrolovaných ustanovení zákona č. 543/2002 Z.z., ani porušenie podmienok určených v rozhodnutí MŽP SR č. 11664/2006-2.1 pil zo dňa 13.02.2007.

• V roku 2010 v rámci bilaterálnej spolupráce s Ústavom zoológie Bulharskej akadémie a projektu SK-BG-0023-08 výskumní pracovníci VÚVB spolupracovali na spoločnej metodike pre odchyt drobných zemných hlodavcov *Chionomys nivalis*, *Myodes sp.*, *Sorex sp.*, *Apodemus sp.* v Západných a Vysokých Tatrách, ako aj v Bulharsku. V novembri navštívili Bulharsko, kde v pohorí Rila chytali spomínané druhy.

• V roku 2010 sa výskumní pracovníci VÚVB zamerali na biotickú a fyzikálno-chemickú analýzu hlavných horských tokov v TANAP-e.

• V marci 2010 zverejnilo VÚVB ŽU vyhlásenie k Zámeru na vyhlásenie zón TANAP-u, ktorý bol vypracovaný Komisiou pre zonáciu chránených území SR (MŽP SR) a predložený komisiou na Krajský úrad životného prostredia Prešov a Žilina.

Vyhlásenie vedeckých a pedagogických pracovníkov a poslucháčov študijného odboru Ochrana a využívanie krajiny na slovenských univerzitách k pripravovanej zonácii Tatranského národného parku.

1. Prosíme Vládu SR, aby tak vážny dokument bol prerokovaný aj s vedeckou prírodovednou komunitou, ktorá v minulosti stála pri zrode nášho prvého národného parku. Je dokázateľné, že predložený návrh je motivovaný len lokálnou podnikateľskou a developerskou obcou a nezohľadňuje globálny a strategický význam Západných Karpát a našich slovenských hôr v európskom priestore.

2. Stotožňujeme sa s názormi, že aspoň niektoré dolinové celky by mali ostať v stave bezzásahovosti. Dolinové celky Tatier predstavujú celistvý systém s gradientovou štruktúrou od pramenných oblastí až po ich vyústenie do kotlín. Je isté, že udržanie retenčnej kapacity dolinového prostredia je z geopolitického i ekonomického hľadiska pre SR významnejšie ako realizácia zásahovosti a hospodárenia.

3. V konkurencii rozsiahlych významných stredísk zimného cestovného ruchu v Európe je neprezieravé fragmentovať našu prírodu v prospech rovnakého podnikateľského nápadu (ďalšie plánované zábery pôdy TANAP-u v Západných i Vysokých Tatrách), o to viac, keď je prospešný hlavne pre úzku skupinu jednotlivcov a efekt pre verejné zdroje SR je diskutabilný. Nedostatočné úsilie bolo doteraz venované vyzdvihnutiu kvality našej divej prírody v prospech rozvoja cestovného ruchu. Vysoko konkurencieschopné predpoklady si ničíme na úkor stredísk územne nerealizovateľnej nízkej konkurencieschopnosti voči Alpám či iným veľkým pohoriam.

4. Ďalšie prekategorizovanie lesnej pôdy a pokračujúca urbanizácia mesta Vysoké Tatry ďalej a zbytočne nasmeruje energiu rozvoja cestovného ruchu z podtatranského regiónu do vyššie položených prírodných celkov Tatier. Svojou kapacitou tento priestor už neumožňuje problémy rozvoja zvládnuť (nedostatok vody, odpady, hygiena, komplexnosť služieb, atď.).

5. Problém ujmy súkromným vlastníkom nevyrieši, len prehĺbi, navrhovaná výmena pozemkov za pozemky v správe štátu. Aj zonácia samotná je toho dôkazom, že najväčšie zásahy do prírodného prostredia Tatier sa dejú a pripravujú na pozemkoch v správe štátu. Jediným riešením je radikálna reforma systému štátnej ochrany prírody v smere ku väčšej ekonomickej i právnej nezávislosti Správ chránených území s umožnením ich viaczdrojového financovania Zdroje by tak umožnili riešiť aj problematiku ujmy, ktorej sa mnohé urbárske spoločenstvá nebránia. Efektívne modely riadenia sú z Európy známe, modelmi pre podmienky SR univerzitné prostredie disponuje.

6. Pripravovaná zonácia je predzvesťou vážnej a snáď i definitívnej deštrukcie systému ochrany prírody na Slovensku. Je však potrebné si uvedomiť, že je to posledný nadvlastnícky systém, ktorým si chránime prírodné bohatstvo, bohatstvo životne nevyhnutné pre kvalitné vodné zdroje i zdravý vývoj obyvateľstva SR.

Dovoľujeme si poďakovať všetkým vedeckým a pedagogickým pracovníkom, poslucháčom vysokých škôl a v neposlednom rade Vám všetkým za podporu našej prosby Vláde SR. Cítiac zodpovednosť pred tak veľkou skupinou sympatizantov dovoľujeme si požiadať úrady s mocou definitívneho rozhodnutia o budúcnosti ochrany prírody v našej krajine o prezentovanie návrhov konštruktívnych riešení. O všetkom Vás budeme informovať.

Naše vyjadrenie už svojim obsahom dokladá, že nevzniklo ako podporné stanovisko či doplnok k iným výzvam, i keď môže s nimi v mnohom sympatizovať. Vzniklo na podporu udržania kvality prírodných celkov SR, nateraz hlavne Vysokých a Západných Tatier. Prosbu iniciovali výskumní pracovníci a poslucháči študijného smeru „Ochrana a využívanie krajiny“, ktorým je problematika odborne veľmi blízka.

Doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Prof. RNDr. Juraj Hreško, CSc.

Vzdelanie a spoločenská pozícia signatárov výzvy (v tabuľke sa kategórie navzájom neprekrývajú).

	Univerzity, SAV, výskumné ústavy	Milovníci prírody, cestovný ruch, turisti	Politici, politické vyjadrenia
Prof.,Doc., DrSc.	11	0	0
CSc., PhD.	81	11	2
Mgr.,Ing., Dr.	135	311	157
Bc	72	53	19
študenti	123	17	4
ostatní	11	191	59

• V súvislosti s vyhlásením k pripravovanej zonácii Tatranského národného parku, na jar v roku 2010, sa uskutočnila porada zástupcov Slovenskej akadémie vied a univerzít s ministrom ŽP SR Jozefom Medveďom o situácii ochrany prírody na Slovensku. Na tejto porade zamestnanci VÚVB ŽU prezentovali konkrétne informácie v súvislosti s problémami v ochrane prírody a navrhli spôsoby ich riešenia.

• V máji 2010 náš ústav navštívila ruská delegácia riadiacich pracovníkov správ chránených území v Ruskej federácii. Elena Nikolaeva (Environmental Education Centre “Zapovedniks”), Venera Astakhova (NP Smolenskoe Poosezye), Victor Grishenkov (NP Ugra), Milena Bratukhina (NP Taganay), Natalia Milovidova (North-West Association of Russian NP), Natalia Shpilenok, Liubov Kolotilina (Environmental Education Centre “Zapovedniks”), Natalia Butorina (Environmental Education Centre “Zapovedniks”), Vladimir Komov (Environmental Education Centre “Zapovedniks”), Sergey Chesnulevichus (NP Curonian Spit), Irina Zhukovskaya (NP Curonian Spit) a Svetlana Shchigreva (State nature reserve Altaisky zapovednik) prezentovali na pôde VÚVB ŽU systém riadenia a správy chránených území v Rusku.

Ruská delegácia na návšteve VÚVB ŽU

• 16. 11. 2010 členovia Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie navštívili VÚVB ŽU v rámci svojho výjazdu do Tatier.

From: Sabolová, Mária, Ing. [mailto:Maria.Sabolova@nrsr.sk]
Sent: Friday, October 22, 2010 9:31 AM
To: ihmb@utc.sk
Cc: Lukáč, Milan, Ing.
Subject: Návrh programu prieskumu Výboru NR SR

Dobrý deň,
v prílohe Vám posielam návrh na prieskum poslancov Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie u Vás, tak ako som to posledne krátko SMS prosila.
Prosím o Vaše vyjadrenie, potvrdenie termínu ako aj prípadné doplnenie návrhu programu.

S pozdravom

Mária SABOLOVÁ
poslankyňa NR SR
predsedníčka Výboru SR
pre pôdohospodárstvo a životné prostredie

Riaditeľ VÚVB ŽU pred auditóriom študentov a pracovníkov ŠOP SR odprezentoval svoj pohľad na súčasný stav OP v SR. Prednáška

sa udiala za účasti rektorky ŽU, prof. Čorejovej. Na snímke najbližšie sprava: Ing. Martin Fecko, Ing. Mária Sabolová (predsedníčka Výboru NR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie), Ing. Magda Košútová a Ing. Ľuboš Martinák (poslanci NR SR).

Predsedníčka Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie Ing. Sabolová komunikuje s rektorkou ŽU prof. Čorejovou.

Inovačné zmeny pracoviska

• Rekonštrukcia a dovybavenie laboratória botaniky a hydrobiológie mikrovlnkou Ethos k AAS, zakúpené boli aj prístroje na meranie fyzikálnych a chemických parametrov vody a tiež potrebné chemikálie.

• Druhá etapa rekonštrukcie molekulárneho laboratória a vybavenie modernou prístrojovou technikou – začatie laboratórnych analýz na sekvenátore Beckman Coulter s využitím nového autoklávu.

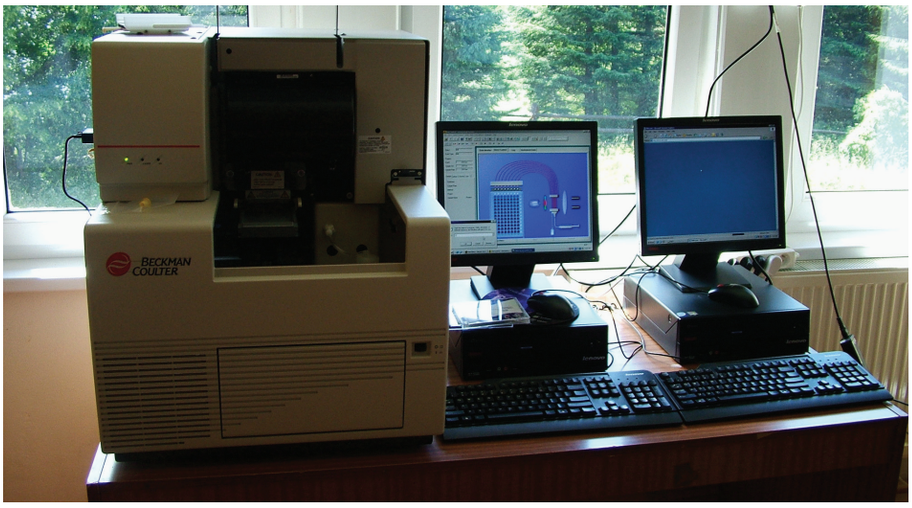

• Do vybavenia zoologického laboratória pribudli nové mrazničky na uskladnenie organického materiálu.

• Z projektu finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu bolo zakúpené terénne motorové vozidlo Subaru Forester a k prístrojovej technike do terénu pribudli nové GPS zariadenia.

• Pracovisko bolo vybavené druhou etapou oblečenia do terénu a rýchlejším internetom cez bezdrôtovú wifi sieť.

• V roku 2010 boli uskutočnené práce za účelom modernizácie kotolne VÚVB ŽU s inštaláciou nového 80 kW kotla a tiež práce na novom oplotení celého areálu, ako aj osadenie novej brány pri hlavnom vstupe.

• V rámci širšej rekonštrukcie celého pracoviska (zateplenie budovy, vybudovanie únikového schodiska) bola ukončená prestavba podkrovia na kancelárske využitie a rekonštruované boli aj spoločné priestory. Na rekonštrukcii sa podieľali všetci vtedajší zamestnanci pracoviska (drevené obklady, maľovanie, elektrické rozvody) a je im preto potrebné aj v tejto publikácii vysloviť veľké poďakovanie.

V zime 2009/2010 sa stihlo vybudovanie priestorov kancelárií pre zamestnancov v podkroví (sadrokartónové konštrukcie + steny, podlaha, príprava pre sanitu), vonkajšia konštrukcia únikového schodiska pri komíne, rekonštrukcia chodníkov, ako aj obloženie exteriéru budovy dreveným obkladom vrátane vikierov. Za túto dobrú a rýchlu prácu sme naozaj boli povďační živnostníkovi Martinovi Mačákovi a jeho parťákom.

Zvyšovanie kvalifikácie

V roku 2010 RNDr. Martin Lukáň ukončil tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania (PhD.). Počas jeho pracovného pomeru na VÚVB ŽU bolo jeho externé doktorandské štúdium podporované s využitím platnej legislatívy i mimo nej.

Výskum

Projekty

• Bilaterálny projekt SK-BG-0023-08: (2009 – 2010) „Zladenie metód zoomonitoringu v alpínskych ekosystémoch Bulharska a Slovenska s použitím spoločenstiev drobných zemných cicavcov“.

• Projekt VEGA MŠ SR a SAV (2009 – 2011) „Biotické ukazovatele klimatických zmien nad hornou hranicou lesa“.

• Projekt Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu (2008 – 2011): „Výskumný ústav vysokohorskej biológie – unikátne pracovisko v Západných Karpatoch“.

• Projekt nórskeho finančného mechanizmu NIL-II-017-d (2009 – 2011): „Letná škola vysokohorskej biológie“.

• V decembri 2010 bola ukončená finálna verzia projektu zo Švajčiarskeho finančného mechanizmu „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“, kde VÚVB ŽU participoval ako projektový partner so Štátnou ochranou prírody.

From: RNDr. Ján Kadlečík [mailto:jan.kadlecik@sopsr.sk]
Sent: Wednesday, December 22, 2010 2:35 PM
To: janiga@uniza.sk; Subject: Svajciarsky projekt

Vazeni kolegovia,

ja vam namiesto vianocnej pohladnice posielam ako darcek Konecny navrh svajciarskeho projektu, ktory sme v termione 6.12. predlozili na Urad vlady, tak dufam, ze to vyjde a bude aspon na nieco. Dakujem vam vsetkym za spolupracu pri priprave tohto navrhu, bol to najtazsi projekt na akom som kedy robil a este stale treba doplnat nejake papiere a informacie, takze vas mozno este budeme kontaktovat aj zaciatkom buduceho roku. Mozno nie vsetko sa podarilo dostat do rozpoctu podla predstav, ale museli sme sa prisposobit aj pripomienkam svajciarskych posudzovatelov. Zaverecne posudzovanie navrhu bude trvat este pol roka, ale verim, ze nebudu nejake velke problemy pri schvalovani.

Takze vam vsetkym prajem prijemny oddych, uspesny rok, vela zdravia, sil a odhodlania a budem sa tesit na dalsiu spolupracu.

S pozdravom

RNDr. Ján Kadlečík
Štátna ochrana prírody SR
odbor medzinárodných dohovorov
Tajovského 28B
974 01 Banská Bystrica

Výstupy

Lukáň M., Bullová E., Peťko B. 2010: Climate warming and tick-borne encephalitis, Slovakia. Emerging Infectious Diseases, 13: 524-526.

Šoltés R., Školek J., Homolová Z., Kyselová Z. 2010: Early successional pathways in The Tatra Mountains (Slovakia) forest ecosystems following natural disturbances. Biologia, 65(6): 958-964.

Šoltés R., Ciriaková A. 2010: New locality of the liverwort *Moerckia blyttii* in the Tatra Mts., Slovakia. Thaiszia – Journal of Botany, 20: 99-104.

Šoltés R., Nižnanská M., Chromý P. 2010: The halophyte moss species *Bryum marratii Wils.* in Slovakia. Thaiszia – Journal of Botany, 20: 105-108.

Dítě D., Šoltés R., Jasík M. 2010: Opätovne potvrdený výskyt *Meesia triquetra* v NP Nízke Tatry v kontexte výskytu druhu na Slovensku. Bryonora, 46: 1-5.

Dítě D., Šoltés R. 2010: Rozšírenie druhu *Scorpidium scorpioides* na Slovensku: Minulosť a súčasnosť. Bryonora, 46: 66-69.

Šoltés R., Školek J. 2010: Sphagnum – *Polytrichum turf* hummocks in the Western Carpathians. Oecologia Montana, 19(1-2): 1-14.

Šoltés R., Kotmaníková Ľ., Školek J. 2010: The effectivity of anti-flood technology indicated by vegetation in a hydrologically managed forest. Oecologia Montana, 19(1-2): 20-24.

Kochjarová J., Kliment J., Šoltés R. 2010: Rastlinné spoločenstvá zatienených skál na Muránskej planine a vo Veľkej Fatre. Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti, 32(2): 215-238.

Šoltés R. 2010: Machorasty. In: Koutná A., Chovancová B. (eds.), Tatry, Príroda, Baset, Praha, p. 339-344.

Haas M., Kisková J. 2010: Absence of blood parasites in Alpine accentor *Prunella collaris*. Oecologia Montana, 19(1-2): 31-34.

Haas M., Kostková-Zelinová V. 2010: Differential counts of white blood cells in the Alpine accentor *Prunella collaris*. Oecologia Monatana, 19(1-2): 42-46.

Sedláková B. 2010: Orchidaceae Family in the Belianske Tatry Mountains. Oecologia Montana, 19(1-2): 15-19.

Sabovčík M., Bryndzová Š. 2010: Successional pathways following fire disturbance in the National Park Slovenský raj, Slovakia. Oecologia Montana, 19(1-2): 25-28.

Majtán T. 2010: Causes of Forest Fires in the North Slovakia – Žilina Region in 2007 – 2009. Oecologia Montana, 19(1-2): 29-30.

Ballo M. 2010: Spatial and vertical distribution of chamois (*Rupicapra rupicapra tatrica*) in the Western Tatra Mountains. Oecologia Montana, 19(1-2): 35-41.

Janiga M., Okáli I. 2010: In memoriam to Associate Professor Ján Gulička. Oecologia Montana, 19(1-2): 50.

Kapustová S., Bulánková E. 2010: Dragonflies of raised bog hollows in PLA Horná Orava. Limnologický spravodajca, 4(1): 24-26.

Cagnacci F., Kočí J., Carpi G., Rosà R., Valent M., Hauffe H., Tagliapietra V., Kazimírová M., Stanko M., Lukáň M., Henttonen H., Rizzoli A. 2010: Cervidi, piccoli mammiferi e zecche: un approccio sperimentale alla determinazione del rischio da TBD (malattie trasmesse da zecche). In: VII Congresso Italiano di Teriologia, 5. 5. – 7. 5. 2010 Fabriano (AN), Teatro Gentile, Italy.

Peťko B., Derdáková M., Štefančíková A., Majláthová V., Lenčáková D., Víchová B., Nováková M., Hrkľová G., Lukáň M., Bullová E. 2010: Nové poznatky o výskyte a epidemiologickom význame kliešťov na Slovensku. In: IX. Slovenské a české parazitologické dni, 24. – 28. máj 2010, Liptovský Ján: Parazitologický ústav SAV, p. 63-64.

Galvánek D., Dražil D., Dítě D., Šoltés R., Leskovjanská A., Mutňanová M., Ripka J. 2010: Restoration of fen grasslands by mulching – experiments on alcaline fens in Slovakia. In: 7th European Conference „Ecological Restoration and Sustainable Development“, August 23-27, 2010, Avignon, France.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2010. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Viktor Bátora, Zuzana Bolješiková, Zdeněk Dvořák, Miroslav Hlúbik, Miroslav Chovanec, Veronika Karkoszková, Ľubomír Majdiš, Zuzana Pazderková, Sandra Popelářová, Peter Štefún, Tomáš Vatycha, Tomáš Zbornák, Milan Ballo, Michal Haring, Tomáš Koťka, Pavol Kurucár, Tomáš Majtán, Andrej Mateček, Michal Plichta, Richard Rejzek, Michal Sabovčík, Anton Sedlák, Blažena Sedláková.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2010/2011: Eva Brnušáková, Oto Brösztl, Ľuboš Bucko, Marek Čavojský, Dominika Ďugelová, Simona Gatialová, Katarína Hadidová, Paulína Haviarová, Peter Horváth, Jaroslav Hucík, Linda Hulínová, Monika Husáriková, Michal Králik, Veronika Kvaššayová, Katarína Mošková, Denisa Nováková, Miloslav Odstrčil, Anton Paučin, Martin Škorvánek, Juraj Šovčík.

V akademickom roku 2010/2011 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 22 študentov denného štúdia druhého ročníka, v treťom ročníku študovalo 12 študentov denného a osem študentov externého štúdia. V rámci programu Erasmus absolvovali v roku 2010 na Telemark University College v Nórsku štvormesačný študijný pobyt štyria študenti druhého ročníka denného štúdia.

Letná škola vysokohorskej biológie

V rámci projektu Nórskeho finančného mechanizmu NIL-II-017-d (2009 – 2011): „Letná škola vysokohorskej biológie“ bol zorganizovaný letný kurz pre študentov ŽU a nórskej Telemark University College, ktorý sa uskutočnil 14. 6. – 2. 7. 2010 v Tatranskej Javorine. Zúčastnilo sa ho 20 študentov ŽU a 15 študentov z Nórska. Na vyučovaní sa zúčastnilo 16 učiteľov a výskumných pracovníkov ŽU, UPJŠ Košice, UKF Nitra, Universität Innsbruck, Telemark University College a pracovníci ŠOP SR. V rámci letnej školy boli zorganizované exkurzie do TANAP-u, PIENAP-u, Slovenského raja, výučba prebiehala v anglickom jazyku. Druhá časť „Letnej školy vysokohorskej biológie“ sa konala 20. 8. – 5. 9. 2010 v Nórsku, zúčastnilo sa jej 10 študentov a traja učitelia ŽU, 15 študentov a šesť učiteľov Telemark University College.

Počas letnej školy sme navštívili aj vysokohorské stredisko nórskych univerzít vo Finse s cieľom inšpirovať sa jeho zariadením.

Vľavo botanický výskum s docentom Šoltésom na Slovensku, vpravo botanický výskum s profesorom Odlandom v Nórsku.

Vľavo hydrobiologický a botanický výskum s Dr. Ciriakovou, vpravo návšteva ľadovca vo Finse.

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Bc. Martina Olekšáková
Výskumní pracovníci: Mgr. Eva Gregušková, Mgr. Zuzana Hrehová, RNDr. Ján Graban, Mgr. Martina Haas, RNDr. Martin Lukáň, PhD.,

Ing. Silvia Kapustová, Mgr. Anna Ciriaková, PhD., RNDr. Rudolf Šoltés, CSc., Ing. Dana Červinková, Mgr. Lucia Cachovanová, Mgr. Jaroslav Solár, RNDr. Jana Kisková, PhD., Mgr. Ondrej Gura
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

V oblasti vzdelávania sme získali nové skúsenosti zo spôsobu organizácie letných škôl, ktoré tak aktívne propagujú nórski priatelia. V tomto roku veľmi potešilo, že na našom ústave nadobudli svoje bakalárske vzdelanie aj známi pracovníci Tatranského národného parku – Milan Ballo a Blažena Sedláková.

V oblasti výskumu bolo prinesené nové poznanie o spôsobe šírenia kliešťov vo vysokých horách, o nových objavených lokalitách niektorých druhov machorastov. Stalo sa skutočnosťou, že mladí pracovníci dostali k svojej práci nové vyhovujúce pracovné priestory.

2011 Veľmi sme chceli napomôcť ukončeniu Zonácie TANAP-u

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

From: Janiga [mailto:janiga@uniza.sk]
Sent: Tuesday, February 15, 2011 12:00 AM
To: Post UD; CIS-projects
Subject: Project Kyrgyzstan

Dear Sirs,
Enclosed is the last completed version of the project.
You can erase all previous versions.
Thank you very much for the cooperation.
With the best wishes
Marián Janiga

From: Nagyová Andrea [mailto:andrea.nagyova@vlada.gov.sk]
Sent: Wednesday, May 04, 2011 8:22 AM
To: janiga@uniza.sk
Cc: Porubský Michal
Subject: Otazka

Dobry den pan Janiga,
radi by sme sa spytali v suvislosti so zaverečnou konferenciou, ktora sa kona v B. Bystrici 19.5.2011, ci nahodou nemate z Vasho vyskumu nejaky film, ktory by bolo mozne premietat na konferencii pocas Coffee break. Z velvyslanectva sa na to pytali, pacilo by sa im totiz cosi take. Dakujem za promptnu odpoved.
S pozdravom

Ing. Andrea Nagyová
Odbor riadenia a implementácie finančného
mechanizmu EHP a Nórsky finančný
mechanizmus (ORIFMEHPNFM)

From: Barošova Helena RNDr. [mailto:barosova@stonline.sk]
Sent: Tuesday, July 26, 2011 9:13 AM
To: Janiga Doc.
Subject: Fw: CLM-MŽP-doplnenie

Dobrý deň,
tento mail s prílohou v ktorej je aj list MŽP SR, kde sa uvádza že je potrebné posúdiť kumulatívne vplyvy napojenia cyklochodníka z Popradu som poslala 30. mája 2011. Preposielam znova. Keď mi pošle projektant Ing.arch. Belanský výkres so zakraslenou trasou v tomto úseku, prepošlem Vám to hneď.

S pozdravom
Barošová

From: Paulikova Zora [mailto:zora.paulikova@mfsr.sk]
Sent: Tuesday, September 20, 2011 8:30 AM
To: eeagrants@vlada.gov.sk; Oreničová Alena; janiga@uniza.sk
Cc: Brezanova Andrea; Mayerova Antonia; Bardos Zoltan
Subject: FW: Informácia o schválení záverečnej platby pre SK0061

Dobrý deň,
V prílohe si Vám dovoľujeme zaslať informáciu o schválení záverečnej platby pre IP SK0061, KP Žilinská univerzita v Žiline.

S pozdravom,
Zora Pauliková

Ministerstvo financií SR/Ministry of Finance SR
Sekcia európskych a medzinárodných záležitostí
Štefanovičova 5
817 82 Bratislava
Slovenská republika/Slovak republic

From: Bjørnøy Ole Johan [mailto:ole.johan.bjornoy@mfa.no]
Sent: Monday, October 24, 2011 4:00 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: Project proposal in Kyrgyzstan

Dear Mr Janiga,
I refer to our telephone conversation today.
The purpose of your project is within an area that is Norwegian Priority.
However in order to avoid overlapping of activities I ask you to provide information on how your project will be complementary to other activities undertaken by other actors
I have in mind processes and projects under way through for example UNECE, WHO, EBRD and other bilateral efforts that you are aware of.
Looking forward to your reply

Best regards
Ole Bjørnøy
Senior Adviser
Section for Russia, Eurasia and Regional Cooperation
Norwegian Ministry of Foreign Affairs

ROYAL MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS

Institute of High Mountain Biology
c/o Marián Janiga
Tatranská Javorina 7
059 56 Tatranska Javorina
Slovak Republic

Your ref.:	Our ref.:	Date:
9.2.2011	KGZ-11/0005, 11/04194	5.12.2011

GRANT LETTER FOR KGZ-11/0005 "Water Quality of the Kyrgyz Mountain Environment"

Reference is made to your application dated 9 February 2011 and later communication regarding the abovementioned activity.

The Ministry of Foreign Affairs (the Ministry) has decided to provide a grant of up to

From: KRAAK Katharina
Sent: Thursday, October 06, 2011 10:59:11 AM (UTC+01:00) Belgrade, Bratislava, Budapest, Ljubljana, Prague
To: eeagrants
Subject: SK0061 PCR - Request for Additional Information

Dear Sir or Madam,
The FMO is in the process of reviewing the PCR for project SK0061 and I would kindly ask you to submit the following additional information regarding compliance with the General Conditions:
Please comment on which steps have been undertaken to exploit the possibilities for co-operation with related EU-funded projects.
Please do not hesitate to contact me for any clarification you may need.

Best regards,
Katharina Kraak
Legal Officer - Financial Mechanism Office
EFTA - European Free Trade Association

From: Porubský Michal [mailto:michal.porubsky@vlada.gov.sk]
Sent: Friday, October 14, 2011 10:08 AM
To: ihmb@uniza.sk
Cc: janiga@uniza.sk; Oreničová Alena
Subject: FW: SK0061 PCR - Request for Additional Information

Dobrý deň p. Olekšáková,
Prosím Vás o vyjadrenie k požiadavke UFM o dodatočné informácie o ktoré sme Vás žiadali už minulý týždeň.
Ďakujeme,

S pozdravom
ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Odbor riadenia a implementácie Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu
Mgr. Michal Porubský

From: Zuzana Kuglerová [mailto:kuglerova@slcp.sk]
Sent: Tuesday, November 15, 2011 9:44 AM
To: janiga@uniza.sk
Subject: Žiadosť o reportáž do časopisu Produktivita a Inovácie

Vážený pán docent,
dovoľte mi, aby som Vás v prvom rade srdečne pozdravila. Rada by som spracovala reportáž o Výskumnom ústave vysokohorskej biológie do nášho časopisu a to konkrétne do novoročného čísla 1/2012.
Časopis sa volá Produktivita a Inovácie, vydáva ho Slovenské centrum produktivity a obsahovo sa zameriava na prezentáciu zaujímavých pracovísk, podnikov, ale i ústavov, fakúlt, či vzdelávacích systémov a podobne.
Časopis je plnofarebný, tlačený na kriedovom papieri, vychádza raz za dva mesiace a jeho garantom je Žilinská univerzita. Keďže práve dokončujeme posledné tohtoročné číslo, rada by som sa s Vami dohodla na predbežnom termíne stretnutia - v prvej polovici decembra - podľa Vašich možností. Chcela by som Vás poprosiť, aby ste mi dali vedieť, kedy budete v Žiline, resp. rada by som naplánovala cestu priamo do vášho ústavu, ako novinárka s dlhoročnou praxou totiž viem, že niet nad reportáž, robenú priamo na ,,mieste činu“, t.j. priamo v teréne.

Ďakujem
Zuzana Kuglerová,
redaktorka

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• Ústav sa v roku 2011 aktívne podieľal na príprave zonácie Tatranského národného parku.

Organizácia podujatí v roku 2011 v súvislosti so zonáciou:

• Účasť na schôdzi Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre pôdohospodárstvo a životné prostredie v Bratislave, 16. 1. 2011.

From: Sabolová, Mária, Ing. [mailto:Maria.Sabolova@nrsr.sk]
Sent: Tuesday, January 11, 2011 9:37 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: RE: FW:

Dobrý večer, vďaka za všetky info.
Zdá sa, že kde siahneme, je to ako po bombe:) A ja ani neviem, kde začať...či odpady, či NP, či ministerstvo ŽP, či poľnohospodárov,...atď. Ale už sa rozhýbem. A teda 26.1. -odpady a 27.1. - Tanap od 10,00 (také 3 hodiny) na výbore s prizvanými a ministrom. Pripravujem pozvánku a príde aj oficiálna. Budete môcť byť 27. v Ba na výbore?

pozdravujem
Mária Sabolová

• Prednáška v NR SR, Bratislava – Výbor pre pôdohospodárstvo a životné prostredie, 27. 1. 2011. V rámci zasadania Výboru vystúpil aj riaditeľ VÚVB, ktorý pomenoval najvýznamnejšie problémy riadenia ochrany prírody u nás, a preto aj stále neriešenie neustálej degradácie Vysokých Tatier.

From: Branislav Cimerman [mailto:branislav.cimerman@enviro.gov.sk]
Sent: Tuesday, March 22, 2011 10:25 AM
To: janiga@uniza.sk
Subject: pracovna skupina pre zonaciu TANAP-u

Vážený pán Janiga,
Dovoľujem si Vám oznámiť, že v súvislosti s pripravovanou pracovnou skupinou pre zonáciu TANAP-u, ktorej úlohou bude posúdiť návrh diferencovanej ochrany prírody a krajiny tak, aby bola zachovaná biodiverzita na úrovni druhov, populácií, ekosystémov a krajiny, a boli zabezpečené podmienky pre udržateľné a ekologicky únosné využívanie krajiny TANAP-u, ste boli nominovaný za člena tejto skupiny. O tejto skutočnosti budete upovedomený taktiež listom.

S úctivým pozdravom
RNDr. Branislav Cimerman
štátny tajomník
Ministerstvo životného prostredia SR

From: Sabolová, Mária, Ing. [mailto:Maria.Sabolova@nrsr.sk]
Sent: Thursday, May 19, 2011 3:58 PM
To: rastislav.rybanic@enviro.gov.sk
Subject: RE: žiadosť o stretnutie

Dobrý deň pán Rybanič,
komunikovali ste s pánom tajomníkom Lukáčom ohľadom stretnutia.
Rada sa s vami stretnem budúci týždeň v utorok 24.5.2011, ak je vám možné o 10h v priestoroch výboru.

Chcem vás zároveň požiadať aby ste mi mailom zaslali predbežný materiál pripravovaného zákona o ochrane prírody, o ktorom by sme sa mali rozprávať, aby som bola aspoň trocha v obraze a vedela byť partnerom v dialógu.

S pozdravom
Mária Sabolová
poslankyňa NR SR
predsedníčka Výboru SR
pre pôdohospodárstvo a životné prostredie

• Rokovanie členov odbornej komisie pre zonáciu Tatranského národného parku v Bratislave, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, 29. 6. 2011.

From: Hrdá Barbora
Sent: Thursday, June 23, 2011 1:59 PM
To: doc. RNDr. Marián Janiga CSc.; Ing. Ján Topercer CSc.; Ing. Marek Ježík PhD.; Ing. Michal Wiezik PhD.; Ing. Peter Fleischer PhD.; Ing. Slavomír Celer; ladislav.csenkey@enviro.gov.sk; ‚Mgr. Rastislav Rybanič'; monika.rozborilova@enviro.gov.sk; prof. Ing. Milan Saniga DrSc.; prof. RNDr. Iľja Krno DrSc.; RNDr. Jozef Šibík PhD.; RNDr. Peter Barančok PhD.; RNDr. Zita Izakovičová PhD.
Cc: primator@vysoketatry.sk; msu@vysoketatry.sk; sykora@strba.sk; strba@strba.sk
Subject: Pozvánka na stretnutie pracovnej skupiny pre zonáciu TANAPu

Vážení členovia pracovnej skupiny pre zonáciu TANAPu,

dovoľte mi, v mene pána ministra životného prostredia SR, Vás pozvať na prvé stretnutie tejto pracovnej skupiny, ktoré sa uskutoční dňa 29.06.2011 o 14:00 hod., na Ministerstve živodného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra 1, Bratislava v miestnosti č. 404 - 3. poschodie. Tento termín sme Vám predbežne avizovali aj emailom dňa 17.6.2011.
Ospravedľnujeme sa za tento skorý termín, ktorý nie všetkým vyhovuje, ale vzhľadom na pracovnú zaneprázdnenosť a tiež blížiace sa dovolenkové obdobie sme nemohli vyhovieť všetkým členom.
Poprosím Vás o potvrdenie Vašej účasti spätným mailom.

S pozdravom
Mgr. Barbora Hrdá
Odbor koncepčných činností
Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny
Ministerstvo životného prostredia
Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Záznam zo stretnutia pracovnej skupiny pre zonáciu Tatranského národného parku, ktoré sa uskutočnilo dňa 29.júna 2011 na MŽP SR, Nám. Ľ Štúra 1 v Bratislave

Prítomní:

Podľa prezenčnej listiny

K bodu 1.1: Otvorenie stretnutia

Stretnutie otvoril pán minister József Nagy. Prítomným členom poďakoval za účasť. V úvode vysvetlil dôvod zloženia a zriadenia pracovnej skupiny pre zonáciu TANAPu. Oboznámil, jej že činnosť a výsledky budú predložené aj Zelenej tripartite, ktorá je medzirezortnou pracovnou skupinou. Tiež odôvodnil prizvanie zástupcov samospráv – pána Nováka a pána Sýkoru. Vyjadril spokojnosť so zložením pracovnej skupiny, zloženej z odborníkov a uviedol, že dôraz pri tejto zonácií sa bude klásť na odbornosť, ale s použitím rozumu, t.j. vytvoriť takú zonáciu , ktorá bude použiteľná v reálnom živote.

• Rokovanie členov odbornej komisie pre zonáciu Tatranského národného parku v Bratislave, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, 11. 8. 2011.

From: Hrdá Barbora [mailto:barbora.hrda@enviro.gov.sk]
Sent: Thursday, August 04, 2011 3:01 PM
To: janiga@uniza.sk
Cc: ‚Mgr. Rastislav Rybanič'
Subject: RE: Úlohy zo stretnutia pracovnej skupiny pre zonáciu TANAPu

Dobrý deň pán docent,
dovoľujem si opýtať sa Vás a požiadať Vás, či by bolo možné, aby ste identifikované problémy na pripravovanom stretnutí 11.8.2011 názorne odprezentovali (na návrhu novej zonácie ŠOP SR, ktorá bola prezentovaná na minulom stretnutí). K dispozícií bude ako podklad na projektore znázornená navrhovaná posledná zonácia ŠOP SR(zasielam v prílohe). Prípadne ak máte grafický návrh týchto identifikovaných problémov a možností, keby ste nám ho predstavili. Ako jediný ste poslali pripomienky a poukázali na konkrétne možnosti a problémy návrhu zonácie. Po odprezentovaní a po následnej diskusii a zhode s ostatnými odborníkmi na nutnosti zapracovania jednotlivých návrhov - pristúpime v ďalšej fáze k zapracovaniu do návrhu zo ŠOP a ďalším krokom (zahájením rokovaní s obcami...)
Za odpoveď ďakujem

S pozdravom
Barbora Hrdá

From: Daniel Vrazda [mailto:daniel.vrazda@sme.sk]
Sent: Monday, August 22, 2011 2:14 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: Zonacia SME
Pan Janiga pozrite si to prosim co najrychlejsie. Je toho viac asi to budu kratit. Dakujem DV

VYSOKÉ TATRY . Minister životného prostredia József Nagy predpokladá, že zonácia Vysokých Tatier by mohla byť hotová a predložená do vlády do konca tohto roku. Na cestovnom poriadku Tatier, ktorý neúspešne pripravovali päť rokov jeho predchodcovia, pracuje aj približne dvadsať vedcov a odborníkov z takmer všetkých vedeckých a univerzitných pracovísk na Slovensku. Zonácia Vysokých Tatier je dôležitá aj preto, že by mala byť pilotným projektom pre zonácie ďalších národných parkov a chránených území.

Marián Janiga, riaditeľ Výskumného ústavu vysokohorskej biológie v Žiline a jeden z členov ministerskej poradnej komisie hovorí, že zonácia môže byť hotová do konca roka, ale dôležitejšie je, či schválený variant bude realizovateľný a udržateľný v praxi. Bez zásadnej reformy systému štátnej ochrany prírody sa to podľa neho nedá.

„Kľúčový problém je reforma štátnej ochrany prírody. Bez nej nie sme schopní udržať akúkoľvek zonáciu," tvrdí. Riaditeľ výskumného ústavu vidí riešenie vo väčšej ekonomickej a právnej nezávislosti správ chránených území a vo viac zdrojovom financovaní. Tvrdí, že na efektívne fungovanie by potrebovali približne trojnásobok terajšieho rozpočtu. Časť z neho by mali financovať z vlastných zdrojov pochádzajúcich z mäkkého cestovného ruchu a percentami od podnikateľov. Navrhuje, aby systém najprv overili na menšom území.

„Terajší systém je nefunkčný. Správam národných parkov a chránených krajinných oblastí treba dať právnu subjektivitu, aby mohli chrániť prírodu a robiť mäkký cestovný ruch. Časť peňazí, rovnako veľkú ako doteraz, by dostávali od štátu, časť z vlastnej činnosti a európskych fondov a zvyšok z percent od podnikateľov, ktorí v chránenom území podnikajú," hovorí riaditeľ.

Janiga zdôvodňuje štátne zdroje financovania parkov verejným záujmom, ktorý chránia správy. Pol percenta alebo percento z tržieb typu kúpeľných poplatkov od podnikateľských subjektov, ako napríklad od hoteliérov, prevádzkovateľov zjazdoviek a vlekov, či od lesníkov a vodárov, zas tým, že majú reálne príjmy práve vďaka územiu. Podľa jedného z prieskumov sú ročné tržby podnikateľských subjektov len v Tatranskom národnom parku takmer 90 miliónov eur. Približne dve tretiny z toho tvoria tržby ubytovacích zariadení, reštaurácií a lyžiarskych stredísk.

„Skúste postaviť rovnaký hotel s rovnakými službami a personálom v Tatrách a niekde na juhu," dodáva Janiga.

Igor Rattaj z J&T v princípe nie je proti takémuto systému a podielu podnikateľov na financovaní. Upozorňuje však, že systém rozdelí parky a chránené územia na bohaté a chudobné. „V bohatom TANAP-e a NAPANT-e, kde majú od koho vyberať, budú obrazne povedané jazdiť na Range Roveroch a Pieniny budú mať na ochranu prírody nula eur?"

Mäkký cestovný ruch roky funguje úspešne v svetových parkoch ako napríklad Yellowstone, či Abruzzo. V čase vrcholiacej krízy, keď v Tatrách rapídne klesal počet turistov, tieto parky praskali podľa Janigu vo švíkoch.

„Štatistiky ukazujú, že ľudia chodia za prírodnými hodnotami a preferujú divočinu. V Tatrách to všetko máme. Tatry ako lyžiarske stredisko nie sú schopné konkurovať Alpám, ktoré sťahujú 80 percent lyžiarov."

Zonácia

Terajšiu prácu na zonácii Tatier hodnotí Janiga ako prvý krok správnym smerom. Neštátni vlastníci však protestujú. Obávajú sa rozširovania obmedzení a nefungujúceho systému štátnych náhrad. Minister Nagy vlastníkov upokojuje. Tvrdí, že zonácii bude predchádzať nový Zákon o ochrane prírody, ktorý vyrieši problémy neštátnych vlastníkov v chránených územiach.

Návrhy rozlohy najdiskutovanejších chránených zón, a to bezzásahovej A a druhej najchránenejšej B sa rokmi menili. Súčasný návrh bezzásahovej zóny sa vrátil k predstave z roku 2006, teda vyše 42 tisíc hektárov. B zóna sa oproti pôvodnýn návrhom zväčšuje o približne dve tisíc hektárov na vyše 13 tisíc.

V bezzásahovej zóne by sa mohli objaviť doliny Bielovodská, Široká, Javorová, Jalovecká, Bobrovecká, Suchá a oblasť Látanej, ale aj alúviá niektorých riek a potokov. Ministerstvo uvažuje aj o vyčlenení zastavaných území z národného parku s režimom vnútorného ochranného pásma parku.

Podľa našich informácií minister Nagy súhlasí so zaradením v minulosti konfliktných dolín Tichá a Kôprová do bezzásahovej zóny.

„Áno, ale čaká nás ešte boj," reagovala hovorkyňa Beatrice Hudáková.

Igor Rattaj, predstaviteľ najväčšieho investora vo Vysokých Tatrách, veľmi neverí, že zonácia bude rýchla a dobrá. Myslí si, že konflikt medzi extrémne zelenými Tatrami a mäkkým variantom vyhovujúcim najmä podnikateľom a neštátnych vlastníkov pozemkov je konsenzom takmer neriešiteľný.

„Zonácia môže prejsť len ako kompromis, pri ktorom nebude ani jedna strana spokojná. To by ale musel byť minister charizmatická osobnosť, ktorá buchne po stole, zonáciu politicky presadí a dohodne súhlas vlády. Terajší minister si nevie urobiť poriadok ani vo vlastnom úrade. Obávam sa, že takto sa budeme v systéme výnimiek a vydierania motať ešte ďalších desať rokov," vyhlásil Rattaj.

Daniel Vražda

Foto SME – Ján Krošlák

• Rokovania členov odbornej komisie pre zonáciu Tatranského národného parku v teréne na území Vysokých Tatier, 9. 9. 2011.

• Pracovné stretnutie členov značnej komisie Tatranského národného parku, Bielovodská dolina, Javorová dolina, Široká, 23. – 24. 9. 2011.

Záznam zo stretnutia pracovnej skupiny pre zonáciu Tatranského národného parku, ktoré sa uskutočnilo dňa 23.-24. septembra 2011 v Lysej Poľane a na dotknutých lokalitách TANAPu

Prítomní:

Podľa prezenčnej listiny

Obsah stretnutia

V dňoch 23. – 24.9. 2011 sa stretli odborníci z pracovnej skupiny pre zonáciu TANAPu priamo v teréne a navštívili nižšie uvedené lokality

Večer prebiehalo zhrnutie s lokalizáciou na mape a boli predložené návrhy, ako by mohla byť zonácia pripravená.

From: Erik Baláž [mailto:erik@wolf.sk]
Sent: Monday, October 03, 2011 10:49 AM
To: ‚Jozef Sibik'; ‚Jano Topercer'
Cc: ‚Michal Wiezik'; ‚Maroš Janiga'
Subject: RE: navrh zonacie TANAPu - .shp subor Topercer, Sibik

Pozdravujem a dakujem za info.
Pozrel som si mapu zonacie a predbezne mam k nej tieto pripomienky (aj ked som mal zatial moznost pozriet len pdf subor):
V oblasti Osobita – Juranova dolina je stale vyhryznuty velky kus cenneho uzemia s jedlobucinami, s hluchanmi, datlami bielochrbtymi a sovami dlhochvostymi. Skoda, ze ste sa tam neboli pozriet, ale to uzemie ma naozaj velku hodnotu. Navyse je na statnych pozemkoch. Ja som posielal nas navrh ako to urobit. Moze to byt samozrejme aj inak, ale urcite by to malo byt sirsie ako teraz.
Niektore luky by som zaradil do A-zony, napriklad luku na lokalite Medzisteny. Tu hrozi vel-

ke nebezpecenstvo, ze tieto luky sa budu vyuzivat na polovacky. Na Medzistenach sa jedna o nadhernu celistvu dolinu, v strede ktorej je luka. Ak budu polovat na tejto luke, polovacky ovplyvnia celu dolinu... Dolina Medzisteny by mala byt celistva.
Neviem ako tam bola vlozena rieka Bela, zrejme sa len napojila ta cast, ktora je teraz mimo narodneho parku. Rieka by ale mala byt s prisnou ochranou aj v casti dnes existujuceho NP. V dnesnej NPR Belianske Tatry je hranica jadrovej zony nakreslena velmi vysoko. Tu ustupila S-TANAPu najma mestu Spisska Bela a vyhodili im z prisnej ochrany vsetko co chceli. Napriek tomu su tam velmi pekne lokality, ktore by tam podla mna mali byt (opat som posielal nas navrh, ale jedna sa najma o posunutie hranice v doline Tokárenského potoka).
V Javorovej doline je tiez vyhryznuta dost velka cast, ale to by som nechal na posudenie Doc. Janigu.
Zatial tolko.

S pozdravom,
Erik Balaz

From: Hrdá Barbora
Sent: Tuesday, October 11, 2011 1:28 PM
To: doc. RNDr. Marián Janiga CSc.; Ing. Ján Topercer CSc.; Ing. Marek Ježík PhD.; Ing. Michal Wiezik PhD.; Ing. Peter Fleischer PhD.; Ing. Slavomír Celer; ladislav.csenkey@enviro.gov.sk; ‚Mgr. Rastislav Rybanič'; monika.rozborilova@enviro.gov.sk; prof. Ing. Milan Saniga DrSc.; prof. RNDr. Iľja Krno DrSc.; RNDr. Jozef Šibík PhD.; RNDr. Peter Barančok PhD.; RNDr. Zita Izakovičová PhD.; ‚Juraj Hresko'; turisova@fpv.umb.sk; ferdinand.Sporka@savba.sk; radoslav.bonk@enviro.gov.sk
Subject: Pozvánka na stretnutie PS k zonácií TANAPu

Vážení členovia pracovnej skupiny pre zonáciu TANAPu,
dovoľujem si Vás, pozvať na stretnutie pracovnej skupiny pre zonáciu TANAPu, ktorá sa uskutoční dňa 20.10.2011 o 9:00 hod. na Ministerstve životného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra 1 v Bratislave. Na pracovnom stretnutí budú prerokovávané jednotlivé návrhy zaradenia lokalít do konkrétnych zón, podľa odborného návrhu ŠOP SR a podkladov od členov pracovnej skupiny.
Tiež si Vás dovolím upozorniť, na Čl. 3 ods. 2 organizačného a rokovacieho poriadku /Člen pracovnej skupiny je povinný osobne sa zúčastňovať rokovaní pracovnej skupiny, svoju neprítomnosť vopred oznámiť a odôvodniť tajomníkovi pracovnej skupiny/. Tak ako poukázal doc. Janiga vo svojom e-maile zo dňa 30.9.2011 :"V prípade, že nebudeme (členovia pracovnej skupiny) schopní zasadnúť podľa čl. 4/Rokovanie sa môže uskutočniť ak sa ho zúčastní dvojtretinová väčšina všetkých členov. Návrhy a odporúčania pracovná skupina schvaľuje nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých členov. V prípade rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu/, môže to byť prezentované ako neschopnosť vedeckej komunity riešiť tento problém a jednou z možností pre vládu môže byť realizácia jedného z bodov Programového vyhlásenia vlády na báze iných návrhov." Je preto veľmi dôležité, sa v tejto konečnej fáze prípravy odborného návrhu zonácie TANAPu stretnúť, prerokovať a nájsť spoločný konsenzus. Poprosím Vás o potvrdenie Vašej účasti na termín 20.10.2011 (tento termín bol určený predsedom skupiny p. ministrom)

S pozdravom,
Barbora Hrdá

• Rokovanie členov odbornej komisie pre zonáciu Tatranského národného parku v Bratislave, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, prezentácia návrhu zonácie Tatranského národného parku vypracovaná pracovníkmi Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, 20. 10. 2011.

From: Hrdá Barbora [mailto:barbora.hrda@enviro.gov.sk]
Sent: Wednesday, October 26, 2011 1:08 PM
To: doc. RNDr. Marián Janiga CSc.
Subject: Prosba

Dobrý deň pán docent,

chcela by som Vás poprosiť, či by ste nám mohli preposlať tie obrázky(rozdiel medzi návrhom VUVB a SAV) a vrstvy, ktoré ste prezentovali na pracovnej skupine pre zonáciu TANAPu. Nemám kontakt na toho Vášho šikovného kolegu, ktorý bol s Vami, tak sa obraciam priamo na Vás. Ďakujem.

S pozdravom
Barbora Hrdá

From: Slavomír CELER <slavomir.celer@sopsr.sk>
To: Jozef Sibik <Jozef.Sibik@savba.sk>, janiga@uniza.sk
Date: Monday, November 14, 2011, 2:31:16 PM
Subject: zonacia vedecka spolocna

Dobry den,
posielam spojenu zonaciu TANAPu. Spojil som zonaciu od Dr. Janigu + Dr. Sibik + moje navrhy, ktore neboli zahrnute do A zony.
Prosim o kontrolu. Pripadne upravy mozem spravit ja. Po kontrole to mozem poslat p. Hrdej na MZP.
Ospravedlnujem sa za meskanie. Bolo tam vela chyb.

S pozdravom
Slavo
Ing. Slavomír CELER
vedúci odboru chránených častí prírody, GIS
Správa TANAPu
059 41 Tatranská Štrba 75

From: Sabolová, Mária, Ing. [mailto:Maria.Sabolova@nrsr.sk]
Sent: Wednesday, November 23, 2011 2:46 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: prosba o vyjadrenie

Dobrý deň pán docent,
trochu som sa snažila upraviť časť volebného programu, ktorú vám posielam. Červeným sú nové, doplnené formulácie. Prosím o vaše vyjadrenie, a zvlášť k prvej časti - enviromentálnemu pôdnemu fondu, kde sa mi pôvodná formulácia zdá málo zreteľná pre aplikáciu v praxi.

Ďakujem za váš čas
Sabolová

Environmentálny pôdny fond a reforma ochrany prírody
Otvoríme možnosť vytvorenia environmentálneho pôdneho fondu, ktorý doplní poľnohospodársky a lesný pôdny fond. Tento fond bude tvorený prevažne brehovými porastmi, ochrannými veternými lesnými pásmi a zeleňou vo voľnej krajine. Pre porasty v environmentálnom pôdnom fonde nebude potrebný lesný hospodársky plán, len zjednodušený predpis starostlivosti o ekosystémy.
Navrhujeme reformu systému ochrany prírody tým, že zavedieme celosvetovo uznávaný model, ktorý za základ zonácie a ochrany prírody berie najmä evolučnú biológiu a biológiu ochrany prírody, a nie len aplikované lesnícke vedy a vedy iných odvetví exploatácie, a tiež model založený na rešpektovaní právomocí vlastníkov, fyzických a právnických osôb, urbariátov, cirkví a občianskych združení. Navrhujeme spôsob zonácie chránených území, ktorý je prehľadný a prirodzene delený na bezzásahový stupeň s najvyššou ochranou prírody a stupeň ochrany prírody s manažovaným prístupom. Reformou systému štátnej ochrany prírody taktiež chceme dosiahnuť úplné vysporiadanie vlastníctva pozemkov v 4. a 5. stupni ochrany. Chránené územia umožníme spravovať organizáciám s právnou subjektivitou, manažovať aj mimovládnym a neštátnym subjektom. Ponúkame riešenie vysporiadania práv vlastníkov pozemkov v chránených územiach zámenou, alebo možnosťou ich priameho podielu na správe chráneného územia, čím dokážeme riešiť náhradu za obmedzenie užívania pozemkov v týchto územiach a zosúladiť záujmy ochrany prírody s lokálnymi záujmami. Nami navrhovaný model je aj ekonomicky výhodný, pretože umožní viac zdrojové financovanie, teda zo štátneho rozpočtu, z vlastných aktivít, ako i príspevkov z tržieb podnikateľských subjektov.

• Stretnutie predsedníčky Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie p. Ing. Márie Sabolovej, pracovníkov Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity a študentov študijného programu Stráž prírody s riaditeľom poľského Tatranského národného parku p. Ing. Pawlom Skawinskim, Poľsko, bilaterálne rokovanie k téme ochrany prírody v teréne TPN, 20. 11. 2011.

Lesník a riaditeľ Tatrzańskiego Parku Narodowego Ing. Pawel Skawinski vysvetľuje, prečo je nevyhnutné nechať les v chránených oblastiach na samovývoj, Dolina Rybiego potoka, TPN, 20. 11. 2011.

Konferencie:

• „Monitorovanie a hodnotenie stavu životného prostredia 10. ročník“, Ústav ekológie lesa SAV, Zvolen, 20. 9. 2011. Solár J., Janiga M., Švajda J., Buliak M.: Current History of Dwarf Pine (*Pinus mugo*) Distribution in the Western Tatra Mountains: a GIS study (poster); Maximová N., Šoltés R.: Land revitalization in the cadaster Slovenská Ves (poster).

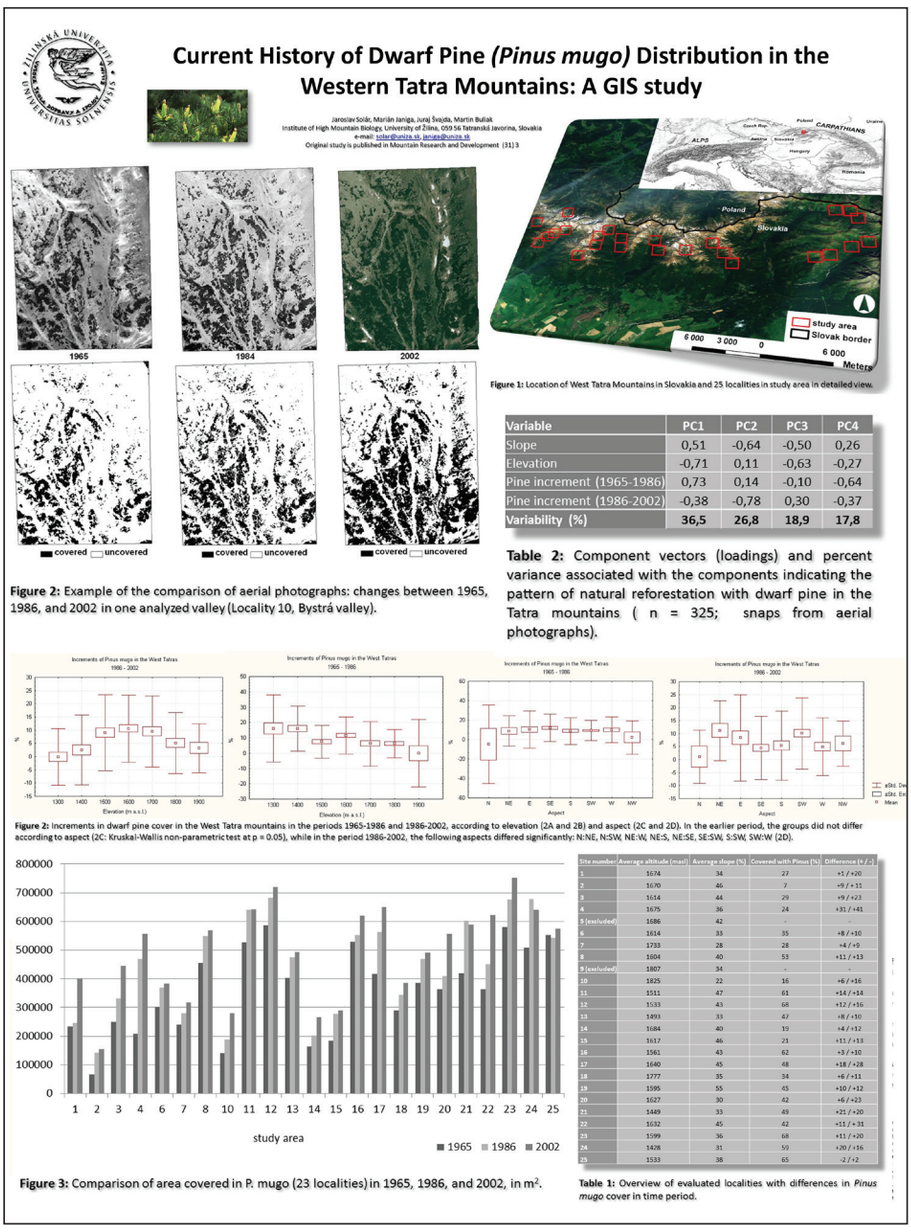

Current History of Dwarf Pine *(Pinus mugo)* Distribution in the Western Tatra Mountains: A GIS study

Jaroslav Solár, Marián Janiga, Juraj Švajda, Martin Bulák
Institute of High Mountain Biology, University of Žilina, 059 56 Tatranská Javorina, Slovakia
e-mail: solar@uniza.sk, janiga@uniza.sk
Original study is published in Mountain Research and Development (31) 3

1965 1984 2002

covered uncovered

Figure 2: Example of the comparison of aerial photographs: changes between 1965, 1986, and 2002 in one analyzed valley (Locality 10, Bystrá valley).

Figure 1: Location of West Tatra Mountains in Slovakia and 25 localities in study area in detailed view.

Variable	PC1	PC2	PC3	PC4
Slope	0,51	-0,64	-0,50	0,26
Elevation	-0,71	0,11	-0,63	-0,27
Pine increment (1965-1986)	0,73	0,14	-0,10	-0,64
Pine increment (1986-2002)	-0,38	-0,78	0,30	-0,37
Variability (%)	**36,5**	**26,8**	**18,9**	**17,8**

Table 2: Component vectors (loadings) and percent variance associated with the components indicating the pattern of natural reforestation with dwarf pine in the Tatra mountains (n = 325; snaps from aerial photographs).

Figure 2: Increments in dwarf pine cover in the West Tatra mountains in the periods 1965-1986 and 1986-2002, according to elevation (2A and 2B) and aspect (2C and 2D). In the earlier period, the groups did not differ according to aspect (2C: Kruskal-Wallis non-parametric test at p = 0.05), while in the period 1986-2002, the following aspects differed significantly: N:NE, N:SW, NE:W, NE:S, NE:SE, SE:SW, S:SW, SW:W (2D).

Figure 3: Comparison of area covered in P. mugo (23 localities) in 1965, 1986, and 2002, in m².

Table 1: Overview of evaluated localities with differences in *Pinus mugo* cover in time period.

Digitalizácia porastov kosodreviny horskej (Pinus mugo) vo Východných Tatrách v softvérovom prostredí ArcGIS 10.

• „Hodnotenie stavu znečistenia ovzdušia a jeho dôsledkov na prírodné prostredie Tatier“, Tatranská Lomnica, 18. 4. 2011. Šoltés R.: The effects of disturbance events on the submerged bryophyte vegetation in the streams of the Tatra Mts., Slovakia.

Zvyšovanie kvalifikácie

V roku 2011 Mgr. Martina Haas ukončila tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania (PhD.) a Bc. Martina Olekšáková druhý stupeň vysokoškolského vzdelávania (Mgr.). Počas ich pracovného pomeru na VÚVB ŽU boli ich externé štúdiá podporované s využitím platnej legislatívy i mimo nej.

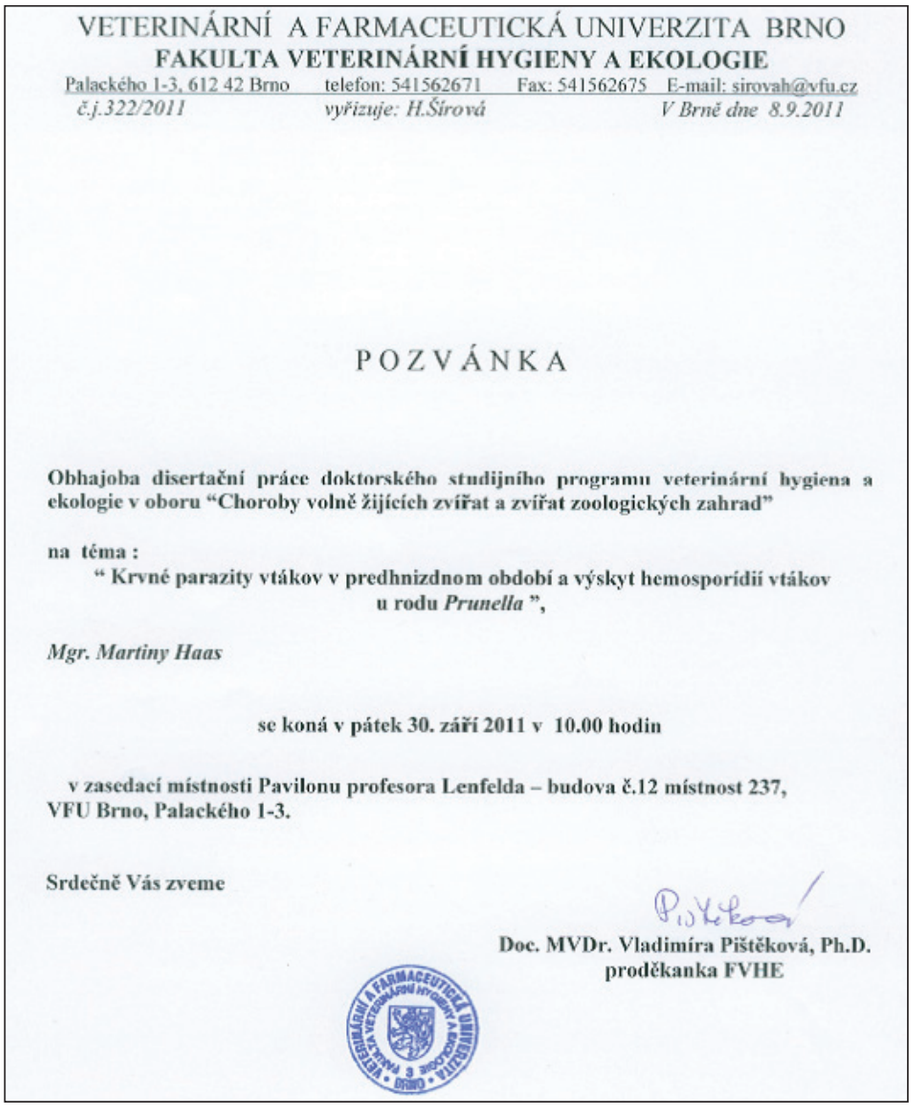

VETERINÁRNÍ A FARMACEUTICKÁ UNIVERZITA BRNO
FAKULTA VETERINÁRNÍ HYGIENY A EKOLOGIE
Palackého 1-3, 612 42 Brno telefon: 541562671 Fax: 541562675 E-mail: sirovah@vfu.cz
č.j.322/2011 *vyřizuje: H.Šírová* *V Brně dne 8.9.2011*

POZVÁNKA

Obhajoba disertační práce doktorského studijního programu veterinární hygiena a ekologie v oboru "Choroby volně žijících zvířat a zvířat zoologických zahrad"

na téma :
" Krvné parazity vtákov v predhnizdnom období a výskyt hemosporídií vtákov u rodu *Prunella* ",

Mgr. Martiny Haas

se koná v pátek 30. září 2011 v 10.00 hodin

v zasedací místnosti Pavilonu profesora Lenfelda – budova č.12 místnost 237, VFU Brno, Palackého 1-3.

Srdečně Vás zveme

Doc. MVDr. Vladimíra Pištěková, Ph.D.
proděkanka FVHE

Inovačné zmeny pracoviska

• Realizácia komplexnej kamerovej ochrany interiéru i exteriéru budovy a úprava cesty ku budove ústavu.

Výskum

Projekty

• Projekt Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu (2008 – 2011): „Výskumný ústav vysokohorskej biológie – unikátne pracovisko v Západných Karpatoch“.

• Projekt Nórskeho finančného mechanizmu NIL-II-017-d (2009 – 2011): „Letná škola vysokohorskej biológie“.

• Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povo-

dí SR 2011: „Revitalizácia krajiny a integrovaného manažmentu v obci Slovenská Ves“.

• Partnerská spolupráca so Štátnou ochranou prírody v rámci projektu Švajčiarskeho finančného mechanizmu (2011 – 2016): „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“.

• Projekt Ministerstva zahraničných vecí Nórskeho kráľovstva (2011 – 2013): „Water Quality of the Kyrgyz Mountain Environment“.

• Biotický a abiotický monitoring životného prostredia v okolí Ružomberka, 2011.

Vysoké percento polutantov vypúšťaných pri priemyselných procesoch a antropogénnej činnosti má rovnaké, poprípade zrovnateľné negatívne účinky ako na rastliny, živočíchy, tak i na človeka. Výskum sa uskutočnil v okolí Ružomberka, kde ako jeden z hlavných zdrojov polutantov vystupuje podnik Mondi SCP a. s.

Od septembra 2011 do septembra 2013 boli na štyroch modelových lokalitách robené odbery vody, pôdy, machov a vzoriek z borovíc a listnatých stromov. Odchytávané boli drobné zemné cicavce do živolovných pascí a vtáky do sietí a sklopných pascí. Hodnotenie kvality životného prostredia prostredníctvom živých organizmov bolo realizované využitím rastlinných aj živočíšnych druhov. Pre hodnotenie poslúžili rovnako dobre aj abiotické zložky ako voda a pôda.

Biomonitoring lesných spoločenstiev na lokalite Mních nad podnikom Mondi SCP, 20. – 22. 9. 2011.

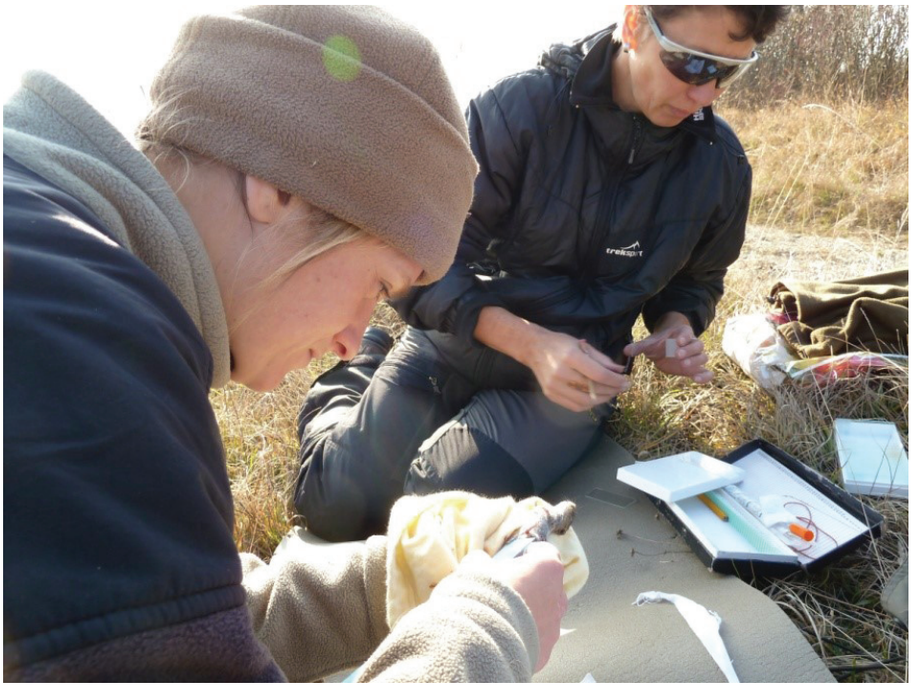

Odoberanie vzoriek hematologického materiálu z hlodavcov na vrchu Mních neďaleko Mondi SCP.

Výstupy

Kisková J., Hrehová Z., Lukáň M., Haas M., Jurčovičová M. 2011: Yersinia Species in the Dunnock (*Prunella modularis*) in Sub-alpine Habitats of the Western Carpathians. Polish Journal of Microbiology, 60(1): 79-83.

Švajda J., Solár J., Janiga M., Buliak M. 2011: Dwarf Pine (*Pinus mugo*) and Selected Abiotic Habitat Conditions in the Western Tatra Mountains. Mountain Research and Development, 31(3): 220-228.

Haas M., Baruš V., Benedikt V., Literák I. 2011: Microfilariae in birds in the Czech Republic, including a note on adult nematodes *Eufilaria delicata* in a song thrush *Turdus philomelos*. Parasitology Research, 109: 645-655.

Švajda J., Fenichel E. P. 2011: Evaluation of Integrated Protected Area Management in Slovak National Parks. Polish Journal of Environmental Studies, 20(4): 1053-1060.

Maximová N., Šoltés R., Solár J., Slivinský J., Janiga M. 2011: Water retention measures must be accompanied by active revitalization of vegetation A case project: Slovenská Ves. Oecologia Montana, 20(1-2): 36-43.

Šoltés R., Ciriaková A. 2011: Riparian vegetation along streams in the Tatra Mts., Slovakia. Oecologia Montana, 20(1-2): 1-13.

Šoltés R., Pavlarčík S. 2011: Variation in the species composition of bryophytes as influenced by chemical composition of rocky substratum, The Western Carpathians. Oecologia Montana, 20(1-2): 33-35.

Ciriaková A., Šoltés R., Lukáň M., Janiga M. 2011: Lead concentrations in soils and plants of two altitudinal transects in the Eastern Kyrgysztan. Oecologia Montana, 20(1-2): 19-26.

Ferencziová T., Lukáš J. 2011: Caddisfly communities of the flows profile Revúca and Ľubochnianka. Oecologia Montana, 20(1-2): 14-18.

Šoltés R. 2011: Pralesy a machorasty, pp: 35-38. In: Jasík M., Polák P., (eds.), 2011: Pralesy Slovenska. FSC Slovensko, Banská Bystrica, 228 s.

Mišíková K., Kubinská A., Šoltés R. 2011: Machorasty, pp. 22-35. In: Halčinová K. (ed.), 2011: The Atlas of Species of European Interest for NATURA 2000 Sites in Slovakia., SLOVART Bratislava, pp. 520.

Dítě D., Šoltés R., Hájek M., Hájková P. 2011: Reliktný druh *Catoscopium nigritum* (Bryophyta) na slatinných rašeliniskách Západných Karpát (Slovensko). Bryonora, Praha, pp. 14-20.

Homolová Z., Šoltés R., Kyselová Z., Školek J. 2011: Iniciálne štádiá sukcesie na kalamitných plochách s rôznym typom manažovania v Tatranskom národnom parku. Štúdie o Tatranskom národnom parku 10(43): 45-155.

Kapustová S. 2011: Pakomáre (*Chironomidae:Diptera*) hornooravských a tatranských rašelinísk. Limnologický spravodajca, 2/2011.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2011. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Mária Adamová, Anna Boháčová, Sabína Chovancová, Norbert Herian, František Griga, Miroslav Ištoňa, Juraj Kmecík, Eva Lištiaková, Zuzana Ivaničová, Katarína Markuljaková, Peter Mikoláš, Michaela Novisedláková, Michal Šudila, Tereza Švecová, Ján Šulavík, Peter Tichý, Michal Zbončák.

Absolventi bakalárskeho štúdia v roku 2011

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2011/2012: Ján Barilla, Jana Guzyová, Richard Hančinský, Matej Haščík, Milan Haviar, Marcel Hergovits, Lukáš Hujo, Edita Karaščáková, Dávid Kniha, Dominika Lošonská, Libor Micka, Lenka Mlynarčíková, Mária Pľuchtová, Mária Pukajová, Michal Torma, Peter Trišč, Miroslava Valašková, Matúš Vigaš.

V akademickom roku 2011/2012 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 20 študentov denného štúdia druhého ročníka, v treťom ročníku študovalo 20 študentov denného a dvaja študenti externého štúdia. V rámci programu Erasmus absolvovali v roku 2011 na Telemark University College v Nórsku štvormesačný študijný pobyt šiesti študenti druhého ročníka denného štúdia.

Rektorka prof. Tatiana Čorejová a prorektor pre vzdelávanie doc. Milan Trunkvalter na slávnostnej imatrikulácii.

Zamestnanci v roku 2011

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Mgr. Martina Olekšáková
Výskumní pracovníci: Mgr. Martina Haas, PhD., RNDr. Rudolf Šoltés, CSc., Mgr. Jaroslav Solár, Mgr. Zuzana Hrehová, RNDr. Ján Graban, Mgr. Eva Gregušková, Ing. Silvia Kapustová, Mgr. Anna Ciriaková, PhD., Mgr. Tímea Ferencziová, MVDr. Petra Venglárová, Ing. Branislav Straško, Mgr. Natália Maximová, Ing. Dana Červinková, Mgr. Lucia Cachovanová, Mgr. Zuzana Ballová, Ing. Dáša Čandová, Mgr. Monika Pajonková, Mgr. Daniel Mihálik, PhD., RNDr. Martin Lukáň, PhD., Mgr. Ondrej Gura
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

2012 Začína Ťanšan

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

From: Sabolova, Maria (asistent) [mailto:Maria_Sabolova@nrsr.sk]
Sent: Wednesday, February 15, 2012 12:26 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: Ďakujem

Vážený pán Janiga
Dovoľte mi poďakovať vám na záver volebného obdobia za spoluprácu a viaceré pracovné stretnutia, či už na pôde Národnej rady SR, počas rokovaní výboru pre pôdohospodárstvo a životné prostredie, alebo na výjazdoch u vás v Tatranskej Javorine. Som vám veľmi povďačná za poskytnutie odborných rád, názorov i konkrétnych návrhov, ktoré som mohla aplikovať do prijímanej legislatívy, prípadne verejne tlmočiť počas mojich parlamentných vystúpení alebo využiť pri rozhodovaní a pomoci jednotlivým občanom, obciam a inštitúciám.
Verím, že v budúcom volebnom období dokončíme aj to, čo sa nám aj pre krátkosť volebného obdobia nepodarilo.

S pozdravom
Mária SABOLOVÁ , poslankyňa NR SR
predsedníčka Výboru SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie

From: Jozef Steffek [mailto:steffekjozef@yahoo.com]
Sent: Tuesday, May 22, 2012 4:21 PM
To: janiga@utc.sk
Subject: steffek

Zdravím Ťa Marián, prepáč že Ťa otravujem ale potreboval by som sa skontaktovať so strážcami, ktorí boli v minulom roku externými študentami na našej fakulte - 1 muž a 1 žena šikovní študenti. Je to trapas, ale stratil som ich vizitky. Nevidím inú možnosť len Ťa poprosiť o kontakt. Rád by som spravil výskum územia Suchej doliny a ďalších bralnatých lokalít za účelom odobrať po pár kusov jedného druhu, ktorý chceme podrobiť DNA. Snáď to bude nový druh.
S pozdravom a vopred vďakou Jozef

From: Lubo Kovac [mailto:lubomir.kovac@upjs.sk]
Sent: Friday, September 21, 2012 12:02 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: Re: téma dizertácie

Vazeny pan kolega,
plne suhlasim s Vasim nazorom. Z pochopitelnych dovodov bude najlepsie ak sa kolegyna zacleni do Vasich projektov. Bude teraz potrebne vypracovat dizajn a hamronogram odberu podnych vzoriek, tak aby boli odborne vystupy publikovatelne. U nas plati podmienka, aby mal doktorand pri predkladani dizertacnej prace minimlane 1 clanok publikovany a jeden akceptovany v karentovanom casopise.Bude najlepsie, ak sa Mgr. Pajonkova cim skor skontaktuje so mnou alebo Dr. Luptacikom a predlozi detailny navrh dizajnu a harmonogramu odberu vzoriek, aby sme ho spolu mohli prediskutovat.
Dakujem za pochopenie.
So srdecnym pozdravom,
L. Kovac

From: Laco Mucina [mailto:L.Mucina@curtin.edu.au]
Sent: Monday, December 31, 2012 2:27 AM
To: janiga@uniza.sk
Subject: pozdrav z Perthu

Ahoj Marian,
Zdravim z Australie. Prave som zistil ze Oecologia Montana “is well and kicking”. Som rad,

ze casopis prezil turbulentne roky roznych politickych a ekonomickych prechodov a ze stale funguje. Ako vidim, stale som povazovany za clean redakcnej rady, tka by som si to chcel aj nejak zasluzit. Ak mas nieco na recenziu z mojej zaujmovej oblasti, tak to posli.
Bolo by dobre zmenit aj moju adresu, avsak to az neskor. Of februara budem totiz robit pre inu “company” - The University of Western Australia.
Zelam vela zdarvu v Novom roku!
Laco

Prof Ladislav Mucina
Curtin Institute for Biodiversity & Climate Department
of Environment & Agriculture
Curtin University GPO Box U1987 Perth, WA 6845, Australia

CO-OPERATION AGREEMENT
between,
International University of Kyrgyzstan
and
University of Žilina, Institute of High Mountain Biology (Slovak Republic)

International University of Kyrgyzstan, Bishkek, Kyrgyzstan and the University of Žilina, the Institute of High Mountain Biology, (Slovak Republic) agree to develop the co-operation in education and research between the two institutions as follows:

I. Based upon the principles of respect for each other's independence and of mutual benefit, the two institutions will carry out the following activities:
   (1) Joint research and research meetings on Water quality in the Kyrgyz mountain environment
   (2) Exchange of scientific materials, publications and information.

In witness thereof, the under signed have signed this agreement on behalf of their respective universities on the date shown with their respective signatures:

For International University of Kyrgyzstan:	For University of Žilina
Academician Asylbek A. Aidaraliev	Dr.h.c.prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD

Date: December 13th, 2012

Contacts: International Institute of Mountains,
International University of Kyrgyzstan,
255, Chui avenue, 720001, Bishkek, Kyrgyzstan.

Contacts: Assoc. Prof. RNDr. Marian Janiga. PhD.
Institute of High Mountain Biology, University of Žilina,
Tatranská Javorina 7, 059 56 Slovakia

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Informácia pre ministra

Dátum: 1. júna 2012 **Spis:** 3733/2012.2.1	**Vypracovala:** RNDr. Jana Durkošová, odbor koncepčných činností **Schválil:** Ing. Vladimír Poljak, riaditeľ odboru koncepčných činností **Predkladá:** Mgr. Rastislav Rybanič, generálny riaditeľ sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny
VEC: Informácia k obhajobe bakalárskych prác Žilinskej univerzity (Tatranská Javorina, 31. máj 2012)	
Vyjadrenie štátneho tajomníka: súhlasím - nesúhlasím	

Listom z 21. mája 2012 Doc. Marián Janiga, riaditeľ Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity, pozval ministra životného prostredia na obhajoby bakalárskych prác študentov študijného odboru „ochrana a využívanie krajiny" konaných dňa 31. mája 2012 v Tatranskej Javorine.

List bol pridelený na našu sekciu a podľa pokynu štátneho tajomníka z 30. mája 2012 bola zabezpečená účasť pracovníčky našej sekcie.

Dovoľujem si Vám predložiť písomnú informáciu z pracovnej cesty:

- Všetkých 9 bakalárskych prác malo rovnakú tému „ročná ekonomika právnych subjektov podnikajúcich v chránenom území a návrh zonácie chráneného územia a optimálneho modelu riadenia chráneného územia" riešenú v inom chránenom území (TANAP – časť Západné Tary, NP Veľká Fatra, CHKO Východné Karpaty, CHKO Ponitrie, CHKO Poľana, NP Slovenský kras, NP Poloniny, NP Muránska planina a CHKO Dunajské luhy).
- Študenti prezentovali charakteristiku prírodných podmienok a najvýznamnejších hodnôt územia, historický a hlavne súčasný spôsob využívania, návrh zonácie chráneného územia a riadenia starostlivosti.
- Ich úlohou bolo získať prehľad o právnických osobách, ktoré v chránenom území pôsobia a využívajú prírodné zdroje (nerastné suroviny, poľnohospodárske plodiny, drevo, poľovnú zver a ryby) resp. poskytujú služby (ubytovacie, stravovacie, lyžiarske a iné športovo-rekreačné) a zaznamenať ich ročné tržby. Tieto ročné tržby boli rádovo niekoľko miliónov euro/rok (napr. v CHKO Poľana cca 6 v CHKO Ponitrie i CHKO Dunajské luhy cca 25 miliónov eur). Študenti vychádzali z princípu bežne uplatňovaného v iných štátoch, že subjekty nachádzajúce sa v chránenom území a generujúce zisk, prispievajú finančne na starostlivosť o chránené územia. Z ich výpočtov vyplynulo, že ak by tieto právne subjekty venovali 0,5-1% svojich tržieb organizácii ochrany prírody, výrazne by sa zlepšila starostlivosť o chránené územia a súčasne aj povedomie týchto subjektov.

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• Zonácia TANAP-u

From: Slavomír CELER [mailto:slavomir.celer@sopsr.sk]
Sent: Tuesday, January 03, 2012 11:30 AM
To: Jano Topercer; Hrdá Barbora
Cc: Turisova Ingrid; doc. RNDr. Marián Janiga CSc.; Ing. Marek Ježík PhD.; Ing. Michal Wiezik PhD.; Ing. Peter Fleischer PhD.; Ing. Slavomír Celer; ladislav.csenkey@enviro.gov.sk; Mgr. Rastislav Rybanič; monika.rozborilova@enviro.gov.sk; prof. Ing. Milan Saniga DrSc.; prof. RNDr. Iľja Krno DrSc.; RNDr. Jozef Šibík PhD.; RNDr. Peter Barančok PhD.; RNDr. Zita Izakovičová PhD.; bonk@enviro.gov.sk; jhresko@ukf.sk
Subject: Re: Poďakovanie

Dobry den,
v prilohe posielam predbezny navrh zonacie - tzv. vedeckej zonacie, ktora vznikla ako prienik zonácie podľa Dr. Janigu, Dr. Sibika a odbornej zonacie Spravy TANAPu. V tejto zonacii su zahrnute vsetky poziadavky pokial ide o A zonu. Myslel som, ze tento navrh uz mate. Posielam shape + mapu v jpg. Pripomienky k tomuto navrhu mi zaslal len Dr. Sibik. Po prerokovani a hlavne po odsuhlaseni pripravim finalnu verziu. V tejto zonacii nie su vyriesene intravilany, turisticke centra a hlavne, ci pripravujeme zonaciu podla povodneho zakona o OPaK alebo podla pripravenej novely zakona o OPaK.
Na zaver dovolte, aby som Vam poprial vsetko dobre v novom roku, vela zdravia, stastia, uspechov. Dufam, ze sa zonacia TANAPu konecne posunie k nejakemu vysledku.
S pozdravom

Slavo Celer
Ing. Slavomír CELER
vedúci odboru chránených častí prírody, GIS
Správa TANAPu
059 41 Tatranská Štrba 75

From: Hrdá Barbora [mailto:barbora.hrda@enviro.gov.sk]
Sent: Wednesday, January 11, 2012 12:46 PM
To: doc. RNDr. Marián Janiga CSc.; Ing. Ján Topercer CSc.; Ing. Marek Ježík PhD.; Ing. Michal Wiezik PhD.; Ing. Peter Fleischer PhD.; Ing. Slavomír Celer; ladislav.csenkey@enviro.gov.sk; ‚Mgr. Rastislav Rybanič'; monika.rozborilova@enviro.gov.sk; prof. Ing. Milan Saniga DrSc.; prof. RNDr. Iľja Krno DrSc.; RNDr. Jozef Šibík PhD.; RNDr. Peter Barančok PhD.; RNDr. Zita Izakovičová PhD.; ‚Turisova Ingrid'; ‚Juraj Hresko'
Subject: Posledné stretnutie k zonácií TANAPu

Dobrý deň vážení členovia pracovanej skupiny,
dovoľujem si Vám oznámiť, že posledné stretnutie k zonácii TANAPu sa uskutoční dňa 24.1.2012 (utorok) o 8:00 hod. (predpokladané ukončenie 13:00 hod.) na MŽP SR. Bližší program stretnutia Vám bude zaslaný v najbližších dňoch.
Prosím Vás o potvrdenie účasti, ak je to možné obratom.

PS: Ďalej si Vás dovoľujem požiadať o doplnenie tabuľky, ktorú zasielal Ing.Topercer,Csc. do 3.1.2012 kvôli vypracovaniu štatistickej analýzy.
Pôvodný mail s odborným návrhom a tabuľkou na doplnenie prikladám do prílohy tohto mailu.

S pozdravom
Mgr. Barbora Hrdá
Odbor koncepčných činností
Ministerstvo životného prostredia
Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

Záznam zo stretnutia pracovnej skupiny pre zonáciu Tatranského národného parku, ktoré sa uskutočnilo dňa 24. januára 2012 na MŽP SR, Nám. Ľ. Štúra 1 v Bratislave
Prítomní: Podľa prezenčnej listiny

K bodu 1.1: Otvorenie stretnutia
Stretnutie otvoril generálny riaditeľ sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny Rastislav Rybanič. Pán minister ospravedlnil svoju neúčasť na začiatku stretnutia, kvôli náhlym dôležitým pracovným povinnostiam a k pracovnej skupine sa pripojil neskôr.
Program rokovania
1.) Zhrnutie činnosti pracovnej skupiny
2.) Hlavné princípy a kritériá vedeckej zonácie s upozornením na tie, ktoré neboli v predchádzajúcich zonáciách zohľadnené
3.) 1. Juráňová dolina, 2. Tichá a Kôprová dolina, 3. Bielovodská, Široká a Javorová dolina
4.) Predstavenie návrhu ŠOP SR po zapracovaní dohodnutých pripomienok z posledného stretnutia (20. 10. 2011) – rozdiel medzi odborným a vedeckým návrhom zonácie TANAP-u
5.) Prerokovanie a zosúladenie finálnej verzie s výsledkami analýz
6.) Záver – stanovenie termínu na publikovanie výstupu

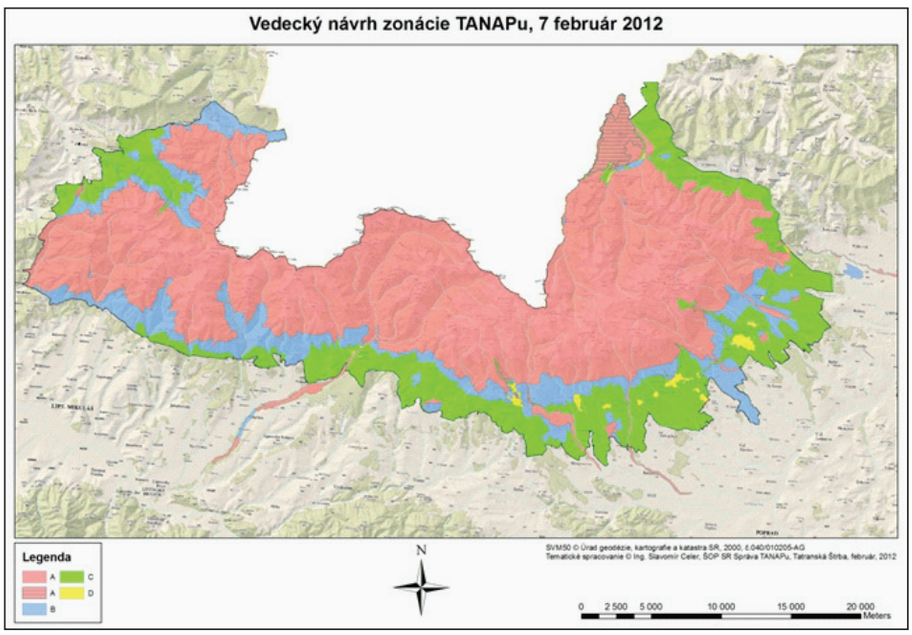

Priebeh stretnutia
Stretnutia sa zúčastnilo 17 členov a traja stále prizvaní hostia pracovnej skupiny.

V úvode stretnutia R. Rybanič zhrnul činnosť pracovnej skupiny. Oboznámil ostatných členov, že vedecký návrh bude ďalej prerokovávaný (predkonzultačná fáza), nie ale v legislatívnom smere, nakoľko sa mení vláda, ale ako návrh odborníkov sa predloží ostatným zainteresovaným stranám. Tiež oboznámil členov, že bola snaha o predstavenie rozpracovaného návrhu ŠL TANAP-u, ktorý ale nesúhlasil s predbežným návrhom vedeckej zonácie.

S. Celer oboznámil členov s postupom vypracovania súčasného návrhu. Vychádzalo sa z odborného návrhu zonácie august 2010 (podľa metodického postupu ŠOP SR), nasledovala predrokovaná zonácia – ktorá odráža súčasný stav a odsúhlasené územia či už zo strany niektorých neštátnych vlastníkov lesov alebo ŠL TANAP-u. Ďalší návrh vypracovala SAV Botanický ústav a Výskumný ústav vysokohorskej biológie ŽU. Konečný vedecký návrh predstavuje prienik všetkých obdržaných návrhov. Zmeny nastali v oblastiach cestovného ruchu. V tomto prípade boli zóny vyznačené už podľa existujúcich stredísk a centier cestovného ruchu. Diskusia sa viedla aj ohľadne vysokohorských chát. P. Novák poukázal na problém pri udeľovaní výnimiek (dlhé časové obdobie vydania) v prípade, ak si chce majiteľ chaty požiadať o finančný grant na zlepšenie technického vybavenia. Tiež problém s poľovnými chatami, ako sa budú brať v zonácii. Pretože chaty by mali byť zaradené v zóne A, vedci navrhli definovať ich pomocou ekologickofunkčných priestorov a určiť režim pre ne. Druhý návrh bol, aby sa chaty presne zamerali (geometrickým plánom) a boli z A zóny vyčlenené. Kvôli zachovaniu kompaktnosti zón sa vedci priklonili k stanoveniu režimu, nie však vyňatiu z A.

J. Topercer v ďalšej časti rozobral hlavné princípy a kritériá vedeckej zonácie s upozornením na tie, ktoré neboli v predchádzajúcich zonáciách zohľadnené. Pripravil aj text, ktorý mali ostatní členovia v predchádzajúcich dňoch možnosť spripomienkovať. Uviedol, že vzácne a jedinečné územia treba zahrnúť do zóny A, súčasná zonácia sa líši aj prístupom k hodnoteniu a zaradeniu území (biotopov, druhov) podľa prirodzenosti a zachovalosti, zohľadňuje druhovú bohatosť, nenahraditeľnosť a iné kritériá (uvedené v predstavenom texte). Ďalším rozdielom je snaha o vytvorenie kontrolných plôch, pre porovnanie účinkov v bezzásahových územiach a v územiach so zásahmi, aktívne manažovaných. Poukázal na potrebu a ďalší rozdiel v súčasnej zonácii a to využívať viacej priestorových katalyzátorov – pre umožnenie priebehu procesov (vodné toky, dolinové celky). Vedecká zonácia neráta so subzónami v bezzásahovej zóne A, nakoľko ani v zahraničí nemá takéto zónovania (A1, A2) oporu. Je dôležité myslieť aj na biotopy kritických druhov (šelmy), na priestor pre nenarušené, alebo mierne narušené biotopy, a je potrebné prehodnocovanie zóny B. Podklady, tabuľku, ktorú J. Topercer pripravil a dopĺňali ju ostatní členovia pracovnej skupiny bola vytvorená na princípe SWAT analýzy. Tieto údaje budú slúžiť pre ďalšie rozhodovanie MŽP SR. V kritériách sa snažilo predísť tiež lesnícko-lobistickým kritériám (v súvislosti s ťažbou a dostupnosťou a zaradenia takýchto území do A).

P. Fleischer uviedol, že nie sú dostatočné argumenty zaradenia jednotlivých sporných oblastí práve do A zóny. Uviedol, že súčasný návrh nie je prienikom, ale len kumuluje požiadavky zaradenia území do A zóny, od pôvodného návrhu sa z A zóny neubralo. Položil otázku, či ochrana prírody ak nie je v A zóna v ostatných zónach nie je? Upozornil, že žiadne podkladové dáta nie sú, ide len o teoretické princípy. NLC má vypracovanú štúdiu. Predrokovaný návrh zonácie, (ktorý spomenul aj S. Celer) má vypracované pre každé JPRL druhy, vzťahy, ktoré ho zaraďujú do konkrétnej zóny. Podľa J. Šibíka nie sú kritériá teoretické, len je odlišné pridelenie váhy určeným kritériám od ochranárov a lesníkov (za nesprávny prístup považuje zaradenie z hľadiska ekonomického kritériá – kde sa ťažba neoplatí zaradiť do A zóny a ostatné v B zóne).

R. Rybanič vysvetlil, že návrh vedeckej zonácie pôjde do ďalších rokovaní, kde sa budú zohľadňovať už aj ekonomické a iné kritériá. V prvom rade však v pracovnej skupine ide o vedecký návrh, ktorého prioritou je ochrana prírody.

Prerokovanie jednotlivých sporných oblastí – Juráňová a Bobrovecká dolina.
P. Fleischer uviedol, že oblasť Oravy predstavuje demonštračný objekt, v ktorom prebieha experimentálny manažment (aktívny) od 80. rokov sú v tejto oblasti hospodárske lesy. V oblasti je snaha tlmiť podkôrnikovú kalamitu. J. Šibík namietal a navrhol, aby boli zásahy obmedzené, pre zachovanie celistvosti – preto bola táto časť tak rozsiahlo navrhnutá do A zóny. Predrokovaný návrh nezahŕňa dolinové celky do A zaraďuje vyššie časti lokality. Väčší koridor by bol žiadúci tiež vo vzťahu výskytu hlucháňa. V tejto oblasti by bolo vhodné vyčleniť porovnávaciu plochu zásahovosť (experiment, ktorý už prebieha) / bezzásahovosť (zaradenie do A zóny). ŠL TANAP-u v tejto oblasti nemajú vyčlenenú takúto plochu a vedia o tom. Podľa P. Fleischera 50% územia lesných porastov spravujú ŠL TANAP-u a mali by byť v zóne A, stav lesov je však zlý (nezodpovedajúci hodnotám, či kritériám zaradenia do A zóny). I. Turisová uviedla, že ak sa má zohľadňovať vedecký návrh, musí byť aspoň minimálna plocha vedecky overiteľná, podložiteľná. S určením takejto plochy v oblasti súhlasili aj ostatní členovia. Je na MŽP SR a ŠL TANAP-u nájsť referenčnú plochu (na možnosť porovnania). S. Celer poukázal na súčasný stav a pripomenul, že navrhované zóny A v zonácii sú v súčasnosti v 3. stupni ochrany a prebiehať v nich manažment môže a musí (spracovanie kalamity). J. Hreško navrhol, aby teraj-

ší vedecký návrh bol za vedcov uzavretý, nakoľko nesúhlas zo strany ŠL TANAP-u je zrejmý, ale ŠL TANAP-u sú len jedným zo správcov. Keď budú rokovania, vedci si pripravia argumenty. Je isté, že vedecký návrh neprejde tak ako je, ale o tom budú rokovania a argumentácia.

Tichá a Kôprová dolina

J. Topercer uviedol, že existuje veľa štúdií k tejto lokalite, ktoré sa dajú aj údajovo položiť. M. Janiga uviedol, že vedci musia vychádzať zo svojho poznania. P. Novák poukázal na problém umiestnenia horárne a jej zmeny na obytný dom. Zhoda členov bola vyčleniť horáreň a kosnú lúku z A zóny – upraviť o túto zmenu návrh.

Komplex dolín Bielovodská, Široká a Javorová dolina

Podľa M. Janigu sú tieto doliny jediný komplexný celok v Tatrách. Patria medzi najtichšie doliny. So zaradením do A zóny s bezzásahovým režimom podľa M. Janigu súhlasí aj starosta obce T. Javorina. Les aj keď je padnutý, stále je lesom, aj na holinách prebiehajú prírodné procesy, je preto potrebné určiť akým vývojom holiny pôjdu (so zásahmi alebo samovývoj?). V prípade lesa, ktorý bol udržiavaný a bude zaradený do A zóny, by mali ujmu riešiť náhrady, v prípade neudržiavaného lesa, teraz zaradeného do A, by nemali byť vyplatené (vyťažené drevo už ujmy z ďalšieho neobhospodarovania vynahradilo).

I. Turisová vyjadrila názor, že zhoda návrhov zo strany ochranárov a lesníkov (prekryv 75% vedeckej a predrokovanej zonácie) je dobrým výsledkom.

Do pracovnej skupiny sa pripojil pán minister J. Nagy. Uviedol, že vedecký návrh tejto pracovnej skupiny je prioritný z hľadiska ochrany prírody, ale sú aj iné záujmy a požiadavky, ktoré je potrebné zohľadniť. Ako príklad uviedol hrozbu vzniku požiarov a opatrení proti nim. Vedci argumentovali, že preto je potrebná bezzásahová zóna, lebo najviac požiarov vzniká v blízkosti ťažby, ciest a pod. Existujú vedecké štúdie, ktoré uvádzajú, ako sa požiar šíri a tieto štúdie vychádzajú zo súčasného poznania. Pán minister uviedol, že musí byť jasne definovaná úloha ŠL TANAP-u, či Správy TANAP-u, aby vedeli zabezpečiť predísť škodám (či už požiare, kalamity, podkôrnik).

Pán minister položil otázku: „Čo by ste urobili, ak by prišla víchrica ako v roku 2004?“ Vedci sa zhodli na tom, že by bolo ideálne, aby minimálne 30% dreva ostalo v lese a neťažilo sa. Má to veľký význam aj z hľadiska vzniku požiarov, drevná hmota ponechaná v lese napomáha retenčnej schopnosti lesa, udržiava mokriny, je novým biotopom pre vybrané druhy rastlín a živočíchov a má mnoho ďalších funkcií.

Na záver pán minister uviedol želanie, aby výstup – návrh zonácie bol jeden. Nebráni sa však ani predloženiu viacerých návrhov (ide hlavne o lesnícku predstavu zonácie). Predložený návrh/y bude prediskutovaný, prerokovaný v širšom kruhu zainteresovaných strán (neštátni vlastníci, ŠL TANAP-u, zástupcovia obcí, samospráv, zástupcovia cestovného ruchu, atď.). Bude sa jednať o neoficiálne prerokovanie.

Záver:

Odborníci z pracovnej skupiny pre zonáciu TANAP-u sa zhodli, že predložia návrh, s ktorým súhlasí väčšina členov. Na vyjadrenie súhlasu s návrhom zonácie budú pod ním podpísaní a budú ho publikovať ako vedecký návrh zonácie TANAP-u. Tento návrh bude brať MŽP SR ako podkladový materiál pre ďalšie rokovania.

Zaslanie podkladov – „Topercerova tabuľka“ do 1. 2. 2012

Úprava mapového návrhu zonácie podľa prerokovaných pripomienok 1. 2. 2012

Ďalšie stretnutie – predstavenie vedeckého návrhu zonácie – (7. – 10. 2. 2012)

Úlohy: požiadať ŠOP SR o vypracovanie argumentov k Juráňovej doline (druhová ochrana, ochrana biotopov).

- Návšteva akademika Aidaralieva

From: Асылбек Айдаралиев [mailto:board-iuk@mail.ru]
Sent: Friday, December 21, 2012 5:57 AM
To: janiga
Subject: from International University of Kyrgyzstan

Dear Prof. Janiga Marian,

Let me thank you for the warm welcome during my visit in Slovakia. I hope that in 2013 we will start our cooperation between International University of Kyrgyzstan and University of Zilina. Merry Christmas and Nappy New Year. Wishing you good health, happiness and big successes in the work.

With warmest regards
Aidaraliev A.A. , Academician of National Academy of Science of Kyrgyz Republic
Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Kyrgyz republic
President of International University of Kyrgyzstan

Inovácie

• Ing. arch. Juraj Herman a jeho kolektív vypracovali pre VÚVB ŽU štúdiu nového pavilónu VÚVB ŽU.

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE

ŠTATÚT

Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline
(Úplné znenie smernice z februára 2001 v znení dodatkov č.1 a 2)

Tatranská Javorina, november 2012

• Inovácia štatútu VÚVB ŽU.
• Prepracovanie webovej stránky.

Zvyšovanie kvalifikácie

V roku 2012 Ing. Silvia Kapustová ukončila tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania (PhD.). Počas jej pracovného pomeru na VÚVB ŽU bolo jej externé doktorandské štúdium podporované s využitím platnej legislatívy i mimo nej.

Výskum

Projekty

• Projekt Ministerstva zahraničných vecí Nórskeho kráľovstva „Water Quality of the Kyrgyz Mountain Environment“.

V roku 2012 výskumní pracovníci VÚVB navštívili pohorie Ťanšan v dvoch termínoch. Počas jarného termínu od 20. júna do 4. júla boli prevažne monitorované horské rieky (Chatkal, Chanach, Kasan Say, Suusamyr, Chong Kemin) a počas jesenného termínu od 19. augusta do 19. septembra sa výskumníci VÚVB zamerali na vodné prostredie v blízkosti horských ľadovcov v oblastiach Talas (Besh Tash), Chüy (Ala Archa, Ala-Bel, Kalmak-Ashuu pass), Naryn (Söök pass, Jetim-Bel) a Issyk-kul (Karakol, Kök-Ayryk, severný a južný ľadovec v priesmyku Barcoon pass).

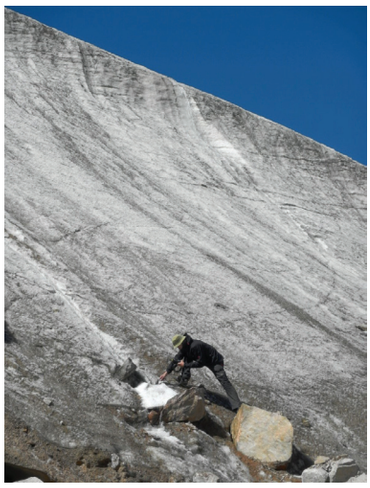

Odber vzoriek na ľadovci Suusamyr (v oblasti Chüy)

Pri zvyškoch kirgizských ľadovcov

From: „Martin Škorvánek“ [mailto:ballian@azet.sk]
Sent: Monday, May 14, 2012 9:58 AM
To: ihmb@uniza.sk
Subject: výskum v Kyrgysztane

Dobrý deň, mohol by som sa opýtať na podrobnosti plánovaného výskumu do Kyrgysztanu? Či by bolo možné sa aj zúčastniť?
s pozdravom Martin Škorvánek

From: Мурсалиев Мирдин [mailto:mur1000m@yandex.com]
Sent: Thursday, May 31, 2012 7:38 AM
To: janiga@uniza.sk
Subject: Проект

Добрый день, Уважаемый д-р Мариан.
Ваше письмо мной было получено с задержкой так как, я находился в командировке по высокогорьям Иссыккульской области. То что Вы пишете вполне можно организовать к Вашему приезду.
P.S. Поздравляю с выигранным проектом.
P.P.S. Pishite na novyi adres - mur1000m@yandex.ru

- Počas terénnych prác v Kirgizsku boli odchytávané aj druhy *Prunella himalayana,* pričom bol objavený doposiaľ neobjavený druh perového roztoča, ktorý bol opísaný v spolupráci s J. Dabertom (Adam Mickiewicz University, Poznan, Poland) ako *Analges himalayana* a odpublikovaný v roku 2018.

Pri plánovaní našej prvej expedičnej cesty do Ťanšanu bol ústav kompletne vybavený terénnym oblečením a zabezpečením pre všetkých zamestnancov – spacáky, batohy, oblečenie, atď., včítane nášiviek.

Rieky Talaskej oblasti, dolu vľavo rieka prichádzajúca z chránených prírodných pohraničných oblastí, vpravo rieka ovplyvnená množstvom lokálnych baní na zlato prevádzkovaných rôznymi skupinami národov (Číňania, Rusi, Kanaďania i miestni zlatokopi).

Od pramennej časti pokračoval výskum riek v stanovených vzdialenostiach s cieľom o. i. zistiť, nakoľko sa historická kontaminácia ľadovcov dostáva do údolnej poľnohospodárskej krajiny a nakoľko sedimentuje v subniválnom vegetačnom stupni.

Cieľom projektu bola nielen analýza základnej chemickej kompozície v profiloch kirgizských riek, ale aj biotický monitoring kontaminantov v údoliach kirgizského Ťanšanu.

Druhá expedícia sa konala na prelome augusta a septembra, kedy sú vody údolí ovplyvňované snehovými zrážkami a obrovské stáda oviec, kráv, koní a jakov sú závislé na topiacich sa ľadovcoch.

V rámci projektu s nami v teréne pracoval aj botanik Poľnohospodárskej univerzity v Biškeku – Dr. Mirdin Mursaliev.

From: Boysen Christian [mailto:christian.boysen@mfa.no]
Sent: Thursday, October 18, 2012 2:56 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: RE: KGZ-11/0005 „Water quality of the Kyrgyz Mountain Environment“

Dear Mr. Janiga,
Thank you for your report on the Kyrgyzstan water quality project. It seems that you are well underway.
As you point out yourself, a substantial part of the grant had not yet been spent as of September. The only outline of how the remaining funds will be spent in 2012 is given under 6. Additional information in the report, stating that you will co-finance the conference on climate change and mountains in Bishkek in December. However, mention of this conference is nowhere to be found neither in the approved activity plan nor in the budget. Please be aware that the grant may only be used for activities and purposes that have been agreed upon and that any deviations from the original plan must be approved by the Ministry. I kindly ask you to submit a more detailed explanation, including a revised budget stating how you wish to spend the grant in the next period.
I regret to say that it is most unlikely that I will be able to travel to Bishkek in December, but I will keep it in mind. Do you have any more detailed information about the conference, in English or Russian language?
Please do not hesitate to contact me if you have questions!
Kind regards,
Christian Boysen, Adviser
Section for Russia, Eurasia and Regional Cooperation
Royal Norwegian Ministry of Foreign Affairs

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV (2012 – 2015): „Dobudovanie centra alpínskeho vysokohorského výskumu v SR – Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity pre potreby synergickej spolupráce v sieti obdobných pracovísk v Európe“.

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV (2012 – 2015): „Investície do prístrojovej a laboratórnej techniky pre následný vývoj a verifikáciu štandardov biotického monitoringu vplyvov celulózového priemyslu v horskej krajine, modelové územie: Ružomberok“. Obidva hore uvedené projekty prispeli k skvalitneniu výskumu a pomohli vybaviť VÚVB modernou prístrojovou technikou.

• Dokončovanie EIA štúdie – Cyklotrasa T. Lomnica – Štrbské pleso.

• Partnerská spolupráca so Štátnou ochranou prírody v rámci projektu Švajčiarskeho finančného mechanizmu (2011 – 2016): „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“. Partnerská spolupráca bola zmluvne ukotvená v roku 2012, kedy medzi ŠOP SR a Žilinskou univerzitou bola podpísaná zmluva o partnerskej spolupráci v rámci realizácie projektu. Od jari do jesene 2012 boli realizované monitoringy avifauny, malých drobných cicavcov, obojživelníkov, vodných a pôdnych bezstavovcov, ako aj rastlinstva a machorastov pre potreby vytvorenia novej zonácie NP Poloniny na základe vyhodnotenia distribú-

cie indikačných druhov starých bukových lesov. Okrem monitoringu prebiehalo aj zisťovanie ročných tržieb subjektov podnikajúcich na území NP Poloniny za účelom navrhnutia stratégie trvalo udržateľného rozvoja regiónu a rozvoja mäkkých foriem cestovného ruchu.

Výstupy

Haas M., Lukáň M., Kisková J., Hrehová Z. 2012: Occurrence of blood parasites and intensity of infection in *Prunella modularis* in the montane and subalpine zone in the Slovak Carpathians. Acta parasitologica, 57(3): 221-227.

Kisková J., Hrehová Z., Janiga M., Lukáň M., Haas M., Čuvalová Z. 2012: Bacterial prevalence in the Dunnock (*Prunella modularis*) in subalpine habitats of the Western Carpathians, Slovak Republic. Ornis Fennica, 89(1): 34-43.

Cachovanová L., Hájek M., Fajmonová Z., Marrs R. 2012: Species richness, community specialization and soil-vegetation relationships of managed grasslands in a geologically-heterogeneous landscape. Folia geobotanica, 47(4): 349-371.

Janiga M., Hrehová Z., Kostková-Zelinová V. 2012: Seasonal effects of lead uptake by snow vole *Chionomys nivalis* (Martins, 1842) in West Tatra Mts.: bone metal concentrations and hematological indices. Polish journal of ecology, 60(3): 611-619.

Šoltés R., Červinková D., Gura O., Ciriaková A. 2012: The effects of disturbance events on the submerged bryophyte vegetation in the streams of the Tatra Mountains Slovakia. Pakistan journal of botany, 44(3): 949-954.

Janiga M., Markuljaková K., Mahút O., Pogányová P., Kohútová Z., Šulavík J., Boháčová A., Herian N., Ivaničová Z., Veselská M., Štefancová D., Ištoňa M., Tichý P., Kvanda J., Mikoláš P., Griga F., Chovancová S., Adamová M., Lištiaková E., Gašperanová J., Kozárik V., Hruška D., Podracká M., Masaryk M., Novisedláková M., Thomková J., Kmecík J., Karkoszková V., Bugáň P., Šudila M., Richtárech P. 2012: Revenues of stakeholders in the national parks and landscape protection areas of the Slovak Republic. Oecologia montana, 21(2): 1-33.

Ballová Z. 2012: History of distribution and abundance of the Tatra marmot in the territory of Západné Tatry Mts. and Belianske Tatry Mts. Natureae Tutela, 16(2): 169-178.

Ballová Z., Ballo P., Šibík J. 2012: Factors affecting the location of Tatra marmot communication links. Natureae Tutela, 16(1): 57-71.

Šoltés R., Gregušková E. 2012: Biomonitoring of element deposition in three walleys in the Tatra Mts (Slovakia) based on X-ray spectrometry. Oecologia Montana, 21(1): 15-20.

Šoltés R., Buraľ M., 2012: Machorasty Polonín. Natura Carpatica, 53: 7-14.

Šoltés R., 2012: Flóra. Spoznajme krásy Belianskych Tatier, 21.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2012. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Peter Bugáň, Adriana Erčeyová, Janka Gašperanová, Daniel Hruška, Lukáš Kalauz, Vladimír Kozárik, Peter Kozoň, Miroslava Kríženecká, Ján Kvanda, Marián Masaryk, Lukáš Meňhart, Michal Némethy, Martin Peleš, Veronika Rošteková, Dominika Štefancová, Veronika Štibraná, Marta Veselská, Jana Thomková.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2012/2013: Tomáš Bartaloš, Zdenka Čormová, Matej Ferenčík, Matúš Gajdoš, Jozef Hort, Matúš Hudák, Lucia Jakubcová, Dominika Kašková, Radoslava Korčeková, Michal Mráz, Matej Randis, David Sedlák, Ľuboš Slameň, Martin Šofránko, Jakub Tomaškovič, Martin Záhurák.

Imatrikulácia prvákov

V akademickom roku 2012/2013 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 19 študentov denného štúdia druhého ročníka a 22 študentov denného štúdia tretieho ročníka. V rámci programu Erasmus absolvovali v akademickom roku 2011/2012 v zimnom semestri ôsmi študenti a v letnom semestri šiesti študenti druhého ročníka štvormesačný študijný pobyt na Telemark University College.

Organizácia Erasmu

From: Anette Staaland [mailto:anette.staaland@hit.no]
Sent: Thursday, September 20, 2012 11:36 AM
To: janiga@uniza.sk
Cc: ihmb@uniza.sk
Subject: SV: Programme for your visit to TUC

Dear Marian
I am sorry for not beeing able to contact you earlier, but I have not been connected to internet due to travels.
The Outdoor life students are on a fieldtrip today, and will be back tonight. Should I try to find a room for a meeting with the students tomorrow, Friday, at 13:30 or 14:00?
There have also been a slight change of plans for today and tomorrow:

Thursday 20.09.
12:00: Lunch (meet me 5 min. before at the International Office)
14:00, room 1-112: Meeting with Bjørn Tordsson and André Horgen from the Department of Sports and Outdoor Life Studies Outdoor life.

Friday 21.09.
10:00, room 1-112: Meeting with Mona Sæbø (acting Head of Department), Arild Odland, and Department Environmental and Health Studies
11:30, room 1-113: Meeting with Per Norseng, Head of Department, and Øystein Heggelund from the Department of Humanities and Cultural Studies.
Lunch: 12:30
Meeting with students: 14:00 (still to be confirmed)
We are looking forward to meeting you!

Best regards
Anette

Začiatky prípravy Spoločného magisterského štúdia TUC Nórsko / VÚVB ŽU Slovensko

• Projekt Ministerstva školstva Nórskeho kráľovstva a Centra pre medzinárodnú spoluprácu pre vzdelávanie (2012 – 2015): „Joint Master´s Degree in Ecology, Specialisation Alpine Ecology. University of Zilina and Telemark University College“.

From: Anette Staaland [mailto:anette.staaland@hit.no]
Sent: Saturday, November 03, 2012 2:53 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: Joint degree

Dear Marian,
Please find attached the most important documents regarding the development for joint degrees. You will also find one of the applications from last year that actually got funding. The application must not be sent to others.
In the application you will see what kind of information we must fill in. The budget part

of the application was weak, however.
This is the link to SIUs website: http://siu.no/eng/Front-Page/Programme-information/Joint-degrees/International-Joint-Degrees
Best regards,
Anette

From: Anette Staaland [mailto:anette.staaland@hit.no]
Sent: Thursday, November 15, 2012 2:54 PM
To: janiga@uniza.sk
Cc: Helga Veronica Tinnesand
Subject: Participants in joint degree from University of Zilina

Dear Marian,
Thank you for last week's visits, meetings and workshop. Veronica and I are very grateful for your hospitality and the effort you made in making our trip effective and useful.
We are now writing on the application, and have been made aware that we can put three names from each institution in the table of participating researchers in part A.4.
Could you please choose just 3 of the following researchers to put in the application:
Jan Celko
Katarina Jatzova
Daniel Mihalik
Rudolf Soltes

Hope you are doing fine!

Best regards,
Anette

From: Helga Veronica Tinnesand [mailto:helga.v.tinnesand@hit.no]
Sent: Tuesday, December 18, 2012 9:40 AM
To: janiga@uniza.sk
Subject: RE: Application: International strategies of UZ and IHMB + budget

Dear Marian,
I just want to remind you that both institutions have to send a letter of intent to SIU latest January 3. The letter has to be signed by rector/vise-rector and the project coordinator (you). I'm trying to write ours today (can send you a copy after I finish) to get it signed before the Christmas holiday. It is very important that SIU has the letter by the deadline, unless they just discard the whole application.

Best wishes, Veronica

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárky: Mgr. Martina Olekšáková, Zuzana Kohútová
Výskumní pracovníci: Mgr. Martina Haas, PhD., RNDr. Rudolf Šoltés, CSc., Mgr. Jaroslav Solár, Mgr. Zuzana Hrehová, RNDr. Ján Graban, Mgr. Eva Gregušková, Ing. Silvia Kapustová, PhD., Mgr. Tímea Ferencziová, Ing. Branislav Straško, Mgr. Natália Maximová, Mgr. Daniel Mihálik, PhD., Mgr. Zuzana Ballová, Ing. Dáša Čandová, Mgr. Monika Pajonková, Ing. Mgr. Katarína Jatzová, Bc. Katarína Markuljaková, Ing. Norbert Šnajdar, Ing. Jaroslav Stoklasa
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Rok 2012 bol plodným rokom pre poznanie z dlhodobých výskumov, ktoré realizoval ústav. Nové poznatky sa uverejnili z disturbancie machov a obsahu rôznych prvkov v machorastoch. Vyšla prvá štúdia o spôsobe kumulácie olova v hrabošoch snežných a za veľkej pomoci študentov bola uverejnená sumarizačná štúdia o ekonomike v národných parkoch a chránených oblastiach Slovenskej republiky.

2013 Projekty, projekty, projekty...

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

From: slavka.pitonakova@fhv.uniza.sk
Sent: Monday, February 11, 2013 10:06 AM
To: janiga@uniza.sk
Subject:

Dobry den, p. riaditel,
pripominam napisanie uvodnika do Spravodajcu ZU (uzavierka bola vcera
Mozem sa spolahnut, ze mi to poslete?

Dakujem
slavka pitonakova

„A je to"

Priťažilo sa majstrom Maťkovi a Kubkovi na lazoch ovečky pásť i povedali si, že by oni veru aj ľahšie mohli peniaz zarobiť.

Maťo: *Na ovciach sme zarobili, ruky bolia, mali by sme iné podumať.*
Kubo: *Maťo, založme vysokú školu.*
Maťo: *Ale si Ty chytrý Kubko, ale ako sa nepre-zradíme, že sme valasi?*
Kubo: *Budeme sa volať K and M.*
Maťo: *A to je čo?*
Kubo: *No predsa Ja a Ty, Ty sprostý.*
Maťo: *A kto bude učiť? Mne sa veru nechce.*
Kubo: *Kúpime titulovaných.*
Maťo: *Odkiaľ?*
Kubo: *Zavoláme ich od vnúčat.*
Maťo: *A keď neprídu?*
Kubo: *Tak druhých naučíme lietať.*
Maťo: *Kubko, Ja Ti neviem, či my to tie naše peniažky z oviec máme na letisko míňať.*
Kubo: *Bude to parádne letisko, uvidíš, oplatí sa.*
Maťo: *No to som teda naozaj zvedavý.*
Kubo: *Najprv zvládneme počet študentov – volá sa to podprogram vzdelávanie.*
Maťo: *To je voľáke múdre, ináč mi to povedz, Kubko môj.*
Kubo: *No Ja aj Ty budeme mať košiare. Po-viem študentom, že zbohatnú, keď prejdú môj.*
Maťo: *A ja čo?*
Kubo: *Neboj, voľákych ti pošlem, dáš im titul pred meno, keď zaplatia i za meno. Ani dušu nepustíme.*
Maťo: *Prečo?*
Kubo: *Zaplatia nám za nich. My veru nebude-me peniažky z našich ovečiek míňať.*
Maťo: *Ej Kubko, Kubko, ale som rád, že si mi taký chytrý.*
Kubo: *To nie je všetko – ešte je tam podpro-gram výskum.*
Maťo: *No tak tomu už vôbec nerozumiem.*
Kubo: *Titulovaní radi píšu a píšu a píšu.*
Maťo: *Načo?*
Kubo: *No aby to, čo popísali, do takých ma-lých košiarikov AAA, ACC, BCA rozdelili. Je ich strašne, strašne veľa.*
Maťo: *Také košiaričky poznám, mával som tam len dve ovce.*
Kubo: *Oni ti majú aj také, kde nie je nič.*
Maťo: *No Kubko mňa už z toho bolí hlava.*
Kubko: *A to ich ešte delia aj podľa toho, či sú košiariky doma alebo za hranicami.*
Maťo: *No, čo už, musíme vyskúšať, aj nám budú možno v košiarikoch v cudzine ovečky ináč dojiť.*
Kubko: *No a potom tie malinké košiariky po-spájajú do väčších A, B, C. To ako keby si mal koníčky, kravičky a ovečky – vieš Maťko?*
Maťo: *S koňami i kravami je starosť Kubko, vieš, že ich nemáme, čo budeme robiť.*
Kubko: *Kus koňa je kus ovce – aj oni to tak počítajú.*
Maťo: *Joj Kubko, tak sme si pekne o ovečkách porozprávali, no čo je to A,B,C, do čoho píšu.*
Kubko: *To sú ti časopisy, knihy a potom všetko také ostatné, Maťko môj.*
Maťo: *Ej Kubko, ale Ja som už dlho perko v ruke nedržal, ako mi peniažky zarobíme?*
Kubko: *Ja už som pozbieral všetky písomnos-ti, čo nám ovečky chodili dojiť.*
Maťo: *Načo?*
Kubko: *No máme autorské osvedčenia, niek-toré sú celé kapitoly.*
Maťo: *Júuj, toho bolo dosť, ešte že som s tým nepodkúril.*
Kubko: *Do C-éčka máme stovky.*
Maťo: *Kubo, a čo nám ešte treba do toho pod-programu výskum.*
Kubo: *Maťo, pamätáš ako nám za hranice brali jahnence? Na faktúru, ako nás to hneva-lo. Skúmali, ktoré boli malé, nebrali.*
Maťo: *Akožeby nie?*
Kubo: *Veď my sme ti mali vlastne zahraničný projekt, aj zaň teraz peniažky dostaneme.*
Maťo: *Kubko, Kubko Ja ťa mám tak strašne rád, ako Ty vieš pekne peniažky zháňať.*
Kubo: *Vidíš a bál si sa o naše.*
Maťo: *Kubo, ale trochu sa bojím, čo keď zistia, že sme valasi, veď o nás sa v žiadnych časopi-soch ani knihách nepíše.*
Kubo: *Viem, Maťko, že nie sme citovaní – vieš, tak sa to správne povie.*
Maťko: *A teraz čo?*
Kubko: *Neboj sa, my sme doma, nie v cudzi-ne, na to sa u nás peniažky na podprogramy nedostávajú, a keď, tak len tak málinko, skryté pod voľákymi atribútmi.*
Maťo: *Oh to je dobre. Dobrú nôcku Kubko, sladké sny, zajtra tú – ako si povedal – vysokú školu – určite založíme.*

doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

Tento hektický rok si vyžadoval obrovské množstvo času pre administratívne aj obsahové riadenie projektov. Súviselo to s neustálym vypĺňaním a realizáciou pracovných výkazov, zabezpečením ciest pozvaných expertov. Z menších projektov sa riešila genetika orla skalného. Boli obnovené rozhovory so zainteresovanými pracovníkmi Mondi SCP a. s. o možnom spoločnom projekte a tiež bol pripravovaný projekt Švajčiarskeho finančného mechanizmu v Poloninách a na Poľane. Bolo nutné riešiť také komplikácie, ako prevádzku a opravu atómového spektrometra a pokračujúcu prípravu verejného obstarávania (aukcia).

Konferencie a pracovné stretnutia:

• 2. konferencia CNPA (Carpathian Network of Protected Areas), Hotel Kolowrat, Tatranská Javorina, 23. – 26. 4. 2013. Financovanie chránených území – ekosystémové služby, finančné mechanizmy a zelená ekonomika. Výzvy a možnosti chránených území Karpát.

• "Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch", Zboj 14. 5. 2013, Stakčín 15. 5. 2013. Pracovné stretnutie k projektu, ktorý je spolufinancovaný zo Švajčiarskeho finančného mechanizmu a časť jeho aktivít je zameraná na územie NP Poloniny a na podporu vlastníkov a užívateľov pôsobiacich v danom území.

• BioHydrology 2013, Conference Water for Life, Landau/Pfalz, Germany, 21. – 24. 5. 2013, Šoltés R.: Seasonal variation in bryophytes cover in the calcareous spring mire Belské lúky, Slovakia (Poster).

• 2. zasadnutie riadiaceho výboru projektu "Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch", Banská Bystrica, 6. 6. 2013.

• Konferencia: Rekategorizácia chránených území Slovenska podľa metodiky IUCN, Banská Bystrica, 6. – 7. 11. 2013.

• "Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch" – prezentácia výsledkov štúdie trvalo udržateľného rozvoja územia NP Poloniny a CHKO Vihorlat v Stakčíne 12. 12. 2013. Pracovné stretnutie k projektu, ktorý je spolufinancovaný zo Švajčiarskeho finančného mechanizmu a časť jeho aktivít je zameraná na územie NP Poloniny a CHKO Vihorlat a na podporu vlastníkov a užívateľov pôsobiacich v týchto chránených územiach.

Kvalifikačné postupy – nevyhnutné pre akreditáciu

THE UNIVERSITY OF KANSAS
College of Liberal Arts & Sciences

August 26, 2013

Prof. RNDr. J. Sevcik, Ph D. The Dean
Faculty of Science UP
tr. Svobody 26
771 46 Olomouc
Czech Republic

Dear Professor Sevcik,

I am delighted to support the application of Dr. Marian Janiga for a full professorship. I first met Dr. Janiga when he visited The University of Kansas about 20 years ago. Later he visited me at my high altitude research site in Colorado, USA, and I participated in the High Altitude Biology Forum in Ruzomberok in August 2000, one of the 5 international conferences he organized.

To summarize, Dr. Janiga has an impressive career. He has worked with numerous scientific societies, he has produced an extensive, widely-cited list of publications in regional and international journals, he has worked diligently to educate and train students, he has been engaged in applying his knowledge to conservation issues, and he has successfully raised funds to establish the thriving Institute of High Mountain Biology. The list of his accomplishments seems like the efforts of several scholars, not just one. I have no reservations in my enthusiastic support of Dr. Marian Janiga to be awarded the rank of Professor.

Sincerely yours,
Kenneth B Armitage
Kenneth B. Armitage
Baumgartner Distinguished Professor Emeritus

Departement Biomedizin Basel

University of Basel
Department Biomedicine
Institute of Anatomy
Pestalozzistr. 20
4056 Basel
Switzerland

Prof. Dr. Daniel Haag-Wackernagel
Bachelor Manager

phone +41 61 267 39 46
E-Mail daniel.haag@unibas.ch

Prof. Dr. J. Sevcik, Phd D. The Dean
Faculty of Science UP
tr. Svobody 26
771 46 Olomouc
Czech Republic

Basel, 17. September 2013

Dear Professor Sevcik

I am pleased to support the application of Dr. Marian Janiga for a full professorship at your university. I first met him 1989 at a symposium in Slupsk and since then we are in contact concerning our common field of research, the Feral Pigeon *Columba livia*.
Dr. Janiga can look back on a rich oeuvre in pigeon research. Till today his outstanding book *Feral Pigeons* he published together with Prof. Richard Johnston is the "bible" of every scholar and student who studies Feral Pigeons. Most actual publications on pigeons are citing his numerous results of research.

Dr. Janiga has an impressive career also in other fields as founding the Institute of High Mountain Biology, organizing several scientific activities and founding the journal *Oecologia Montana*.

I have no reservations in my unlimited support of Dr. Marian Janiga to be awarded the rank of a full Professor.

Sincerely yours,

Prof. Dr. Daniel Haag-Wackernagel
University of Basel

Inovačné zmeny pracoviska

• V roku 2013 bola vypracovaná ďalšia štúdia druhého pavilónu VÚVB ŽU. Autorom bol kolektív okolo Ing. arch. Bátoru.

• V tomto roku zároveň museli pracovníci riešiť obrovské množstvo administratívnej práce súvisiace so špecifikáciou viac ako 100 prístrojov a ich komponentov ako predmetov zákazky pre verejné obstarávanie v rámci projektov zo ŠF.

Zvyšovanie kvalifikácie

V roku 2013 Mgr. Jaroslav Solár ukončil tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania (PhD.). Počas jeho pracovného pomeru na VÚVB ŽU bolo jeho externé doktorandské štúdium podporované s využitím platnej legislatívy i mimo nej.

Výskum

Projekty

• Partnerská spolupráca so Štátnou ochranou prírody v rámci projektu Švajčiarskeho finančného mechanizmu (2011 – 2016): „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“.

• Projekt Ministerstva zahraničných vecí Nórskeho kráľovstva (2011 – 2013): „Water Quality of the Kyrgyz Mountain Environment“.

Prezentácia priebežných výsledkov projektu „Water Quality of the Kyrgyz Mountain Environment“ pred zainteresovanými vedeckými a politickými autoritami Kirgizskej republiky 24. – 28. 3. 2013, International University of Kyrgyzstan, Bishkek – Seminar „Biotic Monitorig, Waters of Kyrgyzstan“.

List of the conference participants
1. Uzakbaev Ch. – Ministry of agriculture and water economy of Kyrgyz Republic
2. Aidaraliev A. A. – Academician of NAS KR, President of IUK
3. Toktoraliev B. A. – Academician of NAS KR, Director of International Institute of Mountains
4. Mamatkanoc D. – Academician of NAS KR, Institute of Water problems of National Academy of Science of Kyrgyz Republic
5. Atadjanov S. S. – Director of State Agency of environmental protection and forestry under Government of Kyrgyz Republic
6. Camel Shorfi – Head of Kyrgyz-Norwegian forest group
7. Elbagzaya Batjaragal – Secretariat of International Mountain Partnership
8. Moldobekov B. – Director of Central Asian Institute of Applied Geosciences
9. Amanaliev M. K. – Director of Ozone Center
10. Choduraev T. M. – Director of Institute of ecology and nature management. Kyrgyz State Pedagogical University named after Arabaev
11. Karymshakov O. K. – Director of Pedagogical college. Kyrgyz State Pedagogical University named after Arabaev
12. Orozumbekov A. A. – Director of Innovation Center. Kyrgyz National Agrarian University named after Scriabin
13. Attokurov A. T. – Director of Institute of ecology and applied science
14. Shanazarov A. S. – Director of Institute of highland
15. Burhanov A. M. – Director of Land and Forest users association
16. Sadybakasov B. – Institute of Physics of National Academy of Science of Kyrgyz Republic
17. Djumanazarova A. Z. – Head of Department National Academy of Science of Kyrgyz Republic
18. Tuzova – academic secretary, senior fellow
19. Erohin – Agency of Government Geology, head of hydro geological expedition
20. Karamoldoev J. – Central Asian Institute of Applied Geosciences, hydrologist
21. Hydro meteorological service of Ministry of Emergency Situations
22. Mamasericov – Vice-chancellor of Kyrgyz Russian Slavic University
23. Imankulov – Professor of geological department, Kyrgyz National University named after Jusup Balasagyn
24. Usubaliev Ryskul – Central Asian Institute of Applied Geosciences
25. Chynkojoev N. M. – senior scientist of Institute of Forest of Kyrgyz Republic

26. Moldoshev K. M. – Docent of Kyrgyz National University named after Jusup Balasagyn
27. Shamshiev – Vice-chancellor of Osh State UniversityОШ ТУ, doctor of agriculture science
28. Duishenaliev J. – Docent of Kyrgyz –Turkey University “Manas”
29. Junushalieva S. Sh. – International Institute of Mountains
30. Ismailov E. – International Institute of Mountains
31. Anarbaev M. – International Institute of Mountains
32. Zair - International Institute of Mountains
33. Musabaev U. – International Institute of Mountains
34. Salieva B. – International Institute of Mountains
35. Torobekkov B. – Kyrgyz Technical University. Candidate of technical sciences
36. Turgunbaev K. – Dean, Kyrgyz National Agrarian University named after Scriabin. Doctor of biological science
37. Soodanbekov I. S. – Head of Chair Kyrgyz National Agrarian University named after Scriabin. Doctor of biological science
38. Khudaibergenov A. J. – Director of State Agency of environmental protection and forestry under Government of Kyrgyz Republic

V roku 2013 boli realizované pracovné cesty do Kirgizska z projektu Ministerstva zahraničných vecí Nórskeho kráľovstva „Water Quality of the Kyrgyz Mountain Environment“. Pokračovanie prác na analýze vôd v pohorí Ťanšan. Pracovné cesty boli uskutočnené v termínoch 3. – 30. 6. 2013 a 19. 8. – 13. 9. 2013.

Kirgizsko – v rámci terénnych meraní a v súlade s projektom s nami kooperovali Dr. Gulnura Iusupachunova, Ústav hygieny a Dr. Mária Čerňavská – hydrobiologička Kirgizskej akadémie vied (vpravo).

Akademik Asylbek A. Aidaraliev pri predstavovaní prenosného röntgenu, ktorý v rámci projektu obdržalo jeho pracovisko od VÚVB ŽU.

Kirgizsko, jún – kolektív pracovníkov International University of Kyrgyzstan dostáva v rámci nášho projektu röntgen pre pokračovanie prác aj po skončení projektu. Predstavuje ho akademik A. A. Aidaraliev.

Na hornom obrázku vpredu v strede – prorektorka doc. B. Chudaibergenova, vpravo vpredu akademik B. A. Toktoraliev.

V augustovom až septembrovom termíne pracovníci ústavu robili výskum vo východnom Kirgizsku v oblasti Engilček. Bol zobratý tím, ktorý pozostával aj z troch našich študentov na zaučenie sa prácam v teréne.

Na neprístupné cesty a údolia a brodenie sa širokými riečnymi korytami bola najatá väčšia technika (obrázok dolu).

Projekt prebehol ku spokojnosti kontrolnej misie Ministerstva zahraničných vecí Nórskeho kráľovstva, ktorá sa udiala v Biškeku v septembri 2013.

From: Skaare, Sven [mailto:Sven.Skaare@mfa.no]
Sent: Thursday, September 05, 2013 8:54 AM
To: janiga@uniza.sk
Subject: RE: Request for project visit from Norwegian MFA - Water quality project with University of Zilnia in Kyrgyzstan

Dear Mr. Janiga
Thank you for your response. Me and my colleague, Mr. Victor W. Jensen from the Norwegian Embassy in Astana are looking forward to meet up with you in Bishkek. For further practical arrangements concerning the visit, please be in contact with our colleague, Ainura. See below for her contact details:

Ainura Aimukhanbetova
Assistant to the Ambassador
Royal Norwegian Embassy in Astana

From: Skaare, Sven [mailto:Sven.Skaare@mfa.no]
Sent: Wednesday, October 30, 2013 4:23 PM
To: janiga@uniza.sk
Cc: Eiliv Steinnes (eiliv.steinnes@ntnu.no)
Subject: Exchange of information on projects

Dear Marian

We enjoyed our last meeting at the water quality project in Bishkek in September. Recently, we have been in contact with Prof. Eiliv Steinnes from the Norwegian University of Science and Technology in Trondheim. Together with Dr. Sadyrov from Kyrgyzstan and others he is engaged in the NATO Science for Peace project «Assessing transboundary water pollution in Central Asia» on monitoring heavy metal pollution in Syr-Daria. We would appreciate if you could send him some information on your project and be helpful if there should be a need for further exchange of information on data or other issues, including contact information at Telemark University College, Bø.

Best regards **Sven Skaare**, Seniorrådgiver, Seksjon for Russland, Eurasia og regionale spørsmål, Utenriksdepartementet

V jeseni 2013 navštívila VÚVB ŽU, ako aj prorektora prof. Malcha na Žilinskej univerzite, prof. Ainaš Šarsenova, vedúca výskumná pracovníčka štátnych laboratórií epidemiológie v Biškeku.

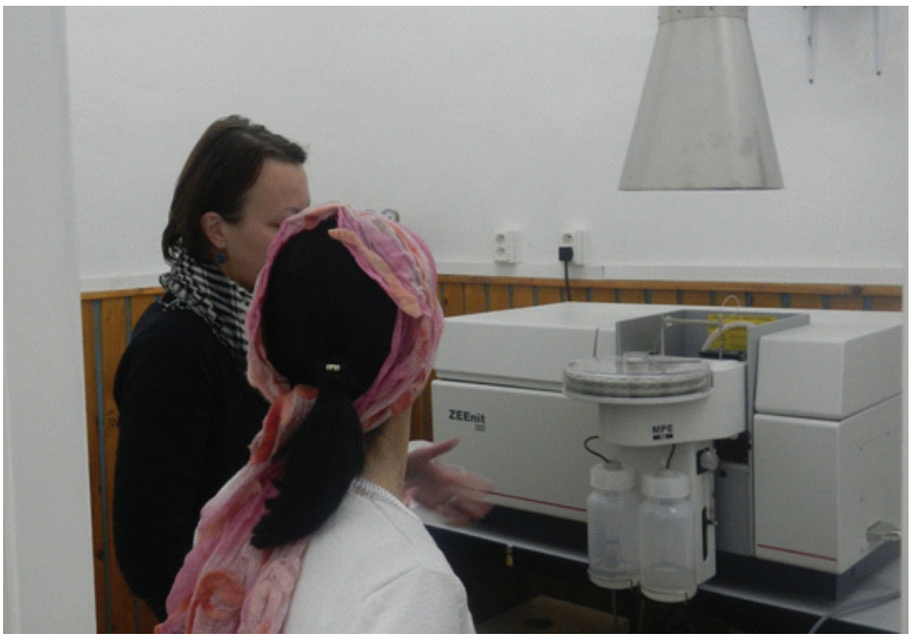

Prof. Ainaš Šarsenova

From: Ainash [mailto:asharshenova@yahoo.com]
Sent: Tuesday, November 12, 2013 3:52 AM
To: "Janiga"; 'Mgr. Daniel Mihalik, PhD.'; ondreickova@vurv.sk; hudcovicova@vurv.sk
Subject: thanks a lot from Bishkek

Dear Marian!

Thank you very much for hospitality, interesting and intensive training in Slovak Republic.

My trip home was OK'. I hope that these skills will be useful in my work in Kyrgyzstan.

I am grateful to Prof. Janiga for excellent organization of my visit to IHMB.

Please give my thanks (or Chon Rakhmat = Dzakuem) to all people and colleagues who organized this trip in Tatranska Javorina – Zilina - Piestany.

Please give my special thanks to Dr. Daniel, Katarina, Zuzana, Illa, Martina and Michal.

With best salams from Bishkek,

Ainash.

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ OPV (2013 – 2015): „Spolupráca odborných pracovníkov medzinárodných výskumných inštitúcií s vedeckými pracovníkmi Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU, zameraná na zvýšenie úrovne vzdelávania a výskumu".

V rámci tohto projektu bola na Slovensko dvakrát zorganizovaná cesta významného botanika Moskovskej štátnej univerzity prof. Vladimíra Onipčenka, ktorý prezentoval svoje výskumy nielen na pôde VÚVB ŽU, ale aj na Botanickom ústave SAV.

Prof. Onipčenko s manželkou Asem, výskumnou pracovníčkou Teberdinského národného parku.

```
From: eva.greguskova@uniza.sk [mailto:eva.greguskova@uniza.sk]
Sent: 2. októbra 2013 14:34
To: Karol Marhold
Subject: RE: prednáška prof. Onipchenka

Ďakujem za kladnú odpoveď,

Profesora som poprosila o názov prednášky aj s jej stručným obsahom.
Program a pozvánku pripravím a prepošlem Vám čo najskor na schválenie.
Potrebovala by som ešte vedieť aká je zhruba kapacita miestnosti.Koľko ľudí
možeme ešte pozvať.

S pozdravom
Eva Gregušková
```

```
Dobry den,
 konzultoval som to aj s riaditelom nasho ustavu Ivanom Jarolimkom a
 Vladimira Onipchenka radi na nasom ustave uvitame. Prihovarali by sme
 sa len za to, aby prednaska bola v popoludnajsich hodinach.
 Pozdravuje
 Karol Marhold
```

Prednášky zahraničného hosťa prof. Onipčenka boli nasledovné:

14. 10. 2013, Composition and structure of Caucasian alpine plant communities, Botanický ústav SAV, Bratislava,

23. 10. 2013, Composition and structure of Caucasian alpine plant communities and protected species of Caucasus, VÚVB Žilinskej univerzity, Tatranská Javorina.

Prof. Onipčenko sa zúčastňoval aj prezentácie pracovníkov na kontrolných dňoch ústavu.

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV (2012 – 2015): „Dobudovanie centra alpínskeho vysokohorského výskumu v SR – Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity pre potreby synergickej spolupráce v sieti obdobných pracovísk v Európe“.

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV (2012 – 2015): „Investície do prístrojovej a laboratórnej techniky pre následný vývoj a verifikáciu štandardov biotického monitoringu vplyvov celulózového priemyslu v horskej krajine, modelové územie: Ružomberok“.

• Projekt APVV-0380-12 (2013 – 2017): „Vegetácia alpínskeho pásma ako indikátor kontaminácie životného prostredia“.

Výstupy

Solár J., Janiga M. 2013: Long-term changes in Dwarf pine (*Pinus mugo*) cover in the High Tatra Mountains, Slovakia. Mountain research and development, 33(1): 51-63.

Solár J. 2013: Effect of climate change on mountain pine distribution in Western Tatra Mountains. Climate Change – Realities, Impacts Over Ice Cap, Sea Level and Risks, 437-458.

Šoltés R., Gregušková E. 2013: Accumulation Characteristics of Some Elements in the Moss *Polytrichum commune* (Bryophytes) Based on XRF Spectrometry. Journal of Environmental Protection, 4(6): 522-528.

Gregušková E., Mičieta K. 2013: Phytoindication of the Ecogenotoxic Effects of Vehicle Emissions Using Pollen Abortion Test with Native Flora. Polish Journal of Environmental Studies, 22(4): 1069-1076.

Gura O., Graban J., Maximová N., Gregušková E. 2013: Physicochemical properties of water courses in Tatra National Park. Communications, 2: 131-141.

Mihálik D., Nogová Ľ., Ondreičková K., Gubišová M., Gubiš J., Gregová E., Dokupilová I., Drška R., Kraic J. 2013: A new high-molecular-weight glutenin subunit from the slovak wheat (*Triticum aestivum L.*) cultivar ‘Trebišovská 76’. Food Science and Biotechnology, 22(1): 33-37.

Šoltés R. 2013: *Fissidens osmundoides* Hedw. (*Bryophyta*) in Slovakia. Oecologia Montana, 22(1): 31-37.

Kniha D., Janiga M., Straško B. 2013: Ecomorphology of *Lissotriton montandoni* from the Eastern and Western Carpathians. Oecologia Montana, 22(2): 1-4.

Mikoláš P., Stoklasa J., Rigg R., Lošonská D., Barilla J. 2013: A preliminary study of the rutting behaviour of Tatra chamois *Rupicapra rupicapra tatrica*. Oecologia Montana, 22(2): 5-9.

Barilla J. 2013: Genetic Tracking of Brown Bear (*Ursus arctos*) in the Belianske Tatry Mountains. Oecologia Montana, 22(2): 13-24.

Vigaš M., Šoltés R. 2013: Bioindication of environmental contamination of the MONDI Ružomberok surrounding area based on bryophytes. Oecologia Montana, 22(2): 25-33.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2013. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Petra Baďurová Renčová, Oto Brösztl, Ľuboš Bucko, Marek Čavojský, Dominika Ďugelová, Simona Gatialová, Paulína Haviarová, Peter Horváth, Jaroslav Hucík, Linda Hulínová, Zuzana Kohútová, Michal Králik, Veronika Kvaššayová, Ivana Lalíková, Katarína Mošková, Denisa Nováková, Miloslav Odstrčil, Anton Paučin, Mária Podracká, Martin Škorvánek, Juraj Šovčík.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2013/2014: Zuzana Buchalová, Martin Čupka, Barbora Gondová, Jozef Hort, Peter Hranák, Marko Hundža, Dominika Janovičová, Imrich Kašlík, Lukáš Krajčík, Štefan Kučera, Denisa Matejdeszová, Bystrík Mitura, Mária Sendecká, Martin Šofránko, Lucia Štipčáková, Rebeka Švancárová, Michaela Tomášová, Peter Václavík.

V akademickom roku 2013/2014 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 12 študentov denného štúdia druhého ročníka, v treťom ročníku študovalo 18 študentov denného a jeden študent externého štúdia. V rámci programu Erasmus absolvovali v akademickom roku 2012/2013 v zimnom semestri ôsmi študenti a v letnom semestri dvaja študenti druhého ročníka štvormesačný študijný pobyt na Telemark University College.

Projekt „Joint Master's Degree in Ecology, Specialisation Alpine Ecology. University of Zilina and Telemark University College", IJD2012/10359.

From: Anette Staaland [mailto:anette.staaland@hit.no]
Sent: Wednesday, February 13, 2013 4:19 PM
To: janiga@uniza.sk; janiga@utc.sk
Cc: Mona Sæbø; Helga Veronica Tinnesand
Subject: VS: IJD-tildeling - Gratulerer!

Dear Marian,

Congratulations! Our application for grants to develop an international joint master has been approved. I will contact you as soon as we have more information from SIU, so that we can start planning our first meeting. You are welcome to inform our partner, PPRC, and the people involved in the project at the University of Zilina, if you wish to do so.

Best regards,

Anette

Høgskolen i Telemark
Postboks 203, Kjølnes ring 56
3901 Porsgrunn

Saksbehandler:
Frank Moe
frank.moe@siu.no
+47 55 30 38 48

Anette Staaland

Saknr:
2012/2
Vår ref:
3885/2013

Deres ref:

Dato:
05.03.2013

IJD 2012/10359 Joint degree between TUC and University of Zilina

SIU would like to congratulate Telemark University College with the approval of the above mentioned project.

Five applications were received for the «Support for International Joint Degrees» by the deadline 20.12.2012. The applications were evaluated by three experts, who made their recommendations in a meeting 12.02.2013.

The result of the evaluation was that one application was found worthy of support, while the remaining four were rejected.

The application from Telemark University College was considered as strong in contents and well in line with both the general intentions of the programme and the specificities of the call.

V súvislosti so schváleným projektom navštívili VÚVB ŽU kolegovia spolupracujúcej univerzity v Nórsku. Pri pracovných debatách bol prediskutovaný celý harmonogram projektu a bola zostavená prvá kostra spoločného magisterského štúdia, včítane anotácií jednotlivých predmetov. Účastníci nórskej delegácie (máj 2013): Dr. Tone Jøran Oredalen, prof. Arvid Odland, prof. Andrew Jenkins, assoc. prof. Mona Sæbø, assoc. prof. Øyvind Steifetten, Anette Nordheim Fredly, Anette Staaland.

Minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Dušan Čaplovič

Bratislava 18. októbra 2013
Číslo: 2013-17165/49369:2-sekr.

Vážení páni,

v súvislosti s Vaším listom, ktorým ste žiadali o zaslanie anglickej verzie zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Vám odpovedám, že Vám, žiaľ, nemôžem vyhovieť, nakoľko anglický preklad uvedeného zákona Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky nemá k dispozícii.

Keďže tvorba študijných programov je v úplnej a priamej kompetencii vysokých škôl, odporúčam Vám obrátiť sa s Vašou žiadosťou na Žilinskú univerzitu v Žiline, s ktorou, ako uvádzate, plánujete zostaviť spoločný študijný program a úradný preklad (t.j. preklad ad hoc vyhotovený a opečiatkovaný úradným prekladateľom) si vyžiadať od spolupracujúcej vysokej školy.

S úctou

Vážený pán
Tone Jøran Oredalen
Dean
Telemark University College
Porsgrunn, Nórsko

Vážený pán
Ariette Norheim Fredly
Senior Executive Officer
Telemark University College
Porsgrunn, Nórsko

From: Janiga [mailto:janiga@uniza.sk]
Sent: Wednesday, October 30, 2013 2:53 PM
To: 'Rektor ZU'; 'Terezia Soviarova'; 'Milan Trunkvalter'; 'Jana Gjasikova'; 'Ján Čelko'; 'Janka Staníková'
Cc: kraic@vurv.sk
Subject: FW: Joint Degree: Time table, contact information etc.

Dobrý deň,

Pán minister nielen, že dve dámy nazval pánmi, nielen, že im pokomolil mená, ale im poslali ešte takúto anekdotu. Každý proces akreditácie sa predsa riadi národnou legislatívou a keď aj podľa nej, okrem nórskej, si máme deliť peniaze s partnerom napríklad za študentov, tak to nemôže pre každú VŠ na Slovensku preložiť iný úradný prekladateľ. Zákon je predsa potenciálnym podkladom pre súdy. Poprosím pána prorektora pre vzdelávanie o obrátenie sa oficiálnym listom na pána premiéra, nevidím iné riešenie.

S pozdravom

Marián Janiga

24. – 27. 9. 2013 navštívila nórskych partnerov aj slovenská skupina z VÚVB ŽU v zostave: Janiga M., Šoltés R., Hrehová Z., Gregušková

E., Stoklasa J., Mihálik D. a pracovníci potenciálne kooperujúceho pracoviska NPPC Piešťany Kraic J., Havrlentová M. Obidve pracoviská vytvorili jednotlivé pracovné skupiny, ktoré sa zaoberali bližším obsahom predmetov, množstvom kreditov v nich, ako aj časovou dotáciou na jednotlivý predmet. Na záver spolu navštívili novoinštalovanú meteorologickú stanicu v horách neďaleko od Bø, ktorá je v správe tejto nórskej univerzity.

From: Anette Staaland [mailto:anette.staaland@hit.no]
Sent: Tuesday, October 15, 2013 3:35 PM
To: Marian Janiga
Cc: Anette Norheim Fredly
Subject: VS: Infrastruktur

Dear Marian,
Thank you a again for a very fruitful workshop during your stay here in Bø! I am now back from my travels, and will be working on the items you will have to have in place in order to apply for accreditation of the joint degree.
We have asked our administrative unit to translate the description of the Faculty of Arts and Sciences (here in Bø) to English. Would you also need a translation of the whole university college (TUC)?
Kind regards,
Anette

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárky: Mgr. Martina Olekšáková, Zuzana Kohútová, Jana Repetná
Administratívny pracovník – v rámci projektu: Mgr. Martina Olekšáková
Výskumní pracovníci: Mgr. Jaroslav Solár, PhD., Mgr. Martina Haas, PhD., Mgr. Zuzana Hrehová, Ing. Branislav Straško, Mgr. Daniel Mihálik, PhD., RNDr. Rudolf Šoltés, CSc., Mgr. Eva Gregušková, Mgr. Natália

Maximová, Ing. Peter Mikoláš, MVDr. Martina Kufelová, RNDr. Ján Graban, Mgr. Monika Suchá (Pajonková), Bc. Katarína Markuljaková, Ing. Tomáš Vatycha, Ing. Jaroslav Stoklasa, Ing. Mgr. Katarína Jatzová
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Okrem definitívneho terénneho ukončenia prác v Ťanšane pracovisko prinieslo v podobe publikovaných výstupov nové poznanie o ekosystémoch Západných Karpát. S využitím geografických informačných systémov bol objasnený spôsob a tempo rozširovania sa kosodreviny v Tatrách za posledných 50 rokov i jej reakcia na prebiehajúce klimatické zmeny. Boli publikované výsledky v oblasti fytoindikácie rastlín, ako aj o kumulácii ťažkých kovov v machoch Tatier. Vyšla tiež štúdia o chemizme tečúcich vôd v Tatrách. Rok 2013 bol hektický nielen z pohľadu administratívneho, ale aj z pohľadu schopností a možností riešiť projekty a zároveň ich realizovať v relevantných výstupoch.

2014 Hektický rok plný administratívy

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava 1
Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny

Výskumný ústav vysokohorskej biológie
Žilinskej univerzity v Žiline
Tatranská Javorina 7
059 56 Tatranská Javorina

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/☎	Bratislava
	3815/2014-2.1	Kovácsová/ 2270	29. január 2013

Vec
Žiadosť o nomináciu expertov do pracovnej skupiny pre prípravu Akčného plánu pre implementáciu opatrení vyplývajúcich s Aktualizovanej národnej stratégie ochrany biodiverzity do roku 2020

Dňa 8. januára 2014 bola na rokovaní vlády Slovenskej republiky schválená Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020. Tento strategický dokument nadväzuje a vychádza z Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku schválenej vládou Slovenskej republiky 1. apríla 1997 uznesením č. 231/1997. Procesom aktualizácie stratégie ochrany biodiverzity sa plnia medzinárodné záväzky Slovenskej republiky vyplývajúce najmä z Dohovoru OSN o biologickej diverzite ako i záväzkov, ktoré prijala Európska únia ako reflexiu na globálne ciele, opatrenia a záväzky plnenia Dohovoru OSN o biologickej diverzite a prijaté rozhodnutia jeho orgánov.

From: Michal Kalaš [mailto:kalas@malafatra.org]
Sent: Friday, February 07, 2014 1:02 AM
To: Marian Janiga
Subject: Koncepcia OP

Dobrý deň pán docent, s odstupom pár dní Vám chcem vyjadriť uznanie z prezentácie, ktorú ste mali v BB pri príležitosti „kreovania“ koncepcie OP. Z môjho pohľadu to patrilo jednoznačne k špičke toho, čo sa dalo za takmer pol dňa počuť. Viem, že v našej inštitúcii sa mnohí ľudia na periférii (v NP a CHKO) celkom určite s podobným názorom stotožňujú, no akosi po rokoch moc neverím v takúto obrodu. Možno i preto, že poznám kolegov, ktorí za svojou prácou nevidia viac, ako zamestnanie ... Vo Vašej prezentácii to bolo vystihnuté na 100%, veľkým problémom (z môjho pohľadu určite zásadným) je centralizácia inštitúcie. Preštudoval som aj publikovaný materiál a musím povedať, že ma to zasa po dlhom čase trochu „nakoplo“ v tom, že netreba čakať na lepšie časy, ale treba skúsiť aspoň čiastočne zabojovať (hľadať prospešné partnerstvá a riešiť vízie aj bez podpory štátu). Určite padne za obeť ešte veľa chránených území, ale drobná šanca tu stále je :-) .
Ešte raz ďakujem za podnetný príspevok a držím palce pri podobných propagačných aktivitách. Určite by si to zaslúžilo v skrátenej podobe pustiť do médií.

Mgr. Michal Kalaš
Fatranský spolok
kalas@malafatra.org
www.malafatra.org
0911 932 961

Od: Anette Staaland [anette.staaland@hit.no]
Odoslané: 27. februára 2014 16:51
Komu: Marian Janiga
Kópia: Øyvind Steifetten; Mona Sæbø; Live Semb Vestgarden;
Predmet: Consortium Agreement, 1st draft
Prílohy: Consortium Agreement, 1st draft from TUC 27. feb.2014

Dear Marian,

Please find the 1st draft of the Consortium Agreement attached.

Please forward the draft to relevant repr. of the University of Zilina and PPRC.

Kind regards,
Anette

From: Anette Staaland [mailto:anette.staaland@hit.no]
Sent: Thursday, April 10, 2014 11:45 AM
To: Andreas Zedrosser; Andrew Jenkins; Anette Norheim Fredly; Anette Staaland; Arvid Odland; greguskova@uniza.sk; havrlentova@vurv.sk; hrehova@uniza.sk; Janiga@uniza.sk; jaroslav.stoklasa@gmail.com; kraic@vurv.sk; Live Semb Vestgarden; mihalik@vurv.sk; Mona Sæbø; rudolf.soltes@uniza.sk; Tone Jøran Oredalen; Øyvind Steifetten
Subject: Joint degree: Milestones updated April 2014

Dear all,

Thank you for the fruitful meetings and excellent organisation of our last visit to Slovakia!
It was really great seeing you all again!
Attached you will find a document with updated milestones.
We are also in the process of finishing the Interim Report to SIU. Please send me input within Monday if you have any requests regarding equipment etc. that we should put into the revised budget.

Kind regards,
Anette

Agreement between
the University of Zilina (UZ) and Telemark University College (TUC)
concerning the management of the
"Joint Master of Science in Alpine Ecology"

I. Purpose and Scope of the Agreement

This agreement is made between the University of Zilina (ZU), Universitná 8215/1, 01 26 Zilina, Slovakia and Telemark University College (TUC), Hallvard Eikas plass 1, 3800 Bø, Norway (hereafter referred to as the cooperating institutions).

Within these institutions, the involved and responsible units are Institute of High Mountain Biology (IHMB), ZU, Slovakia and Department of Environmental and Health Studies (DEHS), TUC, Norway.

The purpose of this agreement is to record the decisions and the involvement of the cooperating institutions to run the "Joint Master of Science in Alpine Ecology" and to outline the principles and terms of their cooperation. The two universities involved in the cooperation (UZ and TUC) are accredited to offer master's programmes, according to their respective national legislation.

This agreement will be implemented within the legal requirements at each cooperating institution. The provisions of this agreement shall not be interpreted so as to diminish the fully autonomous position of any of the institutions.

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• Úvodný workshop k príprave novej koncepcie ochrany prírody a krajiny v rámci projektu "Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch", Hotel Lux, Banská Bystrica, 22. – 23. 1. 2014.

• 3. zasadnutie riadiaceho výboru projektu " Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch", Banská Bystrica, 10. 3. 2014.

• 1. stretnutie pracovnej skupiny pre ekosystémové služby, mapovanie a hodnotenie ekosystémov na Slovensku a nimi poskytovaných služieb, Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava, 6. 8. 2014.

• 2. stretnutie pracovnej skupiny pre ekosystémové služby, mapovanie a hodnotenie ekosystémov na Slovensku a nimi poskytovaných služieb, Ministerstvo životného prostredia SR, Bratislava, 12. 9. 2014.

• 3. workshop TUR vo Švajčiarsku, Beverin v rámci projektu: „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch", 20. – 24. 10. 2014.

• Stav tatranského lesa 10 rokov po veľkej vetrovej kalamite z 19. 11. 2004, medzinárodná konferencia, Štrbské Pleso, 20. – 21. 11. 2014, Homolová Z., Kyselová Z., Šoltés R.: Sukcesné zmeny vegetácie na kalamitných plochách.

Inovačné zmeny pracoviska

• V rámci projektov „Dobudovanie centra alpínskeho vysokohorského výskumu v SR – Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity pre potreby synergickej spolupráce v sieti obdobných pracovísk v Európe" a „Investície do prístrojovej a laboratórnej techniky pre následný vývoj a verifikáciu štandardov biotického monitoringu vplyvov celulózového priemyslu v horskej krajine, modelové územie: Ružomberok" bol VÚVB ŽU vybavený ďalšou špičkovou laboratórnou technikou v oblasti zoológie, botaniky a molekulovej biológie. **Tým sa stal ústav jedným z najvýznamnejších stredísk alpínskeho biologického výskumu v rámci Európy.**

Zvyšovanie kvalifikácie

S podporou VÚVB ŽU bol v roku 2014 RNDr. Rudolfovi Šoltésovi, CSc. na TU vo Zvolene (FEE) udelený vedecko-pedagogický titul docent v odbore 4. 3. 4 Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií.

Počas práce na VÚVB ŽU Mgr. Monika Suchá s podporou ústavu externe študovala na treťom stupni vysokoškolského vzdelávania (PhD.), ktoré neukončila z dôvodu materských povinností. Bc. Katarína Markuljaková s podporou ústavu externe študovala na druhom stupni vysokoškolského vzdelávania (Mgr.), ktoré ukončila po ukončení pracovného pomeru na ŽU.

Výskum

Projekty

• Partnerská spolupráca so Štátnou ochranou prírody v rámci projektu Švajčiarskeho finančného mechanizmu (2011 – 2016): „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“.

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV (2012 – 2015): „Dobudovanie centra alpínskeho vysokohorského výskumu v SR – Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity pre potreby synergickej spolupráce v sieti obdobných pracovísk v Európe“.

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV (2012 – 2015): „Investície do prístrojovej a laboratórnej techniky pre následný vývoj a verifikáciu štandardov biotického monitoringu vplyvov celulózového priemyslu v horskej krajine, modelové územie: Ružomberok“.

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPV (2013 – 2015): „Spolupráca odborných pracovníkov medzinárodných výskumných inštitúcií s vedeckými pracovníkmi Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU, zameraná na zvýšenie úrovne vzdelávania a výskumu“, ITMS kód projektu 26110230078. V rámci tohto projektu bola zorganizovaná na Slovensko dvakrát cesta významného zoológa prof. Sandra Lovariho, (University of Siena), špičkového odborníka v oblasti ekológie vertebrát v termínoch 16. – 27. 9. 2014 a 18. 11. – 5. 12. 2014.

Prof. Lovari prezentoval svoje výskumy na pôde VÚVB ŽU vo forme odborných prednášok:

22. 9. 2014 „How to deal with your next-door neighbour? Mechanisms of coexistence among large mammals“,

27. 11. 2014 „The evaluation biology of Chamois old views, new and grey areas“,

1. 12. 2014 „Why trapping and marking research animals?“.

Prof. Sandro Lovari počas jeho návštevy v Tatrách

• Projekt APVV-0380-12 (2013 – 2017): „Vegetácia alpínskeho pásma ako indikátor kontaminácie životného prostredia“.

• Projekt CZ/FMP.16/0379 (2014): „Needle-net“, Európsky fond regionálneho rozvoja, Operačný program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká Republika 2007 – 2013 (oblasť podpory – Fond mikroprojektov).

• Projekt Ministerstva školstva Nórskeho kráľovstva a Centra pre medzinárodnú spoluprácu pre vzdelávanie (2013 – 2017): „Joint Master‘s Degree in Ecology, Specialisation Alpine Ecology. University of Zilina and Telemark University College“, IJD2012/10359.

Výstupy

Šoltés R., Gregušková E. 2014: Bioindication of chemical elements deposition in the High Tatra Mts (Slovakia) based on *Calluna vulgaris* (L.) Hull; Comparative levels after the improvement of emissions. Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences, 9(2): 5-14.

Maximová N., Slováková Ľ. 2014: Accumulation of photosynthetic pigments in *Larix decidua* Mill. and *Picea abies* (L.) Karst. cotyledons treated with 5-aminolevulinic acid under different irradiation. Photosynthetica, 52(2): 203-210.

Solár J., Markuljaková K., Janiga M. 2014: Study of sustainable development of protected areas in the National Park Poloniny: emphasis on socioeconomics relation with land use and protections of nature – Baseline Study. Prepared for Slowak-Swiss Cooperation Programme and with the support of State Nature Conservancy of the Slovak Republic. 1. vyd., 39 s.

Ondreičková K., Mihálik D., Ficek A., Hudcovicová M., Kraic J., Drahovská H. 2014: Impact of genetically modified maize on the genetic diversity of rhizosphere bacteria: a two-year study in Slovakia. Polish Journal of Ecology, 62(1): 67-77.

Valašková M., Janiga M. 2014: Metal contamination in vertebrates from the Tjan-Shan mountains. Oecologia Montana, 23(1): 1-12.

Brnušáková E., Janiga M. 2014: Postnatal development and metal contamination of nestlings of Great tit (*Parus major*) from experimental study area – Ružomberok. Oecologia Montana, 23(1): 13-25.

Graban J. 2014: Comparison the Brown bear (*Ursus arctos* L.) population genetic characteristics based on the microsatellite markers – ‘DNA fingerprints’ around the world and their application for biotracking. Oecologia Montana, 23(1): 26-36.

Solár J., Janiga M., Straško B., Ďugelová D., Gašperanová J., Gatialová S., Mošková K., Kozárik V., Kvanda J., Škorvánek M.,

Haviarová P., Baďurová Renčová P., Lalíková I., Štefancová D., Hucík J., Čavojský M., Odstrčil M., Hruška D., Veselská M., Kvaššayová V., Horváth P., Podracká M., Masaryk M., Nováková D., Brösztl O. 2014: Proposal zonation in the national parks and landscape protection areas of the Slovak Republic. Oecologia Montana, 23(2): 1-50.

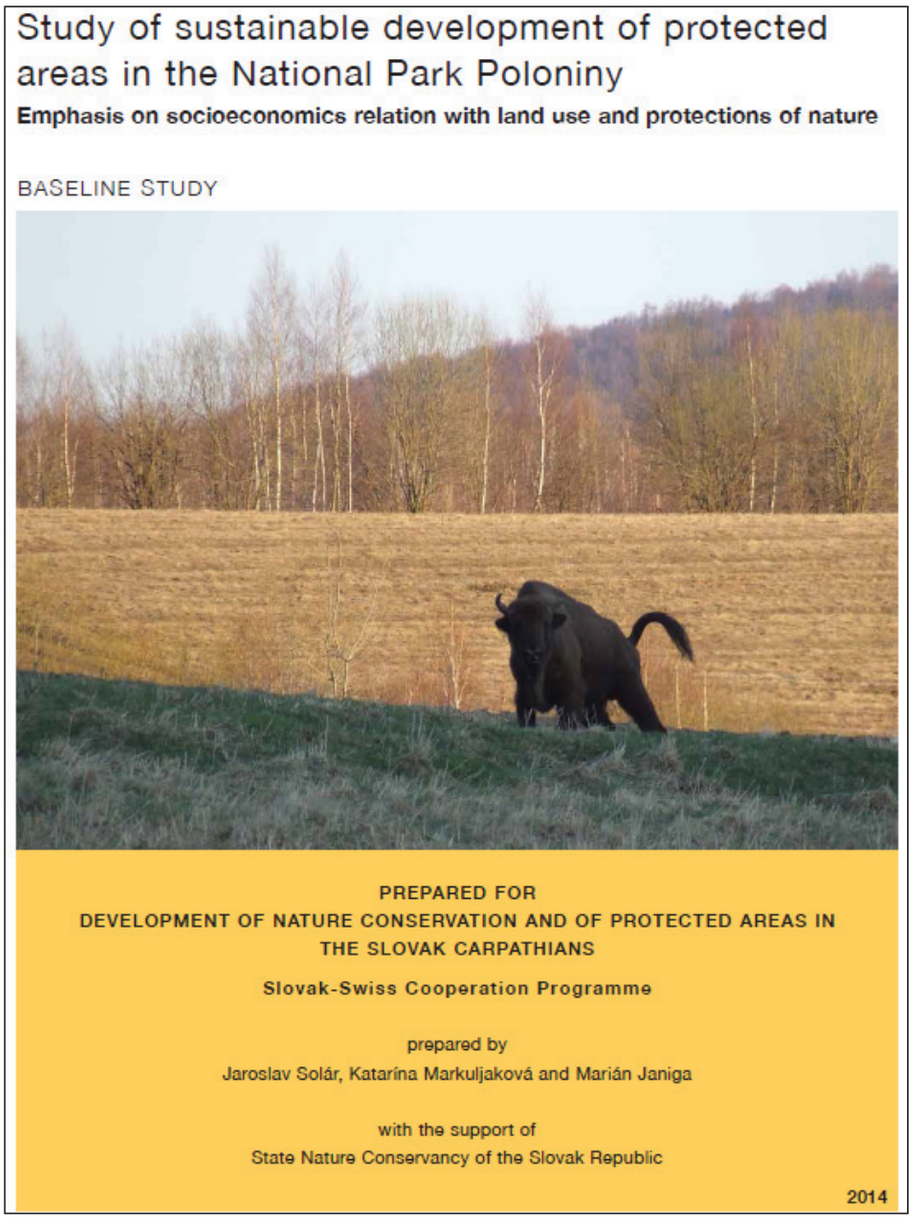
Study of sustainable development of protected areas in the National Park Poloniny

Emphasis on socioeconomics relation with land use and protections of nature

BASELINE STUDY

PREPARED FOR
DEVELOPMENT OF NATURE CONSERVATION AND OF PROTECTED AREAS IN THE SLOVAK CARPATHIANS

Slovak-Swiss Cooperation Programme

prepared by
Jaroslav Solár, Katarína Markuljaková and Marián Janiga

with the support of
State Nature Conservancy of the Slovak Republic

2014

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2014. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Ján Barilla, Eva Brnušáková, Katarína Hadidová, Richard Hančinský, Matej Haščík,

Milan Haviar, Marcel Hergovits, Lukáš Hujo, Edita Karaščáková, Dávid Kniha, Dominika Lošonská, Lenka Mlynarčíková, Mária Pľuchtová, Mária Pukajová, Michal Torma, Peter Trišč, Miroslava Valášková, Matúš Vigaš, Peter Richtárech.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2014/2015: Mária Angelovičová, Marek Bielesch, Matúš Bielik, Petra Böhmová, Zuzana Buchalová, Marek Cmarko, Veronika Ftáčniková, Simona Grešíková, Mário Grossmann, Simona Klamárová, Peter Krendželák, Natália Kubjatková, Maroš Michalík, Bystrík Mitura, Erik Sikora, František Šipka, Lenka Zábojníková.

V akademickom roku 2014/2015 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 15 študentov denného štúdia druhého ročníka a 11 študentov denného štúdia tretieho ročníka. V rámci programu Erasmus absolvovali v akademickom roku 2013/2014 v zimnom semestri traja študenti a v letnom semestri dvaja študenti druhého ročníka štvormesačný študijný pobyt na Telemark University College.

Návšteva akademického personálu, Telemark University College, 31. 3. – 3. 4. 2014: Dr. Live Semb Vestgarden, prof. Arvid Odland, assoc. prof. Mona Sæbø, assoc. prof. Øyvind Steifetten, Anette Nordheim Fredly, Anette Staaland – príprava spoločného magisterského štúdia Alpine Ecology, finalizácia Consortium Agreement.

Pracovná cesta v Telemark University College, 6. – 11. 10. 2014 – príprava spoločného študijného programu – Joint Master, Janiga M.

Kazachstan – Taldykorgan 31. 10. – 14. 11. 2014 – doc. RNDr. Marián Janiga, CSc. na pozvanie – návšteva Univerzity v Taldykorgane, výučba predmetov: Biológia vysokých pohorí, Ekológia.

Zhetysu State University named after Ilyas Zhansugurov

Kazašskí vysokoškoláci

Zamestnanci

Riaditeľ: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Jana Repetná
Administratívny pracovník – v rámci projektu: Mgr. Martina Olekšáková
Výskumní pracovníci: Mgr. Jaroslav Solár, PhD., Mgr. Martina Haas, PhD., Mgr. Zuzana Hrehová, Ing. Branislav Straško, Mgr. Daniel Mihálik, PhD., Mgr. Martina Olekšáková, doc. RNDr. Rudolf Šoltés, CSc., Mgr. Eva Klemmová Gregušková, Mgr. Natália Maximová, Ing. Peter Mikoláš, MVDr. Martina Kufelová, RNDr. Ján Graban, Mgr. Monika Suchá, Bc. Katarína Markuljaková, MVDr. Andrea Hatalová, Ing. Tomáš Vatycha, Ing. Jaroslav Stoklasa
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Bol predĺžený termín začatia magisterského štúdia „Joint Master of Science in Alpine Ecology“, z dôvodu ukončenia komplexnej akreditácie na Slovensku, ktorej súčasťou bol aj tento program. Program bol úspešne akreditovaný.

Pracovníci boli celý rok vyťažení administratívnymi kontrolami, vybavovaniami žiadostí o platbu a inými formalitami, ktoré predstavovali inštaláciu prístrojov hradených z ŠF EÚ na ústave. Mnoho času zobrala inštalácia lyzimetra, kompletná prestavba laboratórií novým laboratórnym nábytkom, čo bolo nevyhnutnou podmienkou pre umiestnenie novej prístrojovej techniky. Inštalácia začala koncom roka 2014 a bola do-

končená v plnom rozsahu v roku 2015. Bola opravená miestnosť na udržiavanie a spracovanie vzácneho biologického materiálu.

Pri realizácii „Joint Master of Science in Alpine Ecology“ programu zohrala svoju úlohu aj zmena vedúceho pracoviska Katedry environmentálnych a zdravotných štúdií, assoc. prof. Jörna Kleina, ktorého nie všetci zamestnanci nórskej katedry prijali s nadšením. Joint predstavoval napr. preklady do angličtiny – laboratórnych poriadkov, bezpečnosti práce, pravidiel pohybu v teréne, výbavy v teréne a iné. V tejto súvislosti prípravy Jointu treba naozaj poďakovať bývalej zamestnankyni Mgr. Eve Klemmovej Greguškovej. V tomto roku bolo zaslaných medzi nórskou a slovenskou stranou vyše 100 e-mailov, ktoré súviseli najmä s leštením dohody medzi dvoma univerzitami, ako aj prekladom všetkých nevyhnutných príloh. Prerokovávané boli také záležitosti ako študijný program, jeho štruktúra, počet kreditov, typológia diplomov, podmienky prijímania, zabezpečenie študentov, ubytovanie a mnoho ďalších skutočností súvisiacich s výučbou na VŠ, včítane takých malicherností, ako je kontrola dochádzky.

Pracovníci zároveň dodali všetky podklady pre komplexnú akreditáciu bakalárskeho i magisterského štúdia, tento rok bol kľúčový na podklady. Definitívne bol schválený vnútorný systém zabezpečovania kvality na VÚVB, ktorý bol nevyhnutný pre akreditáciu, ako aj pre Joint consortium agreement (znovu prekladaný do AJ). V apríli boli spracované CVs všetkých zamestnancov participujúcich na spoločnom magisterskom programe do formulárov slovenskej akreditácie. Ku komplexnej akreditácii, aj pre potreby Consortium agreement sme revidovali a pripravili komplexne Študijný poriadok celouniverzitných študijných programov – Smernica 117. Dňa 24. 11. 2014 prebiehal proces akreditácie študijných programov VÚVB ŽU.

Dvaja zamestnanci ústavu sa spolu so zamestnancami ŠOP miestnej samosprávy zúčastnili návštevy Natur parkov vo Švajčiarsku, kde pracovníci ústavu prezentovali svoju štúdiu o socioekonómii a ochrane prírody Východných Karpát.

Pomerne veľa času sa v tomto roku venovalo aj vybavovaniu pobytu Dr. Čerňavskej z Kirgizska (významná hydrobiologička z Kirgizskej akadémie vied, ktorá s nami spolupracovala pri terénnych výskumoch v roku 2013). Vzhľadom na obrovskú byrokratickú zaťaženosť sa pobytu nakoniec vzdala.

V tomto roku prebiehali jazykové kurzy ruského a anglického jazyka aj bioinformatiky a programovania pre všetkých výskumných pracovníkov priamo na ústave. Kurzy boli hradené z projektu „Spolupráca odborných pracovníkov medzinárodných výskumných inštitúcií s vedeckými pracovníkmi Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU, zameraná na zvýšenie úrovne vzdelávania a výskumu“.

2015 Rok plodnej výskumnej spolupráce s Moskovskou štátnou univerzitou a Univerzitou v Utahu

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

From: Krastio Dimitrov [mailto:krastiodimitrov@gmail.com]
Sent: Thursday, April 16, 2015 2:34 PM
To: Marián Janiga
Subject: Re: Please fullfill urgently

Dear Marian,
Please find attached the file with the suggestions I added. It was really nice to see this text short, aimed, and clear. If there is something else, will be happy to contribute further. Just for your information, we have a nice collection of dead animals, organs and tissues dried out and prepared for havy metal analyses form 2009 to 2012 from Rila, and from Pirin (also from a former uranium mine with high concentrations of lead) and from Sredna gora mountain (near a mine for nonferrous metals) for Apodemus, Clethrionomys, and Chionomys. As we preserve the skulls and teeths also, we can determine also the age more accurately. I dropped to proceed with lead by the end of our project, as I found out that unlike soil and water samples, the tissue samples were not treeted perfectly by the laboratory, I have hired, and in the meanwhile the old collaborator of Metcheva also died, so there is nobody to collaborate with here for animal samples regarding lead for now.
Hope things with you are going well, and your nice institute is developing.
Best wishes,
Krastio

From: Rektor ZU [mailto:rektor@uniza.sk]
Sent: Wednesday, July 15, 2015 10:42 AM
To: Križanová; dekan@fpedas.uniza.sk; viera.spalkova@fpedas.uniza.sk; Sága milan; Badibangova Beata; Tillova Eva; milan.dado@fel.uniza.sk; sekrdek@fel.uniza.sk; peter.hockicko@fel.uniza.sk; Josef Vičan; jana.rakytova@fstav.uniza.sk; Kršák Emil; Viliam Lendel; Starkova Jozefina; Dvořák Zdeněk; eva.sventekova@fbi.uniza.sk; Cabanová Vlasta; katarina.valcova@fhv.uniza.sk; Muráriková Zuzana; gustav.kasanicky@usi.sk; Perdochova Olga; janiga@uniza.sk; ihmb@uniza.sk; Čelko Ján; trunkvalter milan
Subject: Komplexná akreditácia - zaslanie návrhu HS + prílohy

Vážené pp.dekanky, pp. dekani, pp. riaditelia ústavov,
vzhľadom na to, že AK žiada doručenie písomného vyjadrenia najneskôr do 12.8.2015, dovoľujem si Vás zdvorilo požiadať, aby ste písomné vyjadrenie k “návrhu” hodnotiacej správy a k ”návrhom” hodnotiacich správ zaslali rektorke UNIZA najneskôr do 9.8.2015.

Srdečne ďakujem
T.S.

From: Dale Clayton [mailto:clayton@biology.utah.edu]
Sent: Sunday, October 11, 2015 9:26 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: Re: Today

HI Marián,
Glad to hear you made it back with no problems. Glad that you found the overall trip to be productive.
Best, Dale

Dale H. Clayton, Ph.D.
Professor, Dept. of Biology
257 South 1400 East
University of Utah

From: Øyvind Steifetten [mailto:Oyvind.Steifetten@hit.no]
Sent: Friday, October 23, 2015 1:25 PM
To: ‚Janiga@uniza.sk‘
Subject: Meeting Slovakia

Dear Marian,

I have now received feedbacks from everyone I invited to go to Slovakia, and almost none of them have the opportunity to go. Live (acting head of department), Mona, Tone Jøran, Anette N.F. and Anette S. are extremely busy with the merger between HiT and HBV (they have a ot of deadlines around that time); Synne and Andrew are busy with exams, and so on, and so on. So the question is: What do we do? Me and Arvid could go, but I really think that we need Anette N.F. for the meeting. She knows a lot more about the application process, and the details attached to it, than I do. But I have received some suggestions how we could proceed:
1. Me and Arvid could go so we at least could discuss the summer school, which I think is really important. It is a lot to prepare and organize, and we also have to discuss some details in the application, or….
2. ….if you and some of your colleagues feel like it, and of course have time, you could instead come to Norway this year for a few days, and then perhaps we could come to Slovakia in March/April next year for the final meeting (there are money left on the budget for both options).
Also, Anette N.F. told me that what needs to be discussed for the Joint Master doesn't necessarily needs to be discussed before Christmas, but could wait until next year. And I feel that what is most urgent to discuss is the summer school.

So , that's the situation. What do you think Marian? If you want to me and Arvid could come to Slovakia, but you and your colleagues are always welcome to come here as well. I'm really sorry for the inconvenience!!

Let me know what you think.

Best regards
Øyvind

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• Pracovníci VÚVB ŽU v tomto roku, ako aj v predošlých rokoch, pôsobili aj ako lektori na Ústave celoživotného vzdelávania Univerzity tretieho veku.

• 4. zasadnutie riadiaceho výboru projektu „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“, 5. 3. 2015, ŠOP Banská Bystrica.

• Pracovná cesta k projektu Nórskeho finančného mechanizmu (BFENV14-002) „Workshop k súčasným problémom ochrany vysokých pohorí v Nórsku a Slovenskej republike“, 27. 4. – 3. 5. 2015, Nórsko – pracovníci VÚVB ŽU.

• Stretnutie so starostami a pracovníkmi Správy NP Poloniny, projekt „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“, 11. – 12. 5. 2015.

• Pracovné stretnutie k príprave novej koncepcie ochrany prírody a krajiny 2015 – 2025, Hotel Lux, Banská Bystrica, 12. – 13. 5. 2015.

• Návšteva prof. Aidaralieva z International University of Kyrgyzstan, 15. – 17. 5. 2015 – Ústav súdneho inžinierstva ŽU v Žiline, prof. Gustáv Kasanický; VÚVB ŽU, Tatranská Javorina.

• Návšteva z Telemark University College – príprava spoločného študijného programu – Joint Master of Science in Alpine Ecology a riešenie projektu: „Metódy modernej výučby v alpínskej ekológii“, 30. 11. – 3. 12. 2015, prof. Arvid Odland a assoc. prof. Øyvind Steifetten.

Inovačné zmeny pracoviska

• Finančné ukončenie projektov: projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV „Dobudovanie centra alpínskeho vysokohorského výskumu v SR – Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity pre potreby synergickej spolupráce v sieti obdobných pracovísk v Európe“, ITMS kód projektu 26210120006 a projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV „Investície do prístrojovej a laboratórnej techniky pre následný vývoj a verifikáciu štandardov biotického monitoringu vplyvov celulózového priemyslu v horskej krajine, modelové územie: Ružomberok“, ITMS kód projektu 26210120016. V rámci týchto dvoch projektov boli laboratória VÚVB ŽU vybavené novou prístrojovou technikou ako sú plynový chromatograf, ortuťový analyzátor, kryogénny guľový mlyn, mikrotóm, moderné mikroskopy, DNA sekvenátor novej generácie, termocykléry, röntgenové prístroje, endoskopia a ďalšie. Boli inštalované vysokovýkonné mikroskopy, RTG, autoklávy, atď. Ústav bol vybavený vysokovýkonnými mrazákmi, ako aj novou výpočtovou technikou súvisiacou s obsluhou prístrojov.

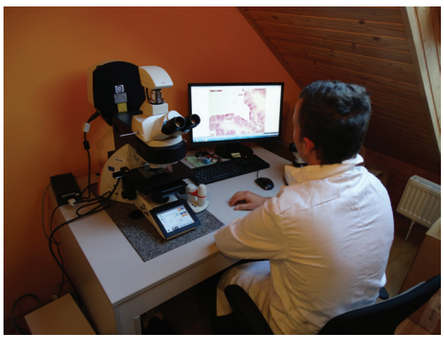

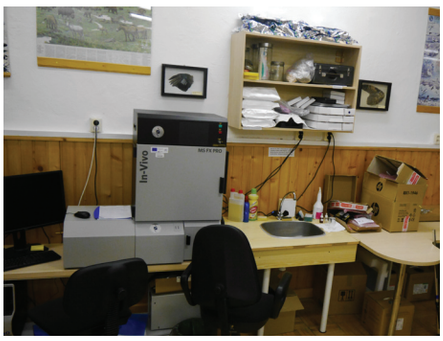

Zvyšovanie kvalifikácie

From: Trojanová Světlana [mailto:Svetlana.Trojanova@msmt.cz]
Sent: Monday, June 01, 2015 11:36 AM
To: vladimira.kalova@upol.cz
Cc: janiga@uniza.sk
Subject: UP - Jmenování profesorů II

Vážená paní
Mgr. Vladimíra Kalová

Úsek vědy a výzkumu
Rektorát
Univerzita Palackého v Olomouci
Křížkovského 8
771 47 Olomouc

Vážená paní magistro,
zasílám Vám tímto podklady k připravovanému slavnostnímu aktu při příležitosti jmenování a předání dekretů profesorkám a profesorům pro určitý obor, který se uskuteční v pátek 12. června 2015 od 13:00 hodin ve Velké aule Karolina Univerzity Karlovy v Praze, Ovocný trh 5, Praha 1. Prosím o sdělení termínu konání ceremoniálu navrženým kandidátům na jmenování profesorem za Vaší vysokou školu (viz přiložený seznam kandidátů, jejichž řízení ke jmenování profesorem proběhlo na Vaší univerzitě) k zajištění jejich účasti. Věřím, že povinnosti jmenovaným dovolí přijmout pozvání a zúčastní se slavnostního aktu předání jmenovacích dekretů.

Počas práce na VÚVB ŽU RNDr. Ján Graban s podporou ústavu externe študoval na treťom stupni vysokoškolského vzdelávania (PhD.), ktoré ukončil po ukončení pracovného pomeru na ŽU. Mgr. Eva Klemmová Gregušková s podporou ústavu externe študovala na treťom stupni vysokoškolského vzdelávania (PhD.), ktoré prerušila pri nástupe na materskú dovolenku po ukončení pracovného pomeru na ŽU. Podobne Mgr. Martina Olekšáková bola podporená na externom doktorandskom štúdiu na ŽU, ktoré nezačala.

Výskum

Projekty

• Partnerská spolupráca so Štátnou ochranou prírody v rámci projektu Švajčiarskeho finančného mechanizmu (2011 – 2016): „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“.

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV (2012 – 2015): „Dobudovanie centra alpínskeho vysokohorského výskumu v SR – Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity pre potreby synergickej spolupráce v sieti obdobných pracovísk v Európe“.

• Projekt MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPVaV (2012 – 2015): „Investície do prístrojovej a laboratórnej techniky pre následný vývoj a verifikáciu štandardov biotického monitoringu vplyvov celulózového priemyslu v horskej krajine, modelové územie: Ružomberok“. Intenzívne prebiehal projekt MONDI v prenajatých priestoroch v Liskovej, kde prebiehal monitoring chemických ukazovateľov ovzdušia, termovízne merania, ako aj biotický monitoring v telách rastlín a živočíchov v okolí.

• Pobyt zahraničných expertov vo VÚVB T. Javorina v rámci projektu MŠVVŠ SR pre ŠF EÚ, OPV (2013 – 2015) „Spolupráca odborných pracovníkov medzinárodných výskumných inštitúcií s vedeckými pracovníkmi Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU, zameraná na zvýšenie úrovne vzdelávania a výskumu“, ITMS kód projektu 26110230078:

Prof. Dale Hartwell Clayton, University of Utah, Salt Lake City, USA,

4. 6. – 3. 7. 2015 – ornitologické pozorovanie v Tatranskom národnom parku, štúdium druhového zloženia vtáctva na Slovensku a v oblasti Tatier, štúdium ektoparazitov vtákov, odchyt vtákov v okolí VÚVB, odber ektoparazitov, merania. Odborné prednášky: Tatranská Javorina – 5. 6. 2015 „Coadaptive diversification of feather lice“; Fakulta riadenia a informatiky ŽU – 24. 6. 2015 „Vzdelanie a výskum v Utahu“; Budapešť, Múzeum ochrany prírody – 26. 6. 2015 „Defense mechanisms of Darwin`s finches and Galapagos Mockingbirds against an introduced species of nest fly: Implications for evolutionary ecology and conservation“; diskusie.

Prof. Clayton pri prednáškach

Mgr. Tomáš Fér, PhD., Přírodovědecká fakulta UK v Praze, Katedra botaniky, 1. 10. – 25. 11. 2015 – odborné prednášky, diskusie, príprava spolupráce. Odborné prednášky Tatranská Javorina – 12. 10. 2015 „Fylogeografie – interpretace postglaciální rekolonizace střední Evropy?“, 26. 11. 2015 “Přehled a využití molekulárních metod při studiu ekologie a evoluce volně žijících organismů“.

Dr. Fér počas prednášky na VÚVB ŽU

From: Tomáš Fér [mailto:tomasfer@natur.cuni.cz] On Behalf Of Tomas Fer
Sent: Wednesday, November 04, 2015 8:29 AM
To: janiga@uniza.sk
Cc: michal.nemethy@uniza.sk; zuzana.hrehova@uniza.sk; oleksakova@uniza.sk
Subject: RE: priprava NGS Illumina knihoven u nas v laboratori

Dobry den,
jen se chci ujistit, ze kolega Nemethy a kolegyne Hrahova dorazi v pondeli do Prahy do nasi laboratore.
Potrebujete nejakou asistenci se zajistenim ubytovani nebo jste si to uz zaridili sami?
Sesli bychom se v pondeli rano v Benatske 2 (budova nad sklenikem botanicke zahrady UK) v suterenu v laboratori c. 16.
Jeste dam presne vedet v kolik hodin budeme zacinat a take zaslu protokol, ktery pouzivame k predbeznemu prostudovani.
Ve volnych chvilich bychom diskutovali nad moznymi budoucimi projekty.
Prosim vas tedy, pripravte si kratke neformalni prezentace o svych projektech (stavajicich i o moznych planech, napr. i botanickych), usnadni mi to vhled do vasi problematiky.

Ja bych prijel na Slovensko v pondeli 16.11. a zustal do utery 17.11. V pondeli nebo v utery bych mel mit tu druhou prednasku s nazvem „Vyuziti molekularnich metod pri studiu ekologie a evoluce“ (nebo podobny nazev, nevim, jestli jsme se uz na nejakem nedohodli). Dale bychom mohli uz podrobneji diskutovat jednotlive planovane projekty, casovou realizaci, financni narocnost a pod.

Preji pekny den,
Tomas Fer

Prof. Irina Beme, M. V. Lomonosov Moscow State University, Moskva, Rusko, 19. 10. – 15. 11. 2015 – ornitologické pozorovania, štúdium vzácnych druhov vtáctva v Tatrách, diskusie s Ing. Slivinským o manažmente lesných biotopov v nadväznosti na ochranu vzácnych druhov vtáctva a iných živočíchov v Tatranskom národnom parku. Odborná prednáška Tatranská Javorina – 22. 10. 2015 „Birds Vocal Communication: questions, problems, researches“.

Prof. Beme počas prednášky

• Mobility domácich vedeckých pracovníkov VÚVB ŽU v rámci projektu „Spolupráca odborných pracovníkov medzinárodných výskumných inštitúcií s vedeckými pracovníkmi Výskumného ústavu vysokohorskej

biológie ŽU, zameraná na zvýšenie úrovne vzdelávania a výskumu“:

11. – 29. 8. 2015 Taliansko, NP Stelvio – Janiga M., Solár J., Mikoláš P. Cesta bola uskutočnená v spolupráci s výskumným tímom Národného parku Stelvio a zároveň z výskumných dôvodov – záťaž Pb drobných zemných cicavcov, ktorú ústav spracováva vo viacerých pohoriach sveta a výskum ekológie a etológie niektorých alpínskych druhov vertebrát, ako napr. *Prunella collaris, Capra ibex, Marmota marmota*. Okrem zoologického výskumu sa uskutočnil aj botanický výskum, kde boli zozbierané vzorky machu alpínskeho vegetačného stupňa, ktorý je vysoko zaťažený automobilovou dopravou. Vzorky boli v laboratóriách VÚVB analyzované na rozbor 40 rôznych prvkov, ako v pôde, tak aj v samotnom machu. V priebehu cesty boli uskutočnené vzájomné prospešné diskusie s pracovníkmi NP Stelvio, ktorí oboznámili účastníkov o výskyte vzácnych druhov v parku a o ich ekológii, systéme ochrany a v neposlednom rade aj hodnotné diskusie o spôsobe financovania. Kľúčovú úlohu pre organizáciu návštevy zohral zástupca riaditeľa Dr. Luca Pedrotti.

From: Luca Pedrotti lib [mailto:luca.pedrotti@libero.it]
Sent: Friday, July 31, 2015 10:53 AM
To: janiga@uniza.sk
Subject: Italian Alps

Hi Marian,
In attached a kmz file with some POI suggested for Stelvio NP (you can open it in google earth).

- Valle di Cancano (Sondrio)	for chamois sightings
- Monte Scorluzzo (Sondrio)	for ibex and Alpine accentor
- Valle del Braulio (Sondrio)	for ibex and bearded vulture
- Val Zebrù (Sondrio)	for red deer, ibex, bearded vulture and low densities of chamois
- Passo del Gavia (Sondrio)	alpine and periglacial habitat
- Campisolo alto (Trento)	for chamois

Some first info.
I will be out of office from 10th to 16th august and I will be at work in Bormio (Stelvio National Park) from 17th august.
In the kmz you can see also the location of Stelvio Park headquarters (where I work), Bormio, Sondrio province and the
location of my private home where I will stay from 10th to 16th august, Val di Rabbi, Trento province (always inside Stelvio National Park but in the slopes facing Trento).

The Park has two guest house (one in Sondrio sector and one in Trento sector); low prices and sleeping bag needed.
But I need to know very quickly your programme as august is a very busy month and guest houses are quite busy.
For Bormio - Sondrio guest house booking write to agnese.pozzi@stelviopark.it
For Rabbi - Trento guest house booking write to carla.zanon@stelviopark.it

As an option for „extra“ park accomodations in the two area, please refer to:
Bormio - Sondrio http://www.altavaltellina.eu/Ospitalita/ospitalita.cfm http://www.bormio.eu/?lang=en
Rabbi - Trento http://www.chaletvaldirabbi.it/en/ http://www.valdisole.net/IT/homepage/

As „extra“ interest I may suggest you to visit MUSE (the new natural history museum of Trento), around 50 km far from
Rabbi and Livigno (tax free area), around 40 km from Bormio. In Bormio you may find Bormio SPA Resorts - old baths, they are amazinig, but quite expensive.

Please let me know exactly the date you intend to be and visit Stelvio, as I may arrange to be present and welcome you and , if possible, to spend a day with you.
As I wrote, from 10th to 16th august I will be in Rabbi, Trento for an holiday week. In this period I could arrange a chamois field trip in Val di Rabbi.
If you prefer in this week to be in the Sondrio part of the park, I will arrange you a meeting with Luca Corlatti, a chamois expert that is working with Sandro Lovari and with me in Stelvio.
If you will visit Stelvio in the last part of your trip, no problem, both me and Luca Corlatti will be happy to meet you in Bormio and go with you for a one day excursion.

Let me know and keep in touch!
Ciao!
Luca

Dr. Luca Pedrotti, zástupca riaditeľa NP Stelvio, v diskusii s výskumnými pracovníkmi VÚVB ŽU v teréne v NP Stelvio.

14. 9. – 10. 10. 2015 USA, Univerzita Utah, Katedra biológie – Janiga M., Hrehová Z., Némethy M. Počas pracovnej cesty boli zrealizované nasledovné aktivity: genetické analýzy švol (druh *Philopterus emiliae*, metóda úprav švol pred izoláciou DNA, izolácia DNA, konzultácie MSAT analýzy); terénny výskum – odchyt vtákov „mist-netting“, merania; terénny výskum – odchyt drobných zemných cicavcov, nová metodika odberu krvi „retro-orbital bleed“; návšteva mikrobiologických laboratórii katedry biológie, diskusie s prof. Brazeltonom o bakteriálnych analýzach, o nových možnostiach; návštevy NP Arches, Canyon Lands, Grand Teton, Yellowstone – návšteva informačných centier, diskusie s pracovníkmi NP o výskyte vzácnych druhov a ich ekológii, systéme ochrany prírody, riadení NP a o spôsobe financovania; pozorovanie lokálnej fauny, flóry a manažmentových opatrení.

Priestory oddelenia parazitológie Katedry biológie v Utahu sú podobne ako na iných univerzitách posiate postermi z rôznych vedeckých podujatí.

Návšteva zamestnancov VÚVB ŽU v laboratóriách Katedry biológie, Univerzity v Utahu. V strede prof. D. Clayton, druhá zľava jeho manželka a významná vedkyňa assoc. prof. S. Bush.

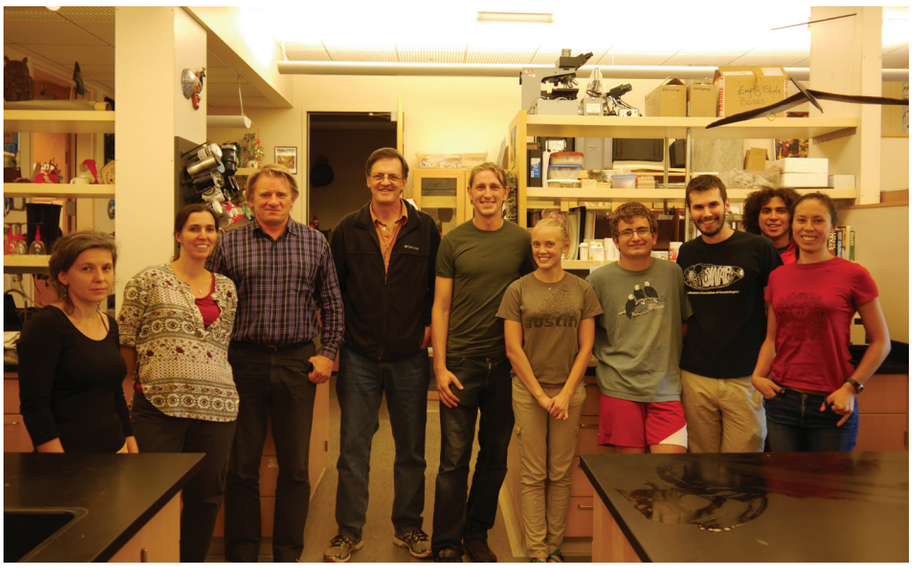

From: Dale Clayton [mailto:clayton@biology.utah.edu]
Sent: Thursday, September 17, 2015 6:33 PM
To: Janiga; hrehova@uniza.sk
Cc: nemethy1@uniza.sk; Sarah Bush
Subject: Today

Hi guys,

Zuzana has an appointment with Billy Brazelton at 3pm today. At 4pm there is a seminar by one of our most respected faculty members (Sarah and I must attend this seminar); see description below. You are welcome to attend the seminar if you are interested.
Sarah and I also have lunch meetings today, so thee is no time to take TRAX with you.
But we can pick you up at 2pm at the your hotel in our car and take you to campus.
We can then take you back to the hotel (or you can ride TRAX) after the seminar.
Sarah and I also have a dinner that we must attend tonight with colleagues.
Welcome to our very busy USA lives!

Dale

Návšteva riaditeľstva NP Yellowstone, vľavo výkonná riaditeľka najstaršieho národného parku na svete – Yellowstone NP, Dr. Jennifer Carpenter.

From: Carpenter, Jennifer [mailto:jennifer_carpenter@nps.gov]
Sent: Friday, October 02, 2015 5:54 PM
To: janiga
Subject: Re: visit]

I am out of the office today, but could see you Monday or another day. Would be happy to help you. I cannot provide lodging however, but I can help with other things.

Thanks
Jennifer

Jennifer Carpenter
Acting Chief, Yellowstone Center for Resources
Yellowstone National Park, WY 82190

26. 10. – 6. 11. 2015 Ruská federácia, Lomonosova Moskovská štátna univerzita – Janiga M., Olekšáková M. V priebehu pracovnej cesty boli uskutočnené vzájomné diskusie s profesormi univerzity ohľadom zoologických a botanických výskumov v Kaukaze, boli riešené možnosti

ďalšej potencionálnej spolupráce. Uskutočnená excerpcia literatúry k vybraným témam pre študijné ciele k pripravovaným publikáciám. Pracovníci využili možnosť študovať vo vzácnej knižnici a získať mnoho literárnych zdrojov, ktoré sa nedajú získať iným spôsobom ako prezenčne.

V roku 2015 naďalej prebiehali jazykové kurzy ruského a anglického jazyka pre všetkých pracovníkov ústavu, priamo v Tatranskej Javorine, v rámci už spomínaného projektu „Spolupráca odborných pracovníkov medzinárodných výskumných inštitúcií s vedeckými pracovníkmi Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU, zameraná na zvýšenie úrovne vzdelávania a výskumu“.

• Projekt APVV-0380-12 (2013 – 2017): „Vegetácia alpínskeho pásma ako indikátor kontaminácie životného prostredia“.

• Projekt Ministerstva školstva Nórskeho kráľovstva a Centra pre medzinárodnú spoluprácu pre vzdelávanie (2013 – 2017): „Joint Master‘s Degree in Ecology, Specialisation Alpine Ecology. University of Zilina and Telemark University College“, IJD2012/10359.

• Projekt SK06-IV-02-003, inštitucionálna spolupráca medzi vysokými školami: Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinská univerzita v Žiline a Telemark University College, Høgskolen i Telemark, Nórsko. Štipendijný program EHP Slovensko (2015 – 2016): „Metódy modernej výučby v alpínskej ekológii“.

• Bol definitívne schválený projekt partnerskej spolupráce so Štátnou ochranou prírody v rámci projektu Nórskeho finančného mechanizmu CBC01012 (2015 – 2017): „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj“.

Prof. Irina Beme vo svojej pracovni

From: Jozef Balko [mailto:jozef.balko@sopsr.sk]
Sent: Friday, November 06, 2015 10:09 AM
To: ‚Peter Straka‘; janiga@uniza.sk; solar@uniza.sk
Cc: ‚Lenka Zajaková‘; zuzana.svantnerova@sopsr.sk
Subject: Norsky projekt - Projektova zmluva ucinna

Príjemný piatkový deň partneri nášho nórskeho projektu,

S potešením vám chceme oznámiť, že máme podpísanú projektovú zmluvu na nórsky projekt v rámci programu Cezhraničná spolupráca spolufinancovaného z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR zo strany Úradu vlády. Posielame vám link:
http://www.crz.gov.sk/index.php?ID=2138121&l=sk

Vážení partneri, tak ako sa píše v partnerskej dohode, vzniká teraz z vašej strany povinnosť do 7 kalendárnych dní previesť na svoj Projektový účet prislúchajúcu časť sumy Spolufinancovania Projektového grantu z vlastných zdrojov, ktorá zodpovedá výške Spolufinancovania Partnera pri prvej zálohovej platbe, čo preukážete Prijímateľovi, teda ŠOP SR, predložením výpisu z Projektového účtu najneskôr 1 deň po vykonaní finančnej operácie.
V prípade otázok nás neváhajte kontaktovať.

S pozdravom

Jozef Balko
manažér projektu ŠOP SR
Štátna ochrana prírody SR

Výstupy

Kufelová M. 2015: Workshop regarding current issues with high mountain protection in Norway and the Slovak Republic. Oecologia Montana, 24(1): 35-36.

Némethy M. 2015: Molecular tools in alpine ecology and environmental forensics – current possibilities at Institute of High Mountain Biology. Oecologia Montana, 24(1): 25-28.

Husáriková M., Janiga M., Kufelová M. 2015: Howell-Jolly bodies in peripheral blood of Yellow-necked mouse (*Apodemus flavicollis*) living in the vicinity of pulp mill industrial complex. Oecologia Montana, 24(1): 9-20.

Torma M., Solár J. 2015: Socioeconomics and environmental ramifications of sustainable development in the Poľana region – GIS analysis. Oecologia Montana, 24(1): 1-8.

Mikoláš P. 2015: Nature protection and protected area financing. Oecologia Montana, 24(1): 21-24.

Mikoláš P. 2015: Education in the alpine environment – study programmes available throughout the world. Oecologia Montana, 24(1): 29-31.

Šoltés R., Dítě D., Mihálik D., Ondreičková K., Hrehová Z., Maximová N., Sedláková B. 2015: Seasonal variation in bryophytes cover in the calcareous mire Belianske luky, Slovakia. Pakistan Journal of Botany, 47(1): 255-262.

Sedlák D., Straško B., Janiga M. 2015: Thermal imaging in analysis of local climate in industrialized area – exploring new methodology. Oecologia Montana, 24(2): 74-77.

Hudák M., Randis M., Bartaloš T., Kmeťová M., Kosová I., Horník M. 2015: The preliminary study of the selected environmental effects around the paper industry. Oecologia Montana, 24(2): 78-83.

Gajdoš M., Janiga M. 2015: Contamination of *Apodemus flavicolis* in the experimental study area - Ružomberok. Oecologia Montana, 24(2): 60-69.

Korčeková R., Klemmová Gregušková E., Kmeťová M., Janiga M. 2015: In situ monitoring of air pollutants in the Ružomberok area – vascular plants as indicators. Oecologia Montana, 24(2): 50-59.

Mráz M., Šoltés R. 2015: *Fallopia japonica* (Houtt.) Ronse Decr. as bioindicator of pollution in the experimental study area Ružomberok. Oecologia Montana, 24(2): 41-49.

Šoltés R., Zubaľová I. 2015: Bryophytes of the Special Areas of Conservation – Humenský Sokol and Brekovský hradný vrch (the Eastern Carpathians, Slovakia). Thaiszia – Journal of Botany, 25(2): 97-110.

Hindák F., Šoltés R., Gáper J., Gáperová S., Kyselová Z., Hindáková A., Onipchenko V. G. 2015: Botany – Lower Plants. Institute of High Mountain Biology, University of Žilina, pp. 219.

Gojdičová E., Mártonfi P., Mártonfiová L., Fér T. 2015: Botany – Vascu-

lar Plants. Institute of High Mountain Biology, University of Žilina, pp. 183.

Júdová J., Šalgovičová D., Pavlovičová D., Kosová I. 2015: Environmental Monitoring in Slovak Republic. Institute of High Mountain Biology, University of Žilina, pp. 157.

Kmeťová M., Hrehová Z., Hurta V., Kufelová M., Mikoláš P. 2015: Laboratory practice of zoology – selected texts. Institute of High Mountain Biology, University of Žilina, pp. 110.

Némethy M., Hrehová Z., Graban J. 2015: Molecular ecology – practice. Institute of High Mountain Biology, University of Žilina, pp. 118.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2015. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Tomáš Bartaloš, Matej Ferenčík, Matúš Gajdoš, Matúš Hudák, Monika Husáriková, Dominika Kašková, Radoslava Korčeková, Michal Mráz, Matej Randis, David Sedlák, Martin Záhurák.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2015/2016: Dominika Bučková, Daniela Dúhová, Jakub Dvorský, Branislav Endel, Marek Holub, Martin Janiga, Tomáš Kúcik, Bibiána Martinková, Jaroslav Mazúr, Jakub Mucha, Tatiana Palková, Denis Poláček, Andrej Tkáč.

V akademickom roku 2015/2016 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 16 študentov denného štúdia druhého ročníka a 14 študentov denného štúdia tretieho ročníka. V rámci programu Erasmus+ absolvovali v akademickom roku 2014/2015 v zimnom semestri štyria študenti a v letnom semestri štyria študenti druhého ročníka štvormesačný študijný pobyt na Telemark University College.

V rámci spoločného študijného programu bol tento rok rokom príprav a detailizácie podmienok prijímania, informačných letákov o univerzite, podmienok štúdia zahraničných študentov v Nórsku a na Slovensku (licencie, povolenia k pobytu, poistenie, ubytovanie). Rok bol zároveň poznamenaný neustálou komunikáciou o podmienkach začatia štúdia v Nórsku pre európskych študentov, kde časový harmonogram semestrov je iný ako v strednej a západnej Európe.

From: Arvid Odland [mailto:Arvid.Odland@hit.no]
Sent: Thursday, July 16, 2015 12:41 PM
To: janiga@uniza.sk; Anette Staaland; Anette Norheim Fredly; Jörn Klein; Mona Sæbø; Øyvind Steifetten; Tone Jøran Oredalen
Subject: SV: MJ

Dear Marian

Congratulations to us all!
I think that you have done an excellent lobbying job for both projects.
Then I am looking forward to seeing you in Slovakia soon?

Next week I will go to Hardangervidda where Juraj Sovcic will start his master field work.

Best regards
Arvid

From: Jörn Klein [mailto:jorn.klein@hit.no]
Sent: Thursday, July 16, 2015 12:42 PM
To: janiga@uniza.sk; Anette Staaland; Anette Norheim Fredly; Mona Sæbø; Øyvind Steifetten; Arvid Odland; Tone Jøran Oredalen
Subject: AW: MJ

Thanks, this is really excellent. Looking forward to proceed with this good work.
all the best
Jörn

From: Mona Sæbø [mailto:Mona.Sabo@hit.no]
Sent: Thursday, July 16, 2015 12:44 PM
To: <janiga@uniza.sk>
Subject: Re: MJ

This is very good news. You have done a really good job.
Have a nice summer and see you in the fall.

All the best.
Mona

From: Anette Staaland [mailto:anette.staaland@hit.no]
Sent: Thursday, July 16, 2015 1:56 PM
To: janiga@uniza.sk; Anette Norheim Fredly; Jörn Klein; Mona Sæbø; Øyvind Steifetten; Arvid Odland; Tone Jøran Oredalen
Subject: RE: MJ

Dear Marian,
As mentioned, congratulations on these excellent news! Well deserved to all of you who have been involved.
Have a great summer, and we'll catch up over the holidays.

Kind regards,
Anette

Zamestnanci

Riaditeľ: prof. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Jana Repetná
Výskumní pracovníci: Mgr. Jaroslav Solár, PhD., Mgr. Martina Haas, PhD., Mgr. Zuzana Hrehová, Ing. Branislav Straško, MSc. Michal Némethy, Mgr. Daniel Mihálik, PhD., Mgr. Martina Olekšáková, doc. RNDr. Rudolf Šoltés, CSc., Mgr. Eva Klemmová Gregušková, Mgr. Natália Maximová, Ing. Peter Mikoláš, MVDr. Martina Kufelová, RNDr. Ján Graban, Ing. Ingrid Kosová, RNDr. Martina Kmeťová, PhD.
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Výskumná spolupráca s partnerskými univerzitami znamenala posun v poznaní vplyvu niektorých prvkov na flóru a faunu alpínskeho vegetačného stupňa (Rusko, Taliansko) a tiež v poznaní parazitológie, hlavne

u skupín roztočov a švol na cicavcoch a vtákoch, ktorými sa pracovisko prof. Claytona dlhodobo zaoberá. Rok bol aj rokom finálneho dolaďovania spoločného magisterského programu s Telemark University College. Prednášky a návštevy významných vedcov, ako prof. Iriny Beme alebo prof. Dale Claytona, boli zorganizované nielen v Tatranskej Javorine, ale aj na pôde Žilinskej univerzity v Žiline. Kooperáciou so zahraničnými pracovníkmi sa predovšetkým mladí pracovníci ústavu posunuli vo svojom vedeckom vývoji ďalej, mali možnosť vnímať a porovnávať obsah a intenzitu vedeckej práce na iných výskumných pracoviskách.

2016 Lichtenštajnsko a Island – radosti, ale hlavne starosti

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

Til: 'janiga@uniza.sk' <janiga@uniza.sk>; 'poganyova1@uniza.sk' <poganyova1@uniza.sk>; 'nemethy1@uniza.sk' <nemethy1@uniza.sk>; Synne Kleiven <Synne.Kleiven@hit.no>; Arvid Odland <Arvid.Odland@hit.no>; Stefanie Reinhardt <Stefanie.Reinhardt@hit.no>; Live Semb Vestgarden <Live.S.Vestgarden@hit.no>
Emne: VS: What to bring and some information Iceland 25.07-7.0816

Hi all.

I hope you are all ready to travel to Island. Looking forward to meet you all.

This is what I have shared with the students (see attached). I need to come back later with what you are paying. It will be a bit more than the students because of the single rooms. But,I think it will be quite affordable.

Sleeping bag and sleeping pad is only for the first week (4 days) so this is not something Synne, Arvid need to think about.

I will also share the program for the Iceland field trip soon.

In Liechtenstein Prof. Janiga and M.Sc Nemety tried out the exam by giving questions beforehand and then give the students 3 or 4 questions to answer in 1,5 h written exam. This worked really well, so we will copy this method and use it on Iceland.

If you have any questions, please write me and I will answer you as soon as possible.

Regards

Christian Robstad

Subject: konferencia Zoologia 2016
Date: 8. apríla 2016 23:37:41
Attachments: Zoologia_2016_1_oznamenie.pdf

Vážené kolegyne, vážení kolegovia,
srdečne Vás pozývame na vedecký kongres "Zoológia 2016", ktorý sa bude konať v dňoch 24.-26.11.2016 na UKF v Nitre. Hlavnými organizátormi kongresu sú Slovenská zoologická spoločnosť a Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre. Informácie o kongrese nájdete v prílohe tohto mailu a na webovej stránke kongresu http://conferences.ukf.sk/index.php/zoo/zoo2016
Webová stránka sa priebežne aktualizuje, od 1.5.2016 bude možnosť registrácie na kongres.
Tešíme sa na vašu účasť a stretnutie s vami. Prosíme, pošlite informáciu o kongrese "Zoológia 2016" svojim kolegom a priateľom.
Za organizátorov,
Ivan Baláž, Zuzana Krumpálová, Henrich Grežo, Michal Ševčík a Martina Zigová

From: Zuzana Hrehová
To: janiga@uniza.sk
Subject: RE: konferencia Zoologia 2016_upozornenie
Date: 31. augusta 2016 12:40:09
Attachments: Mateideszová_článok_AECT.docx

Dobrý deň.

Rada sa zúčastním na konferencii. Kontaktovala som Denisu. Má mi potvrdiť, či sa môže zúčastniť v priebehu budúceho týždňa. Chcem sa opýtať, či tam máme ísť s prezentáciou alebo posterom.

Článok upravený podľa inštrukcií Archives of environmental Contamintion Toxicology posielam v prílohe. Rozsahovo má väčšina článkov v AECT 10 strán. Niektoré 8-9 a niektoré nad 10. Náš má 9 strán, tak myslím, že by to malo byť ok.

S pozdravom
Zuzana Hrehová

Výskumný ústav vysokohorskej biológie
059 56 Tatranská Javorina 7
tel.: 052 449 9108

From: Fetková Katarína
To: rektor@rekt.uniza.sk
Cc: Janiga@uniza.sk; Výskumný ústav vysokohorskej biológie
Subject: termíny následných monitorovacích správ
Date: 6. mája 2016 11:08:53
Attachments: image001.png

Vážená pani rektorka,

v mene Výskumnej agentúry si Vás dovoľujeme upozorniť, že Vám v rámci projektu s ITMS kódom projektu 26110230078 a názvom „Spolupráca odborných pracovníkov medzinárodných výskumných inštitúcií s vedeckými pracovníkmi Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU, zameraná na zvýšenie úrovne vzdelávania a výskumu" bola dňa 29.04.2016 Platobnou jednotkou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR uhradená záverečná žiadosť o platbu s ITMS kódom 26110230078 640, t. j. Váš projekt bol vecne a finančne ukončený. Dňom finančného ukončenia projektu, začalo plynúť **následné monitorovacie obdobie projektu**, ktoré bude trvať 5 rokov od tohto dátumu.

Zápis
z 1. zasadnutia Vedeckej rady UNIZA v akademickom roku 2016/2017, ktoré sa konalo vo štvrtok **8. decembra 2016** o 08.30 h v zasadacej sieni Vedeckej rady Žilinskej univerzity v Žiline

Ad 6.

Materiál uviedol riaditeľ Výskumného ústavu vysokohorskej biológie UNIZA so sídlom v Tatranskej Javorine prof. RNDr. Marián Janiga, CSc.

Vedecká rada Žilinskej univerzity v Žiline aklamačným hlasovaním jednomyseľne **schválila** návrh zmien v celouniverzitnom študijnom programe ochrana a využívanie krajiny bez pripomienok.

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

Konferencie sa zúčastnilo viac ako 50 výskumných pracovníkov, starostov pohraničných obcí ako na Slovensku, tak aj z Ukrajiny. VÚVB ŽU prezentoval návrhy rozvoja transhraničnej spolupráce s využitím rozvoja mäkkého CR.

• Otváracia konferencia projektu „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj", stretnutie s podnikateľmi na slovenskej a ukrajinskej strane hranice, 12. – 14. 1. 2016, Humenné, NP Poloniny, Užanský národný prírodný park, Ukrajina.

Svoje predstavy o rozvoji prírode blízkeho cestovného ruchu v Užanskom národnom parku uviedol jeho riaditeľ Viktor Byrkovyč.

Z nórskeho ústavu Norwegian Institute of Bioeconomy Research prezentoval svoje skúsenosti na workshope v Kostryne Björn Frantzen.

• Návšteva Katedry botaniky, Přírodovědecká fakulta UK v Prahe – inštruktáž o príprave génových knižníc, 21. – 26. 2. 2016.

• Workshop k realizácii stratégie mäkkého cestovného ruchu v rámci projektu „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj“, 24. – 25. 5. 2016, Kostryna, Ukrajina.

• Európska Noc výskumníkov – Žilina, Poprad, 30. 9. 2016.

• Pracovná cesta Nórsko – Kirkenes, Nórsky ústav pre mikrobioekonómiu v Svanhovde (Norwegian Institute of Bioeconomy Research), prejednanie vzájomnej spolupráce v oblasti výskumu populačnej genetiky medveďa, laboratórium molekulovej genetiky, získanie informácií o ekonomike riadenia Národného parku Passvik, 19. – 25. 10. 2016.

• Pracovná cesta zamestnancov VÚVB ŽU a Rektorátu ŽU, Nórsko – Oslo, University of South-Eastern Norway (USN) – od roku 2016, predtým Telemark University College (TUC), Bø – riešenie spoločného magisterského štúdia „Joint Master of Science in Alpine Ecology“, 25. – 29. 10. 2016.

Úvodné slovo k začatiu implementácie projektu „Joint Master of Science in Alpine Ecology“ – rektor prof. Nils Kristian Bogen, vľavo prorektor pre vedu a výskum ŽU prof. Ján Čelko.

• Záverečná konferencia projektu „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“, 22. – 23. 11. 2016, Tále.

• Vedecký kongres „Zoológia 2016“, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 24. – 26. 11. 2016.

Inovačné zmeny pracoviska

• Finančne ukončená zmluva University of Žilina a University of South-Eastern Norway (USN) – od roku 2016, predtým Telemark University College (TUC) – zabezpečenie satelitného prenosu (internetu) pre zamestnancov a študentov.

• Zásadné inovácie web portálu VÚVB.

• Vybavenie poistenia na prístrojovú techniku z projektov zo ŠF EÚ.

• Zakúpené nové terénne vozidlo SUBARU FORESTER.

Anky a Janky. Na manažmente spoločného programu sa z nórskej strany podieľali dve Anky (Staaland a Fredly). Zo slovenskej strany mali administratívu zabezpečovať dve Janky, ktoré boli s nami na inštruktáži v Nórsku, Jana Repetná (vpravo) a Bc. Jana Závodská (v strede). Spolu s nimi je na fotke Mgr. Zuzana Ballová.

Výskum

Projekty

• Partnerská spolupráca so Štátnou ochranou prírody v rámci projektu Švajčiarskeho finančného mechanizmu (2011 – 2016): „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“.

• Projekt APVV-0380-12 (2013 – 2017): „Vegetácia alpínskeho pásma ako indikátor kontaminácie životného prostredia“.

• Projekt Ministerstva školstva Nórskeho kráľovstva a Centra pre medzinárodnú spoluprácu pre vzdelávanie (2013 – 2017): „Joint Master‘s Degree in Ecology, Specialisation Alpine Ecology. University of Zilina and Telemark University College“, IJD2012/10359.

• Projekt SK06-IV-02-003, inštitucionálna spolupráca medzi vysokými školami: Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinská univerzita v Žiline a University of South-Eastern Norway, Nórsko. Štipendijný program EHP Slovensko (2015 – 2016): „Metódy modernej výučby v alpínskej ekológii“.

• Partnerská spolupráca so Štátnou ochranou prírody v rámci projektu Nórskeho finančného mechanizmu CBC01012 (2015 – 2017): „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj“.

• Finančné a vecné ukončenie projektu „Spolupráca odborných pracovníkov medzinárodných výskumných inštitúcií s vedeckými pracovníkmi Výskumného ústavu vysokohorskej biológie ŽU, zameraná na zvýšenie úrovne vzdelávania a výskumu“, ITMS kód projektu 26110230078.

Výstupy

Janiga M., Hrehová Z., Dimitrov K., Gerasimova C., Lovari S. 2016: Lead Levels in the Bones of Snow Voles *Chionomys nivalis* (Martins, 1842) (Rodentia) from European Mountains: A Comparative Study of Populations from the Tatra (Slovakia), Vitosha and Rila (Bulgaria). Acta zool. bulg., 68(2): 291-295.

Chropeňová M., Klemmová Gregušková E., Karásková P., Přibylová P., Kukučka P., Baráková D., Čupr P. 2016: Pine needles and pollen grains of *Pinus mugo* Turra – A biomonitoring tool in high mountain habitats identifying environmental contamination. Ecological Indicators, 66: 132-142.

Mikoláš P. 2016: Can change of landscape composition increase interspecies competition among amphibians and thus decrease the body condition of the endangered *Bombina variegata*? Polish journal of environmental studies, 25(6): 2527-2531.

Mikoláš P. 2016: Mortalita Skokana hnedého (*Rana temporaria* linnaeus, 1958) na migračných koridoroch v Tatranskom národnom parku. Folia faunistica Slovaca, 21(1): 103-107.

Krajčík L., Kmeťová M., Janiga M. 2016: Dust nuisance and its potential influence on *Pieris rapae* and *Maniola jurtina.* Oecologia Montana, 25(1): 39-48.

Kučera Š., Janiga M. 2016: Heavy metals and other elements in the different types of precipitation – Ružomberok experimental area, Liptov, Slovakia. Oecologia Montana, 25(1): 27-32.

Václavík P., Kmeťová M., Janiga M. 2016: Heavy metals and other elemetns in the *Pinus sylvestris* needles – Ružomberok. Oecologia Montana, 25(1): 33-38.

Švancárová R., Kosová I., Janiga M., Pogányová A. 2016: Organic components in the different types of precipitation – Ružomberok experimental area. Oecologia Montana, 25(1): 15-26.

Solár J., Janiga M., Markuljaková K. 2016: The socioeconomic and environmental effects of sustainable development in the Eastern Carpathians, and protecting its environment. Polish journal of environmental studies, 25(1): 291-300.

Janovičová D. 2016: Prínos Ernesta Bethlenfalvyho k výskumu vysokohorskej biológie v Tatrách. Oecologia Montana, 25(2): 1-35.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2016. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Jana Guzyová, Jozef Hort, Peter Hranák, Dominika Janovičová, Imrich Kašlík, Lukáš Krajčík, Štefan Kučera, Denisa Matejdeszová, Mária Sendecká, Martin Šofránko, Lucia Štipčáková, Rebeka Švancárová, Jakub Tomaškovič, Peter Václavík.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2016/2017: Kristína Hrivnáková, Kristína Kohútová, Filip Korec, Gabriel Kozák, Dominik Mihalčin, Michaela Perinajová, Katarína Pinterová, Vladimír Ruček. Novoprijatí študenti v magisterskom stupni štúdia v akademickom roku 2016/2017: Bc. Michal Haring, Bc. Jakub Tomaškovič.

V akademickom roku 2016/2017 v bakalárskom študijnom odbore študovalo 10 študentov denného štúdia druhého ročníka a 16 študentov denného štúdia tretieho ročníka. V rámci programu Erasmus+ absolvovali v akademickom roku 2015/2016 v zimnom semestri piati študenti a v letnom semestri dvaja študenti druhého ročníka štvormesačný študijný pobyt na Telemark University College. V akademickom roku 2016/2017 bolo začaté spoločné magisterské štúdium študijného odboru Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií, program Alpínska ekológia (Joint Master of Science in Alpine Ecology) s University of South-Eastern Norway, Bø, Nórsko.

Metódy modernej výučby v alpínskej ekológii

Letná škola alpínskej ekológie v rámci projektu „Metódy modernej výučby v alpínskej ekológii“, 20. 6. – 3. 7. 2016, Lichtenštajnsko, štrnásti študenti druhého ročníka študijného programu „Stráž prírody“ a desiati študenti z University of South-Eastern Norway. Traja prednášajúci a vyučujúci zo slovenskej strany, traja prednášajúci a vyučujúci z nórskej strany a významní zahraniční experti z problematiky alpínskej ekológie, ochrany prírody a klimatických zmien.

Prof. A. Odland – významný nórsky botanik pri práci so študentmi (vľavo), pozorovanie dravých vtákov v Alpách (vpravo).

Prof. M. Beniston – ETH Zürich, spoludržiteľ Nobelovej ceny za klimatické zmeny prezentoval excelentnú prednášku o súčasnej zmene klímy (vľavo), slovenskí študenti s logom letnej školy nad oblakmi v Alpách. (vpravo).

Botanický výskum v Alpách (vľavo), záverečný písomný test všetkých študentov (vpravo).

Letná škola alpínskej ekológie v rámci projektu „Metódy modernej výučby v alpínskej ekológii“, 24. 7. – 7. 8. 2016, Island, desiati študenti prvého ročníka študijného programu „Stráž prírody“, desiati študenti z University of South-Eastern Norway. Traja prednášajúci a vyučujúci zo slovenskej strany, piati prednášajúci a vyučujúci z nórskej strany a významní akademickí pracovníci Islandu z oblasti vulkanológie, ochrany prírody a poľnohospodárstva. Základným princípom obidvoch letných škôl bola praktická výučba v teréne, výučba v cudzom jazyku a prezentácie expertov z navštívených krajín. Prednášali významné osobnosti, ako napríklad prof. Martin Beniston – známy klimatológ a spoludržiteľ Nobelovej ceny za ekoplagát pre amerického viceprezidenta Al Gora, Dr. Lorenz Heer – významný švajčiarsky zoológ a znalec alpskej fauny, prof. Peter Droege – významný krajinný architekt, autor viacerých

veľkých projektov v Číne alebo i najznámejší islandský vulkanológ Dr. Harald Sigurðsson. Projekt letných škôl skvalitnil vzdelávanie študentov, zvýšil výskumný potenciál oboch pracovísk a obohatil účastníkov o nové profesionálne vzťahy a partnerstvá.

Riaditeľ botanickej záhrady v Reykjavíku vysvetľuje študentom úlohu dusík viažúcich baktérií na rastlinách (vľavo), prednáška na tému ochrany pôdy a využívania krajiny v centre ochrany pôdy v Gunnarsholle (vpravo).

Prezentácia Dr. Sigurðssona vo vulkanickom múzeu bola jednou z najlepších častí programu letnej školy na Islande (vľavo), výskum flóry podľa vytvorených štvorcov na území (vpravo).

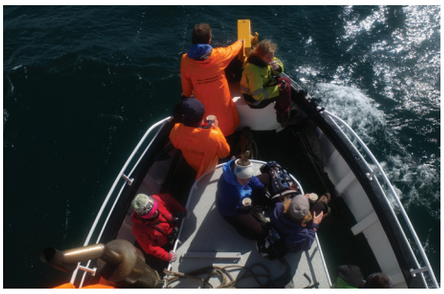

Pozorovanie islandskej fauny – tuleňov (vľavo), záverečné písomné skúšky študentov (vpravo).

Zamestnanci

Riaditeľ: prof. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Jana Repetná
Výskumní pracovníci: Mgr. Jaroslav Solár, PhD., Mgr. Martina Haas, PhD., Mgr. Andrea Pogányová, PhD., Mgr. Vladimír Hurta, Mgr. Zuzana Hrehová, Ing. Branislav Straško, MSc. Michal Némethy, Mgr. Daniel Mihálik, PhD., Ing. Peter Mikoláš, RNDr. Martina Kmeťová, PhD.
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Začiatkom roka mali výskumní pracovníci VÚVB ŽU možnosť navštíviť aj nové pracoviská molekulárnej genetiky v Prahe, ktoré sú združenou investíciou viacerých akademických ústavov a univerzít a spraco-

vávať spoločné postupy a prípravy databanky pre výskumné ciele, ktoré boli v tomto čase na VÚVB ŽU (Dr. Fér).

Rok 2016 bol hlavne v znamení organizovania letnej školy pre nórskych a slovenských študentov v Alpách a na Islande. Okrem pozitívnych skúseností z prednášok expertov a poznania vysokohorskej krajiny, bolo možné porovnávať aj mentalitu študentov dvoch odlišných národov pri práci. Negatívnou stránkou takejto prípravy letnej školy je obrovská administratívna náročnosť (verejné obstarávania, letenky, dodržanie regulatívov agentúr, ...), čo výskumnému pracovisku zobralo približne dve ročné mzdy. Je preto otázne, do akej miery výučba študentov na letnej škole kompenzuje finančné zdroje nevyhnutné na jej prípravu, v administratívou tak zahltenom štáte, akým je Slovenská republika.

Pracovníci ústavu v tomto roku v spolupráci s kolegami z Bulharskej akadémie vied odpublikovali poznanie o rôznej zaťaženosti bulharských a slovenských vysokých pohorí transhraničným olovom. Potešili aj odpublikované nové údaje o zaťaženosti prostredia (vody, ihličnatých drevín) v okolí Ružomberka.

2017 Akreditácia našich magistrov

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

Štipendijný program EHP Slovensko

Záverečná konferencia

25. január 2017

Austria Trend Hotel, Vysoká 2A, Bratislava

PROGRAM:

- "Metódy modernej výučby v alpínskej ekológii" – *doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.*, Výskumný ústav vysokohorskej biológie, Žilinská univerzita v Žiline, Tatranská Javorina

Záverečná konferencia Norway project
Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj – Nature conservation as an opportunity for regional development

Program konferencie/Conference program – Humenné/Slovakia:

Utorok 25.4. 2017

Dopoludňajšie stretnutie – záverečná konferencia

9:00	Prezentácia účastníkov konferencie
9:30	**Otvorenie konferencie** – privítanie účastníkov, úvodné slovo - príhovory
10:00	Prezentácia výsledkov projektu I. (Štátna ochrana prírody SR – projektový tím, NIBIO – Nórsky inštitút pre poľnohospodárstvo a výskum životného prostredia, Národný park Poloniny /SR/ a Užanský národný prírodný park /Ukrajina/)
11:10	Coffee Break
11:30	Prezentácia výsledkov projektu II. (SOMUD – Spoločenstvo mikroregiónu Uličská dolina, VÚVB – Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity)

From: Ľahká Katarína
Sent: Friday, June 9, 2017 12:00 PM
To: rektor@uniza.sk
Cc: Holická Mária ; terezia.soviarova@rekt.uniza.sk
Subject: Akreditacna komisia-zaslanie HS 163 a 164_17/AK na vyjadrenie

Vazena pani rektorka,

v prilohe posielame sprievodny list spolu s hodnotiacimi spravami na vyjadrenie.

Prijatie tejto spravy potvrdte prosim obratom.

S pozdravom,

Katarína Ľahká
Sekretariát Akreditačnej komisie

Zasadnutie pracovnej skupiny:

Dňa: Pri elektronickom hlasovaní uviesť interval určený na hlasovanie (od ..do)	25.-31. 05. 2017		
Počet členov PS:13 Zúčastnili sa: 10 *(prezenčná listina)* Pri elektronickom hlasovaní uviesť počty zúčastnených	Holm Grosse; Juraj Hreško; Kamila Hlavčová; Tatiana Hrnčiarová, František Kačík, Jiří Kulhavý, Eva Michaeli, Bernard Šiška, Jaroslav Škvarenina; Jozef Vilček,		
Výsledok hlasovania za návrh vyjadrenia PS	Za: 10	Proti: 0	Zdržal sa:0

CO-OPERATION AGREEMENT
between

Zhetysu State University named after I. Zhansugurov, Taldykorgan, Kazakhstan
and
University of Zilina, the Slovak Republic

University of Zilina (Slovak Republic) agree to develop the co-operation in education and research between the two institutions as follows:

1. Based upon the principles of respect for each other's independence and of mutual benefit, the two institutions will carry out the following activities:

(1) Joint research and research meetings in ecotoxicology alpine ecology, informatics.

СОГЛАШЕНИЕ О СОТРУДНИЧЕСТВЕ
между
Жетысуским государственным университетом им. И. Жансугурова, Талдыкорган, Казахстан
и
Университетом Жилина, Словацкая Республика

Университет Жилина (Словацкая Республика) согласен развивать сотрудничество в области образования и научных исследований между университетами следующим образом:

1. На основе принципов уважения независимости друг друга и взаимной выгоды оба учреждения будут осуществлять следующие виды деятельности:

(1) Совместные научно-исследовательские совещания по экотоксикологии альпийской экологии, информатики.

From: Správa NP Malá Fatra [mailto:konferencia@npmalafatra.sk]
Sent: Friday, February 10, 2017 4:34 PM
To: utajeni adresati:
Subject: Konferencia k 50. výročiu ochrany prírody v Malej Fatre - pozvánka

Vážené dámy a páni,
dovoľujeme si Vás informovať o pripravovanej konferencii pri príležitosti 50. výročia ochrany prírody v Malej Fatre a 30. výročia vyhlásenia Národného parku Malá Fatra, ktorá sa bude konať 5.10.2017 vo Varíne alebo blízkom okolí (podľa počtu prihlásených účastníkov).
V prílohe zasielame pozvánku na konferenciu s bližšími informáciami.
S pozdravom

Zborník z konferencie *„Výskum a ochrana Malej Fatry"* (2017): 105 – 108 ISBN 978 - 80 - 972895 - 0 - 8
© Fatranský spolok, 2017

PRÍSPEVOK ŠTUDENTOV VÝSKUMNÉHO ÚSTAVU VYSOKOHORSKEJ BIOLÓGIE ŽILINSKEJ UNIVERZITY K PRAKTICKEJ OCHRANE PRÍRODY SR

CONTRIBUTION OF THE INSTITUTE OF HIGH MOUNTAIN BIOLOGY ŽILINA UNIVERSITY STUDENTS TO PRACTICAL NATURE CONSERVATION IN SLOVAKIA

ZUZANA HREHOVÁ[1], LADISLAV NOVÁK[2] & MARIÁN JANIGA[1]
[1]Výskumný ústav vysokohorskej biológie, Žilinská univerzita v Žiline, 059 56 Tatranská Javorina 7, email: hrehova@uniza.sk
[2]Fakulta bezpečnostného inžinierstva, Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 1, 010 26 Žilina

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• Štipendijný program EHP Slovensko, Záverečná konferencia, prezentácia výstupov projektu „Metódy modernej výučby v alpínskej ekológii", 25. 1. 2017, Austria Trend Hotel Bratislava.

• Pracovná cesta Ukrajina v rámci projektu: „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj". Zber socioekonomických dát pre projekt, nevyhnutné pre navrhnutie stratégie rozvoja mäkkých foriem CR na území Užanského národného parku v Ukrajine. Kostryna, Vyška, Ljuta, Suchy, 13. – 15. 3. 2017.

• Pracovná cesta Poľsko – Poznaň, Univerzita Adama Mickiewicza – konzultácie ku spracovaniu mikroskopických preparátov vtáčích roztočov. Dohodnutá spoločná štúdia na túto problematiku, zaúčanie baka-

lárskej študentky, 17. – 19. 4. 2017.

• Záverečná konferencia projektu: „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj“, 24. – 26. 4. 2017, Humenné, NP Poloniny.

• Záverečná konferencia programu SK08 „Cezhraničná spolupráca“, Hotel DoubleTree by Hilton, Košice, 14. 6. 2017.

• Institute for Evolutionary Ecology National Academy of Sciences of Ukraine, študijný pobyt v rámci zahraničnej stáže vo VÚVB ŽU, Dr. Samchyshyna Larysa, 11. 7. – 31. 10. 2017.

• Pracovná cesta Rusko, NP Teberda, pokračovanie výskumu ekotoxikológie vysokých pohorí v spolupráci s prof. Onipčenkom, (Moscow State University), 31. 7. – 13. 8. 2017.

• Zhetysu State University named after I. Zhansugurov, Taldykorgan, Kazakhstan, študijný pobyt vo VÚVB ŽU, Kambarova Aigerim, Žakupžanova Madina, 10. – 24. 9. 2017.

• Konferencia pri príležitosti 50 rokov od vyhlásenia CHKO Malá Fatra „Výskum a ochrana Malej Fatry“, 5. 10. 2017, Gbeľany.

• Rozvoj ochrany prírody a trvalo udržateľného cestovného ruchu v lokalite svetového dedičstva UNESCO Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a ostatných regiónov Európy – pracovné stretnutia a osobné rozhovory s expertmi Výboru svetového dedičstva UNESCO, 23. – 24. 11. 2017, Stakčín, Osadné.

Inovačné zmeny pracoviska

• V tomto roku sa definitívne ukončila inovačná prestavba kotolne s on-line riadením z dispečingu v Žiline. Zabezpečilo sa efektívne prepojenie solárnych systémov s vykurovaním na plyn. Zároveň pracovisko stále disponuje s rezervným systémom vykurovania na drevo v prípade havarijných porúch a odstávky plynu.

• Potešilo nás, že aj v roku 2017 sa pokračovalo v započatom trende prizývania riaditeľov ústavov ku prerokovávaniu univerzitného rozpočtu, ktoré náš ústav inicioval v predchádzajúcom roku.

Mediálne aktivity

• RTVS – Nočná pyramída – rozhovor riaditeľa VÚVB ŽU, 13. 3. 2017, Bratislava.

• Študenti VÚVB ŽU s podporou Spoločenstva obcí mikroregiónu Uličská dolina a Správy NP Poloniny vyčistili vodné toky v intravilánoch obcí Nová Sedlica a Zboj na území NP Poloniny. Vyzbierali 15 prívesných vozíkov odpadu, ktorý roztriedili a vyviezli. Zároveň vyčistili a opravili turistický chodník v katastrálnom území obce Zboj smerom na Riabiu skalu. Ďalšie informácie boli uverejnené: https://hornyzemplin.korzar.sme.sk/c/20659869/studenti-vycistili-potok-v-novej-sedlici-a-v-zboji.html#ixzz4uLoGA0Bu.

Zvyšovanie kvalifikácie

Počas práce na VÚVB ŽU Mgr. Zuzana Hrehová s podporou ústavu externe študovala na treťom stupni vysokoškolského vzdelávania (PhD.), ktoré neukončila.

Výskum

Projekty

• Partnerská spolupráca so Štátnou ochranou prírody v rámci projektu Nórskeho finančného mechanizmu CBC01012, (2015 – 2017): „Ochrana prírody ako príležitosť pre regionálny rozvoj“.

• Projekt Ministerstva školstva Nórskeho kráľovstva a Centra pre medzinárodnú spoluprácu pre vzdelávanie (2013 – 2017): „Joint Master‘s Degree in Ecology, Specialisation Alpine Ecology. University of Zilina and Telemark University College“, IJD2012/10359.

• Projekt APVV-16-0026 (2017 – 2021): „Metagenomický prístup identifikácie a charakterizácie vírusových ochorení pri vybratých druhoch liečivých rastlín.“

• Definitívne bol pozitívne uzatvorený projekt SK06-IV-02-003, inštitucionálna spolupráca medzi vysokými školami: VÚVB ŽU a University of South-Eastern Norway, Nórsko. Štipendijný program EHP Slovensko: „Metódy modernej výučby v alpínskej ekológii“.

• Bolo ukončené riešenie projektu APVV-0380-12 (2013 – 2017): „Vegetácia alpínskeho pásma ako indikátor kontaminácie životného prostredia“. V nasledujúcom roku bol projekt vyhodnotený na vynikajúcej úrovni.

Výstupy

Janiga M., Haas M., Kufelová M. 2017: Age, sex and seasonal variation in the shape and size of erythrocytes of the alpine accentor, *Prunella collaris* (Passeriformes: Prunellidae). The European Zoological Journal, 84(1): 583-590.

Pogányová A., Kerekeš E., Mičieta K. 2017: The ecogenotoxic plant biomonitoring of a long-term polluted area in central Slovakia. Environmental Science and Pollution Research, 24 (35): 27376-27383.

Klamárová S., Solár J. 2017: Spatial distribution of elements in soils of experimental area, Ružomberok-X-ray analysis. Oecologia Montana, 26(1): 1-14.

Gondová B., Janiga M., Hundža M., Solár J. 2017: Water chemical composition of the river Váh. Oecologia Montana, 26(1): 15-23.

Sendecká M., Šoltés R. 2017: Seasonal changes in the dust nuisance and contamination of mosses in the experimental study area Ružomberok. Oecologia Montana, 26(1): 24-34.

Böhmová P., Šoltés R. 2017: Accumulation of selected element deposition in the organs of *Fallopia japonica* during ontogeny. Oecologia Montana, 26(1): 35-46.

Grešíková S., Janiga M. 2017: Analysis of S, Cl, K, Ca, Cr, Mn, Fe, Zn, Rb, Sr, Mo, Ba and Pb concentrations in the needles of *Abies alba* and potential impact of paper mill industry. Oecologia Montana, 26(1): 47-55.

Hort J., Mikoláš P., Janiga M. 2017: Heavy metals and other elements in faeces of wild ruminants in the area of paper mill industry. Oecologia Montana, 26(1): 56-62.

Hranák P., Šofránko M., Straško B., Némethy M., Adamová M., Janiga M. 2017: Thermal imaging analysis of local climate in relation to air quality in surroundigs of the paper mill industry. Oecologia Montana, 26(1): 63-67.

Solár J., Janiga M., Šoltés R., Klemmová Gregušková E., Stoklasa J. 2017: Current biodiversity and hotspots in the primeval beech forest – Poloniny National Park, the Eastern Carpathians (Slovakia). Oecologia Montana, 26(2): 1-11.

Ftáčniková V., Némethy M. 2017: Bio-indication of environmental pollution in alpine environments using X-ray analysis in snow vole (*Chionomys nivalis*) population. Oecologia Montana, 26(2): 12-18.

Angelovičová M., Janiga M. 2017: Heavy metals and some other elements in the teeth of the tatra marmot (*Marmota marmota latirostris*). Oecologia Montana, 26(2): 33-40.

Zábojníková L. 2017: Blood parasites of small mammals (*Chionomys nivalis*, *Myodes glareolus*) living in montane zone Biele plesá, High Tatras. Oecologia Montana, 26(2): 41-44.

Matejdeszová D., Janiga M., Gajdoš M., Hrehová Z., Haas M. 2017: Multifactorial study on hematology of the yellow-necked mouse (*Apodemus flavicollis*) and platelets as top markers of pollution-field experiments in a chlorinated environment near paper mill industry. Oecologia Montana, 26(2): 45-53.

Hurta V., Kmeťová M. 2017: A contribution to the knowledge of selected element contents in food products and sycamore leaves near the paper mill industry. Oecologia Montana, 26(2): 54-57.

Hrehova Z. 2017: Using terminal restriction fragment length polymorphism (T-RFLP) as a preliminary tool to screening microbial community of an environmental waters. Journal of Biotechnology, 256: 560.

Ballová Z., Pekárik L., Šibík J. 2017: The effect of different type of herbivores, grazing types and grazing intensities on alpine basiphillous vegetation of the Romanian Carpathians. Geophysical research abstracts, 19(1): 1607-7962.

Mičieta K., Murín G., Záhradníková E., Pogányová A., Dušička J. 2017: Retrospective monitoring ecogenotoxicity of environment of the Bratislava center by native of local flora. Genetic toxicology and cancer prevention: bilateral Czech and Slovak meeting: Smolenice, June 12-15, 2017. Bratislava: Cancer Research Institute of the SAS, p: 34.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2017. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Mária Angelovičová, Marek Bielesch, Matúš Bielik, Petra Böhmová, Zuzana Buchalová, Veronika Ftáčniková, Barbora Gondová, Simona Grešíková, Marko Hundža, Simona Klamárová, Peter Krendželák, Natália Kubjatková, Lenka Zábojníková.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2017/2018: Matúš Blaschke, Matúš Gajdoš, Radoslav Hajdamár, Tomáš Kubík, Dávid Lačný, Natália Marčanová, Jana Marošiová, Štefan Zicho. Novoprijatí študenti v magisterskom stupni štúdia v akademickom roku 2017/2018: Bc. Petra Böhmová, Bc. Zuzana Buchalová, Bc. Ľudmila Janigová, Bc. Peter Krendželák, Bc. Natália Kubjatková.

V akademickom roku 2017/2018 v bakalárskom študijnom odbore študovalo deväť študentov denného štúdia druhého ročníka a 10 študentov denného štúdia tretieho ročníka. V rámci programu Erasmus+ absolvovali v akademickom roku 2016/2017 v zimnom semestri dvaja študenti a v letnom semestri traja študenti druhého ročníka štvormesačný študijný pobyt na University of South-Eastern Norway.

Vzhľadom na utlmovanie procesu v spoločnom študijnom programe Alpínska ekológia s University of South-Eastern Norway, ústav predložil do akreditácie program Alpínska a vysokohorská ekológia pod vedením garanta zo Slovenskej republiky.

V akademickom roku 2017/2018, v spoločnom magisterskom štúdiu študijného odboru Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií, program Alpínska ekológia, Joint Master of Science in Alpine Ecology s University of South-Eastern Norway, Bø, Nórsko študovali v druhom ročníku denného štúdia dvaja slovenskí študenti. V akademickom roku 2017/2018 bolo začaté magisterské štúdium študijného odboru Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií, program Alpínska a vysokohorská ekológia.

V rámci rozvoja spolupráce v oblasti vzdelávania a výskumu medzi UNIZA a Zhetysu State University Kazakhstan absolvovali študijný pobyt vo VÚVB ŽU dve študentky – post master fellow a v rámci zahraničnej stáže jedna zahraničná výskumná pracovníčka z Ukrajiny – Institute for Evolutionary Ecology National Academy of Sciences of Ukraine.

Mgr. Kambarova Aigerim, Mgr. Žakupžanova Madina – post master fellow na VÚVB ŽU s Dr. Pogányovou (vľavo).

Zamestnanci

Riaditeľ: prof. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Jana Repetná
Výskumní pracovníci: Mgr. Jaroslav Solár, PhD., Mgr. Martina Haas, PhD., Mgr. Andrea Pogányová, PhD., Mgr. Zuzana Ballová, PhD., Mgr. Martin Kompiš, Mgr. Vladimír Hurta, Mgr. Zuzana Hrehová, Ing. Branislav Straško, MSc. Michal Némethy, Mgr. Daniel Mihálik, PhD.
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Pracovníci ústavu riešili v minulosti veľký projekt o výskyte niektorých škodlivých látok v dolnej časti Liptovskej kotliny v okolí Ružomberka. Rok 2017 sa stal obdobím, kedy vzniklo veľmi veľa prác o vplyve papierenského priemyslu, ale aj iných zdrojov emisií na život človeka a ostatných organizmov v tejto lokalite. Boli odpublikované cenné výsledky o pohybe chlóru, síry, ťažkých kovov vo vode, snehu, následne v divých i domácich druhoch rastlín a v divožijúcich i na poľnohospodárskych dvoroch chovaných zvieratách. Bol spracovaný komplexný monitoring výskytu ozónu, CO_2, prašnosti v danom období, bola skonštruovaná mapa výskytu zisťovaných prvkov v okolí mesta Ružomberok. Na ústave bola začatá výučba vo vlastnom magisterskom odbore Alpínska a vysokohorská ekológia, na ktorú je ústav špecializovaný.

2018 Dve iné Anette´s

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Slovak Committee for the Man and the Biosphere Programme

Zápisnica

zo zasadnutia Slovenského výboru pre program UNESCO Človek a biosféra
vo Zvolene dňa 25.1.2018

Prítomní: Podľa prezenčnej listiny

Program:

1. Otvorenie
2. Schválenie nových členov SV MAB

Prof. RNDr. Marián Janiga, PhD. - pracoval v rámci výskumnej stanice TANAP, v súčasnosti v rámci Ústavu vysokohorskej biológie (Žilinská univerzita), venuje sa alpinskej ekológii, vykonáva pedagogická činnosť v odbore ochrana a využívanie krajiny. S pomocou SV MAB by rád presadil zmeny v klasifikácii pôdneho fondu - vznik "environmentálnej pôdy", je to prax vo viacerých krajinách Európy.

Dr. Prof. Marián Janiga

Dear Dr. Marián Janiga

Zhetysu State University named after I. Zhansugurov (Taldykorgan, Republic of Kazakhstan) invites you to give lectures for students of our university during the period of 16.04.2018-28.04.2018.

All costs will be covered by our university.

We will be glad to greet you in our University.

Kind regards,
Vice-rector
for academic affairs **Lazzat Yerkinbayeva**

From: Jacek Dabert
To: Janiga
Subject: Re: Analges last questions
Date: 9. júla 2018 17:37:57

Dear Marián,
Thank for you quick and positive answer.

I remember that you have suggested the name *„goralicus"* for the new *Analges* from *P. collaris*. I have checked this name and it may be a problem. There is a bovid species *Naerhedus goral* (Himalayan goral) and the proposed name would be misleading as *„an Analges originating from Himalayan goral"*. So I suggest another, I think good name - *Analges slovakiensis*. To honor your country as a place of the first finding of the new species. Do you agree?
In the coming days I will send to you and Serge the submission version of the MS to check if all is OK.

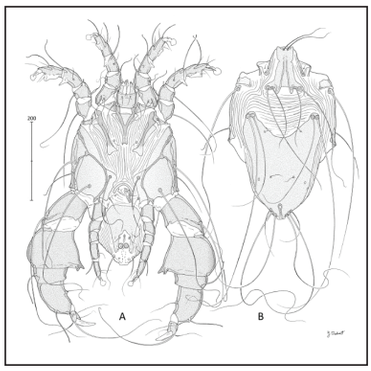

Analges slovakiensis sp. nov., male. A – ventrálny pohľad, B – dorzálny pohľad.

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

OV

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
Rektorát - podateľňa
Došlo 20 -08- 2018 -2-
Č. zázn.: LDR/5303/2018 Príl:
Č. spisu: Vyb.:

Bratislava 14.august 2018
Číslo: 2018/4558:2-10J0

ROZHODNUTIE

Po preskúmaní potrebných dokladov podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov rozhodlo takto:

s c h v a ľ u j e

program doplňujúceho pedagogického štúdia:

„Doplňujúce pedagogické štúdium na výkon pedagogickej činnosti učiteľa profesijných predmetov ekologických, environmentálnych a zameraných na ochranu prírody“

ktorého poskytovateľom je Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00397563.

Forma štúdia: **externá** v celkovom rozsahu **235 hodín**

Pedagogická spôsobilosť na výkon pedagogickej činnosti:
Učiteľa profesijných predmetov profesijných predmetov ekologických, environmentálnych a zameraných na ochranu prírody

Doplňujúce pedagogické štúdium je možné v zmysle § 8b ods. 1 písm. a) zákona poskytovať pre: **absolventov študijného programu druhého stupňa vysokoškolského štúdia v neučiteľských študijných odboroch všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií a príbuzných odborov**

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE

S M E R N I C A č. 178

Zásady konania rigoróznej skúšky a obhajoby rigoróznej práce

na Výskumnom ústave vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline

Spracovateľ:
Výskumný ústav vysokohorskej biológie UNIZA
Oddelenie pre vzdelávanie, Rektorát UNIZA

Žilina, november 2018

Výskum

Projekty

• Pozitívne odsúhlasenie uzatvorenia projektu KGZ-11/0005 „Water Quality of the Kyrgyz Mountain Environment“, projekt Ministerstva zahraničných vecí Nórskeho kráľovstva.

• Projekt APVV-16-0026 (2017 – 2021): „Metagenomický prístup identifikácie a charakterizácie vírusových ochorení pri vybratých druhoch liečivých rastlín.“

• VÚVB v roku 2018 pracoval na komplexnom výskumnom projekte: „Biotický priestorový monitoring životného prostredia v cieľovej lokalite odkalisko Rosina a zhodnotenie environmentálnych rizík“, zameranom na prítomnosť a distribúciu toxických elementov a zlúčenín v rizikovej oblasti odkaliska Rosina pri Žiline. Pozornosť bola venovaná hlavným premenným umožňujúcim posúdiť aktuálne riziká prechodu kontaminantov zo stacionárneho zdroja znečistenia do lokálneho ekosystému. Bola vykonaná analýza základných chemických premenných vo vodách odkaliska a vo vodách komplexu patriaceho Žilinskej teplárenskej. Bola spracovaná analýza koncentrácie vybraných prvkov v pletivách vybraných druhov rastlín so záberom na hospodársky využívané druhy v okolí odkaliska a referenčných druhov pre porovnanie problematiky prítomnosti sledovaných látok v predmetnej rizikovej oblasti. Analyzovaný bol taktiež obsah prvkov v sedimentoch odkaliskového popolčeka. Projekt bol uzavretý vypracovaním celkového hodnotenia stavu odkaliska z hľadiska potenciálneho prechodu rizikových toxických prvkov do potravinového reťazca a ekosystému v podobe výskumnej hodnotiacej správy v štruktúre vedeckej štúdie.

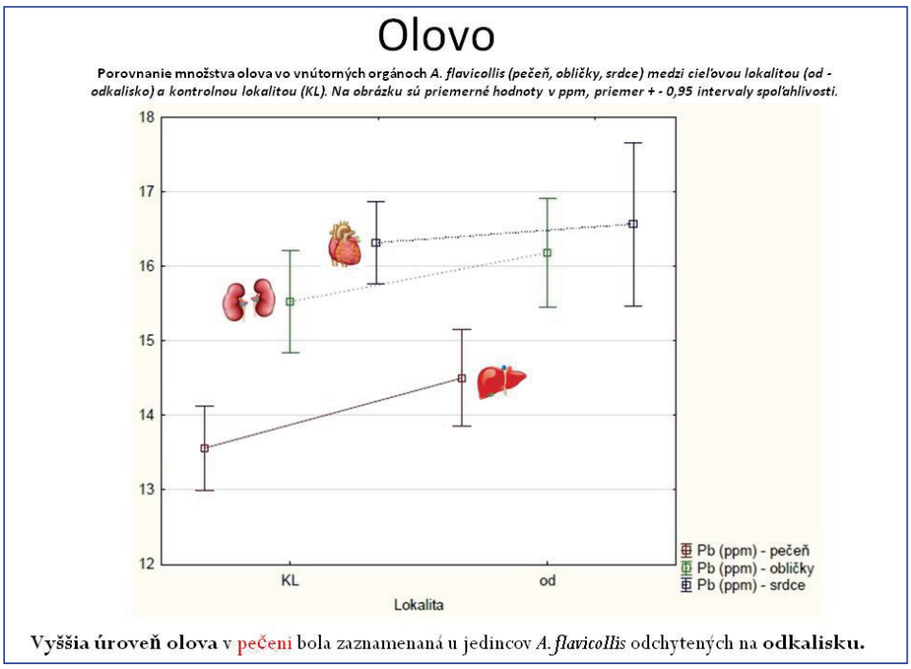

Olovo v orgánoch myšovitých cicavcov – príklad z výstupov biotického monitoringu, ktorý bol prezentovaný ako vo vedení Žilinskej teplárenskej, a. s., tak aj na verejnom zhromaždení obyvateľov obce Rosina.

Výstupy

Ballová Z., Janiga M. 2018: Lead Levels in the Bones of Small Rodents from Alpine and Subalpine Habitats in the Tian-Shan Mountains, Kyrgyzstan. Atmosphere, 9(2): 35-43.

Janiga M. 2018: Different Coevolutionary Breeding Strategies of *Ischnoceran Lice* on *Prunella collaris* and *P. modularis* in High Mountains. Polish journal of ecology, 66(2): 182-193.

Némethy M., Mihálik D., Steifetten Ø., Rošteková V., Mrkvová M., Janiga M., Kraic J. 2018: Genetic differentiation between local populations of *Ips typographus* in the high Tatra Mountains range. Scandinavian Journal of Forest Research, 33(3): 215-221.

Hurta V., Buchalová Z. 2018: Biogenic and Metalic Element Accumulation in the European Perch (*Perca fluviatilis*) in the Largest Dam in Slovakia. Polish Journal of Environmental Studies, 28(2): 1-11.

Dabert J., Mironov S. V., Janiga M. 2018: Two new species of the feather mite genus *Analges* Nitzsch, 1818 (Analgoidea: Analgidae) from accentors (Passeriformes: Prunellidae) – morphological descriptions with DNA barcode data. Systematic & Applied Acarology, 23(12): 2288-2303.

Dítě D., Hájek M., Svitková I., Košuthová A., Šoltés R., Kliment J. 2018: Glacial-relict symptoms in the Western Carpathian flora. Folia Geobotanica, 53(3): 277-300.

Hájková P., Štechová T., Šoltés R., Šmerdová E., Plesková Z., Dítě D., Bradáčová J., Mútňanová M., Singh P., Hájek M. 2018: Using a new database of plant macrofossils of the Czech and Slovak Republics to compare past and present distributions of hypothetically relict fen mosses. Preslia, 90: 367-386.

Solár J. 2018: Trace elements in soil and mosses (*Dicranoweisia crispula* (Hredw.) Milde) by the road to Stelvio pass, Northern Italy Apls: A case of small scale pollution biomonitoring. Oecologia Montana, 27(1): 1-6.

Kubjatková N., Némethy M. 2018: Hematological indices of environmental pollution in the snow vole (*Chionomys nivalis*) population, High Tatra Mountains, the Western Carpathians. Oecologia Montana, 27(1): 21-26.

Bielesch M., Janiga M. 2018: Howell-Jolly bodies in red blood cells of snow vole *Chionomys nivalis*. Oecologia Montana, 27(1): 27-31.

Krendželák P., Janiga M., Pogányová A. 2018: Ecotoxicological assessment of *Juncus trifidus* in the Dolina Bielej vody Valley, High Tatras. Oecologia Montana, 27(1): 32-42.

Bielik M., Janiga M., Ballová Z. 2018: Spatio-temporal distribution of European bison (*Bison bonasus* L.) in Poloniny National Park, East Carpathians, Slovakia. Oecologia Montana, 27(2): 1-6.

Endel B. 2018: Diversity of moths communities (Insecta, Lepidoptera) above tree line in Belianske Tatry Mts. (Hlúpy transect), the Western Carpathians. Oecologia Montana, 27(2): 7-20.

Janiga M., Jr. 2018: *Cottus poecilopus* Heckel, 1836, in the river Javorinka, the Tatra mountains, Slovakia. Oecologia Montana, 27(2): 21-26.

Poláček D., Haas M. 2018. Mercury concentration in feathers of *Prunella modularis* in spruce and dwarf pine forest. Oecologia Montana, 27(2): 27-29.

Glasa M., Šoltys K., Predajňa L., Sihelská N., Nováková S., Šubr Z., Kraic J., Mihálik D. 2018: Molecular and biological characterisation of t*urnip mosaic virus* isolates infecting poppy (*Papaver somniferum* and *P. rhoes*) in Slovakia. Viruses, 10(8): 430, 1-11.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2018. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Daniela Dúhová, Jakub Dvorský, Branislav Endel, Mário Grossmann, Martin Janiga, Bibiána Martinková, Jaroslav Mazúr, Tatiana Palková, Denis Poláček, František Šipka.

Študijný odbor Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií, študijný program Alpínska ekológia – magisterské štúdium: Bc. Michal Haring, Bc. Jakub Tomaškovič.

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2018/2019: Pavol Chabada, Marek Kočvara, Tomáš Malovec, Dávid Mičura, Dominika Potecká, Michal Prodaj, Patrik Stražovec. Novoprijatí študenti v magisterskom stupni štúdia v akademickom roku 2018/2019: Bc. Martin Janiga, Bc. Bibiána Martinková.

V akademickom roku 2018/2019 v bakalárskom študijnom odbore študovali traja študenti denného štúdia druhého ročníka a osem študentov denného štúdia tretieho ročníka, v magisterskom študijnom odbore študovali dve študentky denného štúdia druhého ročníka.

História a rozhodnutie o ukončení Joint Master of Science in Alpine Ecology

V apríli 2016 sa ukázalo, že spoločné magisterské štúdium v študijnom programe Alpínska ekológia sa vyvíja veľmi dobre, predovšetkým pre VÚVB ŽU. Väčšina študentov si dala požiadavku spracovať svoju magisterskú prácu na Slovensku, a nie v Nórsku. Znamenalo to tri semestre výučby na Slovensku a jeden semester v Nórsku a podľa toho aj adekvátne rozpočtové financovanie. Po uvedomení si tejto skutočnosti začal sekretariát (Anette N. Fredly) riešiť iné administratívne súvislosti, včítane financovania, ktoré nebolo zakomponované v zmluve. To vo veľkej miere odradilo slovenských, ale aj nórskych študentov.

Date of birth	Last name	First and middle name	Appl.number	Priority	Qualifications checked; J=qualified	3rd-4th semester (MSC thesis)
ZILINA						
21292	Blæsterdalen	Aina Katrine	31571	1	J	ZILINA
290989	Boine	Iver Lodden	31326	1	J	ZILINA
International	Haring	Michal	37609			ZILINA
International	Matejdeszova	Denisa	37654			ZILINA
HSN						
International	Hergovits	Marcel	37615			HSN/ZILINA
International	Thundercliffe	David	37650			HSN
91091	Holtmoen	Vilde Grøthe	32594	1		HSN
180490	Tellefsen	Rune Bye	32655	1	J	HSN/ZILINA
NOT CHOSEN MSC THESIS						
International	Stipcáková	Lucia	37653			?
International	Tomaskovic	Jakub	37627			?
International	Václavík	Peter	37656			?

V roku 2017 sa na štúdium prihlásilo päť študentov z rôznych krajín sveta. Napríklad študentka Gabriela Johnson z University of Utah sa rozhodla ísť na toto štúdium po jeho spropagovaní riaditeľom VÚVB na Univerzite v Utahu. V rozpore so zmluvou nórska administratíva rozhodla, že štyria z piatich študentov sú pre náš program neakceptovateľní, bez diskusie s druhou stranou.

Last name	First name	Country	Admission?	Comments from Dep. of Natural Sciences and Environmental Health
Adhikari	Mahesh	Nepal	No	Has MSc from Norway from before and will not be given residency by UDI
Henderson	Andrew	Canada	No	Too technical
Johnson	Gabriela	USA	Not sure	Too little focus on biology/ecology
Pariyar	Manoj	Nepal	Not sure	Too technical
Martinez Llobet	Samuel	Spania	Yes	Should be informed that he may get admission on Env. Science if there are too few applicants

Academic background
Nepal; IELTS 6,5; BSc Env. science; MSc ecology (NTNU); CGPA 2,92 NO C+; Har allerede en master fra NTNU; 7142 på 2. ønske
Canada; ba. applied sciences; Environmental engineering - chemical eng. (University of Waterloo); no. B/C; 2. ønske 7142
USA; 3 Bsc Environmental and sustainability (Univ. of Utah); C/B; 7142 på 2. ønske
Nepal; IELTS 6,5; BSc Forestry (Tribhuvan); 66,67 (1st div); 2.ønske 7142
Spania; IELTS 6,5; Ba environmental Biology (Universidad Complutense de Madrid); 6,83 (C-)

Potom riaditeľ VÚVB ŽU informoval Anette Staaland o stave, aj o tendencii, že takto je ťažko možné pokračovať ďalej.

Fra: Janiga [mailto:janiga@uniza.sk]
Sendt: mandag 3. juli 2017 20.32
Til: Anette Staaland <anette.staaland@usn.no>
Emne: FW: Admission

Hi Anette,

I hope that everything is going well with you.

.....I also monitored second problem at your college – management of important projects or activities usually depends on one person, and it may be critical. **If the person works (A.S.) all is going well, if not (A.F.) much of the previous work is simply lost.** You have problem of admission dates for European students but nobody solved it. For example, at the beginning of this year the admission information for international students was one year old, not changed, etc.

Anette, it was nice cooperate with you.

I wish nice summer .

Marián

Anette Staaland (vpravo), ktorá po príchode na Katedru environmentálnych a zdravotných štúdií USN zorganizovala a vylobovala projekt spoločného magisterského štúdia Alpine ecology na Ministerstve školstva Nórskeho kráľovstva. Svojou precíznou a rýchlou prácou sa vo veľkej miere podieľala na úspešnom chode magisterského programu. Pre jej kvalifikovanú prácu prešla neskôr ako Deputy Director of International Relations na Rektorát USN.
Po nej prebrala agendu Anette N. Fredly (vľavo), ktorú bolo možné charakterizovať ako administratívnu pracovnú silu s opačným pracovným profilom. Znamenalo to, že program po dvoch rokoch, ako Anette F. prebrala agendu, skolaboval. Na obrázku je spolu s nimi prof. Arvid Odland, garant nášho spoločného magisterského štúdia.

From: Anette Staaland [mailto:anette.staaland@usn.no]
Sent: Thursday, July 06, 2017 5:21 PM
To: janiga@uniza.sk
Subject: SV: Admission

Dear Marian,

Thank you for the cooperation as well!

Feedback from your students studying in Bø and TUC/ USN have over the years always been very good, and they seem to be very satisfied with their stay here, so it is a pity if the collaboration is not working well for IHMB.

Does this mean that the joint degree in Alpine Ecology will not be continued? If so, have you been in contact with Øyvind or Live?

Regarding Erasmus exchange between IHMB and Bø on bachelor- or master level, will this be continued?

Kind regards,

Anette

Anette Staaland

Deputy Director of International Relations

International Relations Office

V roku 2018 sa na program prihlásil španielsky študent, ktorý zmenil v priebehu štúdia svoju predstavu a väčšinu štúdia chcel absolvovať v Tatranskej Javorine. Partnerská strana to vyriešila tak, že ho informovala, že sa ruší tento program a presunula ho na iné magisterské štúdium na ich univerzite.

From: Andrés Romero [mailto:aromerobravo@gmail.com]
Sent: Monday, April 02, 2018 6:43 PM
To: admissions@usn.no
Cc: janiga@uniza.sk; Anette.N.Fredly@usn.no
Subject: Master Thesis for Alpine Ecology Master (Applicant's number 86817)

Dear,

I am, Andrés Romero, applicant to the Joint Master Programme in Alpine Ecology for Autumn 2018 (Applicant's number 86817).

When I completed my application at Søknadsweb portal I first selected "Master Thesis in Bø" as my priority.

Later, before the deadline, when I got access to deeper information about the research interests in the Institute of High Mountain Biology in Slovakia I tried to change it to "Master Thesis in Zilina, Slovakia" as my first choice, since I thought it would better fit my academic interests. Unfortunately I had some connection problems using the portal and, as I checked recently, this change was not correctly registered in the platform.

I would like to ask, if it is possible to change the proprity of this election in the place to carry out my master thesis setting "Master Thesis in Zilina, Slovakia" as my first priority. I am aware that it might be too late to make changes in application and I will be glad finishing my master in any of the locations. Both institutions, Bø and Zilina, have interesting research topics to undertake my thesis, but I would be pleased if this election is still possible to change.

Thank you in advance for your attention and help.

Sincerely,
A. Romero

Dear Andrés Romero.

We have just been noticed about the possibility that this program might not start the coming August as planned. We are waiting for a final decision and will inform you this week. If that is the unfortunate case, applicants who should be offered a place will instead receive an offer for our MSc in Environmental Science, so while waiting for the result you could read about the programme, to see if it could be of interest: https://www.usn.no/academics/find-courses/natural-sciences-nature-and-the-environment/master-of-environmental-science/

Best regards

Silje Kontni

Po odchode prof. Arvida Odlanda do dôchodku a pozorujúc málo efektívnu prácu Anette N. Fredly (napríklad minuloročné informácie o prijímacích konaniach pre zahraničných študentov sa menili až potom, čo už prijímacie konania prebehli), nebola tendencia zo slovenskej strany ďalej garantovať toto štúdium hlavne z dôvodu, že pri tomto spôsobe práce sa to javilo ako finančne neúnosné. V štúdiu študovali ešte dvaja slovenskí študenti a riaditeľ ústavu informoval vedúcu spolupracujúceho pracoviska na USN, že po skončení týchto študentov v duchu Zmluvy by rád spoločné magisterské štúdium ukončil.

Fra: Janiga [mailto:janiga@uniza.sk]
Sendt: mandag 7. mai 2018 11.19
Til: Live Semb Vestgarden <Live.S.Vestgarden@usn.no>
Emne: FW: FW: tomaskovic

Hi Live,

As I noticed earlier we have to solve this last problem in the spirit of the Agreement . I assume that students will want both diploma according to the Agreement. Then we can definitely terminate our cooperation.

With kind regards

Marián Janiga, RNDr., CSc., Prof.

Zamestnanci

Riaditeľ: prof. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Jana Repetná
Výskumní pracovníci: Mgr. Jaroslav Solár, PhD., Mgr. Martina Haas, PhD., Mgr. Andrea Pogányová, PhD., Mgr. Zuzana Ballová, PhD., Mgr. Martin Kompiš, PhD., Mgr. Vladimír Hurta, Mgr. Daniel Mihálik, PhD., MVDr. Katarína Pazerová (Bobíková), PhD.
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Významnými vedeckými poznatkami publikovanými vo viacerých zahraničných vedeckých časopisoch boli údaje o kontaminácii alpínskej fauny ťažkými kovmi. Spolu s profesorom Dabertom a profesorom Mironovom bol popísaný nový druh roztočov vyskytujúcich sa na alpínskej avifaune. Boli uzavreté niektoré hematologické štúdie z druhov vyskytujúcich sa vo vysokých horách a vyšla aj práca o šírení podkôrneho hmyzu v Západných Karpatoch. Úspešne bol obhájený projekt „Biotický priestorový monitoring životného prostredia v cieľovej lokalite odkalisko Rosina a zhodnotenie environmentálnych rizík“, kde pracovníci VÚVB poukázali na prechod niektorých nebezpečných prvkov z vody do pôdy a následne do živých organizmov. Obhajoba bola pozitívne prijatá ako zadávateľom Žilinská teplárenská a. s., tak aj verejnosťou.

2019 ...vznikli nám nové študijné odbory

Kolorit vybraných e-mailov a zmlúv

OD: Janiga <janiga@uniza.sk>
ODOSLANÉ: streda, 9. januára 2019 13:13
KOMU: Andras Peter, prof. RNDr., CSc.; 'Nadežda Števulová'; 'Piovarči Andrej'
KÓPIA: 'Trnka Alfréd'; 'Jan Kosco'; katarina.pavlickova@uniba.sk; lubomir.kovac@upjs.sk; 'Marian Schwarz'; 'HORNIK, Miroslav (FPV UCM)'; fpetrovic@ukf.sk; bernard.siska@uniag.sk
PREDMET: RE: Pripomienky

Vážení členovia pracovnej skupiny, váž prof. Andráš,

Vzhľadom na nižšie uvedené informácie i na skoršie maily chcem s úctou porosiť ešte o jedno stretnutie, ktoré by sme mohli zorganizovať na pôde našej univerzity v Žiline, ktorá je tiež „tak na strede cesty".

From: Janiga
To: "Andras Peter, prof. RNDr., CSc."
Subject: RE: Pozvanka na pracovne stretnutie - Zilinska univerzita v Ziline
Date: 17. januára 2019 14:24:00
Attachments: Session.pdf

Dobrý deň,

Stretnutie je pripravené. Posielam pre informáciu jeden z posledných draftov, čo stvorili asi z 15 starých odborov biológovia v bode 5.

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
Rektorát

Žilina 26.3.2019
Číslo: 25/KR/2019

Zápis
z 8. rozšíreného zasadnutia kolégia rektora v akademickom roku 2018/2019, ktoré sa konalo v **pondelok 25. marca 2019 o 12.30 h v zasadacej sieni VR UNIZA**

V diskusii k tomuto bodu vystúpili:
Ing. Alena Michalková, riaditeľka EDIS-vydavateľské centrum UNIZA- uviedla zmenu v pláne údržby na rok 2019; **prof. RNDr. Marián Janiga, CSc.**, riaditeľ VÚVB so sídlom v Tatranskej Javorine – opätovne otvoril požiadavku financovania výkonových ústavov podobne ako sú financované ústavy SAV a **prof. Ing. Štefan Medvecký, PhD.**, riaditeľ ÚKaI – upozornil na klesajúce výkony vo vede, čím dochádza k publikovaniu bez reálnych vedeckých výstupov.

Strana 24 Zbierka zákonov Slovenskej republiky **244/2019 Z. z.**

7. Ekologické a environmentálne vedy

1. Základné údaje

1.1. Názov študijného odboru v slovenskom jazyku	Ekologické a environmentálne vedy
1.2. Názov študijného odboru v cudzom jazyku	Ecological and Environmental Sciences (*angl.*)

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
Výskumný ústav vysokohorskej biológie

Nezištná pomoc študentov Žilinskej univerzity v Žiline pre ochranu prírody

Zuzana Hrehová[1], Ladislav Novák[2], Marián Janiga[1],
[1] Výskumný ústav vysokohorskej biológie, Žilinská univerzita v Žiline, 059 56 Tatranská Javorina 7
[2] Fakulta bezpečnostného inžinierstva, Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 1, 010 26 Žilina
E-mail: hrehova@uniza.sk; Ladislav.Novak@fsi.uniza.sk; janiga@uniza.sk

V roku 2006 bol na Výskumnom ústave vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity (VÚVB ŽU) založený jedinečný bakalársky študijný program **Stráž prírody**. Ide o prvý študijný program svojho druhu na európskom území. V rámci výučby študenti získavajú vedomosti z oblasti prírodných vied, manažmentu prírodných zdrojov a práva, environmetnálnej informatiky, ekonomiky. Okrem teoretickej prípravy sa podielajú i na praktickej výučbe, kde rozvíjajú svoje osobné zručnosti. Jednou z filozofií stráže prírody je, že ranger nepracuje pre ľudí, ale pre prírodu. V tomto zmysle sa nesú i činnosti vykonávané v rámci predmetov **Terénna prax strážcu** a **Ochranárske praktikum a dokumentácia strážcu**, ako aj v rámci **Terénnej spôsobilosti, ktorá je súčasťou štátnej skúšky**. Hlavnými aktivitami sú:

- monitorovanie fauny
- monitorovanie flóry
- monitorovanie negatívnych javov
- práce v prospech ochrany prírody (OP, napr. kosenie, zber a odnos odpadu)
- administratíva a agenda

Spomenuté aktivity sú vykonávané v prospech ochrany prírody bez nároku na odmenu (Obr. 2). Prínosom je získavanie skúseností z manažmentu chránených území (CHÚ) v celej Slovenskej republike (SR) a vedomosti o fungovaní Správ a k nim prislúchajúcich CHÚ. Tieto vedomosti sú následne porovnávame s modelmi OP v zahraničí, prípadne sú navrhované aj opatrenia, ktoré by mohli napomôcť OP. Druhým aspektom týchto aktivít je prínos pre samotnú OP a pre správy CHÚ na základe monitorovania stavu jednotlivých území a následných zásahov napravujúcich nepriaznivý stav, ako aj prostredníctvom šírenia osvety v radoch návštevníkov CHÚ.

VÚVB ŽU zabezpečuje výučbu predmetu **Ochranárske praktikum** v úzkej spolupráci so Správou Národného parku (NP) Malá Fatra. Študenti absolvujú každoročne teoretickú a praktickú časť predmetu pod vedením jednotlivých odborných pracovníkov správy a členov stráže prírody. Za 12 rokov sa študenti podieľali na množstve praktických činností, ktoré im priblížili prácu tejto organizácie OP. Vlastnou prácou prispeli k realizácii manažmentových opatrení v pôsobnosti Správy NP a získali základnú predstavu o náročnosti svojho budúceho povolania. Každoročne sa na uvedených činnostiach podieľa priemerne 15 študentov, ktorí odpracujú v priebehu jedného týždňa cca. 30 hodín. Za 12 rokov existencie programu bolo v prospech Správy NP Malá Fatra odpracovaných cca. 5400 hodín.

V rámci **terénnej spôsobilosti** študenti monitorujú vzácne a ohrozené druhy fauny a flóry a v neposlednom rade negatívne javy na zvolenej trase CHÚ (ako napr. NP Nízke Tatry NP Malá Fatra NP Veľká Fatra CHKO Vihorlat CHKO Horná Orava. Od roku 2009, kedy ukončili štúdium prví absolventi až po súčasnosť, bolo monitorovaniu CHÚ SR venované cca. 1300 hodín.

Obr. 1 Počet hodín odpracovaných počas Terénnej praxe strážcu v prospech ochrany prírody spolu a v chránených územiach SR za roky 2010-2017

Predmet **Terénna prax strážcu** prebieha pod vedením odborných pracovníkov správy a členov stráže prírody jednotlivých Správ CHÚ SR. Realizácia predmetu prebieha od r. 2010. Spolu bolo odpracovaných cca. 3200 hodín v prospech OP SR. Najviac hodín bolo odpracovaných na území NP Malá Fatra (830), Tatranského národného parku (490) a CHKO Strážovské vrchy (410). Zvýšné hodiny boli odpracované v prospech ostatných CHÚ SR (Obr. 1).

Korzár Horný Zemplín

Študenti vyčistili potok v Novej Sedlici a v Zboji

Titulok z novín – čistenie potokov v NP Poloniny

	Aktivity pri monitorovaní fauny	Aktivity pri monitorovaní flóry	Práce v prospech OP (kosenie a ostatné manuálne práce)	Monitoring negatívnych javov, kontrolná činnosť	Administratíva a agenda, obhliadka územia
2017, 2016 %	28,3	2,9	50,9	12,7	5,2
2015, 2014	27,2	0,9	45,6	15,8	10,5
2013, 2012	40,4	3,0	33,2	12,0	11,4
2011, 2010	39,9	4,5	42,7	11,0	1,8

Obr. 2 Počet hodín odpracovaných v rámci jednotlivých aktivít počas Terénnej praxe strážcu v prospech Správ CHÚ SR v rokoch 2010-2017

Inštruktáž k monitoringu

Monitoring pobytových znakov medveďa

Značenie hranic

PR Paroč - zadržaná skupina terénnych stvorkolkárov s metodickým postupom strážcu prírody pri riešení prípadu

Údržba hranolov označujúcich hranice CHÚ a rázcestníkov

Inštalácia zábran proti prechodu žiab cez cestnú komunikáciu - Rajecká dolina

Čistenie a odvoz nelegálnych skládok - PP Krasňanský luh

Likvidácia invázny druhov na potoku Lietavka

Významné udalosti

Riadenie, informácie, aktivity a konferencie

• Workshop pre študentov z Gymnázia Jána Adama Raymana z Prešova, 16. 5. 2019, VÚVB ŽU.

• Návšteva študentov a Dr. Stefana Krottenthalera z Univerzity Passau, z Katedry fyzickej geografie, Nemecká spolková republika, 10. – 14. 6. 2019, VÚVB ŽU.

• Podujatie Univerzita dokorán, 28. 9. 2019, ŽU v Žiline.

• Spolupráca s Jihočeskou univerzitou v Českých Budejoviciach – prednáška na tému činnosti ústavu, 30. 9. – 3. 10. 2019, VÚVB ŽU.

• Konferencia 100 ROKOV ŠTÁTNEJ OCHRANY PRÍRODY NA SLOVENSKU, 15. – 16. 10. 2019, Hotel Partizán, Tále, Janiga M., Solár J.

• Návšteva študentov z Gymnázia Pavla Horova z Michaloviec, 22. – 23. 10. 2019, VÚVB ŽU.

Zvyšovanie kvalifikácie

V roku 2019 bol Mgr. Danielovi Mihálikovi, PhD. na UCM v Trnave (FPV) udelený vedecko-pedagogický titul docent v odbore 4. 2. 3 molekulárna biológia.

Mihalik has chosen the following final date in the poll **Habilitačná prednáška - Daniel Mihálik UCM:**

Monday, October 7, 2019 9:00 AM – 12:00 PM Time zone: Bratislava

> Vážení členovia habilitačnej komisie, vážení oponenti, na základe všeobecného prieskumu bol vybratý termín habilitačnej prednášky 07.10.2019.

Výskum

Projekty

• Projekt APVV-16-0026 (2017 – 2021): „Metagenomický prístup identifikácie a charakterizácie vírusových ochorení pri vybratých druhoch liečivých rastlín.“

Výstupy

Janiga M., Haas M. 2019: Alpine accentors as monitors of atmospheric long-range lead and mercury pollution in alpine environments. Environmental Science and Pollution Research, 26(3): 2445-2454.

Ballová Z., Janiga M., Hančinský R. 2019: Comparison of Element Concentrations (Ba, Mn, Pb, Sr, Zn) in the Bones and Teeth of Wild Ruminants from the West Carpathians and the Tian-Shan Mountains as Indicators of Air Pollution. Atmosphere, 10(2): 64.

Janiga M. 2019: Adaptive plasticity in insect parasites – *Philopterus lice* and their accentor passerine hosts. Polish Journal of Ecology, 66(4): 395-406.

Janiga M., Ballová Z., Angelovičová M., Korňan J. 2019: The Snow Vole and Tatra Marmot as Different Rodent Bioindicators of Lead Pollution in an Alpine Environment: A Hibernation Effect. Polish Journal of Environmental Studies, 28(5): 3215-3226.

Pogányová A., Mičieta K., Dušička J. 2019: Genotoxic assessment of selected native plants to deferentially exposed urban ecosystems. Environmental Science and Pollution Research, 26: 9055.

Martinková B., Janiga M., Pogányová A. 2019: Mercury contamination of the snow voles (*Chionomys nivalis*) in the West Carpathians. Environmental Science and Pollution Research, 1-8.

Hundža M., Janiga M., Solár J., Gondová B. 2019: Water quality of the river Váh – Ružomberok (Slovakia), experience after 35-year water treatment. Oecologia Montana, 28(1): 1-6.

Ruček V. 2019: Orchid diversity of the Súľovské vrchy Mountains and the northern part of Strážovské vrchy Mountains. Oecologia Montana, 28(1): 7-29.

Hrivnáková K. 2019: Seasonal variability of physical and chemical properties of the water in lake Kolové pleso, the West Carpathians. Oecologia Montana, 28(1): 30-45.

Kohútová K., Haas M. 2019: Ecology of *Proctophyllodes megaphyllus* and *Analges* sp. of the *Prunella modularis* in the West Carpathian region. Oecologia Montana, 28(1): 46-55.

Solár J. 2019: One hundred years of nature conservancy in Slovakia. Oecologia Montana, 28(1): 56-57.

Mihalčin D., Solár J. 2019: Moisture regime in *Alnus incana* alluvial forest Javorová valley, Tatra Mountains, the West Carpathians. Oecologia Montana, 28(2).

Kubjatková N., Haas M. 2019: The morphometric analysis of red blood cells of snow voles *Chionomys nivalis* considering ecotoxicological factors. Oecologia Montana, 28(2).

Janiga M., Korec F. 2019: Birds of the mountain range of the Low Tatra National Park, Brankov – Červená Magura, the West Carpathians, 1984 – 1991. Oecologia Montana, 28(2).

Glasa M., Šoltys K., Predajňa L., Sihelská N., Budiš J., Mrkvová M., Kraic J., Mihálik D., Ruiz-García A. B. 2019: High-throughput sequencing of Potato *virus M* from tomato in Slovakia reveals a divergent variant of the virus. Plant Protection Science, 55(3): 159-166.

Vzdelávanie

Absolventi v roku 2019. Študijný odbor Ochrana a využívanie krajiny, študijný program Stráž prírody – Bc. štúdium: Kristína Hrivnáková, Kristína Kohútová, Filip Korec, Dominik Mihalčin, Michaela Perinajová, Katarína Pinterová, Vladimír Ruček, Andrej Tkáč.

Študijný odbor Všeobecná ekológia a ekológia jedinca a populácií, študijný program Alpínska a vysokohorská ekológia – magisterské štúdium: Bc. Ľudmila Janigová, Bc. Natália Kubjatková.

Štátna záverečná skúška – ukončenie štúdia, máj 2019

Novoprijatí študenti v bakalárskom stupni štúdia v akademickom roku 2019/2020: Samuel Brecelj, Filip Černák, Matej Hudák, Robert Kačalka, Štefan Kapusta, Martin Michal Kužma, Lucia Lackovičová, Janka Nová, Patrik Pánik, Samuel Rusnák, Dávid Surovčík, Jakub Tuchyňa, Šimon Zacher, Anzhelina Zakharova, Matúš Zápotočný. Novoprijatí študenti v magisterskom stupni štúdia v akademickom roku 2019/2020: Bc. Kristína Hrivnáková, Bc. Kristína Kohútová, Bc. Filip Korec, Bc. Katarína Pinterová, Bc. Vladimír Ruček.

Dňa 23. 9. 2019 sa uskutočnila slávnostná imatrikulácia 15 študentov prvého ročníka.

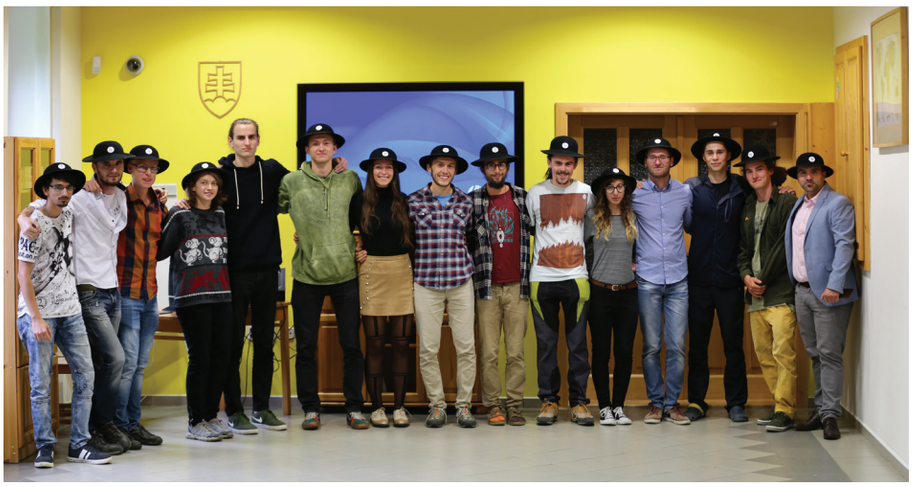

V akademickom roku 2019/2020 v bakalárskom študijnom odbore študovalo päť študentov denného štúdia druhého ročníka a štyria študenti denného štúdia tretieho ročníka, v magisterskom študijnom odbore študovali dvaja študenti denného štúdia druhého ročníka.

Dňa 16. 5. 2019 bol v priestoroch ústavu realizovaný workshop, ktorého sa zúčastnili študenti z Gymnázia Jána Adama Raymana z Prešova. Študenti sa v celodennom programe oboznámili so základmi environmentálneho monitoringu zameraného na posúdenie rizikových antropogénnych premenných v životnom prostredí. Naučili sa, ako prebieha odborný monitoring a predstavené im boli základné celosvetovo používané metodiky analýz. Workshop bol vedený ako celok, ktorého výsledkom bolo získanie prvých zručností so zberom dát v teréne a ich zhodnotením do zmysluplného výsledku a jeho následnej interpretácie vo vzťahu k životnému prostrediu. 17 študenti boli rozdelení pre prácu v laboratóriách do troch pracovných skupín, kde sa pod vedením výskumných pracovníkov naučili základné laboratórne postupy.

V termíne od 10. – 14. 6. 2019 sa uskutočnila návšteva študentov a ich vedúceho vysokoškolského učiteľa Stefana Krottenthalera z Univerzity Passau, z Katedry fyzickej geografie. Dr. Stefan Krottenthaler sa zaoberá dendrológiou, dendrochronológiou, klimatológiou a klimatickými zmenami. Účel cesty bol dendrologický výskum a výučba vo vybraných dolinách v Belianskych a Vysokých Tatrách a vo VÚVB ŽU. Zároveň boli oboma stranami predpripravené budúce projekty, ako aj prvé schémy o možnej letnej škole v Alpách a Karpatoch pre študentov z oboch univerzít.

Dňa 28. 9. 2019 sa konalo na Žilinskej univerzite v Žiline podujatie UNIVERZITA DOKORÁN, kde sme prezentovali prácu a činnosť VÚVB ŽU.

Z poďakovania rektora Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD. pracoviskám ŽU: Dovoľte mi, aby som Vám všetkým, ktorí ste sa podieľali na tomto úspechu, úprimne poďakoval za lojálnosť a seriózny prístup k propagácii našej alma mater.

Návšteva študentov z Jihočeskej univerzity v Českých Budejoviciach v termíne 30. 9. – 3. 10. 2019 prebehla formou uskutočnenia prednášky na tému činnosti ústavu. Študentom bakalárskeho štúdia bol predstavený ústav, boli oboznámení s projektmi, ktoré v minulosti úspešne prebiehali a aj so v súčasnosti realizovanými zámermi.

Študentom gymnázia z Michaloviec boli ukázané aj základné princípy laboratórnej práce na VÚVB ŽU.

V dňoch 22. – 23. 10. 2019 sa 15 študentov z Gymnázia Pavla Horova z Michaloviec, ktorí sa zaujímajú o prácu a environmentálny výskum, zúčastnilo pobytu v Tatranskej Javorine. Študentom sa venovali štyria vedeckí pracovníci VÚVB ŽU.

From: Blanka Jurištová [mailto:b.juristova@gmail.com]
Sent: Monday, November 04, 2019 2:08 PM
To: marian.janiga@uniza.sk
Subject: Poďakovanie

Vážený pán profesor,

chceli by sme sa vám touto cestou poďakovať za vynikajúcu prezentáciu práce vášho ústavu, ktorej sme sa zúčastnili.

V dňoch 22.10. – 23.10.2019 sa 15 vybraných študentov nášho gymnázia, ktorí sa zaujímajú o prácu a environmentálny výskum, zúčastnilo pobytu v Tatranskej Javorine. Štyria erudovaní vedeckí pracovníci sa študentom venovali po všetkých stránkach. Výskumná práca pozostávala z dvoch základných činností – práce v teréne, ktorá spočívala v pozorovaní a zbere biologického materiálu v Javorovej doline, a práce v laboratóriách, ktorá spočívala v spracovaní zozbieraných vzoriek na moderných prístrojoch výskumného ústavu.

V rámci výučby predmetu Terénna prax strážcu študenti druhého a tretieho ročníka bakalárskeho štúdia spolu s pracovníkmi Správy CHKO Cerová vrchovina a pracovníkmi Firmy Gulík s.r.o. vykonávali v ÚEV Drienčanský kras manažmentové práce. Manažovaná lokalita sa nachádza na zarastajúcich trávnych porastoch nad obcou Hrušovo. Na lokalite sa nachádzajú významné druhy rastlín a živočíchov a ich biotopy (suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte), kde udržanie ich priaznivého stavu je priamo závislé na poľnohospodárskej činnosti.

Príjemným pocitom pre zamestnancov ústavu bolo aj oznámenie, že sa po desiatich rokoch chcú stretnúť v Tatranskej Javorine prví absolventi bakalárskeho štúdia. Boli oboznámení, kde sa za desať rokov ústav posunul a tiež privítaní, ako sa patrí.

Zamestnanci

Riaditeľ: prof. RNDr. Marián Janiga, CSc.
Sekretárka: Jana Repetná
Výskumní pracovníci: Mgr. Jaroslav Solár, PhD., Mgr. Martina Haas, PhD., Mgr. Andrea Pogányová, PhD., Mgr. Zuzana Kompišová Ballová, PhD., Mgr. Martin Kompiš, PhD., doc. Mgr. Daniel Mihálik, PhD., MVDr. Katarína Pazerová, PhD.
Technickí pracovníci: Mária Svocáková, Ondrej Pitoňák

Záverečné slovo

Vedeckými výstupmi pracoviska v tomto roku bolo poukázanie na skutočnosť, že ortuť a predovšetkým metylortuť sa nevyskytujú vo veľkej miere len vo vodnom prostredí, ale môžu ich absorbovať aj zvieratá a živočíchy vo vlhkom alpínskom prostredí. Pracovníci ústavu priniesli nové poznanie aj o spôsobe akumulácie niektorých ťažkých kovov, predovšetkým olova vo vtákoch a cicavcoch Ťanšanu a Západných Karpát. Vyššie úrovne olova sa pravdepodobne odrážajú aj na zmene tvaru a veľkosti červených krviniek.

V schéme zaťaženia vysokohorských druhov stavovcov ťažkými kovmi zohráva svoju pozitívnu úlohu hibernácia. Hibernujúce druhy sú po zimnom období postihnuté menej.

V oblasti vzdelávania sa v tomto roku javili zásadnými diskusie o zmene študijných odborov. Pri finálnom obsahu jadra odboru environmentálne a ekologické vedy zohral ústav významnú úlohu, zásadné stretnutie, ktoré definitívne doleštilo obsah tohto nového odboru, sa uskutočnilo na Žilinskej univerzite.

Vzhľadom na čoraz nižšiu kvalitu absolventov stredných škôl bolo na ústave začaté aktívne stretávanie sa s niektorými strednými školami, predovšetkým gymnáziami, na pôde ústavu. Cieľom je oboznámiť stredoškolákov o možnostiach štúdia i vedeckej práce na ústave, čo by v budúcnosti mohlo dopomôcť ku vyššej kvalite prijímaných študentov.

Záver

Dvadsať rokov budovania vedeckovýskumnej inštitúcie na zelenej lúke v Tatranskej Javorine je celkom zaujímavý batoh skúseností. Jednou z najvážnejších je, že vidiac projekty uvedené v kapitolách a majúc v mysli ich finančnú súvahu, možno konštatovať: Pre alma mater je to pozitívny a ziskový podnik. Budovali si ho odspodu zamestnanci, možno aj preto ho niektorí z nich začínajú mať radi. Nespadol z eurofondového neba ako Parky a Centrá na Slovensku, i preto nežobre o peniaze. Je zaujímavý pre každú vedeckú návštevu, ktorá ho navštívi. Dnes je to ústav, vybavený veľmi modernou a kvalitnou laboratórnou technikou s jasnou víziou, čo je jeho poslaním. Svojím malým no silným ja prispieva k sile modernej a zdravo sebavedomej univerzity na severnom Slovensku.

Asi najzložitejšou úlohou sa v dlhodobom horizonte ukazuje možnosť obsadiť personálnu zostavu ústavu kvalitnými a predovšetkým kreatívnymi ľuďmi. Schopnosť produkovať takýchto ľudí na slovenských univerzitách z disponibilnej slovenskej populácie je čoraz nižšia. Ak má vedecká inštitúcia konkurovať obdobným pracoviskám po svete, má to byť napríklad podľa kolegu Claytona, ktorý nás navštívil, tak jedna slušná štúdia (100 percent autorstva) na jedného, maximálne dvoch pracovníkov ročne. Zvyčajne sa jej hovorí karentová. V tejto súvislosti netreba opomenúť dôležitú skutočnosť, že slovenské vysoké školstvo má v konkurencii o projekty vedeckých agentúr omnoho horšie východiskové podmienky ako ústavy SAV či dokonca privátne pracoviská. Už dlhodobo poukazujme, že výskum, ktorý je školským rezortom SR dotovaný pre vysoké školy cez tzv. podprogram výskum, je približne trikrát nižšie hodnotený, ako v prípade ústavov SAV. Presne za ten istý ročný výkon. Vedecky významné fakulty najsilnejších slovenských univerzít, ako je napríklad Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU alebo Prírodovedecká fakulta UK, túto nevýhodu riešia prerozdeľovaním peňazí z rozpočtu – na citácie. Novovzniknuté univerzitné parky a centrá sú logicky v neustálom deficite, lebo neučia. Realita financovania výskumu na vysokých školách podľa kritérií, ktoré si v minulosti bohužiaľ univerzity vytvorili samé, vedie k náročnosti na mladých zamestnancov, aby tvorili. Ak tomu tak nie je, spoločná cesta s pracoviskom je jednoducho nemožná. Na VÚVB ŽU boli pre zamestnanie skúšaní absolventi takmer zo všetkých vysokých škôl na Slovensku, väčšina z nich končila druhý stupeň vysokoškolského vzdelávania s výskumným profilom podobným zameraniam ústavu. Nižšie sú vedení mladí zamestnanci, ktorí svoju činnosť na ústave ukončili a u ktorých bola publikačná výkonnosť v kategóriách karentov ADC a ADD **nulová**. V zátvorke sú uvedené vysoké školy, ktoré absolvovali a počet mesiacov práce, ktoré na ústave pracovali. Zamestnanci s menším počtom mesiacov, ako je

zákonná skúšobná doba, nie sú uvedení: J. Graban (UPJŠ Košice/56), S. Kapustová (TU Zvolen/36), M. Pajonková (UPJŠ Košice/36), J. Júdová (Prír. f. – UK Bratislava/26), J. Stoklasa (TU Zvolen/25), M. Jurčovičová (Prír. f. – UK Bratislava/21), M. Kmeťová (UKF Nitra/20), T. Vatycha (TU Zvolen/12), Š. Sereda (UKF Nitra/11), K. Jatzová (Prír. f. – UK Bratislava/10,5), L. Cachovanová (Univerzita Palackého, Olomouc/10), T. Ferenciová (Prír. f. – UK Bratislava/10), A. Hatalová (VU Košice/4,5), K. Pazerová (VU Košice/4). Ale ani iní mladí zamestnanci, ktorí publikovali svoje štúdie počas ich existencie na ústave, neboli zvyknutí zo svojich materských univerzít na výkon, ktorý od nich požadujú rozpočtové kritériá v podprograme výskum. Tretie číslo v zátvorke znamená desatinný prepočet karentových publikácií (ADC, ADD) za rok počas pôsobenia na ústave. Je vypočítavaný z percent, aké sú uvedené v Knižničnom katalógu OPAC. Zamestnanci sú zoradení podľa množstva mesiacov pôsobiacich na VÚVB ŽU. Z. Hrehová (UPJŠ Košice/100/0,06), M. Lukáň (UPJŠ Košice/73/0,24), E. Klemmová Gregušková (Prír. f. – UK Bratislava/60/0,2), N. Maximová (Prír. f. – UK Bratislava/54/0,2), J. Kisková (UPJŠ Košice/48/0,18), M. Novotný (UPJŠ Košice/36/0,12), P. Mikoláš (TU Zvolen/36/0,33), A. Ciriaková (Prír. f. – UK Bratislava/36/0,03), M. Némethy (USN Bo/27/0,33), K. Markuljaková (VÚVB ŽU – Bc/24/0,1), V. Hurta (UMB B. Bystrica/24/0,5), J. Švajda (TU Zvolen/22/0,57), M. Kufelová (VU Brno/20/0,06), M. Fečková (SPU Nitra/18/0,17), D. Červinková (TU Košice/18/0,07), M. Buliak (SPU Nitra/14/0.21), Z. Kovalčíková (SPU Nitra/7/0,1), O. Gura (UKF Nitra/7/0,16). Hlavne zamestnanci, ktorí sú zamestnaní už v dlhodobom horizonte, ak nedokážu urobiť aspoň adekvátnu časť jednej koautorskej štúdie za rok, sú pre univerzitný výskumný ústav neuplatniteľní, pokiaľ ústav nežije z iných finančných zdrojov. Treba ale jedným dychom dodať, že v porovnaní s mnohými inými univerzitnými pracoviskami na Slovensku, sú čísla VÚVB nad priemerom.

Výskum na Slovensku, možno ešte viac ako niektoré iné segmenty národného hospodárstva, trpí veľkou stratou času pri tzv. verejnom obstarávaní. Rok i dva od nápadu zaobstarať nový prístroj na ústav cez VA SR a následne cez ÚVO s využitím zdrojov zo štrukturálnych fondov, až po inštaláciu prístrojov, zaučenie personálu a poistenie, často znamená, že na trhu je už nový, iný segment tejto prístrojovej techniky. Tempo výskumu sa tým na Slovensku veľmi spomaľuje oproti Nórsku či niektorým iným krajinám, s ktorými spolupracujeme. Málokto si uvedomuje, že sa pritom redukuje ľudská výskumná kapacita pracoviska. Výskumníci, či chcú alebo nechcú, musia riešiť administratívu projektov. Obyčajne to znamená rapídne zníženie ich vedeckého výkonu počas roka. Pochopiť, že projekt a výskum samotný zďaleka nie je to isté, je ťažké nielen pre administratívu, ale aj niektorých akademických funkcionárov.

Na získavanie peňazí si vysoké školstvo zvyklo hľadať dotáciu predovšetkým za počet študentov. Zas si to len akademickí pracovníci

na univerzitách vymysleli v minulosti sami, je to dobré aj pre malé univerzity. Je to tak trochu viac slovenská liga, javí sa to ľahšie ako robiť výskum. Pri čoraz nižšej početnosti mladej populácie v SR to však doslova vybuchlo ako boj o študentov. Akademickí pracovníci univerzít namiesto toho, aby robili výskum, navštevujú stredné školy a verbungami rôzneho typu lákajú stredoškolákov na svoje študijné odbory. Výsledkom je logické zníženie kvality absolventov, čo riadiaci pracovníci univerzít, akademických ústavov a privátnych podnikov veľmi rýchlo pociťujú pri ich neskoršom zamestnávaní.

Posledný jav, ktorý snáď treba pre históriu uviesť, je vo formalitách prebyrokratizovaná ale v kvalitatívnom obsahu plochá akreditácia. Keď sme s kolegami z Nórska vypĺňali náš akreditačný spis (a to sme za nich všetko urobili), tak sme u nich videli hlboké obavy a váhanie, do čoho vlastne idú. Len z dôvodu veľkých osobných priateľstiev necúvli. U nás je nutné aj ten najmenší bakalársky študijný program nechať schvaľovať akreditačnou komisiou, dnes už Slovenskou akreditačnou agentúrou pre vysoké školstvo. Z prvých materiálov tejto novej agentúry sa dozvedáme, že profesorov, docentov a garantov budú hodnotiť, okrem ich kolegov, aj bližšie nešpecifikovaní štatutári akciových spoločností (stačí len päť rokov byť štatutárom a mať vzdelanie Mgr. či Ing.) a tiež študenti. Mimochodom v slovenskej legislatíve je osobitou akciovou spoločnosťou aj Spoločenstvo vlastníkov bytov. Ako len závidíme to tempo a flexibilitu u nórskych partnerov, ktorí dostávajú od ich ministerstva školstva a akreditačnej agentúry možnosť nielen byť akreditovaní, ale aj vytvárať a implementovať nové študijné programy, bez akreditácie. Zjednodušene, podľa slov nórskych kolegov, ak sa rozhodnete pripraviť nový magisterský študijný program v jednom školskom roku, nasledujúci školský rok ho už môžete učiť bez schvaľovania akreditačnou agentúrou. Pritom schvaľovanie je na Slovensku komplikovaný, dlhodobý a pre mnohých učiteľov čas berúci proces. V Nórsku sa verí odbornosti garanta.

B.4.1 Additional information
Accreditation process:
The joint master programme with University of Zilina does not have to be accredited by NOKUT in Norway, since TUC has the right to establish new master programmes.
The Institute of High Mountain Biology, however, will have to apply for accreditation in Slovakia. The Rector and the Vice- Rector of Education of the University of Zilina have, however, informed the project coordinators in Slovakia and in Norway, that this will not be a problem legally neither at national nor institutional level, but it will require some paper work from the Slovakian institution.

Pri tvorbe spoločného študijného programu s USN Nórsko, Nóri nemuseli akreditovať nový magisterský študijný program, mali ho právo založiť a hneď aj uviesť do praxe. Takéto právo je na slovenskej scéne nemožné.

V schopnosti ponúkať študentom nové atraktívne programy, testovať, ako sú tieto programy úspešné a reagovať na flexibilitu doby majú nórske univerzity neskutočnú výhodu pred skostnateným systémom u nás. Kým Nórsko nepotrebnú akreditačnú byrokraciu zo svojho systému extrahuje, Kirgizská republika si ju zas nemôže dovoliť, má málo peňazí. A tak na International University of Kyrgyzstan, keď si v septembri 2012 pozreli náš bakalársky študijný program, tak ho už v marci 2013 ponúkali svojim študentom. Skopírovaný ako ich nový študijný program.

Opäť tempo a flexibilita – na Slovensku nepredstaviteľné. Na univerzite v Utahu zas nemusíte absolvovať magisterský stupeň vzdelávania, stačí bakalár a môžete hneď nastúpiť na PhD.

Aj podľa Návrhu akreditačných štandardov, ktoré navrhla Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo na konci roka 2019, sa nečrtá žiadne zníženie komplikovanosti celého procesu. Dá sa uvítať, že už vznikli nejaké kvantifikovateľné základy výstupov pre habilitáciu a inauguráciu docentov, ale v mnohých prípadoch je tam pri vedných odboroch uvedená taká – naša – alternatíva „alebo iný relevantný výstup“, a tak – padni komu padni – bude mať zas svoju obrovskú variabilitu závislú od habilitačných komisií či v prípade akreditácie od členov a hodnotiteľov akreditačnej agentúry. Z návrhu štandardov sa tiež dozvedáme, že citácia a liečebný postup je v podstate to isté, že keď ste päťdesiaty autor v štúdii s napríklad 60-timi autormi, tak sa Vám z toho rátajú všetky citácie ako celé, dozvieme sa, že keď chcete byť docent politológ, tak potrebujete možno aj takýchto citácií 25, docent biológ ale 40, no a napríklad docent matematik 20. Operuje sa s vágnymi pojmami, ako napríklad sú: „aspoň z niekoľkých týchto prác musí byť uchádzač hlavným alebo korešpondujúcim autorom“ alebo „aspoň niekoľko prác musí byť uverejnených v zahraničí“. Nepochybne o tom, či niekoľko je aj dva alebo či zahraničie je alebo nie je aj Kongo, budú rozhodovať členovia komisií, vedeckých rád či agentúry. Pre tzv. veľkú objektivitu a transparentnosť – obyčajne v tajnom hlasovaní. Vo všeobecnosti je zrejmé, že akreditácia vysokých škôl nebude oproti minulosti zjednodušená, veď moduly a podobné javy zostávajú, špeciálna časť je písaná veľmi „starým“ perom, uteká jej doba, aj keď sa všeobecná časť vo veľkom odvoláva na Európu. Akreditácia bude možno ešte byrokratickejšia ako v minulosti, o tom who is who budú rozhodovať členovia agentúry a hodnotiaci komisári. Celé to ešte viac spomalí flexibilitu a konkurencieschopnosť slovenskej vedy. Nóvum kritériá – sú vítané, ale nedotiahnuté, umožňujú mnoho kľučiek.

Vyššie uvedené odstavce sú len fragmentom problémov, s ktorými bolo treba zápasiť pri budovaní inštitúcie. Nedávajú však dôvod na to, aby sme sa na budúcnosť Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline nepozerali s optimizmom. Vedie nás k tomu jeho kvalitné prístrojové vybavenie, stabilita vo financovaní a výstupoch a mladý, perspektívny vedecký kolektív.

Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline – 20 rokov

Vydalo EDIS – vydavateľské centrum Žilinskej univerzity
Univerzitná 8215/1 blok HB
010 26 Žilina
Web: www.edis.uniza.sk

Vytlačilo EDIS – vydavateľské centrum Žilinskej univerzity
Univerzitná 8215/1 blok HB
010 26 Žilina
Web: www.edis.uniza.sk

ISBN 978-80-554-1647-2